

ಸಂಪಾದಕರು
ಬಾಲಕ ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ
(ಸಂಪಾದಕರು)

ಸಂಪಾದಕರು
ಬಾಲಕ ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ

ಉಕ್ಕಿನ ಮನುಷ್ಯ

(ಸ್ವಾಲ್ಪನಾ)

ಅಂಶ: ೨೦. ಹರಿಹರ

ಮಂಟಿನ ಬಳ್ಳಾರು ಓನೆಯ ನರಸದ ಓನೆಯ ಕಂದಿ

ಉಕ್ಕಿನ ಮನುಷ್ಯ

ರಶಿಯಾದ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿ ಸ್ಟಾಲಿನ್

ಬರೆದವರು :

ಶ್ರೀ. ಎಂ. ಹರಿದಾಸ

ಹಾಲುಕ್ಯ ಪಿಕ್ರನು ನರಸದ ಲೀ

ಆಗಿಹುಣ್ಣವೆ

ಮಿಂಚಿನ ಬಳ್ಳಿಯ ಓನೆಯ ವರುಷದ ಛನೆಯ ಕುಡಿಯು

ಪ್ರಪಂಚದ ಶಾಂತಿಗೆ ಸುಲಭ ಮಾರ್ಗ

ಗಾಂಧೀವಾದ

ಶ್ರೀ. ವಿ. ಎಸ್. ನಾರಾಯಣರಾಯರು, ಬೆಂಗಳೂರು

ಜೇಗನೇ ಪ್ರಕಟವಾಗುವುದು

ಪ್ರಕಾಶಕರು

ಬಿ. ಜಿ. ಅವಧಾನಿ

ಮಿಂಚಿನ ಬಳ್ಳಿಯ ತಾವಡಿ

ಧಾರವಾಡ

ಮುದ್ರಕರು

ಕೆ. ಜಿ. ರಾಯದುರ್ಗ

ನೋಡನ ಮುದ್ರಣಾಲಯ

ಧಾರವಾಡ

ಪ್ರಕಾಶಕರ ಮಾತು

ಈ 'ಉಕ್ಕಿನ ಮನುಷ್ಯ' ವಿಂಚಿನ ಬಳ್ಳಿಯ ಒನೆಯ ವರುಷದ ಒನೆಯ ಕುಡಿಯು. ಇದು ಇದಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ಪ್ರಕಟವಾಗಬೇಕಿತ್ತು. ಆದರೆ ಕೆಲವಾರು ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಈಗ ಪ್ರಕಟವಾಗಬೇಕಾಯಿತು. ನಮ್ಮ ಸ್ಮೃದಯರಾದ ಚಂದಾದಾರರು ಈ ತಡೆಯನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕೆಂದು ಬಿಸ್ಕು ಎಸೆಕೊಳ್ಳುವೆವು.

ರಶಿಯವು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೇ ಬಲಿಷ್ಠವಾದ ರಾಷ್ಟ್ರವೆಂದು ಈಗ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಯುದ್ಧದಿಂದ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೇ ಅತಿ ಬಲಿಷ್ಠವಾದ ಹಿಟ್ಲರ್-ಜರ್ಮನಿಯೊಡನೆ ರಶಿಯವು ಹೋರಾಟ ನಡೆಯಿಸಿ, ತನ್ನ ಸತ್ತವನ್ನು ತೋರಿಸಿ, ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಎಂದಿನಂತೆಯೇ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಾಳಬೇಕೆಂದು ಅವ್ಯಾಹತವಾಗಿ ಹೋಗಾಡುತ್ತಲಿದೆ. ಇಂಥ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಸಿರ್ವಾಣಮಾಡಿದ ಶ್ರೇಯಸ್ಸು ಯಾರಿಗೆ ಸಲ್ಲಬೇಕೋ ಅಂಥ ಧೀರೋದಾತ್ತನಾದ ಸ್ವಾಲಿನ್ ಮಹಾವೀರುಷನ ಚರಿತ್ರೆಯೇ ಈ 'ಉಕ್ಕಿನ ಮನುಷ್ಯ'.

ಈ ಯುದ್ಧವು ಕಾಲಗಲ್ಲಿ ಇಂಥ ರಾಷ್ಟ್ರಸಿರಾಸ್ತವಕನ ಚರಿತ್ರೆಯು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಪಠನೀಯ ಯೋಗ್ಯವೆಂದು ನಾವು ಭಾವಿಸಿ ಇದನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇದನ್ನು ನಮಗೆ ಒರೆದುಕೊಟ್ಟಂಥ ಶ್ರೀ. ಎಂ. ಹರಿದಾಸ ಇವರಿಗೆ ನಾವು ಅತ್ಯಂತ ಉಪಕೃತರಾಗಿರುವೆವು. ಶ್ರೀ. ಹರಿದಾಸರು ತಮ್ಮ ದೈನಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳ ಶ್ರಮವನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ, ಇದನ್ನು ನಮಗಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ ಬರೆದುಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಇನ್ನೂ ತೀರ ತಂತ್ರಜ್ಞರು. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಈಗ ಉದ್ಭೂತವಾದ ಅನೇಕ ಮಹತ್ವದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಇವರು ಸೂಕ್ಷ್ಮರೀತಿಯಿಂದ, ಸಂಯಮದಿಂದ ತರಿಸಿ ತಮ್ಮ ವಿಚಾರಲಹರಿಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥವರು ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಸಿಡಲೆಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇವೆ. ಇವರು ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ನಮಗಾಗಿ ದಯಪಾಲಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ವಿಂಚಿನ ಬಳ್ಳಿಯು ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡುತ್ತಲಿದೆ.

ಎಂಥ ದುರ್ಘಟ ಕಾಲವಿದು! ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಾಯಿ ಬಾಯಿ ಬಿಡುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ. ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲವೂ ದುರ್ವಿಳವಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯಂತೂ ಕಾಗದದ ಕೊರತೆ ಹೇಳತೀರದು. ಆದರೂ ನಾವು ಧೈರ್ಯ

ದಿಂದ ಸಮೃದ್ಧ ಕುಡಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತ ಸಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಇದೇ ವರುಷವೇ ಚಂದಾ ಹಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ವಿಚಾರವಿತ್ತು. ಅದರೂ ಸಾವ ಚಂದಾ ಹಣ ಹೆಚ್ಚಿಸದೆ ಬಿಡಿ ಪ್ರತಿಗಳ ಬೆಲೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇದರ ಪಾಲಭ್ಯವನ್ನರಿತು ಚಂದಾದಾರರಾಗಿ ಸಹಾಯ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಭಾಷಾಭಿಮಾನಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೀಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಈ ವರ್ಷದ ಇನ್ನೊಂದು ವುಸ್ತುಕ ಪ್ರಕಟವಾದರೆ ಈ ವರುಷ ಮುಗಿ ಗಂತಾಯಿತು. ಆ ವುಸ್ತುಕದಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ವರುಷದ ಚಂದಾ ಹಣ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬನ್ನಹ.

— ಪ್ರಕಾಶಕರು

ಪರಿಚಿಡಿ

ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್ಯ ಸ ಪ್ರಕೃತ್ಯ	೧
ಬಾಲ್ಯ, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ	೭
ಅಂದಿನ ರಶಿಯಾ	೧೬
ಬಂಧನ ಮತ್ತು ಕಾರಾಗೃಹವಾಸ	೨೬
೧೯೦೫ರ ಆಗ್ನಿ ಪರೀಕ್ಷೆ	೩೩
ಸಾವಿನೊಡನೆ ಸೇರಿಸಾಟ	೪೨
ರಾಜ್ಯಕ್ರಾಂತಿ	೫೨
ಬಂಡವಲುಗಾರರ ಪುಂಡಾಟ	೬೪
ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್ಯ ಮತ್ತು ಟ್ರಾಟಾನ್ಸಿ	೭೭
ರಾಷ್ಟ್ರ ಸಿರ್ಮಾಣ	೯೧

i ಬೆಡೋಗೋಕರಣ ೯೪ ii ಸಾಮೂಹಿಕ ಒಕ್ಕಲುತನ ೧೦೩

iii ಅಕ್ಕನ ಒಳಗ ೧೦೯

ಸನಜನಾಂಗ	೧೨೧
ವಜ್ರಾದಿಪಿ ಕರ್ತೋರಾಣಿ	೧೨೯
ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್ಯ ರಾಜಸೀತಿ	೧೩೭
ಸಂಘಾನಿಂದ ಸಂಗ್ರಾಮದ ವರೆಗೆ	೧೪೫
ಸಂಗ್ರಾಮ	೧೫೩-೧೫೮

ಲೇಖಕನ ಅರಿಕೆ

ಗಾಂಧೀಜಿ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ (ಸೆರೆಮನೆಯಲ್ಲಿ) ಇದ್ದಾಗ ಸೋವಿಯೆಟ್ ಯೂನಿಯನ್ ಮತ್ತು ಅದರ ನಾಯಕನ ಚರಿತೆಯನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಶ್ರೀ. ಬುರ್ಲಿಯವರು ಒಂದು ಅದಕ್ಕೊಂದು ಚೇತನಸ್ವರೂಪ ಕೊಟ್ಟರು. ಅದರಿಂದಲೇ ಇಂದು ಈ ಪುಸ್ತಕವು ಹೊರಬಿದ್ದಿದೆ. ಮಿಂಚಿನ ಬಳ್ಳಿಯ ಹಣತೆಯ ಸರದಲ್ಲಿ ಈ ಮಿಂಚುಹುಳುವು ಬೆಳಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದುದಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರೀ. ಬುರ್ಲಿಯವರಿಗೂ, ಮಿತ್ರ ಚುಳಕಿಯವರಿಗೂ ಋಣಿ.

‘ಉಕ್ಕಿನ ಮನುಷ್ಯ’ನ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ನನ್ನ ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರ, ಅಕ್ಕತಂಗಿಯರ ತಾವರೆ ಕೈಗಳಲ್ಲಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಮೋಚನೆಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಜನಾಂಗದ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಬದ್ಧ ಕಂಕಣರಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ರೀತಿ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸ್ವಾಲಿನಾಸ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವು ಪ್ರೇರಕವಾದರೆ ನನ್ನ ಆಶೆ ಈಡೇರಿದಂತೆಯೇ ಸರಿ.

ಒಪ್ಪೋಲೆ

ಪುಟ	ಸಾಲು	ತಪ್ಪು	ಒಪ್ಪು
೧	೧	ಸರಕಾರವು	ಸರಕಾರವು
೧	೭	ಮಾಡಿದ	ಆಡಿದ
೭	೬	ಡಿಸೆಂಬರ ೨೩ನೆ	ಡಿಸೆಂಬರ ೨೧ನೇ
೭	೨೫	ಜುಗುಶವಿಲ್ಲ	ಜುಗುಶವಿಲ್ಲ
೩೫	೨೦	ಟಿಫ್ಲಿಸ್	ಟಿಫ್ಲಿಸ್
೫೨	೮	ಜಾಗತಿಕ ಯುದ್ಧವಲ್ಲ	ಜಾಗತಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಯುದ್ಧವಲ್ಲ
೬೫	೯	ಉಕ್ರೋಸಿಯಾ ಪ್ರಾಂತ	ಉಕ್ರೋಸಿಯಾ ಪ್ರಾಂತ
೭೪	೧೮	ಒಳಸಂಚುಗಾರ ತೋಫಿಗೆ	ಒಳಸಂಚುಗಾರರ ತೋಫಿಗೆ
೭೮	೨೨	ಮಾಡಿ ತ್ಯಾಗ	ಮಾಡಿದ ತ್ಯಾಗ
೮೧	೧	ವೀರದವರೆಂಬುದೂ	ವೀರದವರಾರೆಂಬುದೂ
೯೭	೨೦	ಕೊವೊಸೊವೊಲ್ಕ	ಕೊವೊಸೊವೊಸ್ಕ
೧೦೨	೬	ಜವಿನ್ದಾ ರರ,	ಜವಿನ್ದಾ ರರಲ್ಲಿ
೧೦೪	೧೩	ವಿಜ್ಞೇದನಕ್ಕೂ ಅರ್ಜಿ	ವಿಜ್ಞೇದನಕ್ಕೂ ಅರ್ಜಿ
೧೧೯	೨೨	ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರೆದುಕೊಂಡರು	ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರೆದು ಕೊಂಡಳು
೧೨೨	೧೩	ಗರ್ಭಿಣಿಯಾದೊಡನೆಯೇ	ಗರ್ಭಿಣಿಯರಾದೊಡನೆಯೇ
೧೩೨	೭	ಜಿನೊವಿನ್	ಜಿನೊವಿನ್
೧೪೦	೨೫	ಆಂಟಿಕಮಿಂಟನ್ನ	ಆಂಟಿಕಮಿಂಟರ್ನ್

ಉಕ್ಕಿನ ಮನುಷ್ಯ-ಸ್ವಾಲಿನ್

.. ಜಾಗತಿಕ ಸಾಮ್ಯವಾದಕ್ಕಾಗಿ ನೆತ್ತರಿನ ಕೊನೆಯ
ಹಸಿಯನ್ನು ಸುರಿಸಲು ಸಿದ್ಧನಿದ್ದೇನೆ ”

ವೀರಮಾತೆ—ಕೆಥೆರಿಸಾ

ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್ನನ ದೇಹದಾರ್ಢ್ಯ, ಭಲ, ಧೈರ್ಯ ಎಲ್ಲವೂ
ತಾಯಿಯಿಂದ ಇಳಿದು ಬಂದ ಸಿದ್ಧಿ

ಉಕ್ಕಿನ ಮನುಷ್ಯ

ಸ್ವಾಲಿನ್ನನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ

‘ಮಾತು, ಮಾತು, ಒರೀ ಪೊಳ್ಳುಮಾತು; ಗಾಳಿ ಮಾತು. ಸರಕಾರವೂ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸತ್ತರದ ಕಾಲುಮೆಯನ್ನು ಹರಿಸಿರುವಾಗ ಅದರೊಡನೆ ಸ್ನೇಹವೇ! ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಮತದಾನ-ಹಕ್ಕನ್ನು ಮನ್ನಿಸದ ರಾಜ್ಯಭಾಟನೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದೇ? ಛೇ, ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಆಗಕೋಗದಮಾತು. ಸಂಧಾನ ವಿಲ್ಲ—ಸಂಗ್ರಾಮವೇ ಸರಿ. ಸಶಸ್ತ್ರಬಂಡಾಯವೇ ಗತಿ—ರಶಿಯಕ್ಕೆ ಆಗ ಬೇಕಾದ ಮಂಗಲಾರತಿ’

ತಾಮ್ರರಫೋರ್ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರರ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಜೊಸೆಫ್ ~~ಸ್ಟಾ~~ಡಿದ ವೀರಾವೇಶದ ನುಡಿಗಳಿವು. ಅವನ ಈ ಗುಡುಗಿಗೆ ಸಭೆ ನಡುಗಿತು. ಎಲ್ಲರೂ ಮುಗ್ಧರಾಗಿ ಹೋದರು. ಅವನ ಗಾಂಭೀರ್ಯ, ಭಾವವೈಖರಿ ಕಂಡು ಆ ಮಹಾ ಲೆನಿನ್ ಕೂಡಾ ತಲೆದೂಗಿ ರಶಿಯದ ಭಾಗ್ಯಭಾನು ಈತನೇ ಎಂದು ಮೈದಡವಿದನಂತೆ!

ಲೆನಿನ್‌ನ ಮಾತು ಅಕ್ಷರಶಃ ನಿಜವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಜೊಸೆಫ್‌ನು ದೇಶವತ್ಸಲನಾಗಿ ಅಕೋರಾತ್ರಿ ದುಡಿದ. ಅಖಿಲ ರಶಿಯದ ಕಣ್ಣು ಗೊಂಬೆ ಯಾದ. ತನ್ನ ಸ್ವಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ, ಸ್ವಸಾಹಸದಿಂದ, ಸೇವಾತ್ಮ್ಯಗಳಿಂದ ಒಂದೊಂದೇ ಸೋಪಾನವನ್ನೇರಿ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಪದವಿಗೇರಿದ. ರಶಿಯದ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿಯೂ ಆದ. ರಶಿಯದ ಅಸಭಿಷಿಕ್ತ ದೊರೆಯೆಂದರೂ ಸರಿಯೆ. ಹದಿನೆಂಟು ಕೋಟಿ ಪ್ರಜೆಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಜೊಸೆಫ್‌ನು ತಾರೆಗಳ ನಡುವಿನ ಚಂದ್ರ

ನಂತೆ ವಿರಾಜಮಾನವಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಸತ್ಪುತ್ರದ ಪ್ರಭೆ ಭೂಲೋಕದ ಜನರ ಕಣ್ಣನ್ನು ಕುಕ್ಕಿದೆ; ಕುಕ್ಕುತ್ತಿದೆ. ಈ ಬೆಳಕು ಕರುಣೆಯಿಂದ ಕೈಹಿಡಿದು ನಡೆಸುವ ಕೈದೀವಿಗಳಾಗಲೆಂದು ಮಾನವಕೋಟಿಯೆಲ್ಲ ಈ ಮಹಾ ಪುರುಷನ ಕಡೆ ಕೈಚಾಚುತ್ತಿದೆ.

ವೀರನ ಬಾಳು

ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲೇ ದೇಶದ ಹೀನಸ್ಥಿತಿ, ಜನರ ಗೋಳು ಕಂಡು ಜೊಸೆ ಪನ ಮನಸ್ಸು ತಲ್ಲಣಗೊಂಡಿತು. ಜೀವ ಈ ರೀತಿ ಕುದಿಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಸಾಮ್ಯವಾದದ ಗಂಧ-ಗಾಳಿ ಬೀಸಿತು. ಆ ವಿಷಯ ವಿಚಾರಗಳು ಅವನ ಹೃದಯಗರ್ಭದ ಸೇರಿದುವು. ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಅದರ ಮೇಲಿನ ಶ್ರದ್ಧೆ ಬೆಳೆಯಿತು. ತನ್ನ ಜೀವನದ ಆದರ್ಶವಾಗಿಯೂ ಅದನ್ನು ಜೊಸೆಫ್ ಆರಿಸಿಕೊಂಡ. ಆಮೇಲೆ ಈ ಸಂಕಲ್ಪಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿ ಬಡಿದಾಡಿದ. ಅವನ ಈ ಹೋರಾಟವು ಬಹಳ ಘನವಾದುದು. ಅದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ತಪಸ್ಸೆಂದರೂ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಈ ಧೈರ್ಯಸಾಧನೆಯ ಪಥದಲ್ಲಿ ಒಂದ ಅಡ್ಡಿ ಆತಂಕಗಳನ್ನು ಅರಿತರೆ ಅದೆಷ್ಟು ಘೋರವಾದುದೆಂದು ಮನವರಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷೆ, ಕಾರಾಗೃಹವಾಸ, ದೇಶಭ್ರಷ್ಟತೆ ಮೊದಲಾದ ಹಿಂಸೆ, ಅತ್ಯಾಚಾರ, ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅವನು ಈಡಾದ. ಮನೆಯಿಲ್ಲದೆ ಊರೂರು ಅಲೆದು, ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದುದನ್ನು ಉಂಡು ತಿಂದು ವನವಾಸ ಜೀವನ ನಡೆಸಿದ ಕೌರವನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳದಂತೆ ವಿರಾಟನಗರಿಯಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞಾತವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾಗಿ ಬಾಳಿದ ಪಾಂಡವರ ಸ್ಥಿತಿ ಜೊಸೆಫನಿಗೂ ಒಪ್ಪಿದೆ. ಪೋಲೀಸರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪಾರಾಗಲು ಅವನು ಕೋಟ, ಸಿಜಾರ್ಟ್, ಚೆಚಿಕೊವ್, ಇವನೊವಿಚ್ ಎಂಬ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹೆಸರುಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ತಲೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡ. ಇದರಂತೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ವಿಪತ್ತುಗಳು ಸಾಗರದ ಅಲೆಗಳಂತೆ ಅವನ ಜೀವನದ ದಡವನ್ನು ಆಘಳಿಸಿವೆ. ಅಂಜುಕುಳಿಜನವಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಹೇಳಹೆಸರೂ ಉಳಿಯುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಜೊಸೆಫನು ಮಾತ್ರ ಕುಸಿಯಲಿಲ್ಲ. ಒಂಡೆಗಲ್ಲಿನಂತೆ ಅಚಲವಾಗಿ ಎದೆ ಗೊಟ್ಟು ನಿಂತ. ಅವನ ಬಾಳು ಕೈಸೋತುದಲ್ಲ. ಸಂಕಟಗಳಿಗೆ ಜೀವಜೀವನವನ್ನು ಬಿಡ್ತಿ, ಸಹಿಸಿ, ಜಯಿಸಿದ ವೀರನ ಬಾಳು.

ಲೆನಿನ್‌ನ ನಾಮಕರಣ

ಜೊಸೆಫನ ಈ ಕಾಲದ ಹೋರಾಟವು ಬಹಳ ಅದ್ಭುತ. ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ರೋಮಾಂಚಕಾರಿ ಕಥೆ; ಕಾದಂಬರಿಯಂತಿದೆ. ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಅವನು ಒಗ್ಗಲಾರ. ಯಾವುದರಿಂದಲೂ ಅವನ ಚೇತನ ಕುಗ್ಗದು. ಉಕ್ಕಿನ ಹಾಗೆಯೇ. ಇದನ್ನು ಕಂಡ ಲೆನಿನ್ ಮೆಚ್ಚಿ 'ಸ್ವಾಲಿನ್' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯತೊಡಗಿದನು. ಲೆನಿನ್‌ನ ಈ ನಾಮಕರಣವು ಬಹಳ ತಾರ್ಕಿಕ. ಜೊಸೆಫನನ್ನು ಜೆನ್ನಾಗಿ ಇನ್ನಾರಿಗೂ ಒಪ್ಪಲಾರದು. ಏಕೆಂದರೆ ರಶಿಯನ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ 'ಉಕ್ಕಿನ ಮನುಷ್ಯ' ನೆಂದೇ ಅರ್ಥ. ಅಂದಿನಿಂದ ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಹೆಸರುಗಳು ಹಿನ್ನೆಲೆ ಸೇರಿ ಇದೊಂದೇ ಹೆಸರು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಹೊಂದಿತು.

ಸ್ವಾಲಿನ್‌ನನ್ನು ಕಂಡವರು ಮಾತ್ರ ಆ ಉಕ್ಕಿನ ಶಕ್ತಿ ಅವನ ದೇಹದಲ್ಲಿಯೇ ಮಿಡುಳಿನಲ್ಲಿಯೇ ಎಂದು ಗಲಿಬಲಿಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಎರಡನ್ನೂ ಪಡೆದ ಜೀವಿಗಳು ಕಡಮೆ. ಸ್ವಾಲಿನ್ ಆ ಭಾಗ್ಯಪಡೆದುಕೊಂಡು ಒಂದು ಪುಣ್ಯಾತ್ಮ ಅವನ ಶರೀರ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ಥೂಲ. ಗಿಡ್ಡ, ಅಳು. ಆದರೆ ಮೈಕಟ್ಟು ಜೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಚಂದ್ರಕಾಂತಶಿಲೆಯಿಂದ ಕೆತ್ತಿದ ವಿಗ್ರಹದಂತಿದೆ ಆ ಮೋರೆ. ಆ ಶಿಲಾವಯವದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಭಾವವು, ಭೀಷಣ. ದೃಢಸಂಕಲ್ಪವುಳ್ಳ ಮನುಷ್ಯ ಈತನೆಂದು ಎದ್ದುಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಹಿಮಾಲಯದಂತೆ ಅಚಲ. ಸ್ಥಿರ ಒದ್ದಿಯುಳ್ಳ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾಲಿನ್. ಒಮ್ಮೆ ಒಂದು ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮೇಲೆ ಆಕಾಶವು ಕಳಚಿಬಿದ್ದರೂ ಅವನ ಮನಸ್ಸು ಬದಲಾಗದು. ಒಂದುದು ಒರಲಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಎದೆಗೊಟ್ಟು ನಿಲ್ಲುವ ಕೆಚ್ಚು; ಭಲ. ವಜ್ರದೇಹದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಕಠೋರ ಮನಸ್ಸಿದೆ. ಅಂದು ಒಳಿಕೆ ಅವನನ್ನು ಉಕ್ಕಿನ ಮನುಷ್ಯನೆಂದು ಲೆನಿನ್ ಕರೆದುದರಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುಕ್ತಿಯಾದರೂ ಏನು?

ರಾಷ್ಟ್ರನಿರ್ಮಾಣ

ಸ್ವಾಲಿನ್‌ನ ಜೀವನಸಂಗ್ರಾಮಕ್ಕಿಂತಲೂ ದೊಡ್ಡದು ಅವನ ರಾಷ್ಟ್ರವಿವರಣೆ ಕಾರ್ಯ ಕಾರ್ಲಮಾರ್ಕ್‌ನು ಸಾಮ್ಯವಾದದ ಆದರ್ಶ ಬೀಸಿ; ಆ ಕಿಡಿ ನಿತ್ತಿದ ಮಹಾತ್ಮ. ಅದು ೯ನನಿನ ಗಂಟೆಲ್ಲ; ಸ್ವಾಸಿಲು ಶಕ್ತನೆಂದು ನಂಬಿ, ರಶಿಯದಲ್ಲಿ ತಂದು ಜಿಲ್ಲಿದ ಮಹಾಮುಖಮನು ಲೆನಿನ್.

ಆ ಕಿಡಿ ನೊಂದಿ ಹೋಗುವಂತೆ ತನ್ನ ಜೀವನದ ಹಣತೆಯನ್ನೇ ಮಾಡಿ ಸೇವಾತ್ಮಾಗಳೆಂಬ ಸೊಡರಣ್ಣಿ ಎರೆದು, ಅದು ನಂದಾದೀಪವಾಗುವಂತೆ ಬೆಳಗಿಸಿದ ಯಶಸ್ಸು, ಸಾಹಸ, ಬಲೈ ಎಲ್ಲ ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್ನ ನದು. ನವ ರಶಿಯಾ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಿರ್ಮಾಣವುರುಷನು ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್.

ಇಸ್ರಾಯೇಲ ಗುಲಾಮರನ್ನು ಮೋಶೆ ವಿಮೋಚನೆಗೊಳಿಸಿದನೆಂದು ನಾವು ಓದಿದ್ದೇವೆ. ಹತ್ತಿಪ್ಪತ್ತೈದು ವರುಷಗಳ ಹಿಂದೆ ರಶಿಯದ ಸ್ಥಿತಿ ಯಾದರೂ ಪೀಗೆಯೇ ಇತ್ತು. ದೇಶ ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದುದು. ಜನ ಕಣ್ಣಿದ್ದೂ ಕುರುಡರು. ಬಡತನ, ರೋಗರುಜಿ, ದಾಸ್ಯಗಳಿಂದ ತೊಳಲಿ ಬಳಲುತ್ತಿರುವ ಜನಾಂಗ. ಅಜ್ಞಾನಾಂಧಕಾರ, ಮಾನವನ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗಿರುವ ಸಂಕೋಲೆಗಳು. ಈ ಪಾಶಗಳಿಂದ ಬದ್ಧಾಡುತ್ತಿರುವ ಸರಕುಲ ಗುಲಾಮರೇ ಸ್ವೈ. ಯುಗಯುಗಾಂತರಗಳ ಆ ಬಂಧನದಿಂದ ರಶಿಯನ ರನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ವಿಮೋಚನೆಗೊಳಿಸಿ, ಉದ್ಧರಿಸಿದ ಈ ಜೊಸೆಫನು ಆ ಮೋಶೆಗೆ ಎನು ಕಡಿಮೆ? ಪ್ರಾಯಶಃ ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್ನನ ಕೆಲಸ, ವಿಶ್ವದ ಇತಿ ಹಾಸದಲ್ಲಿ ಯಾವ ದೊರೆ, ದೈವ, ದೇವರು ಮಾಡದ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯ. ಮಹಾಯಜ್ಞವೆಂದರೂ ಸರಿಯೆ.

ಕರ್ಮಯೋಗಿ

ಕಳೆದ ೪೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್ ದೇಶಸೇವಾಕಾರ್ಯತತ್ಪರನಾಗಿ ದ್ದಾನೆ. ಕೈಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಸೂತ್ರವಿದೆ. ಒಯಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅವನು ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಘಜನಿ ಮಹಮ್ಮದನಾಗಬಹುದಿತ್ತು. ಬಂಗಾರದ ಬಟ್ಟಲಲ್ಲಿ ಉಣಬಹುದಿತ್ತು; ತಿನಬಹುದಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇವು ಯಾವುವೂ ಇಲ್ಲ. ನೆವೋಲಿಯನ್ನು ಸಂತೆ ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್ ಆಡಂಬರ ಜೀವಿಯಲ್ಲ. ಮುಸೋಲಿನಿಯಂತೆ ಶೃಂಗಾರ ರಾವಣನೂ ಅಲ್ಲ. ಅವನದು ಸರಳಜೀವನ. ಇರುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನ ರಂತೆ. ನಡೆಸುಡಿಯಲ್ಲಿ, ವೇಷಭೂಷಣದಲ್ಲಿ ಎಲಾಸದ ಕುರುಹುಗಳು ಕಾಣಿ ಸವು. ಯಾವ ರಾಯನ ಕಾಲಕ್ಕೋ ಮಾಡಿಸಿದ ಹಸುರು ಜೊಣ್ಣೆವೊಂದಿದೆ. ಹಳೇಕಾಲದ ಕೋಟೂ ಒಂದಿದೆ. ಹೊಸ ಉಡಿಗೆ-ತೊಡಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೆರೆಯಲು ಅವನಿಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಆಶೆ, ಲೋಭ, ಸಂಪತ್ತುಗಳು ಅವನ ಸಮೀಪ ಸುಳಿ

ದಿಲ್ಲ. ಅವನು ಕರ್ಮಯೋಗಿ. ದೇಶದ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಕಾರ್ಯಪ್ರವೃತ್ತನು ಆಗಿದ್ದಾನೆ.

ಕೌಟುಂಬಿಕ ಜೀವನ

ಕೌಟುಂಬಿಕ ಹೊರೆ ಸ್ವಾಲಿನ್‌ನ ಹೆಗಲ ಮೇಲಿಲ್ಲ; ಪ್ರಾಯಶಃ ಪರಿಪ್ರಾಚಕ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಇದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದ್ದರೂ ಆಗಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಇಷ್ಟರಿಂದಲೇ ಅವನು ಬಾಲಸನ್ಮಾಸಿಯೆಂದು ತಿಳಿಯುವುದು ತಪ್ಪು. ಸ್ವಾಲಿನ್ ಎರಡು ಬಾರಿ ವಿವಾಹವಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಮೊದಲನೆಯ ಬಾರಿ ಮದುವೆಯಾದುದು ೧೯೦೩ರಲ್ಲಿ. 'ಕೆಥರಿನಾ ಸ್ವಾಲಿನ್' ಅವನ ಹೆಂಡತಿ. ಈಕೆ ಒಂದು ಗಂಡು ಮಗುವನ್ನು ಹಡೆದು ನಿರೋಧನೆಯಾದ್ದರಿಂದ ೧೯೧೭ರಲ್ಲಿ ತೀರಿಕೊಂಡಳು. ಈಗ ಈ ಹುಡುಗ 'ಯಶಾ'ನಿಗೆ ಇಪ್ಪತ್ತೈರಡು ವಯಸ್ಸು. ಇಂಜಿನಿಯರನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಕೆಥರಿನಾ ಅಗಲಿದ ಎರಡು ವರುಷಗಳ ಮೇಲೆ ಸ್ವಾಲಿನ್ ನಾದಿಯಾ ಸೆರೆಜೀವನವನ್ನು ಕೈಹಿಡಿದ. ಈಕೆಯಿಂದ ಎರಡು ಮಕ್ಕಳು ಜನಿಸಿದುವು. ಮಗನ ಹೆಸರು ವಾಸ್ಕಾ. ಮಗಳಿಗೆ ಸ್ವತಃ ಲಾನಾ ಎಂಬ ಮುದ್ದು ಹೆಸರನ್ನಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ದುರದೃಷ್ಟದಿಂದ ನಾದಿಯಾ ಕೂಡ ೧೯೩೨ರಲ್ಲಿ ಮೃತ್ಯುಮುಖ ಸೇರಿದಳು. ಅವಳ ಸಾವಿನ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ದಂತಕಥೆಯೇ ಹಬ್ಬಿಕೊಂಡಿದೆ. ನಾದಿಯಾ ಶಬರಿಯಂತೆ ಎಲ್ಲ ಅಸ್ವಪಾನಗಳ ಸವಿನೋಡಿ ಗಂಡನಿಗೆ ಉಣಬಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಳಂತೆ. ಯಾರಾದರೂ ತನ್ನ ಪತಿಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ವಿಷ ಹಾಕಬಹುದೆಂಬ ಅಂಚಿಕೆ ಅವಳಿಗೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗಲೇ ಒಮ್ಮೆ ವಿಷಾಸ್ವಪನ್ನು ಭುಂಜಿಸಿ ಅವಳು ಹಾಸಿಗೆ ಹಿಡಿದುಬಿಟ್ಟಳು. ಸ್ವತಃ ಅವಳ ಮುದ್ದು ಮೊಗ ನೋಡಿ ಸ್ವಾಲಿನ್ ನಾದಿಯಾಳ ವಿರಹವನ್ನು ಸಹಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಹೀಗೆನ್ನಲು ಕಾರಣವಿಷ್ಟು. ಮಗಳ ಮೇಲೆ ಅವನಿಗೆ ಬಾರೀ ಕೊಂಡಾಟ. ಅವಳೊಂದಿಗೆ ಊಟ ಮಾಡುವುದೆಂದರೆ ಅವನಿಗೆ ಬಲು ಇಷ್ಟ. ವಾಸ್ಕಾ ಕೂಡ ತಂದೆಯೊಡನೆ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಕ್ರೆಮಲಿನ್ ಕೋಟೆಯೇ ಆಸರ ನಿವಾಸಸ್ಥಳ. ಈ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ೪೦,೬೦ ಮನೆಮಠಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ಸ್ವಾಲಿನ್ ಮತ್ತು ಅವನ ಸಂಸಾರ, ಮೂರು ಕೋಣೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹಿಡಿದಿರುವರು. ಅವನ ಮನೆ

ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಈ ಕೋಣೆಗಳನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಹಿಡಿದಿರಬೇಕೆಂದು ಅನ್ನಿಸುತ್ತಿದೆಯಂತೆ.

ಜ್ಞಾನಿ

ಸ್ವಾಲಿನ್ ಶಂಖಹುಳು. ಕ್ರೈಮಲಿನ್ ಕೋಟೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬರಲಾರ. ಒಂದರೆ ಆಮವಾಸೆಗೊಮ್ಮೆ ಹುಣ್ಣಿವೆಗೊಮ್ಮೆ. ಆಗಲೂ ನಾಲಗೆ ಬಿಗಿ. ಮಿತ್ರಭಾಷಿ, ಗಂಭೀರ ಮನುಷ್ಯ. ೧೯೨೭ರಂದು ೩೭ರ ವರೆಗೆ ಏಳೆಂಟು ವಿದೇಶಿ ಸುದ್ದಿಗಾರರೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದರೆ ವಿಶೇಷವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಒಮ್ಮೆ ಸಂಭಾಷಣೆಗೆ ಕುಳಿತನೆಂದರೆ ೪, ೫, ೬ ತಾಸುಗಳ ವರೆಗೆ ಮಾತನಾಡುವನು. ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಶೃಂಗಾರವಿಲ್ಲ, ಸರಸವಿಲ್ಲ, ಎದೆಯ ಗುಹೆಯಿಂದ ಒಂದೊಂದೇ ಮಾತು ಮಾಣಿಕವನ್ನು ತೆಗೆದು, ತೂಗಿ ತೂಗಿ ಚೆಲ್ಲುವನೋ ಏನೋ ಎಂದೆನಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅವನ ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಆಗಾಧವಾದುದು. ಯಾವ ವಿಷಯ ಬೇಕು? ಯಾವ ರಾಷ್ಟ್ರದ ವಿಚಾರ ಬೇಕು? ಎಲ್ಲವೂ ತುದಿನಾಲಿಗೆ ಯಲ್ಲಿದೆ. ಅವನ ಅನುಭವವು ರಶಿಯದಷ್ಟೇ ವಿಶಾಲ. ಕಾಸ್ಪಿಯನ ಸಮುದ್ರದಷ್ಟೇ ಆಳ. ಇತಿಹಾಸ ಅವನ ಪ್ರೀತಿಯ ವಿಷಯ. ಶೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್, ಪ್ಲೇಟೋ, ಗಯಟೆ, ಚಾಸರ ಇವರ ಕೃತಿ ಕವನಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಕೊಂಡು ವಿಮರ್ಶಿಸ ಬಲ್ಲ. ರಾಜಕಾರಣದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಲಿನ್‌ನಿಗಿದ್ದ ಹಿಡಿತ ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಉಂಟೋ ಇಲ್ಲವೋ !

ಕೆಣಕಿ ಕೆಟ್ಟ ಹಿಟ್ಟಿರ್

ರಶಿಯವು ಲೋಕದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದೇಒಂದಾದ ಸಾಮ್ಯವಾದೀರಾಷ್ಟ್ರ. ಆದರೆ ನೆರೆಹೊರೆಯಲ್ಲಿರುವ ಬಂಡವಲು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಆದರ ಮೇಲೆ ದೃಷ್ಟಿ, ಹಗೆತನ. ಸಾಮ್ಯವಾದೀ ಬೀಜದ ಹುಟ್ಟು ಡಗಿಸಬೇಕೆಂಬ ಹುಚ್ಚು ಹುಮ್ಮಸ್ಸು ಆ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ. ಈ ದುರುದ್ದೇಶದಿಂದ ಹಿಟ್ಟಿರ್ ಇಂದು ರಶಿಯದ ಮೇಲೆ ದಂಡೆತ್ತಿ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ರೈಂಗಿಜ್‌ಖಾಸ, ನೆವೋಲಿಯನರ ನಂತರ ರಶಿಯಕ್ಕೆ ಈ ರೀತಿಯ ಗಂಡಾಂತರ ಬಂದುದು ಇಂದೇ ಸರಿ. ಈ ಕುತ್ತಿನಿಂದ ದೇಶವನ್ನು ಉಳಿಸಲು ಸ್ವಾಲಿನ್ ಅಹೋರಾತ್ರಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಅಸಂಖ್ಯ ರಶಿಯನರು ಪ್ರಾಣವನ್ನರ್ಪಿಸಿರುವರು. ರಶಿ

ಯಸರ ಧೈರ್ಯ, ಅವರ ಬಲಿದಾನದಿಂದ ಇಡೀ ಜಗತ್ತು ವಿಸ್ಮಯಗೊಂಡಿದೆ. ಅವರ ಸಂಘ ಪರಾಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ತಲೆದೂಗಿದೆ. ಉಕ್ಕುಗಟ್ಟಲೆ ಜೀವ ಕೊಟ್ಟು ರಶಿಯದ ಜೀವ ಉಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ ಸ್ವಾಲಿನ್. ಹತ್ತಿಪ್ಪತ್ತು ಪರುಷಗಳಲ್ಲಿ ಅನ್ನ ನೀರು ತೊರೆದು, ರಕ್ತ ಸುರಿಸಿ ಕಟ್ಟಿದ ರಾಷ್ಟ್ರ! ಜಿಡಲಿಕಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ಹಿಟ್ಲರ್, ಈ ಕಲಿಭೀಮನನ್ನು ಕಣಕಿ ಕೆಟ್ಟ.

ಸ್ವಾಲಿನ್‌ನಿಗೆ ೭೪ವರುಷಗಳು ತುಂಬಿದುವು. ೧೯೪೩, ಡಿಸೆಂಬರ್ ೨೩ನೇ ತಾರೀಖು ಅವನ ೭೫ನೇ ಜನ್ಮ ದಿನ. ರಶಿಯನರಿಗೆ ಅದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಹಬ್ಬ. ಬಹಳ ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಈ ಉತ್ಸವವನ್ನಾಚರಿಸುವರು. ತಮ್ಮ ನಾಯಕನ ಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಆದರ. ಅದರ ಸ್ವಾಲಿನ್ ಭಾಗ್ಯಶಾಲಿ. ಅವನ ದಿವ್ಯನಾಮ ಕಸ್ತೂರಿಯಂತೆ ಪ್ರಸಂಚದ ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳಿಗೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿದೆ. ದಾಸ್ಯಕೂಪದಲ್ಲಿ ತೊಳಲಾಡುವ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ರೈತರು, ಬಂಡವಲಗಾರರ ಕಾಲಡಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ಅಮೇರಿಕದ ಕೂಲಿಕಾರರು, ಹಿಟ್ಲರನ ಮಂಗಳಮುಷ್ಟಿಯೊಳಗೆ ಸಿಕ್ಕಿರುವ ಯುರೋಪಿನ ಜನತೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸ್ವಾಲಿನ್ನ ನ ಹುಟ್ಟುಹಬ್ಬವನ್ನಾಚರಿಸಿ ಅವನ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶ್ವಾಸದ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಮಹಾನುಭಾವನಿಂದ ತಮ್ಮ ಮುಕ್ತಿಯಾಗಲಾರದೇ ಎಂದು ಅವರ ಹೃದಯದ ಒಳಗಿನ ಒಳಧ್ವನಿಯೊಂದು ಕೇಳಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಬಾಲ್ಯ, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ

ಸ್ವಾಲಿನ್ ಎಶಿಯದ ಬೆಳಕು. ಕಾಕೇಶಿಯ ಬೆಟ್ಟದ ಜೀವ. ಜಾರ್ಜಿಯಾ ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಗೋರಿ ನಗರವು ಅವನ ಜನ್ಮಸ್ಥಳ. ಅವನು ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ೧೮೭೯ರಲ್ಲಿ. ಮಾತಾಪಿತರು ಈ ಸುವುತ್ರನಿಗೆ ಜೊಸೆಫ್ ಸೆಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿದರು. ಜೊಸೆಫನು ರಾಜಕೀಯ ರಂಗಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹೆಸರುಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪೊಲೀಸರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಮಣ್ಣೆರೆಚಿದುದು ಸರ್ವಶ್ರುತ.

ತಂದೆ ತಾಯಿ

ಸ್ವಾಲಿನ್‌ನ ತಂದೆ ಎಸ್ಕಾರಿಯೋನ ಜುಗಜ್‌ವಿಟ್ಲ. ಅವನ ತಾಯಿಯ ಹೆಸರು ಕಥೆರಿಸಾ ಜೋರ್ಗವಾನಾ. ಎಸ್ಕಾರಿಯೋನು ಮೊಚ್ಚೆಗಾರ.

ಬೂಟು ಹೊಲಿದು ಬೇವನ ಸಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ. ಕೊನೆಕೊನೆಗೆ ಕಾರಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಲಿಕಾರನಾಗಿಯೂ ದುಡಿದಿರುವನಂತೆ. ಅವನು ಸಿರಿಕ್ಷ ರಕ್ಷುಕ್ತಿ. ಕೆಥರಿನಾ ಆದರೂ ಅಷ್ಟೆ. ಈ ಬಡ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಸ್ವಾಲಿನ್‌ನೊಬ್ಬನೇ ಮಗನಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಹುಟ್ಟಿದ್ದುವು. ಆದರೆ ಒದುಕುವ ಋಣ ಬೇಕಲ್ಲ ! ಅಳಿ ದುಳಿದವನು ಸ್ವಾಲಿನ್‌ನೊಬ್ಬನೇ. ಹೀಗಾಗಿ ಅವನ ತಂದೆ ತಾಯಿಗೆ ಪುತ್ರ ವಾತ್ಸಲ್ಯ ಒಹಳ. ದುರದೃಷ್ಟದಿಂದ, ಜೊಸೆಫನು ಜಗದ್ವಂದ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿ ಯಾಗುವ ವರೆಗೆ ಎಸ್ಕಾರಿಯೋನು ಒದುಕಲಿಲ್ಲ. ಆ ಮಹಾ ತಾಯಿ ಮಾತ್ರ ಮಗನ ಶ್ರೇಯಸ್ಸನ್ನು ಕಂಡು ನಲಿದಾಡಿ, ೧೯೩೭ರಲ್ಲಿ ಜೆರಸಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಲೀನ ಕಾದಳು. ಅದೇನೇ ಇರಲಿ ಈ ಗಂಡಹೆಂಡತಿ ಸ್ವಾಲಿನ್‌ನ ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಶಯ ಪ್ರೇಮ ತೋರಿದವರೇ. ಕೆಥರಿನಾ ಮಗನನ್ನು ಆಗಲೆ ಆರೆಗಳಿಗೆ ಇರಲಾರಳು. ಈತ ತಾಯಿಯ ತೋಳತೊಟ್ಟಿಲ ಮಗುವಾಗಿ ಬೆಳೆದ. ಆ ತಾಯಿಯ ಕೈಗಳು ಸ್ವಾಲಿನ್ನನ ಮೇಲೆ ತುಂಬಾ ಪರಿಣಾಮ ಮಾಡಿ ಯೆಂದೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಶಿವಾಜಿಯ ತಾಯಿ ಜೀಜಾಬಾಯಿಯಂತೆ ಈ ಮಹಾ ತಾಯಿಯ ಪ್ರಭಾವ ಸ್ವಾಲಿನ್ನನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿದೆಯೆಂದೆನ್ನುವವರೂಂಟು. ಮಾತೃನಿಧಿ

ಕೆಥರಿನಾ ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಹೆಣ್ಣುಮಗಳು. ಕಾಕೇಶಿಯಾ ಬೆಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಒಂದು ಪಂಗಡಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಸ್ತ್ರೀ. ಗುಂಪುಗಟ್ಟಿ ಸಂಚರಿಸುವ ಈ ಜನ ದೃಢಕಾಯರು. ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡು ಎಲ್ಲ ಧೀರರು. ಸ್ವಭಾವವೂ ಉಗ್ರ. ದಯೆ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ ಕಡಮೆ. ಹಿಂಸಾಚರಣೆಗೆ ಹಿಂದುಮುಂದೆ ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ. ತಾಯಿಯಲ್ಲಿರುವ ಈ ಗುಣ ಲಕ್ಷ್ಯವೆಲ್ಲ ಸ್ವಾಲಿನ್ ಪಡೆದಿದ್ದಾನೆ. ತಂದೆಗಿಂತ ಅವನಲ್ಲಿ ತಾಯಿಯ ಹೋಲಿಕೆಯೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಅವನ ದೇಹದಾರ್ಢ್ಯ, ಛಲ, ಎಲ್ಲವೂ ತಾಯಿಯಿಂದ ಇಳಿದುಬಂದ ನಿಧಿ.

ಇಗರ್ಜಿ ಶಾಲೆಗೆ ಪ್ರವೇಶ

ಸ್ವಾಲಿನ್ನನ ಮಾತಾಪಿತರಿಗೆ ಓದು ಬರಹ ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮಗನು ವಿದ್ಯಾವಂತನಾಗಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲ್, ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಬಡತನ. ಜೀವರು ಸುರಿಸಿ ಗಳಿಸಿದ ಕೆಲವು ನಾಣ್ಯಗಳು ಉದರನಿಮಿತ್ತಕ್ಕೆ ಹರಹರ. ಫೀಕೊಟ್ಟು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ನಡೆಸುವುದು ಕಠಿಣ. ಇದನ್ನರಿತ ಎಸ್ಕಾರಿ

ಯೋನ ಸ್ವಾಲ್ಮನನ್ನು ಗೋರಿನಗರದಲ್ಲಿರುವ ಧರ್ಮಾರ್ಥ ಇಗರ್ಜಿ ಶಾಲೆಗೆ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟ. ಮಗನು ವಾದ್ರಿಯಾಗಬೇಕೆಂದು ವಿಸ್ವಾರಿಯೋನು ಬಯಸಿದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಅಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮೋಪದೇಶಕರು ಸುಖ ಜೀವನ. ಅವರಿಗೆ ಕೋಟಿಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನಮನ್ನಣೆ. ವಿಲಾಸ, ವೈಭವದ ಜೀವನವನ್ನು ವಾದ್ರಿಗಳು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದನ್ನು ರಿಶೆರೆ ವಿಸ್ವಾರಿಯೋನನ ಮನಸ್ಸು ಆ ಕಡೆ ಹರಿದುದರಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನು? ಅಂತೂ ಅಂತೂ ಗೋರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಲ್ಮನನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಆರಂಭವಾಯಿತು.

ಗೋರಿನಗರದ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲೂ ಗುಡ್ಡಗಾಡುಗಳಿವೆ. ಹಿಮಾಚಲದ ಗಿರಿಗಳೆಂದ, ನದಿನದಗಳೆಂದ ಗೋರಿನಗರವು ಕಣ್ಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯುವದು. ಈ ಸೃಷ್ಟಿಸೌಂದರ್ಯವು ಸ್ವಾಲ್ಮನನ ಚಿತ್ತವನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿದುವೋ ಎನ್ನೋ! ಶಾಲೆಗೆ ಬರುವದಾದ್ದರಿಂದ ಈ ಗುಡ್ಡಗಳಿಗೆ ಅವನ ಓಡಾಟ ಹೆಚ್ಚಿತು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ತೆರಳಿದ ಸ್ವಾಲ್ಮನನು ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸವೇನು ಗೊತ್ತೇ? ಪರ್ವತದ ತಪ್ಪಲು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಯುತ್ತಿದ್ದ ಕುರಿಗಳನ್ನು ಬೆದರಿಸುವುದು, ಬೆಟ್ಟ ವಾಸಿಗರ ಕುದುರೆಗಳ ಬೆಂಬತ್ತಿ ಅವುಗಳ ಬೆನ್ನನ್ನೇರಿಸುವಾರಿ ಮಾಡುವುದು; ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಕಿಡಿಗೇಡಿತನ. ಇವನೊಂದಿಗೆ ಇನ್ನಿತರ ಸಮವಯಸ್ಕರಾದ ಹುಡುಗರೂ ಕೂಡಿಕೊಂಡರು. ಮತ್ತೆ ಕೇಳುವದೇನು? ಪುಂಡಾಟಿಕೆಗೇ ಆರಂಭ. ಎಲ್ಲರ ಬಾಯಿಂದಲೂ 'ತುಂಟ' ಎಂದೆನ್ನಿಸಿಕೊಂಡ. ಸಾಧು ಸತ್ಪುರುಷನಾಗಬೇಕೆಂಬ ತಂದೆಯ ಆಶೆಯೇನು? ಸ್ವಾಲ್ಮನ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದಾದರೂ ಏನು? ದಿನದಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ ಆ ಗುಡ್ಡಗಾಡು ಜನರ ಧೈರ್ಯ, ದರ್ಪ, ಕಠೋರ ಭಾವ ಅವನಲ್ಲಿ ಮನೆ ಮಾಡಿದವು.

ಆದರೆ ಇನ್ನರಿಂದಲೇ ಸ್ವಾಲ್ಮನ್ ಓದಿಗೆ ತಿಲಾಂಜಲಿ ಎರೆದನೆಂದು ತಿಳಿಯಬಾರದು. ದಿನಸಿಕ್ಕದ ವಾತ ಸಾಗಿಯೇ ಸಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಅವನು ಹಿಂದೆ ಬೀಳಲೂ ಇಲ್ಲ. ಅದರ ಬದಲು ಉಳಿದೆಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರತಿಭೆ ತೋರಿದನು. ಇದನ್ನು ಕಂಡ ಧರ್ಮಾಧಿಕಾರಿಗಳು

ಮೆಜ್ಜೆ, ಟೆಫ್ಲಿಸ್ ನಗರದಲ್ಲಿರುವ ದೊಡ್ಡ ಇಗರ್ಜಿ ಶಾಲೆಗೆ ಅವನನ್ನು ಕಳಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದರು.

ಟೆಫ್ಲಿಸ್ ನಗರವು ದೊಡ್ಡದು. ಸಾವಿರಾರು ಜನರು ವಾಸಿಸುವ ಪಟ್ಟಣ. ಯುರೋಪಿನ ಇನ್ನಿತರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಪ್ರಜೆಗಳೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಹೋಗುವರು. ಯುರೋಪಿಯನ್ನರ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಆ ನಗರಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಆಧುನಿಕ-ಗಾಳಿ ಸೋಂಕಿದೆ. ನಾಟಕ ಶಾಲೆಗಳು, ಕ್ಲಬ್‌ಗಳು, ವಾರ್ತಾ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು, ಗ್ರಂಥ ಭಂಡಾರಗಳು ಎಲ್ಲವೂ ಇವೆ ಈ ಹೊಸ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಲಿನ್ ಎಳೆತನದ ಹುಂಬತನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಆಸೆ ವಹಿಸಿದ. ಅವನು ಪಾಠ್ಯವಾಗುವ ಮನುಷ್ಯ. ಆದುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಕಡೆ ಲಕ್ಷ್ಯ ಹಾಕಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಸ್ವಾಲಿನ್ ಅದರೊಂದಿಗೆ ಕೆಲವು ರಾಜಕೀಯ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಓದಲಾರಂಭಿಸಿದನು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಲಮಾರ್ಕ್ಸನ ವುಸ್ತುಕಗಳು ಮುಖ್ಯ. ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಲಿನ್ನನಿಗೆ ಅವುಗಳ ಮೇಲಿನ ಅಭಿರುಚಿ ಬಲವಾಯಿತು. ಕೊನೆಗೆ ಅವನ ಮನಃಪ್ರವೃತ್ತಿಯೇ ಬದಲಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿತು. ಸ್ವಾಲಿನ್ನನ ಜೀವನದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದ ಆ ತತ್ವವಿಚಾರಗಳೇನೆಂಬದನ್ನು ನೋಡೋಣ.

ಕಾರ್ಲ ಮಾರ್ಕ್ಸ

ಕಾರ್ಲಮಾರ್ಕ್ಸನು ೧೮೧೮ ಶತಮಾನದ ಆದಿಯಲ್ಲಿ (೧೮೧೮) ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ವಿಭೂತಿ. ದೊಡ್ಡ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿ. ಸಾಕ್ರೆಟಿಸ್, ಪ್ಲೇಟೋ ಕನಫ್ಯೂಜಿಯಸ್, ಮನುಗಳಂತೆ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ಪಂಡಿತ; ತಾರ್ಕಿಕ ವಾದಿ. ಆದರೆ ಕಾರ್ಲಮಾರ್ಕ್ಸನು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ, ಎಂದರೆ ರಾಜ್ಯ, ರಾಜಕಾರಣ, ಜನ ಜೀವನ ವೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಆರೈಕೆ ಬಳ್ಳದಿಂದ ಅಳೆಯುತ್ತಾನೆ. ಮಾನವೀ ಕೋಟಿಯ ದುಃಖ ದುಃಖಗಳಿಗೆ ಬಂಡವಲ ಪದ್ಧತಿಯೇ ಮೂಲವೆಂದು ಅವನ ಮತ.

ಬಂಡವಲು ಪದ್ಧತಿ

ಯಾಂತ್ರಿಕ ಯುಗವಾರಂಭವಾದೊಡನೆಯೇ ಈ ಬಂಡವಲುಗಾರ ಪದ್ಧತಿ ರೂಪಗೊಂಡಿತು. ಬಂಡವಾಳಗಾರರು ನಾಯಿಕೊಡೆಗಳಂತೆ ತಲೆ ಎತ್ತಿದರು. ದೇಶದ ಹೊಲ, ನೆಲ, ಕಣಿ ಕಾರಖಾನೆಗಳೆಲ್ಲ ಅವರ ಕೈ

ಯೋಳಿಗೆ ಸೇರಿತು. ಈ ಬಂಡವಾಳಗಾರರಿಗೆ ಲಾಭದ ಕಡೆ ದೃಷ್ಟಿ. ಕೂಲಿ ಕಾರರಿಗೆ ಕೇವಲ ಉದರ ನಿರ್ವಾಹಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ವೇತನ. ಲಾಭವೆಲ್ಲ ಶ್ರೀಮಂತರ ಜೀವಾತ್ಮಕಕ್ಕೆ ಸೈ. ಈ ವ್ಯತ್ಯಾಸದಿಂದ ಯಜಮಾನರು ಕುಬೇರರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೈ ಹಿಡಿಯಲಿಣಿಸುವಷ್ಟು ಮಂದಿ ಧನಕನಕ ಒಡವೆ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಹಾಕಿ, ಭೋಗಿಸಿ, ಬಹು ಜನರನ್ನು ಆಳುತ್ತಿರುವರು. ಅವರ ವೈಭವವೇನು? ವಿಲಾಸವೇನು? ಮಲಗಲು ಉಪ್ಪರಿಗೆ ಮನೆ, ಮೆತ್ತನೆಯ ಹೂವಿನ ಹಾಸಿಗೆಯೇನು? ಅದರೆ ಬಹು ಸಂಖ್ಯಾಕರಾದ ಬಡ ಜನರ ಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿದೆ? ಅವರ ಜೀವನಮಟ್ಟ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಇಳಿಯುತ್ತಿದೆ. ಕಷ್ಟ ಸಷ್ಟಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿವೆ. ಆಸ್ತಿ, ಪಾಸ್ತಿ, ಬದುಕು, ಭಾಗ್ಯ, ಮನೆ ಮಾರು ಯಾವವೂ ಇಲ್ಲ. ಗುಲಾಮರಿಗಿಂತಲೂ ಅವರ ಸ್ಥಿತಿ ಮುಖದಾಯಕ. ಇತ್ತಂಡದವರೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಎರಡು ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಮಂದಿ. ಈ ಎರಡು ಪಂಗಡಗಳೊಳಗೆ ಮಧುರ ಬಾಂಧವ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಕನು ವರ್ಗಕಲಹವೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಬಂಡವಲುನಾದದ ಮರಿ

ಬಂಡವಲು ಪದ್ಧತಿಯ ಭೂತ ಜೀವೈ ಆಲ್ಲಿಗೆ ಮುಗಿಯಲಿಲ್ಲ. ವ್ಯಕ್ತಿ ಒಡೆತನಕ್ಕೋಳಗಾದ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಬೆಳೆಯಿತು. ಉತ್ಪಾದನೆ ಅಧಿಕವಾಯಿತು. ಆ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಜನವಿಲ್ಲ. ಕೊಂಡು ಕೊಳ್ಳುವ ಜನರಾದರೂ ಯಾರು? ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು. ಹೊಟ್ಟೆ ಬಟ್ಟೆಗೇ ಅವರಿಗೆ ಎಳೂ ಹನ್ನೊಂದು. ಹೀಗೆ ಅವರ ಜೀವನ ಮಟ್ಟವು ಇಳಿಮುಖವಾಗಿರುವಾಗ, ಆ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವದಾದರೂ ಹೇಗೆ? ಈ ಬಿಕ್ಕುಟ್ಟನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ ಬಂಡವಾಳಗಾರರು ರಾಜ್ಯದ ಹೊರಗೆ ಅಬಲ ಜನರಿಂದ ತುಂಬಿದ ದೇಶಗಳ ಕಡೆ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟರು. ಸರಿ; ಆಲ್ಲಿಗೆ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಹೇರಿಕೊಂಡು ಹೊರಟರು. ವ್ಯಾಪಾರ ನಿರಾತಂಕವಾಗಿ ನಡೆಯಲು ಮೊದಮೊದಲು ಊರ ಆಳರಸರಿಂದ ಸವಲತ್ತು ಬೇಡಿದರು. ತಮ್ಮ ಕಾಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಭದ್ರವಾದೊಡನೆಯೇ ಸೇನೆ ಕಟ್ಟಿದರು. ಕೊನೆಗೆ, ಆ ರಾಜ್ಯವನ್ನೇ ನುಂಗಿ ನೀರು ಕುಡಿದು ತಮ್ಮ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಅದು ಕೇವಲ ಸಂತೆಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು. ಇದು ಬಂಡವಲು ಪದ್ಧತಿಯ ಮರಿ—ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವಾದ.

ಈ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಭುತ್ವ, ಸೇನೆ, ನೌಕ ಪಡೆ, ವಿಮಾನದಳ ಮೊದಲಾದವುಗಳೆಲ್ಲ ಹನುಮನ ಜಾಲದಂತೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಹೋದವು. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನಿತರ ಬಂಡವಾಳಗಾರರೊಡನೆ ಮೇಲಾಟ ಬಿಟ್ಟು, ಈರ್ಷೆಯಿಂದ ಕಲಹವೆದ್ದಿತು. ತಮ್ಮ ಶತ್ರುಗಳ ನಾ ಮಾಡಿ ತಾವೇ ಜಗಜ್ಜೀತರಾಗಬೇಕು, ಆಳಬೇಕು, ಬಾಳಬೇಕು ಎಂಬ ಆ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯಿಂದ ಕತ್ತಿ ಕಟ್ಟಿದರು. ಯುದ್ಧದಿಂದ ಕೋಲೆ, ರಕ್ತಪಾತ ಅಶಾಂತಿಗಳು ತಲೆದೋರಿ ಜನರು ದುಃಖಾಂಬುಧಿಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದರು ಪ್ರಜೆಗಳ ಕಣ್ಣೀರೇ ಅನ್ನವಾಯಿತು. ಬುದ್ಧದೇವ ನುಡಿದಂತೆ, 'ಮಾಸಕ ಕೋಟಿ ಸುರಿಸಿದ ಕಣ್ಣೀರು ಮುನ್ನೀರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು.'

ಮಾರ್ಕನ ಸಿದ್ಧಾಂತ

ಮಾಸಕ ಕೋಟಿಯ ಈ ಕಷ್ಟ ನಿಷ್ಕರಗಳ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಕ ಕೆಲವು ಅಪಾಯಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿರುವನು. ಅವು ಮಾರ್ಕ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಗಳೆಂದು ಪ್ರತೀತಿ ಹೊಂದಿವೆ. ಪ್ರಜಲಿತ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಅಮೂಲಾಗ್ರ ಬದಲಾವಣೆಯೇ ಅವನ ದಿವ್ಯೋಪದಿ. ಇದನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ ? ಮಾರ್ಕನ ಉತ್ತರ—ವಿಪ್ಲವ. ಈ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಕಹಳೆಯನ್ನು ಉದುವವ ರಾದರೂ ಯಾರು ? ಆ ಭಾರ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ. ಕೂಲಿ ಕಾಗರು ಸಶಸ್ತ್ರ ಬಂಡಾಯ ಹೂಡಿ, ಬಂಡವಾಳಗಾರರನ್ನು ಅಧಿಕಾರ ಗದ್ದುಗೆಯಿಂದ ದೂಡಿ, ರಾಜ್ಯಸೂತ್ರ ಹಿಡಿದು, ಸರ್ವಜನ ಸುಖ ಸಾಧಿಸ ಬೇಕೆಂದವನ ವಾದ.

ಸರ್ವ ಜನರ ಕ್ಷೇಮ ಚಿಂತನೆಯಿಂದ ಸಮಷ್ಟಿ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಪಾಲಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಸೂಚಿಸಿರುವನು. ಇದು ಬಂಡವಾಳ ಪದ್ಧತಿಗೆ ತೀರ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಧನೋತ್ಪಾದನೆಯ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಎಂದರೆ—ಕಣಿ, ಕಾರಖಾನೆ, ಬ್ಯಾಂಕು, ವಿಮಾ, ವ್ಯಾಪಾರ, ವ್ಯವಹಾರ, ಉದ್ಯೋಗ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸ್ವಾಮಿತ್ವಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಬೇಕು. ವ್ಯಕ್ತಿ ಒಡೆತನವನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಈ ರೀತಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಸಾಧನಗಳ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣವೆಂದು ಹೆಸರು. ಇವುಗಳೆಲ್ಲ ಯಾವು ದಕ್ಕಾಗಿ? ಅವಿಲ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೇ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗಬೇಕೆಂಬ ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದ.

ದೇಶದ ಸರ್ವ ಸಂಪತ್ತು, ಪ್ರಜೆಗಳ ಸೊತ್ತು, ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರದಲ್ಲ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅದರ ಫಲ ದೊರೆಯುವುದು ಅವಶ್ಯ. ಎಂದರೆ, ಸರ್ವಜನರ ಹಿತವಾದಂತೆಯೇ ಸರಿ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಂಪತ್ತಿನ ಸರಿಯಾದ ವಿತರಣೆ ಮಾಡುವುದು ಸಮಷ್ಟಿ ತತ್ವದ ಜೀವಾರ್ಥವಾಗಿದೆ.

ಮಾರ್ಕನ ಸಮಾಜ

ಮಾರ್ಕನ ಈ ಆರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ, ಈ ರಾಜನೀತಿ ಶಾಸ್ತ್ರ ಇವುಗಳೆಲ್ಲ ಒಂದು ಹೊಸ ಸಮಾಜ ರಚನೆಗೆ ತಳಹದಿ. ಸಮತ್ವ ಆರ್ಥ-ಸಮಾಜದ ಜೀವಧರ್ಮ. ಈಗ, ಸಮ್ಮು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ತರತಮಭಾವ ತುಂಬಿತುಳು ಕಾಡುತ್ತಿದೆ. ದುಡ್ಡಿದ್ದ ಸೊಡ್ಡುಪ್ಪನವರು—ಕೆಲವರು. ಶ್ರೀಮಂತಿಗೆ ಕೆಲವರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ. ಒಂದು ಜನರಿಗೆ ತಿನ್ನಲು ಅನ್ನ, ಮಾನ ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಅರಿವೆ ಅಂಚಡಿ, ಇರಲು ಮನೆ ಇವು ಇಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಶ್ರೀಮಂತರ ಮೇಲೆ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾಕರಾದ ಬಡಜನರಿಗೆ, ನಿರ್ಗತಿಕ ಜನರಿಗೆ ದ್ವೇಷ, ಅಸೂಯೆ, ತಿರಸ್ಕಾರವುಂಟಾಗಿದೆ. ಈ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೇ ಉಭಯವರ್ಗಗಳೊಳಗಿನ ಪ್ರತ್ಯೇಕೀಕರಣಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುವುದು. ಅದರ ಮಾರ್ಕನ ಸಮಾಜವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅದನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವುದು. ಧನೋತ್ಪಾದನೆಯ ಸಾಧನಗಳ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ—ವಿತರಣದಿಂದ ಐಶ್ವರ್ಯ, ಪ್ರಭುತ್ವ, ಅಧಿಕಾರ ಒಂದೇ ಕಡೆಗೆ ಕೂಡಲು ಅಶಕ್ಯ, ಕೆಲವರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ, ಕೆಲವರಿಗೆ ನಿರುದ್ಯೋಗ, ಕೆಲವರ ಬೊಕ್ಕಸ ಹಿರಿದು, ಹೆಚ್ಚಿನವರ ಕೈ ಒರಿದು ಅಗುವಂತಿಲ್ಲ. ದೇಶದ ಸಂಪತ್ತು ಎಲ್ಲರದು. ಎಲ್ಲರೂ ಅದನ್ನು ಪಡೆಯಲು, ಭೋಗಿಸಲು ಅರ್ಹರು. ಎಲ್ಲರೂ ಸಮಾನರು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮಾನವಾದ ಅಧಿಕಾರ, ಸೌಲಭ್ಯ, ಅನುಕೂಲ. ಅಂದಬಳಿಕ, ಅಲ್ಲೂ ಬಡವ ಬಲ್ಲಿನವೆಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎಳೆವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ ? ಇವರು ಮೇಲು, ಇವರು ಕೀಳು ಎಂಬ ಭಿನ್ನಭಾವ, ಪಂಕ್ತಿಭೇದಗಳಿಗೂ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜೆಗಳಲ್ಲಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸ್ವಾರ್ಥ, ಲೋಭ, ಆತ್ಮಾಶೆಗಳು ಅಳಿದು, ಸಮಾಜದ ಹಿತಚಿಂತನೆಯ ಉದಾತ್ತಭಾವ ಬೇರೂರಲು ಆಸ್ಪದವಿದೆ; ಅವರು ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರೀತಿ ಸೌಹಾರ್ದ, ಬಂಧುಭಾವದಿಂದ ಬಾಳಲು ಅನುಕೂಲವಿದೆ ಎಂಬ ಈ ಮಾತು ಸುಳ್ಳಲ್ಲ. ಅಂದು,

ಇಡೀ ಸಮಾಜದ ಉದ್ಧಾರವಾದ ಹಾಗೆ. ದೇಶ ಸುಭಿಕ್ಷೆಯ ಮೆಟ್ಟಿಲು ಎರಿದ ಹಾಗೆ.

ವಿಶ್ವಧರ್ಮ

ಈ ಘನ ತತ್ವ, ಒಂದು ಜಾತಿಗೆ, ಒಂದು ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ, ಒಂದು ದೇಶಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುವಷ್ಟು ಸಂಕುಚಿತವಾದುದಲ್ಲ. ಅದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಇಡೀ ವಿಶ್ವಕ್ಕೆ. ಮಾರ್ಕನದು ವಿಶ್ವಧರ್ಮ. ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ತಂದರೆ, ಬಂದರೆ, ವಿಶ್ವದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಪರ್ಶ ಅಧ್ಯಾಯವು ಆರಂಭವಾಗುವುದು. ಸಿರುದೋಗ, ದಾರಿದ್ರ್ಯ, ದಾಸ್ಯದಿಂದ ಎಲ್ಲ ದೇಶದ ನಾಗರಿಕರೂ ಮುಕ್ತರಾಗುವರು. ಯುದ್ಧ, ರಕ್ತಪಾತ, ಅಶಾಂತಿಯ ಬೇನೆ ಬೇಗೆಗಳು ನಿಲ್ಲುವವು. ರಾಷ್ಟ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಜನ, ಪ್ರೇಮದಿಂದ, ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ವಿಶ್ವ ಕುಟುಂಬಿಗಳಾಗಿ ಬದುಕಬಹುದು. ಹಾಗೆ ಬದುಕಿ, ಬಾಳಿ, ಆಳಿ, ಆಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ಈ ಮೃತ್ಯುಲೋಕಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿರಿ ಎಂಬದೇ ಮಾರ್ಕನ ದಿವ್ಯ ಸಂದೇಶ.

ಮಾರ್ಕನ ಪ್ರಭಾವ

ಮಾರ್ಕನ ಈ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ತತ್ವವಿಚಾರಗಳು ಯುರೋಪಿನಲ್ಲಿಲ್ಲ ಸುಂಟರಗಾಳಿಯಂತೆ ಸುಳಿದಿದ್ದುವು. ಪ್ರಾಯಶಃ ಫ್ರೆಂಚ್ ರಾಜ್ಯಕ್ರಾಂತಿ ಯಾದ ಮೇಲೆ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಕಿಡಿ ಯುರೋಪಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ತೀಘ್ರವಾಗಿ ಹಬ್ಬಿದುದು ಇಂದೇ. ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಪ್ರಗತಿ ಹೊಂದಿದ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ, ಬಂಡವಾಳ ಪದ್ಧತಿಯು ತಾಂಡವವಾಡುತ್ತಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಲಿಕಾರ ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರು ಮಾರ್ಕನನ್ನು ಆರಾಧಿಸತೊಡಗಿದರು. ಅವನ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಮನಸೋಲದ ಪಂಡಿತನೇ ಇಲ್ಲ. ಭಿನ್ನ ವಿಚಾರಗಳಿದ್ದ ವಿರೋಧಿಗಳು ಕೂಡ ಎಷ್ಟೋ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಕನಿಗೆ ಮನ್ನಣೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅವನ ತತ್ವದ ಕೆಲವಂಶಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಪ್ರಭಾವ ಬೀಳದ ಜನರೇ ಇಲ್ಲ. ಆ ತತ್ವಗಳು ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್ನನ ಮನವನ್ನೂ ನಾಟಿದುವು.

ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್ನನೂ ದಾರಿದ್ರ್ಯದ ದವಡೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ನುಚ್ಚು ನೂರಾದವ. ಮಾತಾಪಿತರ ಹೀನ ದೀನ ಸ್ಥಿತಿ ಕಂಡು ನೊಂದವ. ಮನೆಗೆ ಸಮೀಪ

ಎರವ ಗುಡ್ಡಗಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಅಲೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಗೋರಿ, ಟಿಫ್ಲಿಸ್ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಪ್ರಜೆಗಳು ಪಡುತ್ತಿರುವ ದುಃಖಗಳೂ ಅವನ ಹೃದಯತಂತಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಮಿಡಿದಿರಬೇಕು. ಇಂಥ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಕನಾಡಿದ ಮಾತು 'ಹಾದು, ಹಾದು' ಎಂದೆನ್ನಿ ಸಿರಬೇಕು ಆತನಿಗೆ.

ಶಾಲೆಯಿಂದ ಉಚ್ಚಾಟನೆ

ವೇದಾಂತ ಹೇಳಬಹುದು. ವ್ಯವಹಾರ ಕಷ್ಟ. ಕಾರ್ಲಮಾರ್ಕನ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಓದಿದವರು ಎಷ್ಟು ಮಂದಿಯಿಲ್ಲ? ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರೇ? ಲೋಕದ ಇಂದಿನ ಈ ದುಃಖಗಳಿಗಲ್ಲ ಅವನ ತತ್ವಪದ್ಧತಿಗಳು ಸಂಜೀವನವೆಂದು ಒಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಜನರೂ ಬಹಳವಿದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವನು ಕಡಿದ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ತೆರಳಿದವರೆಷ್ಟು ಮಂದಿ? ತೆರಳಲಿಕ್ಕೆ ಸುವವರೆಷ್ಟು ಮಂದಿ? ಅದಕ್ಕೇ ಅಂದುದು-ನುಡಿಯಂತೆ ನಡೆ ಕಷ್ಟವೆಂದು. ಸ್ವಾಲಿನ್ ಮಾತ್ರ ಅದಕ್ಕೊಂದು ಅಪವಾದವಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಟಾಲಸ್ಟಾಯ್, ರಸ್ಕಿನರ ಗ್ರಂಥಗಳು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮಮಾಡಿದಂತಾಗಿದೆ ಸ್ವಾಲಿನ್ನನ ಮೇಲೆ ಮಾರ್ಕನ ಗ್ರಂಥಗಳ ಪರಿಣಾಮ. ಸ್ವಾಲಿನ್ ಅದರ ಸುಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿದ; ಆ ಹೆದ್ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲು ಅವನು ಟೊಂಕ ಕಟ್ಟಿದನು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮಾರ್ಕನ ತತ್ವಗಳ ಉಪದೇಶವಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಭೆ ಜರುಗಿತು. ಮಾರ್ಕನ ಸಾಮ್ಯವಾದ ಚರ್ಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಈ ಚರ್ಚೆಗಳಿ ಸ್ವಾಲಿನ್ನನ ಸಂಘಟನೆ ನಾಯಕತ್ವದಿಂದ ವಿರಾಟಸ್ಪರೂಪವನ್ನೇ ತಾಳಿತು. ಇದರಿಂದ ಶಾಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಗಾಬರಿಯಾದರು. ಧರ್ಮಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಲು ಶಿಕ್ಷಣ ಹೊಂದುತ್ತಿರುವ ಈ ತರುಣನು ಕ್ರಾಂತಿಗಾಗಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಏನು ಬಂತಪ್ಪಾ ಕಲಿಕಾಲ? ಕ್ರಾಂತಿಗಾಗಿ ಚಡಪಡಿಸುವ ಈತನು ಪಾದ್ರಿಯಾಗಲು ಯೋಗ್ಯನಲ್ಲವೆಂದವರು ನಿರ್ಧರಿಸಿ, ೧೮೯೭ರಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಗಟ್ಟಿದರು.

ಸ್ವಾಲಿನ್ನನ ಧ್ರುವ ಪಥ

ಆಗ ಸ್ವಾಲಿನ್ನನಿಗೆ ಹತ್ತು ಹದಿನೇಳು ವರುಷ. ಹುಡುಗಾಟಿಕೆಯ ವಯಸ್ಸು. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಇನ್ನೂ ಪೂರ್ಣವಾಗಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟರೊಳಗೇ ಅವನು

ಇಡೀ ಸಮಾಜದ ಉದ್ಧಾರವಾದ ಹಾಗೆ. ದೇಶ ಸುಖಕ್ಕೆ ಮೆಟ್ಟಲು ಎರಿದ ಹಾಗೆ.

ವಿಶ್ವಧರ್ಮ

ಈ ಘನ ತತ್ವ, ಒಂದು ಜಾತಿಗೆ, ಒಂದು ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ, ಒಂದು ದೇಶಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುವಷ್ಟು ಸಂಕುಚಿತವಾದುದಲ್ಲ. ಅದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಇಡೀ ವಿಶ್ವಕ್ಕೆ. ಮಾರ್ಕನದು ವಿಶ್ವಧರ್ಮ. ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ತಂದರೆ, ಬಂದರೆ, ವಿಶ್ವದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ವರ್ಣ ಆಧ್ಯಾಯವು ಆರಂಭವಾಗುವುದು. ನಿರುದ್ಯೋಗ, ದಾರಿದ್ರ್ಯ, ದಾಸ್ಯದಿಂದ ಎಲ್ಲ ದೇಶದ ನಾಗರಿಕರೂ ಮುಕ್ತರಾಗುವರು. ಯುದ್ಧ, ರಕ್ತಪಾತ, ಅಶಾಂತಿಯ ಬೇನೆ ಬೇಗೆಗಳು ನಿಲ್ಲುವವು. ರಾಷ್ಟ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಜನ, ಪ್ರೇಮದಿಂದ, ವಿಶ್ವಾದಿಂದ ವಿಶ್ವ ಕುಟುಂಬಗಳಾಗಿ ಬದುಕಬಹುದು. ಹಾಗೆ ಬದುಕಿ, ಬಾಳಿ, ಅಳಿ, ಆಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ಈ ಮೃತ್ಯುಲೋಕಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿ ಎಂಬದೇ ಮಾರ್ಕನ ದಿವ್ಯ ಸಂದೇಶ.

ಮಾರ್ಕನ ಪ್ರಭಾವ

ಮಾರ್ಕನ ಈ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ತತ್ವವಿಚಾರಗಳು ಯುರೋಪಿನಲ್ಲೆಲ್ಲ ಸುಂಟರಗಾಳಿಯಂತೆ ಸುಳಿದಿದ್ದವು. ಪ್ರಾಯಶಃ ಫ್ರೆಂಚ್ ರಾಜ್ಯಕ್ರಾಂತಿಯಾದ ಮೇಲೆ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಕಿಡಿ ಯುರೋಪಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ತೀಘ್ರವಾಗಿ ಹಬ್ಬಿದುದು ಇಂದೇ. ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಪ್ರಗತಿ ಹೊಂದಿದ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ, ಬಂಡವಾಳ ಪದ್ಧತಿಯು ತಾಂಡವವಾಡುತ್ತಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಲಿಕಾರ ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರು ಮಾರ್ಕನನ್ನು ಆರಾಧಿಸತೊಡಗಿದರು. ಅವನ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಮನಸೋಲದ ಪಂಡಿತನೇ ಇಲ್ಲ. ಭಿನ್ನ ವಿಚಾರಗಳಿದ್ದ ವಿರೋಧಿಗಳು ಕೂಡ ಎಷ್ಟೋ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಕನಿಗೆ ಮನ್ನಣೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅವನ ತತ್ವದ ಕೆಲವಂಶಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಪ್ರಭಾವ ಬೀಳದ ಜನರೇ ಇಲ್ಲ. ಆ ತತ್ವಗಳು ಸ್ವಾಲಿನ್ನನ ಮನವನ್ನೂ ನಾಟಿದುವು.

ಸ್ವಾಲಿನ್ನನೂ ದಾರಿದ್ರ್ಯದ ದವಡೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ನುಚ್ಚು ನೂರಾದವ. ಮಾತಾಪಿತರ ಹೀನ ದೀನ ಸ್ಥಿತಿ ಕಂಡು ನೊಂದವ. ಮನೆಗೆ ಸಮೀಪ

ಎರವ ಗುಡ್ಡ ಗಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಆಲೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಗೋರಿ, ಟಿಫ್ಲಿಸ್ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಪ್ರಜೆಗಳು ಪಡುತ್ತಿರುವ ದುಃಖಗಳೂ ಅವನ ಹೃದಯತಂತಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಎಂಡಿದಿರಬೇಕು. ಇಂಥ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಕನಾಡಿದ ಮಾತು 'ಹೌದು, ಹೌದು' ಎಂದೆನ್ನಿ ಸಿರಬೇಕು ಆತನಿಗೆ.

ಶಾಲೆಯಿಂದ ಉಚ್ಚಾಟನೆ

ವೇದಾಂತ ಹೇಳಬಹುದು. ವೈವಹಾರ ಕಷ್ಟ. ಕಾರ್ಲಮಾರ್ಕನ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಓದಿದವರು ಎಷ್ಟು ಮಂದಿಯಿಲ್ಲ? ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರೇ? ಲೋಕದ ಇಂದಿನ ಈ ದುಃಖಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಅವನ ತತ್ವಪದ್ಧತಿಗಳು ಸಂಜೀವನವೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವ ಜನರೂ ಬಹಳವಿದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವನು ಕಡಿದ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ತೆರಳಿದವರೆಷ್ಟು ಮಂದಿ? ತೆರಳಲಿತ್ತಿ ಸುವವರೆಷ್ಟು ಮಂದಿ? ಅದಕ್ಕೇ ಅಂದುದು-ನುಡಿಯಂತೆ ನಡೆ ಕಷ್ಟವೆಂದು. ಸ್ವಾಲಿನ್ ಮಾತ್ರ ಅದಕ್ಕೊಂದು ಅಪವಾದವಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಟಾಲಸ್ತಾಯ್, ರಸ್ಕಿನರ ಗ್ರಂಥಗಳು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮಮಾಡಿದಂತಾಗಿದೆ ಸ್ವಾಲಿನ್ನನ ಮೇಲೆ ಮಾರ್ಕನ ಗ್ರಂಥಗಳ ಪರಿಣಾಮ. ಸ್ವಾಲಿನ್ ಅದರ ಸುಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿದ; ಆ ಹೆದ್ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲು ಅವನು ಟೊಂಕ ಕಟ್ಟಿದನು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮಾರ್ಕನ ತತ್ವಗಳ ಉಪದೇಶವಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಭೆ ಜರುಗಿತು. ಮಾರ್ಕನ ಸಾಮ್ಯವಾದ ಚರ್ಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಈ ಚಳವಳಿ ಸ್ವಾಲಿನ್ನನ ಸಂಘಟನೆ ನಾಯಕತ್ವದಿಂದ ಎರಾಟಸ್ಪರೂಪವನ್ನೇ ತಾಳಿತು. ಇದರಿಂದ ಶಾಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಗಾಬರಿಯಾದರು. ಧರ್ಮಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಲು ಶಿಕ್ಷಣ ಹೊಂದುತ್ತಿರುವ ಈ ತರುಣನು ಕ್ರಾಂತಿಗಾಗಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಏನು ಬಂತಪ್ಪಾ ಕಲಿಕಾಲ? ಕ್ರಾಂತಿಗಾಗಿ ಚಡಪಡಿಸುವ ಈತನು ಪಾದ್ರಿಯಾಗಲು ಯೋಗ್ಯನಲ್ಲವೆಂದವರು ನಿರ್ಧರಿಸಿ, ೧೮೯೭ರಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಗಟ್ಟಿದರು.

ಸ್ವಾಲಿನ್ನನ ಧ್ರುವ ಪಥ

ಆಗ ಸ್ವಾಲಿನ್ನನಿಗೆ ಹತ್ತು ಹದಿನೇಳು ವರುಷ. ಮಡುಗಾಟಿಕೆಯ ವಯಸ್ಸು. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಇನ್ನೂ ಪೂರ್ಣವಾಗಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟರೊಳಗೇ ಅವನು

ಓದಿಗೆ ತಿಲಾಂಜಲಿ ಎರೆಯಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಸ್ವಾಲಿನ್ ತಬ್ಬಿಬ್ಬಾಗಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವದೇಶ ಬಾಂಧವರು ದಾಸ್ಯಪಂಕದಲ್ಲಿ ತೊಳಲಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಯಾವ ರಾಷ್ಟ್ರದಿಂದೇನು? ಯಾವ ಧರ್ಮೇಶ್ವರದಿಂದೇನು? ಅವುಗಳಿಂದ ಬಡವರ ಕಣ್ಣೀರಿನ ಕಾಲುವೆಯನ್ನು ತಡೆಯಲಾಗದು. ತಡೆಯಲು ಉಪಾಯವೊಂದೇ—ಆದು ಉತ್ಸ್ರಾಂತಿ. ಸ್ವಾಲಿನ್ನನ ಎದೆಯ ದನಿ ಅದನ್ನೇ ನುಡಿಯುತ್ತಿದೆ. ಅವನಲ್ಲಿದ್ದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮನೋವೃತ್ತಿಯೂ ಈ ಧ್ರುವಪಥವನ್ನು ಹಿಡಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆಯೆಂದೆನ್ನುವವರುಂಟು. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಗಲೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೆಂದರೆ ಅವನಿಗೆ ಸೇರುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲವಂತೆ. ಅದೇನೇ ಇರಲಿ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸ್ವಾಲಿನ್ನನ ಜಡಜೀವನಕ್ಕೆ ಎದ್ದು ತಾಜೇತನವನ್ನಿತ್ತ ಮಹಾರಾಯ ಮಾರ್ಕು. ಸ್ವಾಲಿನ್ ಆ ರಸ್ತೆ ಆರಿಸಿಕೊಂಡಾಯಿತು. ದಾರಿಯೇನೋ ಇಕ್ಕಟ್ಟಾದುದು. ಕೊರಕಲು. ಎಡವಿ ಬೀಳುವ ಭಯವುಂಟು. ಎಟುಗಳೂ ಜೀಳಬಹುದು. ಈಗ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಉಚ್ಚಾಟನೆಯಾದುದೂ ಆ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಒಂದು ಎಟೇ ಆಗಿದೆ; ಆದರೆ ಈ ಕಲ್ಲು ಮುಳ್ಳುಗಳನ್ನು ಕಂಡು, ಅಳ್ಳಿದೆಯವರಂತೆ ಅಂಜಿ, ಮೆಟ್ಟಿದೆ ಜಡುವವನಲ್ಲ ಸ್ವಾಲಿನ್. ಹಾಗಿದ್ದರೆ, ಧೀರರಾದ ಕಾಕೇಶಿಯ ಬೆಟ್ಟ ನಿವಾಸಿಗಳ ರಕುತ ಅವನ ನರನಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಯುತ್ತಿದೆಯೆಂಬ ಮಾತು ಸುಳ್ಳಾಗಬಹುದು.

—

ಅಂದಿನ ರಶಿಯಾ

ರಶಿಯಕ್ಕೆ ನವನಾಗರಿಕತೆಯ ಗಾಳಿ ಬೀಸಿದುದು ಬಹಳ ತಡವಾಗಿ. ೧೯ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಉತ್ತರಾರ್ಧದ ವರೆಗೂ ಕುಂಭಕರ್ಣನಂತೆ ನಿದ್ರೆ ಹೋದ ದೇಶವಿದು. ಎಂದರೆ, ಅಷ್ಟರ ವರೆಗೆ ರಶಿಯವು ಅನಾಗರಿಕ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿತ್ತೆಂದರ್ಥವಲ್ಲ. ಕಲೆ, ಕೈಗಾರಿಕೆ, ಕಾವ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಶಿಯವು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿತ್ತು. ಆದರೆ ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಯುರೋಪಿನ ಇನ್ನಿತರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗಿಂತ ತೀರ ಹಿಂದುಳಿದಿತ್ತೆಂಬ ಮಾತು ಸುಳ್ಳಲ್ಲ. ಇದು ಏಕೆ

ಹೀಗಾಯಿತೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳುಂಟು. ಯುರೋಪು ಮಧ್ಯ ಯುಗದ ಪರೆಯನ್ನು ಕಳಚಿಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾಗ ತಾರ್ತಾರರು ದಂಡೆತ್ತಿ ಬಂದರು. ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಎರಡುನೂರು ವರುಷಗಳ ವರೆಗೆ ರಶಿಯವು ಅವರ ಕಾಲಡಿ ಬಿದ್ದು ಹೋಯಿತು. ಈ ಕಠೋರ ತಾರ್ತಾರರ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನೆತ್ತರಿಸ ನದಿ ಹರಿಯಿತು ರಶಿಯದಲ್ಲಿ. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ದೇಶೋನ್ನತಿಯ ಕಾರ್ಯವೇನೂ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ತಾರ್ತಾರರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಅದುರಿ ಉದುರಿದ ಮೇಲಾದರೂ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ನೆಲೆಸಿತೇ ? ಅದೂ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲೊಬ್ಬ ಇಲ್ಲೊಬ್ಬ ತುಂಡರಸರು ತಲೆ ಎತ್ತಿ 'ನಾ-ನೀ' ಪ್ರಾಬಲ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಸೆಣಸಾಡಿದರು. ಈ ಒಳಜಗಳದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ರಕುತದೋಕುಳಿಯಾಯಿತು. ಕೊನೆಗೆ ಮಾಸ್ಕೋಡ್ಯೂಕ್ ರಾಜಮನೆತನದವರು ಪ್ರಾಬಲ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದರು. ತಾರ್ತಾರರ ದಾಸ್ಯ ಶೃಂಖಲೆ, ಯಾದವೀಕಲಹ, ರಶಿಯದ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಅಡೆತಡೆಗಳಾದುವು.

ಝಾರರ ಪ್ರಭುತ್ವ

ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮಾಸ್ಕೋ ರಾಜವಂಶೀಯರು ಝಾರರೆಂದು ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದೊರೆಗಳು ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ವಿಸ್ತರಿಸಿ, ಅಖಿಲ ರಶಿಯದಲ್ಲೇ ತಮ್ಮ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಕಟ್ಟಿದರು. ಕೊಲೆ, ಸುಲಿಗೆ, ದರೋಡೆ, ಅಂತಃಕಲಹಗಳಿಂದ ಜರ್ಜರಿತರಾಗಿದ್ದ, ಕಣ್ಣೀರಿನ ಕಾಲುಮೆಯಲ್ಲಿ ತೇಲಿಹೋಗಿದ್ದ ಜನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಪಾದಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಎಣ್ಣೆ ಒರುವಾಗ ಗಾಣ ಮುರಿಯಿತೆಂಬ ನಾಣ್ಣು ಡಿಯಂತೆ ಝಾರ್ ಸರಕಾರ ಪ್ರಜಾಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಬಲಿ ಕೇಳಿತು. ಝಾರರು ನಿರಂಕುಶ ಪ್ರಭುಗಳಾಗಿ ಜಿಟ್ಟರು; ಸ್ವೇಚ್ಛಾಚಾರಿಗಳಾದರು. ನಾಗರಿಕ ಹಕ್ಕು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಇವುಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಝಾರನದು ಒಂದೇ ಉತ್ತರ—ಗದೆ. ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಜನರು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಂಡ ಹೊಣೆಗಾರ ಸರಕಾರವನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ರಶಿಯನರ ಆಶೆ ಈಡೇರಲಿಲ್ಲ. ತಾರ್ತಾರರ ಸಂಕೋಲೆಗಳಿಂದ ಪಾರಾದ ಜನರು ಝಾರನ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿ ಆಡಳಿತದ ಸುಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿ ತುಂಬ ಅಸಮಾಧಾನ ಪಟ್ಟರು.

ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಗುಲಾಮಗಿರಿ

ಝಾರರ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದುಃಖಕ್ಕೊಳಗಾದವರು

ಬಡ ಒಕ್ಕಲಿಗರು. ಹಿಂದುಸ್ತಾನದಂತೆಯೇ ಅದು ಒಕ್ಕಲಿಗರ ದೇಶ. ವ್ಯವಸಾಯವೇ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬು. ಭಾರತದಂತೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತಿ-ತತ್ವದ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಲುತನ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಝಾರರು ಗಾಡಿ ಏರಿದೊಡನೆಯೇ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಮುರಿದು ಬಿತ್ತು. ತಾರ್ತಾರ ರೊಡನೆ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಸಮಾನಸ್ಕಂಧರೊಡನೆ ಬಡಿದಾಡಲು ಝಾರ್ ದೊರೆಗಳಿಗೆ ಆಳು, ಕಾಳು, ಅವಶ್ಯ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಪಳ್ಳಿಯ ಗೌಡರನ್ನು ಕಾಡತೊಡಗಿದರು. ಈ ಸೇವೆಯ ಬದಲು ಹಳ್ಳಿಯ ಗೌಡ ಕುಲಕರ್ಣಿಯರಿಗೆ ವಿಶೇಷಾಧಿಕಾರ, ಉಂಬಳಿ, ಬಹುಮಾನ ಮೊದಲಾದವುಗಳು ದೊರೆತವು. ಬಡರೈತರ ಮೇಲೆ ಗೌಡರದು ಅಧಿಕಾರವಾಯಿತು. ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕಳೆದುಕೊಂಡರು. ಮನೆವಾರಿಲ್ಲದ ಬಡವರಂತೂ ಗೌಡರ ಗುಲಾಮರಾದರು. ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ದುಡಿಸಿ. ಸಾಯದಂತೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಿಟ್ಟು ಕೆಲಸಕ್ಕೂ ಮಿತಿಯಿಲ್ಲ; ಆಯ ಆಳತೆಯಿಲ್ಲ. ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಅಪರಾಧಗಳಿಗಾಗಿ ಈ ಗೌಡ ಜಮೀನದಾರರದು ಯಮಶಿಕ್ಷೆ. ಬೆನ್ನಿನ ಚರ್ಮ ನೀಳಿ ರಕುತ ಸುರಿಯುವ ವರೆಗೂ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಡರೈತ ಮೊರೆಯಿಡಬೇಕಾದರೂ ಯಾರಿಗೆ? ಜಮೀನ್ದಾರರೇ ಗ್ರಾಮದ ದೆವ್ವ; ದೇವರು; ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ. ಅವರ ಮಾತೇ ವೇದವಾಕ್ಯ. ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಯಿಲ್ಲದ ಈ ಒಕ್ಕಲಿಗ ಜೋಗಿ ಜಂಗಮರು ಅವರ ಜಂಗಮ ಸೊತ್ತು. ಪಶುಗಳಿದ್ದ ಬೆಲೆ ಅವರಿಗಿಲ್ಲ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಅವರನ್ನು ಮಾರಿ ದಿಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಜಮೀನ್ದಾರರಿಗೆ. ಸರ್ವಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಅಮೇರಿಕದಲ್ಲಿ ನಿಗೋಳಗಳು ಪಟ್ಟ ಕಷ್ಟನಷ್ಟವನ್ನು ರಶಿಯದ ಪ್ರಜೆಗಳು ಅನುಭವಿಸಿದರೆಂದರೆ ಅತ್ಯುಕ್ತಿಯಲ್ಲ.

ಈ ಕ್ರೌರ್ಯ, ಚಿತ್ರಹಿಂಸೆಗಳಿಂದ ವಾರಾಗಲು ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಗುಡ್ಡಗಾಡುಗಳಿಗೆ ಓಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬಹಳ ದೂರಕ್ಕೆ ಗುಳಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಯಾರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಮಣ್ಣೆಸಿದರೂ ಝಾರನ ಕಟ್ಟಳೆಯ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಮಣ್ಣೆಸೆಯಲಾದೀತೇ? ಲಾವಣಿ, ಬಿಟ್ಟ ತೀರಿಸದೆ ಓಡಿ ಹೋದರೆ ಅದು ಅಪರಾಧ. ಮತ್ತೆ ಒಕ್ಕಲಿಗರನ್ನು ಹಿಡಿದು ತರುತ್ತಿದ್ದರು.

ಈ ಯಮಯಾತನೆಯಿಂದ ವಿಮೋಚನೆ ಹೊಂದಲು ಒಂದೇ ಉಪಾಯವೆಂದು ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಪ್ರತೀಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಕೈಯೆತ್ತಿದರು. ಭೂಮಿ ಒಡೆಯರ ಮನೆ ಮಠ, ಕಾಳು ಕಣಜಗಳಿಗೆ ಬೆಂಕಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಸಾಧ್ಯವಾದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಕೊಚ್ಚಿ ಚೆಲ್ಲಿದರು. ಶತಮಾನದಿಂದ ಅವರ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿದ್ದ ದ್ವೇಷದ ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿ ಒಮ್ಮೆಯೇ ಬಾಯ್ಬಿಡೆಯಿತು. ಆ ದಾವಾ ಸಲಕ್ಕೆ ಜಮೀನ್ದಾರರು ಅಹುತಿಯಾಗುತ್ತಬಂದರು. ಕಾರ್ಖುನ್ ವುಗೂಜೆವ್ ಮೊದಲಾದ ರೈತ ಮುಖಂಡರು ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಬೆಂಬಲ ಪಡೆದು, ದೊಡ್ಡ ಪಂಗಡವನ್ನೇ ಕಟ್ಟಿ ಜಮೀನ್ದಾರರನ್ನು ಕಂಡಲ್ಲಿ ಕಡಿದೊಗೆದರು. ಅವರ ಬಂಡಾಯದಿಂದ ಜಮೀನ್ದಾರರ ಗರ್ಭವೇ ಒಮ್ಮೆ ಸಡುಗಿಹೋಯಿತು. ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಈ ಬಂಡಾಯ ರೈತರ ಬಿಡುಗಡೆ ತಂದಿತು. ಟಾಲಸ್ತಾಯ್ ಮೊದಲಾದ ವುಣ್ಯ ಪುರುಷರು ಝಾರನ ಕೆವಿ ಹಿಂಡಿ ಗುಲಾಮಗಿರಿಯನ್ನು ಹೊಡೆದೊಡಿಸಿದರು(೧೮೬೧). ಆದರೆ ಈ 'ವಿಮೋಚನೆ' ಕೇವಲ ವುಸ್ತುಕದ ಬದನೇಕಾಯಿಯಾಗಿ ಉಳಿಯಿತಲ್ಲದೆ, ನಿತ್ಯ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ರೈತರ ಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸಲಿಲ್ಲವೆಂಬದು ಸತ್ಯ. ಇದರಿಂದ ಬೂದಿ ಮುಚ್ಚಿದ್ದ ಕಂಡದಂತೆ ಅಸಮಾಧಾನ ಅವರ ಮನದೊಳಗೆ ಕುದಿಯುತ್ತಿತ್ತು.

ಕೊಲಿಕಾರರ ಸಂಕಟ

ಝಾರ್ ಸತ್ತೆಯ ಮೇಲೆ ಅಸಂತೋಷಗೊಂಡ ಇನ್ನೊಂದು ವರ್ಗ-ಕೊಲಿಕಾರರು. ರಶಿಯವು ಮಿಕ್ಕೈಲ್ಲ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗಿಂತ ತಡವಾಗಿ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಬೆಳೆವಣಿಗೆ ಕೈಕೊಂಡ ರಾಷ್ಟ್ರ. ಆದರೆ ತಡವಾಗಿ ಆದರೂ ಉದ್ಯೋಗಗಳು ಆರಂಭದಿಂದಲೇ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲೇ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ಜರ್ಮನಿ, ಬ್ರಿಟನ್, ಅಮೇರಿಕಗಳಂತೆ ರಶಿಯವು ಔದ್ಯೋಗಿಕ ರಾಷ್ಟ್ರವೇನೋ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಉದ್ಯೋಗಗಳು ವಿಪುಲವಾಗಿ ಬೆಳೆದವು. ರಶಿಯದಲ್ಲಿ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಪ್ರಗತಿಯ ಗತಿ ಒಹಳ ತೀವ್ರವಾಗಿತ್ತು. ಪರರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನೂರು, ಎರಡು ನೂರು ಕೊಲಿಕಾರರು ದುಡಿಯುವ ಕಣಿ, ಕಾರಖಾನೆಗಳು ಇದ್ದರೆ, ರಶಿಯದಲ್ಲಿ ಸಾವಿರ ಎರಡು ಸಾವಿರ ಕೊಲಿಕಾರರು ಕೆಲಸಮಾಡುವ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಾರಖಾನೆಗಳು ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ಭಾರೀ ಭಾರೀ ಬಂಡವೆಳಗಾರರು ತಲೆಯೆತ್ತಿದರು. ರಶಿ

ಯನ್ ಸರಕಾರವು ಅನೇಕ ಸೌಕರ್ಯ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಜರ್ಮನಿ, ಬ್ರಿಟನ್ ಮೊದಲಾದ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ಕುಬೇರರು ರಶಿಯದಲ್ಲಿ ಅವಾರ ಪಾಲು-ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಸುರಿಸಿದರು.

ರಶಿಯದಲ್ಲಿ ಜೀತದಾಳುಗಳಿಗೇನೂ ಕೊರತೆಯಿಲ್ಲ. ಅವರ ಜೀವನ-ಮಟ್ಟವೂ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ. ಅಧಿಕ ಲಾಭ ಪಡೆಯಲು ದೇಶವಿದೇಶಗಳ ಬಂಡವಾಳಗಾರರು ಅತ್ಯಲ್ಪ ಪೇತನ ಕೊಟ್ಟರು. ಇದರಿಂದ ಕೂಲಿಕಾರರು ಆದಿಯಿಂದಲೂ ಅತ್ಯಪ್ಪಿಗೊಂಡರು. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೈದೋಗಿಕ ಪ್ರಗತಿಯಾದಂತೆ ಕೂಲಿಕಾರರ ಸಂಖ್ಯೆ ಬೆಳೆಯಿತು. ಅದರಂತೆ ಅವರ ಶಕ್ತಿ ಬಲಗೊಂಡು ಬಂಡವಾಳಗಾರರೊಡನೆ ಬಡಿದಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾರಖಾನೆಯ ಕೂಲಿಕಾರರು ಮುಷ್ಕರ ಹೂಡಿದರು. ಅದನ್ನು ಅಪ್ಪಳಿಸಲು ಬಂಡವಾಳಗಾರರು ಪೊಲೀಸ್, ಸೈನ್ಯ, ಕಾಯಿದೆಗಳ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡಾಗ ಸರಕಾರದ ಮೇಲೆಯೇ ಕೂಲಿಕಾರರು ಉರಿದಿದ್ದರು.

ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾಕರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ

ಝಾರರ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾದವುಂಟಾಗಿದೆ. ಅದು ಆಳುವ ರಶಿಯನ್ನರು ವಿಶಾಲವಾದ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ವಿವಿಧ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾಕರ ಮೇಲೆ ನಡೆಸಿದ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ. ರಶಿಯ ದೊಡ್ಡ ದೇಶವೆಂದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತು. ಗೋಲದ ಒಂದಾರನೇ ಭಾಗದಷ್ಟಿದೆ ಅದರ ವಿಸ್ತಾರ. ಈ ನೆಲದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವವರು ಒಂದೆರಡು ಜಾತಿಯ ಜನರೇ? ರಶಿಯನರು, ತಾತಾರರು, ಜಿಗಿರಶಿಯನರು, ಉಕ್ರೇನಿಯನರು, ಜಾರ್ಜಿಯನರು ತುರುಕರು, ಕಜಕರು, ತಲೀಶರು, ಸವಣರು, ಲಾಕರು, ಎಸ್ಟೋನೀ ಜನರು ಮೊದಲಾದ ಸಾವಿರಾರು ಜಾತಿ ಪಂಗಡಗಳಿವೆ. ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ೧೨೦ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ಜಾತಿ ಜನಾಂಗಗಳ ಜನ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ನಾಡು ರಶಿಯ. ಭಾಷೆ, ವರ್ಣ, ಆಚಾರ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ವೈವಿಧ್ಯವಿದೆ. ಬಹುಕಾಲದ ವರೆಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರರಾಗಿ, ಸ್ವೇಚ್ಛಾಚಾರಿಗಳಾಗಿ ಇವರೆಲ್ಲ ಜೀವಿಸಿದ್ದರು. ಇಷ್ಟರ ವರೆಗೆ ಭದ್ರ ಸರಕಾರದ ಅಧೀನದಲ್ಲಿ, ಒಂದು ಕುಟುಂಬವಾಗಿ ಬಾಳಿದವರಲ್ಲ. ಈಗ ಝಾರ್ ಸರಕಾರವು ಅದನ್ನು ಯತ್ನಿಸಿದಾಗ ಈ ಜನ ಅಸಮಾಧಾನ

ತಾಳಿದರು. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಭತ್ಯಾಚಾಮರವಡಿ ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾಕರನ್ನೆಲ್ಲ ಬರಗೊಳಿಸಿದುದರಿಂದಲೇ ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾಕರ ಮೇಲೆ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯಾಯಿತೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಲ್ಲ. ದೇಶವು ತಮ್ಮದು, ಅದರ ಒಡೆಯರು ತಾವು, ಆಳುವ ಹಕ್ಕು ತಮಗೆಂಬ ಬಿಂಕದಿಂದ ರಶಿಯನ್ನರು ವರ್ತಿಸಿದರು. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ನೌಕರಿಗಳೆಲ್ಲ ಅವರಿಗೆ ಮೀಸಲು. ಸರಕಾರದ ಸರ್ವಾನುಕೂಲತೆಗಳ ಲಾಭ ದೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದುದೂ ರಶಿಯನರಿಗೆ. ಕಣಿ, ಕಾರಖಾನೆ, ಬಂಡವಾಳ ಎಲ್ಲ ಅವರ ಮಂಗಮುಷ್ಠಿಯೊಳಗೆ. ಉಳಿದ ಸಹಸ್ರ ಜಾತಿ ಪಂಗಡಗಳು ರಶಿಯನರ ದಾಸಾನುದಾಸರು. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ರಶಿಯನ್ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಉಳಿದ ಜನರ ಮೇಲೆ ಹೇರುತ್ತಿದ್ದರು. ಸ್ವಾಭಿಮಾನವಿದ್ದ ಯಾವ ಜನ ಜಂಗುಳಿಯಾದರೂ ಇದನ್ನು ತಡೆದಾರೆಯೇ ?

ಝಾರನ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ

ಕ್ರಾಂತಿಯ ಕುಡಿ ಕೊನೆಯ ಅಶಾಂತ ರಶಿಯವು ಚಿನ್ನದಂಥ ಫೂವಿ. ೧೯ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಕಿಡಿ ರಶಿಯಕ್ಕೆ ಬೀಸಿ, ವ್ಯಾಪಿಸಿದಾಗ, ಅದಕ್ಕೆ ಒಣಹುಲ್ಲೆ ಸಿಕ್ಕಿತು ಸುಡಲಿಕ್ಕೆ. ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಕೃಷಿಕ ಪಕ್ಷ, ಅ ಪಕ್ಷ, ಈ ಪಕ್ಷಗಳು ಉದಯವಾದುವು. ಕೂಲಿಕಾರರು ರಶಿಯನ್ ಸಾಮ್ಯಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಕೂಲಿಕಾರಪಕ್ಷದ (Russian social democratic labour party) ಧ್ವಜದಡಿ ಒಂದರು. ಈ ಪಕ್ಷ ಪಂಗಡಗಳ ಜಟಿವಟಿಕೆ, ಪ್ರಭಾವ, ಒತ್ತಡ, ಕೈವಾಡಗಳಿಂದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನವ ಜಾಗೃತಿಯುಂಟಾಯಿತು. ಜಳವಳಿ ಬಲಗೊಂಡಿತು. ಕರಭಾರವನ್ನು ಹೊರಲಾರದೆ ಕಂಗೆಟ್ಟ ರೈತರ ದಂಗಿ, ಬಂಡವಾಳಗಾರರ ಶೋಷಣೆಯಿಂದ ದುಡಿದು, ದುಡಿದು ಮಣ್ಣಾದ ಹಣ್ಣಾದ ಕೂಲಿಕಾರರ ಮುಷ್ಕರ, ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರಕಾರ ಬೇಕೆಂದು ಬಿಜಿಪ್ಪಿಡುವ ವಿವ್ಯಾಧಿಗಳ ಮತಪ್ರದರ್ಶನ, ಇವು ರಶಿಯದ ದಿನನಿತ್ಯ ಘಟನೆಗಳಾದುವು.

ಈ ಎರೋಧ ಜಳವಳಿಯನ್ನು ಚಿಗುರಿಸಲೇ ಚಿವುಟಿ ಬಿಡಲು ಝಾರ್ ಸತ್ತೆಯು ಗದೆಯೆತ್ತಿತು. ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಪ್ರಾಣ ಕಳೆದುಕೊಂಡರು. ಸೆರೆಮನೆ ಕಂಡರು. ಪೂರ್ವ ರಶಿಯದಲ್ಲಿರುವ ನಿರ್ಜನ ಸೈಬೀರಿಯಾ ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಝಾರ್ ಶಾಹಿಯು ಒಟ್ಟು ಲಲಕ್ಷ ಜನರನ್ನು ಅಟ್ಟಿತು.

ಝಾರ್ ಸರಕಾರವು ಚಳವಳಿಯನ್ನು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಅಪ್ಪಳಿಸಿತು. ಏಕೆಂದರೆ ಅಂದಿನ ಚಳವಳಿಗಳೆಲ್ಲ ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಸ್ಥಳಿಕ ಜನರು ಕೈಕೊಂಡ ಚಟುವಟಿಕೆ. ಏಕಸೂತ್ರತೆಯಿಂದ, ಏಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಖಂಡ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಚಳವಳಿ ನಡೆದಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ, ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದ ವರೆಗೆ ಝಾರ್ ಶಾಖೆಯ ಧ್ವಜ ಹಾರಾಡಿತು. ಆದರೆ ಲಾಠಿ, ಸೆರೆಮನೆ, ದೇಶೋಚ್ಚಾಟನೆಗಳಿಂದ ಜನರ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಲಾರಂಭಿಸಿದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮುರಿಯಲಾಗಲಿಲ್ಲ ಝಾರರಿಗೆ. ಆ ಚೇತನ ಅಂತಃಕರ್ವಾಲಿಯಾಗಿ ಉಳಿಯಿತು-ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಝಾರ್ ಸತ್ತೆಯನ್ನು ಸುಟ್ಟು ಹಾಕಲಿಕ್ಕ.

ಜಾರ್ಜಿಯದ ಬಂಡಾಯ

ಸ್ವಾಲಿನ್ನಿನ ಜಾರ್ಜಿಯವಂತೂ ಝಾರ್ ಸರಕಾರದ ವಿರುದ್ಧ ಬಂಡಾಯ ವೆದ್ದ ಪ್ರಾಂತ. ಜಾರ್ಜಿಯನ್ನರು ದಕ್ಷಿಣದ ಜನಾಂಗ. ಅವರಿಗೂ ರಶಿಯನರಿಗೂ ಒಳಕುಳ್ಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಜಾರ್ಜಿಯನರ ನಿಲುವು ಎತ್ತರ. ಕರಿಗೂದಲು. ತುಂಬಿಯಂಥ ಕವ್ವು ಕಣ್ಣುಗೊಂಬೆಗಳಿವೆ. ಪರ್ವತಗಳ ತಪ್ಪಲು, ಶ್ರೇಣಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮುಂಗೋರಿಗಳು; ಕಠೋರರು; ಹಠಮಾರಿಗಳು; ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಪ್ರೇಮಿಗಳು. ಝಾರನ ಆಳಿಕೆ, ಹುಲಿಗಳನ್ನು ಪಂಜರದೊಳಗಿಟ್ಟಂತಾಯಿತು. ಬೆಂದ ಹುಣ್ಣಿಗೆ ಸಾಸಿವೆ ಒಳಿಯುವಂತೆ, ಜಾರ್ಜಿಯಾಕ್ಕೆ ಝಾರರು ಕೇವಲ ರಶಿಯನ್ ಗವ್ವ ಸ್ವರನ್ನೇ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಜಾರ್ಜಿಯನರ ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆಗಳ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ರಶಿಯನರ ಮೇಲೆ ಜಾರ್ಜಿಯನರಿಗೆ ಹಗೆತನ ಬಿತ್ತು. ಸಿಟ್ಟನ್ನು ನುಂಗಿ ಸುಸುವ ಜನ ಕಾಕೇಶಿಯನರಲ್ಲ. ಜನರಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯ ಭಾವನೆಗಳಿದ್ದಾಗ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಬೇರು ಸುಸುಳು ಅನುಕೂಲವಾಯಿತು. ೧೮೮೩ರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕೂಲಿಕಾರ ಮುಖಂಡರು ಕೂಡಿ ಸಾಮ್ಯವಾದಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಕೂಲಿಕಾರ ಪಕ್ಷವೊಂದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಜಾರ್ಜಿಯದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನೇ 'ಮೆಸ್ಸಾಮೆ ದಾಸ್ಸಿ' ಪಕ್ಷವೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು.

ಸ್ವಾಲಿನ್ನಿನ ಪ್ರವೇಶ

ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಹೆಸರೇನೋ ದೊಡ್ಡದು. ಆದರೆ, ಅದರ ಬೆನ್ನುಮೂಳೆ

ಬಲವಿಲ್ಲದುದು. ಮಾರ್ಕುತತ್ವದ ತಿರುಳನ್ನು ಹುರುಳನ್ನು ಅರಿತವರು ವಿರಳ. ಅಖಿಲ ರಶಿಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ದೇಶದಲ್ಲೇ ಕ್ರಾಂತಿಯಾಗಬೇಕೆಂಬ ಉತ್ಕಟೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ದುಡಿದವರೂ ಕಡಿಮೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಅವರು ಕೆಲವು ಮುಷ್ಕರಗಳನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಿದ್ದುದು ಸಿಜ. ಆದರೆ ಕೂಲಿಕಾರರ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಮನ್ನಿಸಲ್ಪಟ್ಟೊಡನೆಯೇ ಉದಾಸೀನರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಅಲ್ಪ ವಿಜಯದಿಂದಲೇ ಸ್ವಸಂತುಷ್ಟರಾಗಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಂಡವಾಳ ಪದ್ಧತಿಯ ಲೋಪದೋಷ, ಸಮತಾಧರ್ಮದ ಮೇಲ್ಮೈ ಇವುಗಳನ್ನು ಕೂಲಿಕಾರರಿಗೆ ಬೋಧಿಸಲೂ ಇಲ್ಲ ಗಲಫಲರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಲಿನ್ ಜಾರ್ಜಿಯದ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಟ್ಟಾಗ ಇದ್ದ ಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗೆ:—

ಸ್ವಾಲಿನ್ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದುದೇ ತಡ, ಕೂಲಿಕಾರ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಬೇವಕಳೆ ತುಂಬಿತು. ಸ್ವಾಲಿನ್ನನ ಉತ್ಸಾಹ, ಕೆಚ್ಚು ಕಂಡು, ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿದ್ದ ತರುಣ ರೆಲ್ಲರೂ ಅವನ ಕಡೆ ಆಕರ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು. ಪಕ್ಷದಲ್ಲೂ ಉಗ್ರಗಾಮಿಗಳದೇ ಒಂದು ತಂಡ ತಲೆಯೆತ್ತಿತು. ಮಂದಗಾಮಿಗಳಾದ ಕೆಲವು ಹಿರಿ ಸಾಮ್ಯವಾದಿಗಳಿಗೆ ಇದು ರುಚಿಸಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವಾಲಿನ್ನನ ವಿಚಾರಲಹರಿಯನ್ನು ಅವರು ಖಂಡಿಸಿದರು. ಅವರ ಶಿಥಿಲನೀತಿಯನ್ನು ಇತಿಶ್ರೀ ಮಾಡಲು ಸ್ವಾಲಿನ್ ಅಹೋರಾತ್ರಿ ಹೋರಾಡಿದನು. ಈ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಕಡೆಯಿಂದ ಬೆಂಬಲ ದೊರೆಯಿತು. ಮಜ್ಲಿಸಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಲಿನ್ನನ ಕೈಹಿಡಿದು, ಮೈದಡವಿದ ಮಹಾ ಪುರುಷ ಲೆನಿನ್.

ಲೆನಿನ್

ರಶಿಯದಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನೆಬ್ಬಿಸಿ, ವಿಶ್ವದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಮನ್ವಂತರ ಸಾಧಿಸಿ, ಅಜರಾಮರವಾದ ಕೀರ್ತಿಗಳಿಸಿದ ಲೆನಿನ್‌ನು ೧೮೭೦ನೇ ಇಸವಿ ಎಪ್ರಿಲ್ ೨೨ರಲ್ಲಿ ಜನ್ಮವೆತ್ತಿದನು. ಅವನು ಹುಟ್ಟಿದ್ದುದು ಸಿಂಬ್ರಿಸ್ಕ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ. ಶಿಕ್ಷಕನ ಮಗ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲವಿದ್ದುದರಿಂದ ಉಚ್ಚ ಶಿಕ್ಷಣದ ಭಾಗ್ಯ ಲೆನಿನ್ನನಿಗೆ ಲಭಿಸಿತು. ಕಾರ್ಯುನ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಲೆನಿನ್ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಘಟನೆ ಸಂಭವಿಸಿತು. ರುಝಾರನ ಕೋಲೆಯ ಒಳಸಂಜಿನಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದನೆಂದು ಅವನ ಹಿರಿ ಅಣ್ಣನನ್ನು ಗಲ್ಲಿಗೇರಿಸಿದರು. ಪೋಲೀಸರ ವಕ್ರದೃಷ್ಟಿ ಇಡೀ ಕುಟುಂ-

ಒದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಲೆಸಿನ್ನ ಸೂ ಅಹುತಿಯಾದ. ಶಾಲೆಯಿಂದ ಅವನನ್ನು ಕೊರಗಟ್ಟಿದರು. ಅಣ್ಣನ ಕೊಲೆಯಿಂದ ಲೆನಿನ್ ರೋಚ್ಚೆಗೆದ್ದು ಝಾರನ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಬುಡುಮೇಲು ಮಾಡಲು ಕ್ರಾಂತಿಯ ಪಥ ಹಿಡಿದ. ೧೮೯೫ ರಲ್ಲಿ ಸರಕಾರವು ಅವನನ್ನು ಸೈಬೀರಿಯಕ್ಕೆ ಗಡೀವಾರುಮಾಡಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ದ್ವಾಗ ಲೆನಿನ್‌ನಿಗೆ ರೂಪಕ ಅವಳ ಪರಿಚಯವಾಯಿತು. ಕ್ರಾಂತಿಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಳಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ರೂಪಕಳನ್ನು ಸೈಬೀರಿಯಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿತ್ತು ಝಾರ್ ಸರಕಾರ. ಸ್ನೇಹದಿಂದ ಪ್ರೇಮ ಬೆಳೆದು ಲೆನಿನ್ ಅವಳನ್ನು ವಿವಾಹವಾದ. ೫ ವರುಷಗಳ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದರೂ ಸ್ವದೇಶಕ್ಕೆ ಹಿಂತಿರುಗಲು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಲೆನಿನ್ ಸ್ವಿಜರ್‌ಲ್ಯಾಂಡಿಗೆ ಒಂದು ಜಿನೆವಾ ನಗರದಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಪಡೆದನು.

ಲೆನಿನ್ ಮೇಧಾವಿ. ಉದ್ಧಾಮ ಪಂಡಿತ. ಮಾರ್ಕ್ಸನ ತತ್ವವನ್ನು ಅವನಂತೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡವರಿಲ್ಲ. ಅವನ ದೂರದೃಷ್ಟಿ, ನಿರ್ಣಯಬುದ್ಧಿ, ಅಪಾರವೂ ಅಸಾಧಾರಣವೂ ಅದ್ವಿತೀಯವಾದುದೂ ಆಗಿದೆ. ಝಾರನ ಮುಕುಟಮಣಿಯನ್ನು ಉರುಳಿಸಲು ಅವನದು ಭೀಷ್ಮ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ. ೫ ವರುಷಗಳ ವನವಾಸದಿಂದ ಆ ಧೈರಿಯ ಮರೆತಿಲ್ಲ. ಅದರ ಬದಲು ನಿಷ್ಠೆ ಬೆಳೆದುಬಂದಿದೆ. ಕ್ರಾಂತಿಯ ಒಗೆ ಹೇಗೆ? ಶಂತ್ರಮಂತ್ರ ಆವುದು? ಎಂಬದನ್ನು ಹಗಲಿರುಳು ಚಡಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಜಿನೆವಾಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ 'ಇಸ್ಕ್ವಾ' ಎಂಬ ಪತ್ರಿಕೆ ಹೊರಡಿಸಿ ತನ್ನ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬರೆಯತೊಡಗಿದನು. 'ಇಸ್ಕ್ವಾ' ಎಂದರೆ ಕಿಡಿ. ಈ 'ಕಿಡಿ' ಅಖಿಲ ರಶಿಯದ ಸಂದಾದೀಪವಾಗಿ ಬೆಳಗಲಿಯೆಂದು ಲೆನಿನ್ ಸಂದೇಶ ಬೀರಿದನು. ಲೆನಿನ್‌ನ ರಣಕಹಳೆ ದೇಶದ ಮೂಲೆಮೂಲೆಗೂ ಕೇಳಿಸಿತು. ಲೆನಿನ್‌ನ ಬರಹಗಳು ತರುಣರ ರಕ್ತವನ್ನು ಉಕ್ಕೇರಿಸಿದುವು. ಅವನ ಸಿಡಿಲಿನ ಸುಡಿಗೆ ಜಡಜಾಡ್ಯ ಎತ್ತಲೋ ಓಡಿತ್ತು. ಅವನ ವಿಂಚಿನ ವಿಚಾರಶಕ್ತಿಗೆ ಜನ ಕುಣಿದಾಡಿದರು. ಲೆನಿನ್‌ನ ಮಾತು ರಶಿಯದಲ್ಲಿ ವೇದವಾಕ್ಯವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಅಖಿಲ ರಶಿಯದ ಚಳವಳಿಯ ಸೂತ್ರಧಾರನಾದ ಲೆನಿನ್. ಪ್ರಾಯಶಃ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಈ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಲೆನಿನ್‌ನಂತಹ ಅದ್ಭುತ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಮಹಾಪುರುಷ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಜನಿಸಿರುವನೋ ಇಲ್ಲವೋ?

ಲೆನಿನ್‌ನ ವಿಚಾರಗಳು

ಆಗ ರಶಿಯಾದ ಸಾಮ್ಯವಾದೀ ಕೂಲಿಕಾರ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಎರಡು ರೀತಿಯ ವಿಚಾರ ಪ್ರವಾಹಗಳಿದ್ದವು. ಸಾಮ್ಯವಾದೀ ಸಮಾಜದ ರಚನೆ ಅವರೆಲ್ಲರ ಪವಿತ್ರವಾದ ಗುರಿ. ಆದರೆ ಅದರ ಸಾಧನ ವಿಧಿವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿದ್ದುವು. ಶಾಂತ ಉಪಾಯವೇ ಶ್ರೇಯಸ್ಕರವೆಂದು ಒಂದು ಪಂಗಡದವರ ವಿಚಾರಲಹರಿ. ಸಹಕಾರ ಅವರ ಬೀಜಮಂತ್ರ. ಘಟನಾತ್ಮಕ ಚಳವಳಿಯನ್ನು ಅನುಲಂಬಿಸಿ, ಒಹುಸಂಖ್ಯಾಕ ಪ್ರಜೆಗಳ ಮತಗಳಿಸಿ, ಹೊಸ ಸಮಾಜ ರಚಿಸುವುದು ಹಿತವಿಹಿತವೆಂದು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಲೆನಿನ್ ಇದಕ್ಕೆ ಕಡುವಿರೋಧಿ. ಆ ರೀತಿಯ ಮತಗಳು ಮಾರ್ಕಸ ತತ್ವದ ಅಪಾರ್ಥವೆಂದೆನ್ನುತ್ತಾನೆ. ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸಬೇಕಾದರೆ, ಒಂಡಾಯವಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಗತ್ಯಂತರವೇ ಇಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ತೋಳ್ವಲ, ಹಿಂಸಾಚರಣೆ ದೋಷವಲ್ಲ. ವಿಪ್ಲವದ ಮುಂದಾಳುಗಳು ಕೂಲಿಕಾರ ಮತ್ತು ರೈತ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು. ಧನಿಕ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದವರೊಡನೆ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ಸಮರಸವಾಗಬೇಕೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಲೆನಿನ್ ಒಪ್ಪಲಾರ. ಕೂಲಿಕಾರರಲ್ಲಿ ವರ್ಗಕಲಹವನ್ನು ಕೆದರಿ ಅಂದೋಲನಕ್ಕೆ ಅವರನ್ನು ಅಟ್ಟಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾಗಲು ಪಕ್ಷದ ವರಿಷ್ಠ ಸಮಿತಿ—ಅದಕ್ಕೊಬ್ಬ ಯಜಮಾನ—ಇರುವುದೂ ಅತಿ ಅವಶ್ಯ. ಅಧಿಪತ್ಯ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರು ಅತಿ ನಿಷ್ಠಾವಂತರಾಗಿರಬೇಕಲ್ಲದೆ ಧರ್ಮಪ್ರವಾದಿಗಳಂತೆ ಶಿಸ್ತಿನಿಂದ ದುಡಿಯಬೇಕು. ಒಂಡಾಯವಾದ ಮೇಲೂ ಪಕ್ಷದ ಅಧಿಪತ್ಯ—ಅದಕ್ಕೊಬ್ಬ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿ ಇರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದು ಎಷ್ಟು ಕಾಲದ ವರೆಗೆ? ಸಾಮ್ಯವಾದೀ ಸಮಾಜ ರಚಿಸಲ್ಪಡುವ ವರೆಗೆ; ಒಂಡವಾಳದ ಬೇರನ್ನೇ ಕಿತ್ತೊಗೆದು ವರ್ಗಕಲಹವಿಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಿ, ಜನರು ತಂತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವರಿತು ಸರ್ವಜನ ಕ್ಷೇಮ ಚಿಂತನೆಯಿಂದ ಬಾಳುವ ವರೆಗೆ. ಈ ಸೋವಾನವನ್ನೇರಿ ದೊಡನೆಯೇ ವರಿಷ್ಠ ಸಮಿತಿ—ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿ ಅಧ್ಯತ್ಯರಾಗುವರು. ಇದಕ್ಕೆ ಲೆನಿನ್‌ನ ಸಂಘವಾದ (ಕಮ್ಯುನಿಷಂ) ಎಂದೆನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಗುರುವಿನ ಹೆಜ್ಜೆಯಲ್ಲಿ

ಸ್ಟಾಲಿನ್ ಈ ಮೊದಲೇ ಲೆನಿನ್‌ನ ಗುಣಗಾನವನ್ನಾಳಿಸಿದ್ದ ಮಾತ್ರ.

ಹೆಚ್ಚಿನ ಪರಿಚ್ಛಾನವಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಯಾರೋ ಕೆಲವರು ಜಿನೆವಾದಿಂದ 'ಕಿಡಿ' ಯನ್ನು ಸೆರಗಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬಂದರು ಜಾರ್ಜಿಯಾಕ್ಕೆ. 'ಕಿಡಿ' ಲೆನಿನ್‌ನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿತು. ಸ್ವಾಲಿನ್ ಬೆಪ್ಪು ಬೆರಗಾಗಿ ಹೋದ. ಏನು ಪ್ರತಿಭೆ, ಏನು ತರ್ಕ, ಏನು ಜ್ಞಾನ! ಸ್ವಾಲಿನ್ ಮೋಹಿತನಾಗಿ ಬಿಟ್ಟ. ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನೆಬ್ಬಿಸಲು ಹುಟ್ಟಿ ಬಂದ ಕಾರಣವುರುಷ, ನಾಯಕ, ಈತನೇ ಎಂದು ಅವನಿಗೆ ಮನವಟ್ಟಾಗಿ ಹೋಯಿತು. ಲೆನಿನ್‌ನ ಮೇಲೆ ಬಹಳ ಭಯಭಕ್ತಿಯುಂಟಾಯಿತು. ಲೆನಿನ್ ತನ್ನ ಗುರುವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ, ಹೃದಯಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಆರಾಧಿಸತೊಡಗಿದನು. ಅಂದಿನಿಂದ ಸ್ವಾಲಿನ್, ಗುರು ಹಾಕಿದ ಗೆರೆದಾಟಿ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಲಿನ್ ಯಾರಿಗಾದರೂ ತಲೆ ಬಾಗಿಲ್ಲದೆ ಆದು ಲೆನಿನ್‌ನೊಬ್ಬನಿಗೇ ಸರಿ.

—

ಬಂಡನ ಮತ್ತು ಕಾರಾಗೃಹವಾಸ

ಬಂಡನಲು ಪದ್ಧತಿಯು ಜನಿಸಿದಾಗಲೇ ಅದು ತನ್ನ ಮೃತ್ಯುವನ್ನು ಸೆರಗಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಅದರದು ಭಸ್ಮಾಸುರನ ಅವತಾರ. ಸ್ವಹಸ್ತದಿಂದಲೇ ಅದರ ಅಳಿವು ವಿಂಡಿತ. ಎಲ್ಲ ವವಾಗುವ ಮಾತು ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರರಷ್ಟು ಸತ್ಯ. ಮಾರ್ಕಸನು ಅಷ್ಟು ದೃಢ ನಂಬಿಗೆ. ಅದರ ವಿಪ್ಲವದ ಹಾದಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತ ಕುಳಿತರೆ ಘನಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟರ ವರೆಗೆ ಹಸಿವು ತಡೆದೀತೇ? ಹೋರಾಡಿದರೆ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಕಾಳಿ ಬೇಗನೆ ಒಲಿಯದಿರಳು. ಹೋರಾಡದೆ ಇಷ್ಟಾರ್ಥ ಸಿದ್ಧಿಯಾಗದು. ಶಿಶು ಕೂಗದ ವಿನಃ ತಾಯಿ ಮೊಲೆಯುಣಿಸುವ ಗೋಜಿಗೆ ಹೋಗಳು. ಮಗುವಿನ ಕೂಗು ಹಸಿವೆಯ ಹೋರಾಟವೇ. ಅದರಂತೆ ವಿಶ್ವದ ಅಸ್ತಿತ್ವವೂ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಹೋರಾಟವನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಹೋರಾಟವು ಉತ್ಕರ್ಷದ ಹೆದ್ದಾರಿ; ಉದ್ಧಾರದ ಮಾರ್ಗ. ಸ್ವಾಲಿನ್‌ನ ವಿಚಾರ ಹಾಗೆ. ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ತರಲು ಅವನು ಟೊಂಕ ಕಟ್ಟಿದನು.

ಟಿಫ್ಲಿಸ್ ಪರಿಷತ್ತು

ಸ್ವಾಲ್ಮಿನ್ಸ್ ನ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ೧೯೦೧ನೇ ನವೆಂಬರ್‌ರಲ್ಲಿ ಟಿಫ್ಲಿಸ್ ನಗರದಲ್ಲಿ ಸಾಮ್ಯವಾದಿಗಳ ಪರಿಷತ್ತು ಕೂಡಿತು. ಕಾಕೇಶಿಯದ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರ ಪ್ರಮುಖರೆಲ್ಲರೂ ಸಭೆಗೆ ದಯಮಾಡಿಸಿದ್ದರು. ಸ್ವಾಲ್ಮಿನ್ಸ್ ಸೂಚನೆಯಂತೆ ಜಾರ್ಜಿಯದ ಸಾಮ್ಯವಾದಿ ಕೂಲಿಕಾರ ಪಕ್ಷವು ಆಖಿಲ ರಶಿಯ ಪಕ್ಷದ ಅಂಗವಾಗಬೇಕೆಂಬದನ್ನು ಸಭೆ ಒಪ್ಪಿತು. ಕಾಕೇಶಿಯದಲ್ಲಿ ಕೂಲಿಕಾರರ ಸಂಘಟನೆ ಮಾಡಲು ಒಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸಮಿತಿ ರಚಿತವಾಯಿತು. ಸ್ವಾಲ್ಮಿನ್ಸ್ ಅದರ ನಾಯಕನಾಗಿ ಆರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ. ಹತ್ತಿಪ್ಪತ್ತು ವರುಷದ ಹುಡುಗ. ಜಾರ್ಜಿಯದ ಕ್ರಾಂತಿ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಸೂತ್ರಧಾರನಾದ.

ಬ್ರಜೋಲಾ ಪತ್ರಿಕೆ

ಸ್ವಾಲ್ಮಿನ್ಸ್ ಸು ರಾಜಕೀಯ ಚಳವಳಿಗೆ ಆರಂಭಿಸಿದಾಗ ಜನ ಸಂಘಟನೆಗೆ ಒಂದು ಪತ್ರಿಕೆ ಅವಶ್ಯವೆಂದು ಮನಗಂಡನು. ಆದರೆ ಸರಕಾರದ ವಿರುದ್ಧ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಮುದ್ರಿಸಲು ಯಾವ ಮುದ್ರಣಾಲಯವೂ ಒಪ್ಪುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವಾಲ್ಮಿನ್ಸ್ ಇಷ್ಟರಿದರೇ ಸಂಕಲ್ಪಕ್ಕೆ ತಿಲಾಂಜಲಿ ಎರೆಯಲಿಲ್ಲ ಪಾತಾಳಕ್ಕೆ ತೆರಳಿ ಸಂಜೀವನ ತಂದ ಒಬ್ಬವಾಹನನಂತೆ ಎಲ್ಲೋ ಹೋಗಿ ಎನೇನೋ ಮಾಡಿ ಮುದ್ರಣ ಯಂತ್ರ, ಮೊಳೆಗಳನ್ನು ತಂದನು. ೧೯೦೧ರ ಕೊನೆಗೆ 'ಬ್ರಜೋಲಾ' ಪತ್ರಿಕೆ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ಅವನೊಡನೆ ಕೂಡಿ ಕೊಂಡಿದ್ದ ಕೆಲವು ಕ್ರಾಂತಿಕಾರರೇ ಈ ಯಂತ್ರವನ್ನು ತಿರುಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಸ್ವಾಲ್ಮಿನ್ಸ್ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದ. ಒಂದು ರಹಸ್ಯವಾಗಿ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಕೂಲಿಕಾರರಿಗೆ ಹಂಚುತ್ತಿದ್ದರು. ಸ್ವಾಲ್ಮಿನ್ಸ್ ಸು ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ಲೆನಿನ್‌ನ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತ ಬಂದ. ಅವನ ಲೇಖನಗಳು ಕೂಲಿಕಾರರಲ್ಲಿ ನವಜಾಗೃತಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಲು ಸಹಾಯವಾದುವು. ಕೂಲಿಕಾರರಿಗೆ 'ಬ್ರಜೋಲಾ' ಸಾಮ್ಯವಾದದ ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನಿತ್ತಿತು.

ಪತ್ರಿಕೆ ಜನರ ಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯುವ ಸೂಜಿಗಲ್ಲು. ನಿವುಣನಾದ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಿ ಮಹಾಜನರ ರೀತಿ ನೀತಿ ಮನೋವೃತ್ತಿನ್ನು ರೂಪಿಸಬಲ್ಲ. ಕಾಲುವೆ ಕಡಿದು ನೀರನ್ನು ಹರಿಸಿದಂತೆ ಜನ ಜೀವನವನ್ನು ಹಾದಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು ಪತ್ರಿಕೆಗಿದ್ದ ಷು, ಸಂದರ್ಭ, ಅನುಕೂಲತೆ, ಶಕ್ತಿ, ಇನ್ನಾವುದಕ್ಕೂ

ಇಲ್ಲ. ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮವೊಂದು ಉದ್ಯೋಗ, ಧನ ಸಂಪಾದನೆಯ ಸಾಧನ ವೆಂದರಿತು ವರ್ತಿಸಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಜನಸೇವೆಯಾಗದು. ಉಚ್ಚ ಧೈರ್ಯಗಳಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಿ ನಿಜವಾದ ಪತ್ರಿಕಾಕರ್ತ; ಶ್ರೇಷ್ಠ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಿ. ಅವನೊಬ್ಬ ವೈದ್ವ್ಯಸಿದ್ಧಂತೆ. ವೈದ್ಯರು ಜನರ ನಾಡಿ ಹಿಡಿದು ಯಾವ ರೋಗ ಬಾಧಿಸುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ನೋಡಿ ಅದರ ನಿವಾರಣೆಗೆ ತಕ್ಕ ಔಷಧೋಪಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಿ ರಾಜ್ಯದ ನಾಡಿ ಹಿಡಿದು ಜನರು ಯಾವ ರೋಗದಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಜನರ ಕ್ಷೇಮ ಚಿಂತನದಿಂದ ಉಚಿತ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತೋರುವನು ಸ್ವಾಲಿನ್ನನದು ಇಂಥ ದಿವ್ಯ ಮಾರ್ಗ.

ಬಾಟುಂ ಪಕ್ಷದ ಸ್ಥಾಪನೆ

ಟಿಪ್ಪಿಸಾದಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಕಾಳಿಯ ಗುಡಿಗೆ ಭದ್ರವಾದ ತಳಹದಿ ಹಾಕಿದ ಮೇಲೆ ಸ್ವಾಲಿನ್ನನು ೧೯೦೧ನೇ ನವಂಬರದಲ್ಲಿ ಬಾಟುಂಗೆ ಬಂದನು. ಬಾಟುಂ ಕವ್ವುಸಮುದ್ರದ ಪೂರ್ವ ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ಒಂದರ. ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಎಣ್ಣೆಯ ಕೇಂದ್ರ. ಎಣ್ಣೆ ಶುದ್ಧ ಮಾಡುವ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಅಲ್ಲಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮಂಟಲೆವ್ವ, ರಾತಶೀಲ್ವ, ಸಿದೆರೆಡಿಸ್ ಮೊದಲಾದವು ಹೆಸರಾದ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು. ಸಾವಿರಾರು ಕೂಲಿಕಾರರು ಅಲ್ಲಿ ಹಗಲಿರುಳು ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಲ್ಪ ವೇತನದಿಂದ ಕೂಲಿಕಾರರಲ್ಲಿ ಅಸಮಾಧಾನವು ತುಂಬಿತ್ತು. ಆದರೆ ಐಕ್ಯವಿಲ್ಲದೇ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಅವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೂಲಿಗಾಗಿ ಬೇಡುತ್ತಿ ದಿಲ್ಲ. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬೇಡದೆ ಯಾವುದಾದರೂ ದೊರೆಯುವಂತಿದೆಯೇ ?

ಸ್ವಾಲಿನ್ನನು ಬಾಟುಂಗೆ ಬಂದೊಡನೆಯೇ ಕರಪತ್ರಗಳನ್ನು ಹಂಚಿದನು. ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಕೂಲಿಕಾರರು ಅದರಿಂದ ಆಕರ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಅಭ್ಯಾಸ ಕೂಟವನ್ನೇರ್ಪಡಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿ ಕೂಲಿಕಾರರ ಹೀನ ದೀನ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಎವರಿಸಿದನು. ಮುಂದೆ ಒಂದೊಂದೇ ಮೆಟ್ಟಿಲೇರಿ ಸಾಮ್ಯವಾದದ ಅಟ್ಟಕ್ಕೆ ಅವರನ್ನೆತ್ತಿದ. ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಅಭ್ಯಾಸ ಕೂಟಕ್ಕೆ ಬರುವ ಕೂಲಿಕಾರರ ಸಂಖ್ಯೆ ಬೆಳೆದು ಕೊನೆಗೆ ಅದೇ ವರುಷ ಡಿಸೆಂಬರ ತಿಂಗಳ ಒ೨ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿನ ಸ್ವಾಲಿನ್ನನು ಬಾಟುಂ ಸಾಮ್ಯವಾದಿ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದನು.

ಮುಷ್ಕರ

ಬೇಣು ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿಯಿದ್ದಂತೆ ಮಾನವನಲ್ಲೂ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಕಿಡಿ ಆಡಗಿದೆ. ತಿಕ್ಕಾಟದಿಂದ ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿ ಹುಟ್ಟುವದು. ಅದರಂತೆ ಅವರಲ್ಲಿದ್ದ ಸುಪ್ತ ಜೀತನವು ತಿಕ್ಕಾಟದಿಂದ ಪ್ರಜ್ಞಲಿಸುವದು. ಸ್ವಾಲಿನ್ನನ ಚಟುವಟಿಕೆಯಿಂದ ಬಾಟುಂ ಕೂಲಿಕಾರರಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಹುರುಳು ಹುಮ್ಮಸ್ಸು ಗಳುಂಟಾದವು. ಸಂಘಟನೆಯಿಂದ ಧೈರ್ಯ ಬಂದಿತು. ಜನವರಿ, ಫೆಬ್ರವರಿ ಗಳಲ್ಲಿ ಮಂಟಶೆವ್ ಮತ್ತು ರಾತಶೀಲ್ಡ್ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ಕೂಲಿಕಾರರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೂಲಿಗಾಗಿ ಮುಷ್ಕರ ಹೂಡಿದರು. ಕೂಲಿಕಾರರಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯವೆಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗಿದ್ದಿತೆಂದರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ಒಬ್ಬನೂ ತೆರಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಸ್ವಾಲಿನ್ನನ ಸಂಘಟನಾ ಶಕ್ತಿಯ ದೋಷೋತ್ತಮವೆಂಬುದು !

ಮತ ಪ್ರದರ್ಶನ

ಈ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಳಮಳಗೊಂಡರು. ಕೂಲಿಕಾರರ ಒಕ್ಕಟ್ಟು, ವಿಟ್ಟತನ ಕಂಡು ಭೀತಿಕಾಯರಾದರು. ಇದೆಲ್ಲ ಜೊಸೆಫ್‌ನ ಕಾರ ಭಾರ. ಬಾಟುಂ ಕೂಲಿಕಾರರ ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿದ್ದಾನೆ. ದೊಡ್ಡ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರ ಎಂದು ಗುಪ್ತ ಪೋಲೀಸರು ಅವನ ಜಾತಕ ಬರೆದು ಕಳಿಸಿದರು. ಮುಷ್ಕರದ ಹುಟ್ಟಡಗಿಸಲು ಗವರ್ನರನೇ ಬಾಟುಂಗೆ ಬಂದ. ಕೂಲಿಕಾರರಲ್ಲಿ ಭಯಭೀತಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಲು ೩೨ ಜನರನ್ನು ಸೆರೆ ಹಿಡಿಯಲಾಯಿತು. ಈ ಬಂಧನದ ನಿಷೇಧಾರ್ಥ ಸ್ವಾಲಿನ್ನನ ಸೂಚನೆಯಂತೆ ಮರುದಿನ ೪೦೦ ಕೂಲಿಕಾರರು ಮತ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿ ಪೋಲೀಸ ಕಚೇರಿಯ ವರೆಗೆ ಬಂದು ತಮ್ಮ ಬಂಧುಗಳನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬೇಡಿದರು. ಪೋಲೀಸರು ಅವರಲ್ಲಿ ೩೦೦ ಕೂಲಿಕಾರರನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿದರು. ಸ್ವಾಲಿನ್ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೇ ನಿಲ್ಲಿಸಲಿಲ್ಲ. ಮರುದಿನ ಪುನಃ ೪೦೦ ಜನರ ಮೆರವಣಿಗೆ ಹೊರಟಿತು. ಪೋಲೀಸರು ಮತ್ತೆ ಅವರನ್ನು ಬಂಧಿಸಿ ಸೆರೆಮನೆಗೆ ಕಳಿಸಿದರು. ಮುಂದೆ ಸ್ವಾಲಿನ್ ದೊಡ್ಡ ರಾಜಕೀಯ ಮತ ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನೇ ಸಂಘಟಿಸಿದನು. ಸರ್ವಸಾಧಾರಣ ೬ ಸಾವಿರ ಕೂಲಿಕಾರರು ಈ ಮೆರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲುಗೊಂಡರು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಬ್ಬಿಬತ್ತಿಗೆ ಸೈನ್ಯದವರನ್ನು

ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು. ಸೈನಿಕರು ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ತೋಪುಗಳನ್ನು ಇರಿಸಿ
ಜಡರದೇ ಇದ್ದರೆ ಗುಂಡಿನ ಮಳೆಗರೆಯಲಾಗುವದೆಂದು ಅಬ್ಬರಿಸಿದರು.
ಆಗ ಸ್ವಾಲಿನ್ನನಾಡಿದ ನಾಲ್ಕು ವೀರಾವೇಶದ ಸುಡಿಗಳು ನಡುಗಿದ ಅಂಜು
ಕುಳಿಗಳಲ್ಲಿ ರಣೋತ್ಸಾಹವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿದುವು. ಸಿಂಹದಿಂದ ಬಬ್ಬನೂ
ಕದಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ಕೂಲಿಕಾರರ ಬೇಡಿಕೆ ಮನ್ನಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಆರ್ಥಿಕ
ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಎದ್ದ ಮುಷ್ಕರ, ರಾಜಕೀಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನೇ ತಾಳಿತು.
ಸಾಮ್ಯವಾದಿಗಳ ತಂತ್ರವಿದೇ.

ಬಂಧನ-ಶಿಕ್ಷೆ

ಈ ಮುಷ್ಕರದಿಂದ ಬಾಟುಂ ಸಂಶೋಷ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ತೇಲಿತು.
ಕೂಲಿಕಾರರಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹದ ತೆರೆ ಉಕ್ಕಿತು. ಈ ವಿಷಯ ಆಖಿಲ ಕಾಕೇಶಿ
ಯದ ಮೇಲೆ ಛಾಯೆ ಚೆಲ್ಲದೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಂಪು ಹೂಡುವು
ದೆಂದರೆ ದೊಡ್ಡ ಯಜ್ಞ. ಬಹಳ ಎದೆಗಾರಿಕೆ ಬೇಕು. ತೋಪು ತುಬಾಕಿಗಳಿ
ಗಂಜಿದ ಮಂದಗಾಮಿ ಮುಖಂಡರು ತಣ್ಣಗೆ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಆ ಪರಂಪರೆ
ಯನ್ನು ಮುರಿದ ಸ್ವಾಲಿನ್ನನನ್ನು ಸರಕಾರವು ಬಿಟ್ಟೀತೇ? ಕೂಲಿಕಾರರನ್ನು
ಕುಣಿಸುವ ಈ ಸೂತ್ರಧಾರಿಯ ಆಟ ನಿಲ್ಲಿಸಲು ೧೯೦೨ನೇ ಎಪ್ರಿಲದಲ್ಲಿ ಸೆರೆ
ಹಿಡಿದರು. ೨೦ ತಿಂಗಳುಗಳ ವರೆಗೆ ಸ್ವಾಲಿನ್ ಬಾಟುಂ ಸೆರೆಮನೆ ಅನ್ನು
ವೆಂಡ. ಕೈಕಾಲುಗಳಿಗೆ ಬೇಡಿ ಹಾಕಿ ದೇಹವು ಅತ್ತಿತ್ತ ಅಲುಗಾಡದಂತೆ
ಬಂಧಿಸಿಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಬುದ್ಧಿ ವನಸುಗಳೆರಡನ್ನು ಬಂಧಿಸಿಡಲಾಗುತ್ತ
ದೆಯೇ? ಸ್ವಾಲಿನ್ನನ ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿಯೆದುರು ಅವು ತೃಣ ಸಮಾನ. ಬೇಡಿ
ಗೋಡೆಗಳನ್ನು ಮುರಿದು ದಾಟುವ ಶಕ್ತಿ ಅದರದು. ಸ್ವಾಲಿನ್ನನು ಅದರ
ಬಲದಿಂದ ಸೆರೆಮನೆಯ ಹೊರಗಿದ್ದ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರರೊಡನೆ ಸಂಬಂಧ ಬೆಳೆಸಿ
ಬಾಟುಂ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಉಚಿತ ಸಲಹೆಗಳನ್ನೀಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಪೊಲೀಸರಿಗೆ
ಇದರ ಗಂಭೀರತೆ ತಗುಲಿದೊಡನೆಯೇ ಸ್ವಾಲಿನ್ನನನ್ನು ಕುಟಾಯಿ ಪರ್ವತ
ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಸೆರೆಮನೆಗೊಯ್ದರು. ಆ ಸೆರೆಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಜನರ ತಲೆ
ಕೂಡ ತಿರುಗಿದದನ್ನು ನೋಡಿ ಈ 'ಮಹಾಮಾರಿ'ಯನ್ನು ಅದಷ್ಟು ದೂರ
ಅಟ್ಟಿಬಿಡುವುದೇ ಲೇಸೆಂದು ತಿಳಿದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮೂರು ವರುಷ ಗಡೀ
ವಾಚು ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಿ ಪೂರ್ವ ಸೈಬೀರಿಯಾಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿದರು.

ಪಲಾಯನ

ಕೆಥೆರಿನಾ ಮಹಾತಾಯಿ ದುಃಖಕ್ಕೆಡಾದಳು. ಇದುವವನು ಒಬ್ಬನೇ ಮಗ. ಸೈಬೀರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಬೆವರು ಸುರಿಸಿ ಬಾಳುವ ಅವನ ಕರುಣ ಕಥೆ ಕೇಳಿ ಹೆಣ್ಣು ಜೀವ ತಳಮುಳಗೊಂಡಿತು. ಆದರೆ ಸೆರಗಿನಲ್ಲಿ ಅಡಿಕೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಂತೆ ಕಂಗನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ಹಂಬಲಿಸಿ ಹಂಬಲಿಸಿ ಕಂಬನಿ ಸುರಿಸುವುದೊಂದೇ ಆಕೆಯ ಪಾಲಿನ ಭಾಗ್ಯ. ಕೆಥೆರಿನಾ ಈ ರೀತಿ ವ್ಯಥೆಯಿಂದ ಕೊರಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಒಂದು ದಿನ ರಾತ್ರಿ 'ಅಮ್ಮಾ, ಅಮ್ಮಾ' ಎಂದು ಯಾರೋ ಕರೆದು ಬಾಗಿಲು ತಟ್ಟಿದರು. ಹೊರಗೆ ಕಣ್ಣು ಕಾಣದ ಕತ್ತಲೆ. ಹಿಮ ಬೀಳುತ್ತಿದೆ. ಹಿಮಗಾಳಿಗೆ ಮೈ ಕೈ ಕೊರೆಯುತ್ತಿವೆ. ಈ ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿ ಕರೆಯುವವರಾದರೂ ಯಾರು? ಕೆಥೆರಿನಾ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದು ನೋಡುತ್ತಾಳೆ—ಸ್ವಾಲಿನ್. ಅವಳ ಮುದ್ದು ಮಗು. ಕಾಣಲು ಹಂಬಲಿಸಿದ್ದ ಕಂಡ. ಕೆಥೆರಿನಾ ತನ್ನ ಕಣ್ಣನ್ನು ತಾನೆ ಸಂಬಲಾರ ದಾದಳು. ಸೈಬೀರಿಯದ ಸೆರೆಮನೆ ಕೂಡಾ ಅವನನ್ನು ತಡೆದಿರಿಸಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಎಸು ಧೈರ್ಯ! ತಲೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಾಗ ಪೋಲೀಸರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಗುಂಡಿಗೆ ಆಹುತಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದ. ಈಗಲೂ ಅವನನ್ನು ಹಿಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಯಾರ್ ಸರಕಾರದ ಯಂತ್ರವೇ ಚಲಿಸತೊಡಗಿದೆ. ಬೇಟೆ ನಾಯಿಗಳಂತೆ ಪೋಲೀಸರು ಸುಳುವು ಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಉಳಿದರೆ ಸಂಚಕಾರವುಂಟು. ಸ್ವಾಲಿನ್, ತಾಯಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಸಮಾಧಾನದ ಮಾತು ಹೇಳಿ ಬಂದೆರಡು ಬ್ರೆಡ್ಡಿನ ತುಣುಕುಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಉಪ್ಪನ್ನು ಜೇಬಿನೊಳಗೆ ತುರುಕಿಸಿಕೊಂಡು ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದ. ಮನೆ ಪಾವಟಿಗೆ ಗಳನ್ನು ಇಳಿದೊಡನೆಯೇ ಹಿಮ ಅವನನ್ನು ಮುಸುಕಿತು. ಸ್ವಾಲಿನ್ ಅದೃಶ್ಯನಾಗಿ ಬಿಟ್ಟ. 'ಇವನಿಗೆ ಜೀವದ ಹಂಗೇ ಇಲ್ಲ' ಎಂದು ತಾಯಿ ಗೋಣ ಗುಟ್ಟಿ ಬಾಗಿಲಿಕ್ಕಿಕ್ಕೊಂಡಳು.

ಇಬ್ಬಣ

ಕತ್ತಲೆ ಕರಗಿ ಬೆಳಕು ಹರಿದು ಬಂದಾಗ ಸ್ವಾಲಿನ್ನನಿಗೆ ಸಾಮ್ಯವಾದಿಗಳ ಎರಡು ಪ್ರತ್ಯಪ್ರತ್ಯೇಕ ಶಿಬಿರಗಳು ಕಾಣಿಸಿದವು. ಅವನು ಸೆರೆಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ವಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬಣಗಳಾದುವು. ಸಾಮ್ಯವಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಂದ

ಗಾಮಿಗಳದೊಂದು, ಉಗ್ರಗಾಮಿಗಳದು ಇನ್ನೊಂದು ಹೀಗೆ ಎರಡು ತಲೆ, ತಂಡಗಳಿದ್ದವು. ಇವರೊಳಗೆ ಸದಾ ತಿಕ್ಕಾಟವೇಳುತ್ತಿತ್ತು. ಕೂಲಿಕಾರರ ಮುಂದಾಳ್ತನ, ವರಿಷ್ಠ ಸಮಿತಿ, ಅದಕ್ಕೊಬ್ಬ ಯಜಮಾನ, ಬಂಡಾಯ ನೊಡಲಾದ ಲೆಸಿನ್ಸ ಸ ತತ್ವವಿಚಾರಗಳೆಲ್ಲ ಒಪ್ಪದ ಹೇಡಿಗಳು ಕೆಲವರಿದ್ದರು. ಕಪೋತ ಗುಡ್ಡವನ್ನೇರಿದರೆ ಸಾಕು ಎಂಕೆನ್ನುವ ಅಲ್ಪ ಸಂತುಷ್ಟಿಗಳು ಇವರು. ಹಿಮಗಿರಿಯನ್ನು ಏರುವ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯಿದ್ದವರಿಗೆ ಕಪೋತಗುಡ್ಡ ಏರಾಟದಿಂದ ಆಶೆ ತಣಿದೀತೇ? ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ಬಾಲಕ್ಕೆ ಕೂಲಿಕಾರ ರನ್ನು ಗಂಟು ಹಾಕುವ ನೀತಿಗೆ ಲೆಸಿನ್ ಒದ್ದವಿರೋಧಿ. ಹಸಿವಿಲ್ಲದ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗ ಕೊನೆಯ ವರೆಗೆ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸುವದೆಂದೇನು? ರಘಾರನೊಡನೆ ಕೂಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಭವ, ಅಂಚಿಕೆಯು ಇದ್ದಿತು ಅವರಿಗೆ. ಶ್ರೀಮಂತರ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವು ಅವರಿಗೆ ಬೇಡ. ಈ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಶಿಖರಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿ ಕೊನೆಗೆ ಗರ್ವಿರಲ್ಲಿ ಬುಸೆಲ್ಲದಲ್ಲಿ ಸ್ಯಾಮ್ಯುವಾದಿಗಳ ಸಭೆಗೂಡಿತು. ಮತ ತೆಗೆಯಲಾಗಿ ಲೆಸಿನ್ಸನ ಉಗ್ರ ಪಂಗಡ ಒಹು ಸಂಖ್ಯಾಕ ಪಕ್ಷವಾಯಿತು. ರಶಿಯನ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ 'ಒಹು ಸಂಖ್ಯಾಕ' ಶಬ್ದಕ್ಕೆ 'ಬಾಲ್ಯವಿವಿಷ್ಟ' ಎಂದೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಆ ಹೆಸರಿನಗನುಸಾರವಾಗಿ ಲೆಸಿನ್ಸನ ಗುಂಪಿಗೆ ಬಾಲ್ಯವಿವಿಷ್ಟರು ಎಂಬ ಮುದ್ರೆ ಬಿತ್ತು. ಅವರು ಅಂಟಿ ಕೊಂಡ, ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ ತತ್ವ 'ಬಾಲ್ಯವಿಸಂ' ಆಯಿತು. (ಆದಕ್ಕೆ ಕಮ್ಯುನಿಸಂ ಎಂಬ ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಸರೂ ಇದೆ.) ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾಕರು ಮೆನ್ಯೆವಿಸ್ಕೆ ರೆಂಡೂ ಅವರ ಅನುಕೂಲಿಸಿಂಧುವಾದ 'ಮೆನ್ಯೆವಿಸಂ' ಎಂದೂ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದುವು.

ಸಂಘಟನೆ

ಸೈಬೀರಿಯದಿಂದ ಪಲಾಯನಮಾಡಿದ ಸ್ಯಾಲಿನ್ಸನು ಕಾಕೇಶಿಯದಲ್ಲಿ ಉದಯವಾದುದು ಗರ್ವಿರಲ್ಲಿ. ಬಂದವನೇ ಲೆಸಿನ್ಸನ ಪಕ್ಷ ಹಿಡಿದು ಕಾದ ತೊಡಗಿದನು. ಕಾಕೇಶಿಯದ ಬಾಲ್ಯವಿವಿಷ್ಟರಿಗೆಲ್ಲ ಬೇವಕಳೆ ಬಂದಿತು. 'ಇದು ಮಹಾ ಜನರ ಪಕ್ಷ. ಸಂತಂತ್ರವಾದುದು. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಂದಲೇ ಅವರ ಉದ್ಧಾರ. ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಂದಾಗದು. ಸಶಸ್ತ್ರ ಬಂಡಾಯದಿಂದಲೇ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ವಿಮೋಚನೆಯುಶಕ್ಯ. ಇನ್ನಾವ ಮಾರ್ಗವೂ ಉಪಯೋಗ

ವಿಲ್ಲವೆಂದು ಸ್ವಾಲಿನ್ ಗರ್ಜಿಸಿದನು. ಅದೇ ವರುಷಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಲಿನ್ ಬಾಲ್ಟಿವಿಕರ ಸಭೆಯೊಂದನ್ನು ಕೂಡಿಸಿದನು. ಇಷ್ಟೊಂದೂ ಸ್ವಾಲಿನ್ ತೃಪ್ತನಾಗದೆ ಅಲ್ಲಿ ಗೋಪ್ಯ ಸಂಘಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ, ಕೂಲಿಕಾರರನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಿದ. ಝಾರಶಾಹಿಯ ವಿರುದ್ಧ ಅವ್ಯಾಹತ ಪ್ರಚಾರ ನಡೆಸಿದ. ಅವನ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ ಕಾಕೇಶಿಯದಲ್ಲೂ ಕೂಲಿಕಾರ ಪಕ್ಷದ ಒಲವು ಪ್ರವೃದ್ಧಿ ಮಾನವಾಯಿತು. ಕಾಕೇಶಿಯವು ಬಾಲ್ಟಿವಿಕರ ಬಲಿಷ್ಠ ದುರ್ಗವಾಯಿತು.

—

ಗಾಂಜಿರ ಅಗ್ನಿ ಪರೀಕ್ಷೆ

ಯುದ್ಧವೆಂದರೆ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರರಿಗೆ ಹರ್ಷ. ಅದು ಕ್ರಾಂತಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸುಗ್ಗಿಯ ಕಾಲ. ಸರಕಾರದ ಲಕ್ಷ್ಯ ರಣರಂಗದ ಕಡೆ ಸೆಳೆಯಲ್ಪಡುವುದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶ ಸಾಧಿಸಲು ಅವರಿಗೆ ದಾರಿ ಸುಗಮವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಗಾಂಜಿರಲ್ಲಿ ರಶಿಯ ಜಪಾನ ಯುದ್ಧವು ಅರಂಭವಾದಾಗ ಸ್ವಾಲಿನ್ ನ ಮೊಗವರಳಿತು. 'ಬಂಧುಗಳೇ ಏಳಿ. ಕಾರ್ಯ ಕೈಕೊಳ್ಳಿ. ಆಳಿ ಬಾಳಿ. ಇದು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂದರ್ಭ' ಎಂದು ಅವನು ಮೊಗಗತೊಡಗಿದನು. ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಝಾರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸೋಲಿನ ಮೇಲೆ ಸೋಲು ಪ್ರಾಪ್ತವಾದುದು ಉರಿಯುವ ಬಿಂಕಿಗೆ ಗಾಳಿ ಬೀಸಿದಂತಾಯಿತು. ಅವಜಯದಿಂದ ಹತಾಶರಾದ ಅವಮಾನಿತರಾದ, ರೇಗಿದ, ನೊಂದ, ಬಿಂದ, ಪ್ರಜೆಗಳು ಝಾರನ ವಿರುದ್ಧ ನೆಟಿಕೆ ಮುರಿಯತೊಡಗಿದರು. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಮುಗ್ಗಟ್ಟು, ಆಹಾರ ವಸ್ತುಗಳ ಅಭಾವ, ಇವುಗಳಿಂದ ಜನ ತೀರ ಕಂಗಿಟ್ಟರು. ಕೂಲಿಕಾರರ ಮುಷ್ಕರ, ರೈತರ ದಂಗೆಗಳಿಂದ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅಂತರಿಕ ಕ್ಷೋಭೆ ಪರಮಾವಧಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿತು. ದಿನೇ ದಿನೇ ಸಾಮ್ಯವಾದಿಗಳ ಕಡೆ ಜನರ ಮನವೊಲಿದು ಅವರು ಸಹಸ್ರ ಬಾಹುಗಳಾದರು. ಝಾರಶಾಹಿಯ ಕಟ್ಟಡ ಅಲುಗಾಡಿತು. ಗಾಂಜಿ ಜನವರಿ ೯ನೇ ರವಿವಾರ ನಡೆದ ಅತ್ಯಾಚಾರ ಝಾರ್ ಪ್ರಭುತ್ವದ ಸಾವಿನ ಗಂಟೆಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು.

ರಕ್ತ ರವಿವಾರ

ಪೀಟರ್ಸ್ ಬರ್ಗ್ ನಗರದ ಕೂಲಿಕಾರರ ದಾರುಣ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕಂಡು ಪಾದ್ರಿ ಗೇವೇನನ ಎದೆ ಕರಗಿತು. ಅವನು ಸಾಮ್ಯವಾದಿಯಲ್ಲ; ಕ್ರಾಂತಿ ಕಾರನಲ್ಲ. ಸ್ವಾಮ್ಯಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಪ್ರಜೆ. ಪ್ರಾಯಶಃ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೂಲಿ ಕಾರರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯನ್ನು ಝಾರನ ಕಿವಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸುವದಿಲ್ಲ; ಅದುದರಿಂದ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೊದಗಿರಬೇಕೆಂದು ನಂಬಿ, ಝಾರನ ಕಡೆ ಶಿಷ್ಟ ಮಂಡಳವನ್ನೊ ಯ್ದರೆ ಅವನು ಕರುಣೆಯಿಂದ ತನ್ನ ಪ್ರಜೆಗಳ ದುಃಖ ಪರಿಹರಿಸಬಹುದೆಂದು ಯೋಚಿಸಿ, ಅದರಂತೆ ಕೂಲಿಕಾರರನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಝಾರನನ್ನು ಕಾಣಲು ಅರಮನೆಗೆ ತೆರಳಿದನು. ಅವನ ಹಿಂದೆ ನಗರದ ಸಾವಿರಾರು ಕೂಲಿ ಕಾರರು, ಆವರ ಹೆಂಡರು ಮಕ್ಕಳು ಎಲ್ಲ ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದರು. ಝಾರನ ಸದಸದ್ವಿವೇಕಕ್ಕೆ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು, ಅವನ ಹೃದಯ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡಲು ಹೊರಟ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮ ಗೇವೆನ್. ಆದರೆ ಅರಮನೆಯ ಮಹಾ ದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೂ, ಕೂಲಿಕಾರ ಪರಿವಾರಕ್ಕೂ ದೊರೆತ ಸ್ವಾಗತವೇನು ಗೊತ್ತೇ? ತೋಪು ತುಬಾಕಿಗಳ ಎಟು. ಝಾರನ ಸೈನಿಕರು ನಿರಪರಾಧಿ ಜನರ ಮೇಲೆ ಗುಂಡಿನ ಮಳೆಗರೆದರು. ಕಾಸೆಕ್ ಸವಾರರು ಹೆಣ್ಣೆನ್ನದೆ, ಗಂಡೆನ್ನದೆ ಜನರ ಗುಂಪಿನ ಮೇಲೆ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಓಡಿಸಿದರು. ಝಾರನ ದುಷ್ಟ ಮೃದಿಂದ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಕೂಲಿಕಾರರು ಮೃತರಾದರು. ಎರಡು ಸಾವಿರ ಜನ ಗಾಯಗೊಂಡರು. ಝಾರನ ಅರಮನೆಯ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ನೆತ್ತರಿನ ನದಿ ಹರಿಯಿತು.

ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಸಂಪು

ಈ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೃತ್ಯದಿಂದ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಝಾರನ ಮೇಲಿದ್ದ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಅಭಿಮಾನ ಅದರಗಳೂ ಅಳಿದುವು. ಅದರ ಬದಲು ಜನರಲ್ಲಿ ಅವನ ಮೇಲೆ ತಿರಸ್ಕಾರ, ದ್ವೇಷ, ಪ್ರತೀಕಾರ ಭಾವನೆಗಳು ಅಂಕುರಿಸಿದವು. ಸೈಂಟ್ ಪೀಟರ್ಸ್ ಬರ್ಗ್ ನ ಕೂಲಿಕಾರರುತೂ ಈ ಅತ್ಯಾಚಾರದ ನಿಷೇಧಾರ್ಥವಾಗಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಂದರು. ಅವರನ್ನನುಸರಿಸಿ ಮಾಸ್ಕೋ, ಪಾರ್ಖಾವ್, ಒಡೆಸ್ಸಾ, ರೀಗ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ನಗರಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಕೂಲಿಕಾರರು ಸಂಪು ಹೂಡಿದರು. ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್ನನ ಕಾಕೇಶಿಯವೂ ಹಿಂದೆ

ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಬಾಕು, ಬಾಟುಂ, ಕುಟಾಯಿ ಮೊದಲಾದ ಕಡೆ ಕೂಲಿಕಾರರು ಬೀದಿಗಿಳಿದರು. ಅಂತೂ ಅಂತೂ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ನಗರದಲ್ಲೂ ಮುಷ್ಕರಗಳೇ ಮುಷ್ಕರಗಳು ! ಭಾರೀ ವೇರೆವಣಿಗೆಗಳು ! ಮುಂಜಾನೆಯಿಂದ ಸಂಜೆಯ ವರೆಗೆ ಅವರ ರಣಗೀತಗಳು ಅನಂತವಾಗಿ ಕೇಳಿಸುತ್ತಿವೆ. ಜನವರಿ ತಿಂಗಳೊಂದರಲ್ಲೇ ರಶಿಯದಲ್ಲಿ ಸಂಪು ಹೂಡಿದವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಂಟು ವರೆಗೆ ಲಕ್ಷ. ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಪ್ರಗತಿ ಹೊಂದಿದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೆಂದು ಜಂಭ ಕೊಚ್ಚಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಬ್ರಿಟನ್, ಜರ್ಮನಿ, ಅಮೇರಿಕ ಮೊದಲಾದ ಯಾವ ದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮುಷ್ಕರಗಳಾಗಿಲ್ಲ. ರಶಿಯದ ಕೂಲಿಕಾರರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿನ ಜಾಗೃತಿಯಾಗಿತ್ತೆಂದು ಇದು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಹೋರಾಟದಿಂದ ಅವರ ಮಾನಸಿಕ ವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ದೊರೆಯಿತು. ಸ್ವಯಂ ಶಕ್ತಿಯ ಅರಿವು ಬಂತು. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಮುಷ್ಕರ ರಾಜಕೀಯ ವಿದ್ಯೋಹದ ಹೆದ್ದಾರಿ ಹಿಡಿಯಿತು. ಕೂಲಿಕಾರರ ರೊಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಪಕ್ಷದ ನೆಲೆಗೂ ಆಶ್ರಯ ಪಡೆದರು. ಬಾಲ್ಯವಿಕರ ಗೌರವ, ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ, ಪ್ರಭಾವ ರಾತ್ರಿ ಬೆಳಗಾಗುವುದರೊಳಗೆ ವೃದ್ಧಿಗೊಂಡಿತು. ' ಬಾಲ್ಯವಿಕರನ್ನು ವದು ಸರಿ. ಝಾರನ ತಲೆ ಚೆಂಡಾಡದೆ ಸುಖವಿಲ್ಲ ' ಎಂದರು ಜನ.

ರೈತರ ರೊಚ್ಚು

ನಗರಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಬೆಂಕಿಯ ಈ ಬೇಗೆ ಹಳ್ಳಿಪಳ್ಳಿಗಳಿಗೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿದಾಗ ರೈತರು ರೊಚ್ಚಿ ಗೆದ್ದರು. ಜಾರ್ಜಿಯಾ ಪ್ರಾಂತದ ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಪ್ರತೀಕಾರ ಅಳತೆಗೆಟ್ಟಿತು. ಗೋರಿ, ಟಿಫ್ಲಿಸ್, ಸೇನಕೆ, ಜುಗದೀಡಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಅವರ ಕುಡುಗೋಲಿಗೆ ನಡುಗಿತು. ಈ ಭಾಗದ ರೈತ ಜನ ಧನಿಕ ಜಮೀನ್ದಾರರ ತಲೆ ಕಡಿದು ಅವರ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಕರ ಕೊಡಲು ನಿರಾಕರಿಸಿ, ಝಾರನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕಂಡಲ್ಲಿ ಕೆಂಡಕಾರಿದರು. ಜಾರ್ಜಿಯಾದಂತೆಯೇ ಇನ್ನಿತರ ಭಾಗಗಳಲ್ಲೂ ಒಕ್ಕಲಿಗರು ವಿದ್ಯೋಹ ಜಟಿವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತರಾದರು. ಈ ವರುಷ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ರಶಿಯದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸಾವಿರ ಭೂಮಿ ಒಡೆಯರು ಅಳಿದರು.

ರಶಿಯದ ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಅಜ್ಞಾನಿಗಳು, ದೀನರು, ದುರ್ದ್ರರು. ಹೀಗಿ

ರುವಾಗ ಒಮ್ಮೆಯೇ ಅವರಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಜಾಗೃತಿಯಾದುದು ಸ್ವಲ್ಪ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾಗಿ ಕಾಣಲು ಸಾಕು. ಆದರೆ, ಅಂದಿನ ರಶ್ಮಿಯು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯನ್ನರಿತರೆ ವಿಸ್ಮಯಕ್ಕೆ ಎಡೆ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾದಾಗ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ಬಡ ರೈತರು, ಅಥವಾ ದೊಡ್ಡ ಕುಟುಂಬದಿಂದ ಕೆಲವು ತರುಣರು ಪೇಟೆಗೆ ಸೇರಿ ಕಣಿ, ಕಾರಖಾನೆ, ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ದುಡಿವ ಶ್ರಮಜೀವಿಗಳಾದರು. ನಗರದಲ್ಲಿ ಸಂಪು, ಮತ್ಸು ಪ್ರದರ್ಶನ, ಅಭ್ಯಾಸಕೂಟ, ಪತ್ರಿಕೆ ವೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಕ್ರಾಂತಿ ತತ್ವ ವಿಚಾರಗಳ ದೀಕ್ಷೆ ಲಭಿಸಿತ್ತು. ಮುಷ್ಕರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಕಳೆದು ಕೊಂಡಾಗ ಅಥವಾ ಝಾರನ ಕರಾಳ ಶಾಸನಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾದಾಗ ಅವರು ತಂತಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಊರಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಮನೆ ಮಂದಿಯೊಂದಿಗೆ, ಸೆರೆಕೊರೆಯುವರೊಂದಿಗೆ, ಬುಡವಾಳಗಾರರ ಶೋಷಣೆ, ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ, ನಿರಂಕುಶ ಆಡಳಿತ, ಕ್ರಾಂತಿಕಾರರು, ಅವರ ತತ್ವ, ಸೇನೆ, ಶ್ಯಾಗ, ಹೋರಾಟ, ಶಿಕ್ಷೆ, ದೇಹದಂಡನೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ರೈತ ಜನ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಇದನ್ನಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. 'ಜಮೀನ್ದಾರರ ದಾಸ್ಯ ದರ್ಪದ ವಿರುದ್ಧ ಎಳೆ. ಕೈಗೆ ಬಳೆ ಇಟ್ಟಿರುವಿರಾ? ಹೇಡಿಗಳಿರಾ' ಎಂದು ಅಣಕಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಕೂಲಿಕಾರರು ಹತ್ತು ಬಾರಿ ಕಲ್ಲು ಎಸೆದಾಗ ಒಮ್ಮೆಯಾದರು ಗುರಿಮುಟ್ಟದೆ ಇದ್ದೀತೇ? ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ನವವಿಚಾರ, ಸವಸ್ಥೂರ್ತಿ, ವಾತಾವರಣ ರೂಪುಗೊಂಡಿತು. ಪೇಟೆ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳುಮರಿ, ಬಂಧುಬಳಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಕೂಲಿಕಾರರು ಹೋರಾಟ ಹೂಡಿದಾಗ, ಸೆರೆಮನೆ ಕಂಡಾಗ, ಪ್ರಾಣ ಅರ್ಪಿಸಿದಾಗ, ಈ ರೈತ ಜನರ ಎದೆ ತಳಮಳಗೊಂಡು ಅವರು ಕತ್ತಿ ಕೂಡಗೋಲು ಹಿಡಿದು ಕೊಂಡೇ ಹೊರಡುತ್ತಿದ್ದರು. ೧೯೦೫ರಲ್ಲಿ ರೈತರ ದಂಗೆ ಅಷ್ಟು ಎಶ್ವವ್ಯಾಪಿಯಾದುದು ಹೀಗೆಯೇ.

ಸಿಸಾಯಿ ದಂಗೆ

ಕೂಲಿಕಾರರ ಮುಷ್ಕರ, ರೈತರ ಪ್ರತೀಕಾರಗಳೊಡನೆ ಸಿಸಾಯಿ ದಂಗೆಯೂ ತಾಳಮೇಳವಾಯಿತು. ಎಷ್ಟೋಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಲಿಕಾರರು ಸಂಪು ಮೆರೆವಣಿಗೆ ನಡೆಸಿದರಷ್ಟೆ; ಆಗ ಅವರ ಮೇಲೆ ಗುಂಡೆಸೆಯಲು ಅಧಿಕಾರಿ

ಗಳು ಸೇನೆಯನ್ನು ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲವು ವೇಳೆ ನಿರಪರಾಧಿ, ನಿಶ್ಯಸ್ತ್ರ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರ ಮೇಲೆ ಕೈಯೆತ್ತಲು ಈ ಸೈನಿಕರು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸೈನಿಕರ ಮೇಲೆ ಶಿಸ್ತುಭಂಗ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಾಗ ಅವರು ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನೇ ಕೂಡಿಬಿಟ್ಟರು. ೧೯೦೫ರಲ್ಲಿ ತಂಡೋಪತಂಡವಾಗಿ ಸೈನಿಕರು ಪ್ರಜಾಪಕ್ಷವನ್ನು ಸೇರಿದರು. ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಒಂಧಿಸಿ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಮೆರೆದರು. ಕವುಪ್ಪ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ 'ಪ್ರಿನ್ಸ್ ಪೊಜೊಮ ಕಿನ್' ಕ್ರೂಯರ್ ಯುದ್ಧ ಹಡಗದ ನಾವಿಕರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮಾತನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿದು ಆ ಹಡಗವನ್ನು ತಮ್ಮಾಧೀನಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಂಡರು. ಇಂಥ ನೂರಾರು ಘಟನೆಗಳು ನಡೆದುವು ಈ ವರುಷ. ಆದರೆ ಕೊನೆಗೆ ಸೈನಿಕರು ಉಪಾಯಗಾಣದೆ ದಯೆಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದರು. ಆ ಕೂಡಲೇ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕ್ರಾಂತಿಕಾರ ಸೈನಿಕರನ್ನು ದಂಡಿಸಿದರು. ಅನುಭವ, ನಾಯಕತ್ವದ ಕೊರತೆಗಳಿಂದ ಸಿಪಾಯಿ ದಂಗೆಗಳು ಘಟಕಾರಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಅದೇನೇ ಇರಲಿ, ರಕ್ತ ರವಿವಾರದ ನಂತರ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಆಂತರಿಕ ಕ್ಷೋಭೆ ವಿರಾಟಸ್ವರೂಪ ತಾಳಿತೆಂಬ ಮಾತೇನೂ ಸುಳ್ಳಲ್ಲ. ದೇಶಕ್ಕೆ ದೇಶವೇ ಎದ್ದಿತು ಝಾರನ ಹಿಂಸೆಯ ಎದುರ್ದ. ಈ ಮೊದಲು ಹಲವು ಬಾರಿ ರಶಿಯ ದಲ್ಲಿ ಬಂಡಾಯಗಳಾದುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದ್ದ ಸಂಗತಿ. ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯ ದಂಗೆಯೆದ್ದುದು ೧೮೨೫ರಲ್ಲಿ. ಅದು ಶ್ರೀಮಂತರ ಮತ್ತು ಮಾಂಡಲಿಕರ ದಂಗೆ. ಅಂದಿನಿಂದ ಝಾರ ಸಿಕಲಸನ ಕೊಲೆಯಾಗುವ ವರೆಗೆ ಎಂಟರೇ ೧೮೪೦ರ ವರೆಗೆ ಮಧ್ಯಮವರ್ಗದ ಜನ ಕ್ರಾಂತಿ ನಡೆಸಿದ್ದರು. ತಮ್ಮ ಧೈರ್ಯಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಅವರು ಅಸಾಧಾರಣ ಧೈರ್ಯ, ಅಪಾರತ್ಯಾಗಮಾಡಿ ದ್ದಾರೆ. ಮಹಾಜನರ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನೆಬ್ಬಿಸಲು ಆಗದೇ ಇದ್ದರೂ ಜನರಿಗೆ ಆ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೇ ಅನುಭವ ದೊರೆಯಿತು. ಇಂದಿನ ದಂಗೆ ಶ್ರೀಮಂತರದಲ್ಲ; ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಗಳ ಬಾಲ ಹಿಡಿದ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದವರದೂ ಅಲ್ಲ. ರಶಿಯದ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರದು. ಅದರ ಶಕ್ತಿ, ಸ್ವರೂಪ, ಅನಂತ. 'ಓ, ಪಾದ್ರಿ ಗೇಪೆನ್ ! ನಿನಗೆ ನಾವು ಬುಣಿಗಳಯ್ಯೆ' ಎಂದು ಹರಸಬೇಕು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದಿಗಳು.

ಡ್ಯೂಮಾ

ಹಸಿದ ರಶಿಯದ ಜನ ಝಾರನನ್ನು ಹರಿದು ತಿನ್ನುವೆವೆಂದು ಕೂಗಿ ದಾಗ, ಹಂಸತೂಲಿಕಾತ್ವದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದ ಝಾರನಿಗೆ ದುಸ್ವಪ್ನ ಬಿದ್ದಿತು. ನಡುರಾತ್ರೆಯಲ್ಲೇ ಎದ್ದ. ಕೈಕಾಲುಗಳು ಗದಗುಟ್ಟಿ ನಡುಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಏನೋ ಒಂದು ರುದ್ರ ಸೋಟ ಕಂಡ ಸೆಸಪಾದಂತಾಗಿ ಗಡಿಬಡಿಯಿಂದ ಅಗಸ್ತ್ಯತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಘೋಷಣೆ ಹೊರಡಿಸಿ ಡ್ಯೂಮಾ (ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್) ವಾಗ್ಗಾನವಿತ್ತ. ಈ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿಗೆ ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಅರಿಸಲ್ಪಡಲೂ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ನಿಶಾಲ ಮತದಾನವದ್ಧತಿ ಲೋಪವಾಗಿತ್ತು. ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿಗೆ ಇದ್ದ ಶಾಸನಾಧಿಕಾರವೂ ಶೂನ್ಯ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಲಹೆ ಮಂಡಲ, ಝಾರನ ವಿಶೇಷಾಧಿಕಾರ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿದಿದೆ. ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಮನ್ನಿಸುವುದು ಬಿಡುವುದು ಅವನ ಲಹರಿ. ಅಂದ ಬಳಿಕ ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ದೊರೆತ ಹಕ್ಕುಗಳಾದರೂ ಏನು? ಅದೊಂದು ಖೊಟ್ಟಿ ನಾಣ್ಯ. ಅಷ್ಟೆ. ಜನರನ್ನು ಕ್ರಾಂತಿಯ ಹೆದ್ದಾರಿಯಿಂದ ಸೆಳೆದು, ಘಟನಾ ತ್ಮಕ ಚಳವಳಿಯ ಕಿರುಕುಳ ಗಲ್ಲಿಗೆ, ಅಡ್ಡ ದಾರಿಗೆ ಹಚ್ಚುವ ಮಂಕುಬೂದಿ ಝಾರನದು. ಅದಕ್ಕೂ ಮರುಳಾಗುವ ಮಂದಿಗೆ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ. ರಶಿಯದ ಉದಾರವಾದಿಗಳು, ಮೆಸ್ಮೆರಿಕರು ಅಮೃತಲಭಿಸಿದ ದೇವತೆಗಳಂತೆ ಸಲಿ ದಾಡಿದರು. ಅಮೃತದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಝಾರನು 'ಯೆಂಡ 'ಎರೆದಿರುವನೆಂದು ಏನು ಗೊತ್ತು. ಆ ಒಡಪಾಯಿಗಳಿಗೆ, ಅಗಸ್ತ್ಯ ಘೋಷಣೆ ಒರಿ ಟೊಳ್ಳೆಂದು ಲೆನಿನ' ಸ್ವಾಲಿನರು ಕಂಡು, ಅದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲವೆಂ ದರು. 'ಡ್ಯೂಮಾ ನಾಮಶೇಷವಾಗಲಿ! ಅದನ್ನು ಬಹಿಷ್ಕರಿಸಿರಿ! ಝಾರ್ ಸರಕಾರ ಮುರಿಯಿರಿ! ಕ್ರಾಂತಿಗೆ ವಿಜಯವಾಗಲಿ ' ಎಂದು ಬಾಲ್ಯವಿಕರು ಬಕ್ಕೊರಲಿನಿಂದ ಸಾರಿದರು.

ಅವರೆಂದಂತೆ ಝಾರನ ಡ್ಯೂಮಾ ಗಾಳಿಗೋಪುರವಾಗಿಯೇ ಉಳಿ ಯಿತು. ಅದು ಒಮ್ಮೆಯೂ ಸಭೆಗೂಡಲಿಲ್ಲ. ದೇಶದಲ್ಲೆ ಎದ್ದೊಹು ಚಟು ವಟಿಕೆಗಳು ತೀವ್ರಗತಿಯಿಂದ ಸಾಗಿದುವು. ಕೂಲಿಕಾರರ ಸೋವಿಯೆಟ್ (ಮಂಡಲ) ರೈತರ ಸೋವಿಯೆಟ್, ಸೈನಿಕರ ಸೋವಿಯೆಟ್‌ಗಳು ಪೀಟರ್ಸ್ ಬರ್ಗ್, ಮೂಸ್ಕೋ, ಟೆಫ್ಲಿಸ್, ಬಾಟುಂ, ಮೊದಲಾದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಡೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ಸೋವಿಯೆಟ್‌ಗಳು ಸ್ಥಾನಿಕ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಂ-

ತೆಯೇ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಆರಂಭಿಸಿದುವು. ಇವುಗಳ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿ ಪತ್ರಿಕಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನೇ ಸಾರಿಬಿಟ್ಟುವು. ಮುಷ್ಕರ ಹರತಾಳ ವುನಾ ಎದ್ದುವು. ರೇಲ್ವೆ ಟಿಪ್ಪಾಲ ಮೊದಲಾದ ಖಾತೆಗಳ ಕೂಲಿಕಾರರು ಕೆಲಸ ನಿಲ್ಲಿಸಿದುದರಿಂದ ಸರಕಾರದ ಯಂತ್ರವೇ ಚಲಿಸಲಾರದಾಯಿತು. ಶಾಲೆ, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು ಮಹಾಜನರ ಸಭೆಗೂಡುವ ಕೇಂದ್ರಗಳಾ ದುವು. ವಿದ್ಯೋಹಕ್ಕೆ ಈ ರೀತಿ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಜನ ಬೆಂಬಲ ದೊರೆತುದು ದನ್ನು ನೋಡಿ ರೂರನು ಅಕ್ಕೋಬರ ತಿಂಗಳ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಘೋಷಣೆ ಹೊರಡಿಸಿ, ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಶಾಲ ಮತದಾನ ಪದ್ಧತಿಯ ಹಕ್ಕನ್ನು ನೀಡುವುದಾಗಿ ಭರವಸೆಯಿತ್ತ. ಈ ವಾಗ್ದಾನ ಉದಾರವಾದಿಗಳನ್ನು ತೃಪ್ತಿಗೊಳಿಸಿದ ಮಾತು ಒತ್ತಟ್ಟಿಗಿರಲಿ; ಮೆನ್ನೆವಿಕರೂ ಕುಣಿದರು. ಘಟ ನಾತ್ಮಕ ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆ ದೊರೆಯಿತೆಂದು ಅವರ ವಿಶ್ವಾಸ. 'ಇಲ್ಲ' ಎಂದು ಬಾಲ್ಯವಿಕರು ಹೇಳಿದರೆ ಅವರು ಕೇಳುವರೇ? ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾ ಭಿನ್ನಾಯ ವೆದ್ದು ಕೊನೆಗೆ ಸಾಮ್ಯವಾದಿಗಳ ಪರಿಷತ್ತು ಕೂಡಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಲ್ಪ ಟ್ವಿತು. ಲೆನಿನನಿಗೂ ಬರಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಫಿಸಲಾಂಡಿನ ತಾಮ್ಬರ ಘೋರದಲ್ಲಿ ಸಭೆ ಕೂಡಿಸಿದರು.

ಸಂಧಾನವಿಲ್ಲ-ಸಂಗ್ರಾಮ

ಡ್ಯೂಮಾಡೊಡನೆ ಸಹಕರಿಸಬೇಕೆನ್ನುವ ನೀತಿ ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್ಸ್‌ನಿಗೆ ಸಹನೆ ಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅವನಾಡಿದ ಮಾತುಗಳು ಮೇಲಿನ ಮಾತನ್ನೇ ವುಷ್ಟೀಕರಿಸುತ್ತಿವೆ. 'ಸಂಧಾನ! ಎಲ್ಲಿಯ ಸಂಧಾನ? ಸರಕಾರವು ದೇಶ ದಲ್ಲಿ ರಕುತದ ಹೊಳೆ ಹರಿಸಿರುವಾಗ ಅದರೊಡನೆ ಸಹಕಾರವೇ? ಡ್ಯೂಮಾ ನಟನೆ. ಬರಿ ಮೋಸ. ಜನರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಮಣ್ಣೆಸೆಯುವ ಬಲೆ. ಕೂಲಿಕಾರರು ರೈತರು ಮೊದಲಾದ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಮತದಾನ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲ ಈ ರಾಜ್ಯಘಟನೆ ಯಲ್ಲಿ. ಅಂದ ಬಳಿಕ ನಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆ, ಆಶೋತ್ತರಗಳನ್ನು ಮನ್ನಿಸುವ ಯಾವ ವಿಚಾರಗಳಿವೆ? ಇಲ್ಲ. ಜನ ಈ ಮೋಸಕ್ಕೆ ಬಲಿ ಬೀಳಲಾಗದು. ಈ ಮೋಲೀಸ ಡ್ಯೂಮಾವನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡಬೇಕು. ಬಂಡಾಯ ವೊಂದೇ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ದಾರಿ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಘಟನೆ ಸಿದ್ಧತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡದೆ ಗತ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ವಿಪ್ಲವದಲ್ಲಿ ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ಬಲಿಸಿಕೊಂಡರೆ

ಜನ ಸರಕಾರವನ್ನು ರಚಿಸಲು ಶಕ್ಯವದೆ. ಸಂಧಾನದ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹುರಳಿಲ್ಲ ಸಂಗ್ರಾಮವೇ ಗತಿ! ಸಶಸ್ತ್ರ ಬಂಡಾಯವೇ ರಶಿಯಕ್ಕೆ ಆಗಬೇಕಾದ ಮಂಗಲಾರತಿ'

ಸ್ವಾಲಿನ್ನನ ಈ ತೇಜಸ್ವಿ ಭಾವಣಕ್ಕೆ ಬಾಲ್ಯವಿಕರು ಮೆಚ್ಚಿ ಕರತಾಡನದಿಂದ ಹರ್ಷೋದ್ಗಾರ ಸೂಚಿಸಿದರು. ಲೆನಿನ್ ಕೂಡಾ ತಲೆಯಲ್ಲಾಡಿಸಿ ರಶಿಯದ ಭಾಗ್ಯಭಾಸು ಈತನೆಂದು ತಿಳಿದನಂತೆ! ಮೆನೈವಿಕರು ಮಾತ್ರ, 'ಇದು ಭಾವನಾತಿರೇಕವಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೇನು,' ಎಂದಂದುಕೊಂಡರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಟ್ರಾಟಸ್ಕಿ, ಕಾಮೆನೊವ್, ಜೆನೊವಿವ್ ಮೊದಲಾದವರು ಮುಖ್ಯರು. ಟ್ರಾಟಸ್ಕಿ ಸ್ವಾಲಿನ್ನನನ್ನು ಕಂಡಂದಿನಿಂದ ಅಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಟ್ರಾಟಸ್ಕಿ ವಿದ್ಯಾವಂತ; ಬುದ್ಧಿವಂತ. ಕೇವಲ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಪದವೀಧರ; ದೊಡ್ಡ ವಾಗ್ಮಿ. ಲೆನಿನನಿಗಿಂತ ಒಂದು ಗೇಣು ತಾನೇ ಉದ್ದವೆಂಬ ಬಿಂಕ ಇವನಿಗೆ ಹೀಗಿರುವಾಗ ಸ್ವಾಲಿನ್ 'ಬೆಟ್ಟದ ಇಲಿ'ಯ ಹಾಗೆ ಕಾಣಿಸಿರಬೇಕು. 'ಬರಬೆ. ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದ ಮೊಡ್ಡು ಬಂತು. ಹೂವಿನೊಡನೆ ನಾರೂ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಏರಿದ ಹಾಗೆ ಲೆನಿನ್ನನ 'ಈ ಬಾಲ'ಕ್ಕೆ ಮಹತ್ವ ಬಂದಿದೆ. ಅವನ ಅಂಗಿಯೇ! ಹರುಕು ಚೇಣ್ಣವೋ! ಕರಡಿ ಹಾಗಿರುವ ತಲೆಗೂದಲೋ! ಕಾಕೇಶಿಯದ ಮಂಗವವ್ಯಾ' ಎಂದು ಗುಡುಗುಡಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ತಾಮ್ಸರ ಫೋರದಲ್ಲಿ ಬಾಲ್ಯವಿಕರೂ ಮೆನೈವಿಕರೂ ವಾಗ್ವಾದದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾಗಲೇ ಅತ್ತ ಮಾಸ್ಕೋದಲ್ಲಿ ಗಲಭೆಯೆದ್ದಿತು.

ಮಾಸ್ಕೋ ಬಂಡಾಯ:

ಮಾಸ್ಕೋ ಪಟ್ಟಣದ ಎಳೆಂಟು ಸಾವಿರ ಕೂಲಿಕಾರರು ಶಸ್ತ್ರಧಾರಿಗಳಾಗಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಸೆಣಸಿದರು. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ವೋಲೀಸರ ಕೈಮೀರಿ ಒತ್ತು. ಕೂಲಿಕಾರರ ಬಂಡಾಯವನ್ನು ಅಡಗಿಸಲು ಸೈನಿಕರೂ ಅಷ್ಟು ಉತ್ಸಾಹ ತೋರಲಿಲ್ಲ. ಸೈಂಟಪೀಟರ್ಸ್‌ಬರ್ಗಿನಿಂದ ಮಾಸ್ಕೋ ನಗರಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಸೇನೆಯನ್ನು ಕಳಿಸದೆ ಉಪಾಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಹೊಸ ದಂಡು ತೆರಳಿದರೆ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರರ ಬೇಳೆ ಬೇಯದು. ಆದುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ತಡೆಯುವುದು ಹೇಗೆಂದು ಲೆನಿನ್ ಮೊದಲಾದವರು ಚಿಂತಿಸತೊಡಗಿದರು. ಸೈಂಟಪೀಟರ್ಸ್‌ಬರ್ಗಿನಲ್ಲಿ ದಂಗೆಯೆಬ್ಬಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೆಲವರ ಸೂಚನೆ. ರೇಲೆ,

ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಇನ್ನಿತರ ಹುಚ್ಚಿಕೆ. ಅವಿಲ ರಶಿಯ ದಲ್ಲೇ ಬಂಡಾಯವಾಗುವಂತೆ ಜನರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾಗಲು ಕ್ರಾಂತಿಕಾರರು ಅವರವರ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗೆ ತೆರಳಬೇಕೆಂದು ಲೆನಿನ್ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದನು. ಅವರು ತಂತಮ್ಮ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ತೆರಳುವ ಮೊದಲೇ ಝಾರನ ಯಂತ್ರ ಚಲಿಸಿತ್ತು. ಮಾಸ್ಕೋಗೆ ಸುಸಜ್ಜಿತ ದಂಡುಗಳು ತಲುಪಿದವು. ಎಳೆಂಟು ದಿವಸಗಳ ವರೆಗೆ ಕೂಲಿಕಾರರು ಆವಿರತವಾಗಿ ಹೋರಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಅಧಿಕ ಬಲದ ಮುಂದೆ ಅವರ ಕೈಸಾಗದೆ ದಣಿದು ಹೋದರು. ಮಾಸ್ಕೋ ರಸ್ತೆಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದಿ ಹುತಾತ್ಮರ ರಕ್ತದಿಂದ ತೊಯ್ದು ಹೋದವು.

ಮಾಸ್ಕೋ ರಣಭೇರಿ ಕಾಕೇಶಿಯಾದಲ್ಲೂ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಗೊಂಡಿತು. ತಂತಿ, ಟೆವ್ವಾಲು, ರೇಲ್ವೆ ಹಾಗೂ ಮೋಲೀಸ ಕಚೇರಿಗಳು ಕ್ರಾಂತಿಕಾರರ ವಶವಾದವು. ನಜಲದಿವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಅವರ ವಶವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಸರಕಾರವೇ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂತು. ಸ್ವಾಲಿನ್ ವಿಂಚೆನ್ ವೇಗದಿಂದ ಬಂದು ಅವರೊಡನೆ ಕೂಡಿಕೊಂಡನು. ಆದರೆ ಅವನ ಬೆನ್ನ ಹಿಂದೆಯೇ ಝಾರನ ದಲಗಳು ಬಂದುವು. ನಜಲದಿವಿ ಜಿಲ್ಲೆ ಅಮಾನುಷವಾದ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಗೆ ತುತ್ತಾಯಿತು. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಸರಾದ ಎಳೆಂಟು ಕ್ರಾಂತಿಕಾರರು ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನರ್ಪಿಸಿದರು. ಟ್ರಿನ್ಲಿನ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ದೂಳೆಬ್ಬಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಝಾರನ ಸೈನ್ಯ ಜಾರ್ಜಿಯದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿವಳ್ಳಿ ಪೇಟೆ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರರ ಬೇಟೆಯಾಡಿತು.

ಸೋಲಿನ ಫಲ

ರಕ್ತದಿವಾರ ದಿನವೆದ್ದ ಮಹಾಕ್ರಾಂತಿ ಪ್ರಳಯ ಜಲಧಿಯ ತೆರೆ ಎರೇರಿ, ಬೋರ್ಗರಿದು, ದಿಸೆಂಬರ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪರಮಾವಧಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿ ಉರುಳಿ ಇಳಿದುಹೋಯಿತು. ತೆರೆಯ ಪ್ರಥಮ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ಝಾರಶಾಹಿ ತತ್ತರಿಸಿ ಹೋದರೂ ಬೇಗನೆ ಜೇತರಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ರೈತರು ಕೂಲಿಕಾರರು ತಾಯ್ನಾಡಿನ ವಿಮೋಚನೆಗಾಗಿ ಸಾವಿರ ಹನಿ ಬೆವರು, ರಕ್ತ ಸುರಿಸಿದರೇನೋ ಸಿಜ. ಆದರೆ ಸಂಘಟನೆ, ನಿರನುಭವ, ಇವುಗಳ ದೋಷದಿಂದ ಅವರ ಸಂಕಲ್ಪ ಸಿದ್ಧಿಸಲಿಲ್ಲ. ಸೋಲಿನ ಫಲ ಭೋಗಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. 'ನಾವು ಹೇಳಿದೆವು. ಯಾರೂ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಕೂಲಿಕಾರರು ಶಸ್ತ್ರ

ಹಿಡಿದುದೇ ತಪ್ಪು' ಎಂದು ಮೆನೈವಿಕರು ಮೂದಲಿಸಿದರು. ಘಟನಾತ್ಮಕ ಹೋರಾಟವೆಂಬ ಅವರ ಪಲ್ಲವಿ ಬಲವಾಯಿತು. ಟ್ರಾಟ್‌ಸ್ಕಿ 'ಶಾಶ್ವತ ಕ್ರಾಂತಿವಾದ' ಎಂಬ ಹೊಸ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನೇ ಜನರ ಮುಂದಿಟ್ಟ. ತಲೆ ಗೊಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ; ವಾದ; ಅನಾಯಕತ್ವ. ಹತಾಶರಾದ ಜನ ಮೆನೈವಿಕರ ಬಾಯಿ ಬಡಾಯಿಗೆ ಮರುಳಾದರು. ೧೯೦೬ರಲ್ಲಿ 'ಸ್ವಾಕ್‌ಹಾಂ' ದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದ ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮೆನೈವಿಕರ ಕಡೆ ಸಾಂಖ್ಯವಾದಿ ಪಕ್ಷದ ಬಹು ಜನರು ತಿರುಗಿಬಿಟ್ಟರು.

ಸ್ವಾಲಿನ್ನನ ತತ್ವಕ್ಕೆ ವಿಜಯ

ಸ್ವಾಕ್‌ಹಾಂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನಿಂದ ಸ್ವಾಲಿನ್ ರೇಗಿಕೊಂಡೇ ಕಾಕೇಶಿಯಕ್ಕೆ ಒಂದ. ಮೆನೈವಿಕರ ಸಿರಾಶಾವಾದವನ್ನು ಸದೆಬಡೆಯಲು ಟೋಂಕ ಕಟ್ಟಿದ. ಅವರ ವಿರುದ್ಧ ಕಾಳಗವೇ ನಡೆಯಿತು. ಅವನ ಅವಿರತ ಹೋರಾಟದಿಂದ ಕಾಕೇಶಿಯದಲ್ಲಿ ಮೆನೈವಿಕರ ಮಾತು ನಡೆಯದಾಯಿತು. ಅಖಿಲ ರಶಿಯದ ಸವಜನಾಂಗವೂ ಲೆನಿನ್‌ನ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿತ್ತು. ಮೆನೈವಿಕರ ಹೇಡಿತನದಿಂದ ಅವರು ಸಖಶಿಖಾಂತ ರೊಚ್ಚಿಗೆದ್ದರು. ಕಾಕೇಶಿಯದ ಬಾಲ್ಯವಿಕರ ಆಗ್ರಹದಿಂದ ೧೯೦೭ರಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷದ ಖನೇ ಪರಿಷತ್ತು ಕೂಡಿತು. ಲಂಡನಿನ ಈ ಸಭೆಗೆ ಸ್ವಾಲಿನ್ನನೂ ಹೊರಟ. ಈ ಬಾರಿ ಮೆನೈವಿಕರನ್ನು ಆಪ್ಪಳಿಸಬೇಕೆಂಬ ಛಲದಿಂದಲೇ ಅವನು ಹೋದುದು. ಇಲ್ಲಿ ಮೆನೈವಿಕರು ಸೋತರು. ಬಾಲ್ಯವಿಕರ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ರಶಿಯದ ಪ್ರಜೆಗಳು ಮಹಾ ಕ್ರಾಂತಿಯ ದ್ರುವಪಥ ಹಿಡಿದು ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿದರು.

—

ಎವಿನೊಡನೆ ಸೇನಾಸಾಟ

ಸ್ವಾಲಿನ್ ಕರ್ಮಪ್ರಿಯ. ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿಯ ಪ್ರತಿಮೂರ್ತಿ. ಹಿಡಿದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊನೆಗೊಳಿಸುವ ದೃಢಾಗ್ರಹವುಂಟು. ಈ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಅನ್ನನೀರುಗಳ ಪರಿವೆಯಿಲ್ಲ; ಮಡದಿ ಮಕ್ಕಳ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ. ಬೇಕಾದ ಕಷ್ಟಸಷ್ಟಗಳು ಬರಲಿ! ಸ್ವಾಲಿನ್ ಧೃತಿಗೆಡಲಾರನು. ಜನರ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ

ಮರಣ ಬಂದರೂ ಸರಿಯೆ. ಅವನಿಗೆ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪವಾಗದು. ಸಂಕಲ್ಪ ಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿ ಸಾಯುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಸುಖವಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಜನ್ಮ ಸಾರ್ಥಕವಾದಂತೆ. ಈ ನಡಾವಳಿ ಎರರದು. ಸ್ವಾಲಿನ್ ಆ ಸಾಲಿಗೆ ಸೇರಿದವನು. ನಾಡಿಗಾಗಿ ಜೀವವನ್ನು ಧಾರೆಯೆರೆದವನು; ಆತ್ಮ ಸಮರ್ಪಣ ಮಾಡಿರುವ ತ್ಯಾಗಿ. ಜನರ ಬಂಧವಿಮೋಚನೆಗಾಗಿ ಬಹಳ ಆತುರಿಯಾಗಿರುವ ಜನಪ್ರೇಮಿ. ಉಗ್ರಗಾಮಿ. ಆಗಾಗ ಬಣ್ಣ ಬದಲಾಯಿಸುವ ಮೆನ್ಮೆವಿಕ್ ಅಣ್ಣಯ್ಯನಲ್ಲ. ಬಾಲ್ಮೆವಿಕ್ ಬಾವುಟ ಅವನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸುರಕ್ಷಿತ. ಬಾಲ್ಮೆವಿಕರಿಗೆ ಅವನ ಮೇಲೆ ಅಷ್ಟು ವಿಶ್ವಾಸವಿದೆ. ಆ ಕ್ರಾಂತಿ ಬಾವುಟವನ್ನು, ಶಾಂತಿ ಬಾವುಟವನ್ನು, ವಿಜಯ ಬಾವುಟವನ್ನು ಎರಿಸಲು ಹಾರಿಸಲು ಮೆರಿಸಲು ಸ್ವಾಲಿನ್ನನನ್ನು ಬಾಕು ನಗರಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಬಾಕು ನಗರದಲ್ಲಿ

ಬಾಕು, ಕಾಸ್ಪಿಯನ್ ಸಮುದ್ರದ ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳಿಯ ನಗರ; ಒಂದರ. ಬಾಟುಂದಂತೆಯೇ ದೊಡ್ಡ ಎಣ್ಣೆ ಕೇಂದ್ರ. ರಾತಶೀಲ್ಡ, ನೊಬೆಲ್, ತಿಬಾಯೆವ್ ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕ ವಿದೇಶಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಿವೆ. ಎಲ್ಲವೂ ವಿದೇಶಿಯರ ಬಂಡವಾಳದಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವವು. ಈ ಕಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ರಶಿಯನ್ನರು, ಜಾರ್ಜಿಯನ್ನರು, ಅರ್ಮೀನಿಯನ್ನರು, ಅಜರಬೈಜಾನರು ಮೊದಲಾದ ಜನ ಕೂಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಾಕು ಪರ್ತಿಯಕ್ಕೆ ತೀರ ಸಮೀಪವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅನೇಕ ಪರ್ತಿಯನ್ನರೂ ಅಲ್ಲಿ ಶ್ರಮಜೀವಿಗಳಾಗಿ ಬಾಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಕೂಲಿಕಾರರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಚಾಗ್ರತಿಯೇನೂ ಆಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಮೆನ್ಮೆವಿಕರ ಪ್ರಭಾವ ಬಹಳ. ಬಾಕು ಮೆನ್ಮೆವಿಕರ ದುರ್ಗವೆಂದೂ ಆಗ ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತಿತ್ತು. ಮೆನ್ಮೆವಿಕರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಗುಡಿಸಿ, ಬಾಲ್ಮೆವಿಕ್ಸ್ ಧ್ವಜವನ್ನೇರಿಸಲು ಸ್ವಾಲಿನ್ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ಆತ ಆ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿರುವನು.

ಸ್ವಾಲಿನ್ನನ ಬಾಕು ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಸಂಬಂಧ ಕಾಮ್ರೇಡ್ ಸಕಬಾರೆಲಿ ಹೀಗೆ ಬರೆಯುತ್ತಾನೆ—“ಸ್ವಾಲಿನ್ ಬಾಕು ಕಮೀಟಿಯ ನಾಯಕನಾಗಿದ್ದ. ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅವನೇ ಚೇತನ ಸ್ವರೂಪಿ. ನೆರೆಹೊರೆಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೂ ಬಾಲ್ಮೆವಿಕ್ ಸಮಿತಿಗಳು ಉದಯವಾದುವು. ಜನ

ಸೇವಾ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತನುಮನಧನದಿಂದ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದವನು ಅವನೊಬ್ಬನೇ ಇದೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ 'ಬಕಿಸ್ಕು ರಾಕೋಬಿ' ಎಂಬ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿ ಬಾಲ್ಯವಿವರ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದ. ಅಂದು ಅವನು ತಲೆ ಮರೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು ದುರ್ವಿವಿ-ಈಬತ್‌ದಲ್ಲಿ. ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್‌ನ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ ಬಾಕು ಬಾಲ್ಯವಿಕ ಕೇಂದ್ರವಾಯಿತು.—ಬಾಲ್ಯವಿಕ ಸಂಘವು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ, ಬಲದಲ್ಲಿ, ದೃಢ ಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಒಹುಸಂಖ್ಯಾಕರಾದ ಕೂಲಿಕಾರರ ಬೆಂಬಲ ಪಡೆದು ಬಲಿಷ್ಠವೂ ಆಯಿತು. ಬಾಕು ಕೂಲಿಕಾರರು ಬಾಲ್ಯವಿವರ ಶಿಬಿರ ಸೇರಿ ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್‌ನ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಝಾರನ ಮೇಲೆ ಹುಲಿಗಳಂತೆ ನೆಗೆಯಲು ಸಿದ್ಧರಾದರು. ಕ್ರಾಂತಿ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಬಾಕುವಿನಲ್ಲೇ ಬಹಳ ಅನುಭವ ಪಡೆದನೆಂದು ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್ ೧೯೨೩ರಲ್ಲಿ ಟೆಸ್ಲಿನ್ ಕೂಲಿಕಾರರ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನುಡಿದ. ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್ 'ಕ್ರಾಂತಿಯ ಯಾತ್ರಿಕ' ನಾಡು ಇಲ್ಲೇ.

ಸೆರೆಮನೆ

ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್ ಬಾಕು ನಗರದಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಹದಿನೆಂಟು ತಿಂಗಳುಗಳ ವರೆಗೆ ಅಕ್ಟೋರಾತ್ರಿ ದುಡಿದನು. ಅಷ್ಟು ದೀರ್ಘ ಕಾಲದ ವರೆಗೆ ಹೇಗೆ ತಲೆ ಮರೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದನೋ ಏನೋ? ಸೆರೆಮನೆ ಸೇರಿ ಗುಪ್ತ ಚಟುವಟಿಕೆ ನಡೆಸುವುದರಲ್ಲಿ ಅವನು ಪಾರಂಗತನಾಗಿರಬೇಕು. ಅದರ ಕಸ್ತೂರಿಯನ್ನು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯೊಳಗೆ ಭದ್ರವಾಗಿ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟರೂ ಅದರ ಗಮನ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಲೀಸವಾಗದೆ ಹೋಗುವದಿಲ್ಲ. ಅದಂತೆ ಪೊಲೀಸರಿಗೆ ಅದರ ಗಾಳಿ ಸೋಂಕಿ, ೧೯೦೮ ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನು ಹಿಡಿದರು. ಬಾಕು ಜೈಲೊವ್ ಸೆರೆಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್ ಎಂಟು ತಿಂಗಳು ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನನುಭವಿಸಿದ. ಸೆರೆಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗಲೂ ಬಾಕು ಕಮೀಟಿಗೆ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವಧಿ ಮುಗಿದೊಡನೆಯೇ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅವನ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. 'ಭಯಂಕರ' ವ್ಯಕ್ತಿಯೆಂದು ತಿಳಿದು ದೇಶಭ್ರಷ್ಟ ಆಜ್ಞೆ ವಿಧಿಸಿ, ಸೈಬೀರಿಯದ ಸೊಲ್ವಿಚೆಗೊಡಕ್ಕು ಹಳ್ಳಿಗೆ ಅಟ್ಟಿ ನಿಶ್ಚಿಂತರಾದರು. ೧೯೦೯ನೇ ಗ್ರಿಷ್ಮ ಋತುವಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್ ಸೈಬೀರಿಯದಿಂದ ಕಾಕೇಶಿಯಕ್ಕೆ ಓಡಿಬಂದನು.

ಕ್ರಾಂತಿಜ್ಯೋತಿ ಆರಿಲ್ಲ

ಸ್ವಾಲಿನ್ ಪರವೇಶವಾಸಿಯಾದೊಡನೆಯೇ ಕಾಕೇಶಿಯದ ಮೆನ್ನೆ ವಿಕರು 'ಅಬ್ಬ' ಎಂದು ನಿಟ್ಟುಸಿರುಗರೆದರು. ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಉಸಿರಾಡಲು ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಅವರು ಮತ್ತೆ ತಲೆಯೆತ್ತಿದರು. ಸ್ವಾಲಿನ್ ಈ ವೋಡಲು ಕೈಕೊಂಡ ಕಾರ್ಯಗಳೆಲ್ಲ ನೀರ ಮೇಲಿಟ್ಟ ಹೋಮದಂತಾಗುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಿತು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅವನು ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಆಗಮಿಸಿದ. 'ಟಿಫ್ಲಿಸ್ ಪೊಲೀಟರಿ' (ಪ್ರಜಾ) ಎಂಬ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಮೆನ್ನೆವಿಕರ ವಿರುದ್ಧ ದೊಡ್ಡ ಹೋರಾಟವನ್ನೇ ಹೂಡಿದನು. ಆ ಪತ್ರಿಕೆಯ ವೊಡಲನೆಯ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಲಿನ್ ಈ ರೀತಿ ಬರೆಯುತ್ತಾನೆ—

‘ರಶಿಯದಲ್ಲಿ ಮಹಾ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಜ್ಯೋತಿ ಸಂದಿಲ್ಲ. ಹಿನ್ನಡೆಯಾಗಿದೆ; ಅಷ್ಟೆ. ಹೋರಾಟವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟಿರುವೆವೆಂದು ತಿಳಿಯುವುದು ತಪ್ಪು. ಮುಂದಿನ ವಿಪ್ಲವಕ್ಕಾಗಿ ಶಕ್ತಿಸಂಗ್ರಹ ನಡೆದಿದೆ. ರಶಿಯದ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ಇನ್ನೂ ಜೀವಂತರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಹಸಿವೆ ಹಿಂಗಿರೆಯೇನು ?... ನಾವು ಇನ್ನೊಂದು ಒಂಡೆಯಾದ ಮುಚ್ಚಂಜೆಯಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ. ಝಾರನ ನೋಗವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹೊಳೆಗಿಸೆಯುವ ಹೊಣೆ ನಮ್ಮದು. ಮಹಾಜನರ ಹಕ್ಕು ಪ್ರತಿಪಾದನೆಗಾಗಿ, ಮುಂದಿನ ಕದನಕ್ಕಾಗಿ, ಟೊಂಕ ಕಟ್ಟುವುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ; ಮುಂದಾಳಿನ ವಹಿಸಿದ ಕೂಲಿಕಾರರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಒಂಥುಗಳೇ, ವಿಪ್ಲವಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿರಿ.’—

ಕೂಲಿಕಾರರ ಸಂಘಟನೆಗೆ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯಿಂದ ಅನುಪಮ ಸಹಾಯವಾಯಿತು. ಕೂಲಿಕಾರರಿಗೆ ಸ್ವಾಲಿನ್ನನ ಮೇಲೆ ಮಮತೆಯಾಗಿದೆ. ಬಾಕು ಕೂಲಿಕಾರರು ಅವನೊಡನೆ ಸಾಯಲೂ ಸಿದ್ಧರು.

ಪುನಃ ಬಂಧನ

೧೯೦೫ನೇ ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಲಿನ್ ಪುನಃ ಪೊಲೀಸರ ಪಾಲಾಸನು. ಈ ಬಾರಿಯೂ ಅವನನ್ನು ಸೈಬೀರಿಯಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ತೆರಿದರೂ ಕಾಕೇಶಿಯವೇ ಸ್ವಾಲಿನ್ನನ ಜೀವ ಹಿಡಿಸಿಕೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ತಾನು ಹೂಡಿದ ಕಾರ್ಯವೆಲ್ಲಿ ವ್ಯರ್ಥವಾಗುವುದೋ ಎಂಬ ಚಿಂತೆ ಅವನಿಗೆ. ಹಿಡಿದ

ಕೆಲಸ ಕೊನೆಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟವೆಂಬ ಹಳಹಳಿ. ಆಗಾಗ ಸೈಬೀರಿಯದಿಂದ ಪತ್ರ ಬರೆದು ತನ್ನ ಒಡನಾಡಿಗಳನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಇದರಿಂದಲೂ ಅವನಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ೧೯೧೨ರಲ್ಲಿ ಕಾವಲುಗಾರರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಡಿಗೆ ಹಚ್ಚಿ ಓಡಿದನು. ಬಾಲ್ಟಿವಿಕ್ ವರಿಸ್ಟ್ ಸಮಿತಿಯು ಪೀಟರ್ಸ್‌ಬರ್ಗ್ಗೆ ಸ್ವಾಲಿನ್ನು ನನ್ನು ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿತು. ವೋಲೀಸರು ಹೇಗೆ ಅವನ ಹೆಜ್ಜೆ ಗುರುತಿಸಿ ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದರೋ ಎನ್ನೋ? ೧೯೧೨ರಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನು ಬಂಧಿಸಿ ಸೈಬೀರಿಯಾಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ದರು. ಪೀಟರ್ಸ್‌ಬರ್ಗ್‌ದಿಂದ ಸೈಬೀರಿಯಾಕ್ಕೆ ಸಾವಿರಾರು ಮೈಲುಗಳ ದೂರ. ರೇಲ್ವೆಯ ಮೂಲಕ ಅನೇಕ ದಿವಸಗಳ ವರೆಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಗುಡ್ಡಗಾಡು, ಘೋರಾರಣ್ಯ, ಹಿಮ ತುಂಬಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಸೀಳಿಕೊಂಡು ರೇಲ್ವೆ ಗಾಡಿ ಓಡುವದು. ಮೈಯೊಳಗಿನ ರಕ್ತವೆಲ್ಲ ಹೆವ್ವುಗಟ್ಟಿ ಹೋಗುವಷ್ಟು ಚಳಿ. ಆಕಾಶವೇ ಜರಿದು ಜೀಳುವಂತೆ ಹಗಲಿರುಳು ಹಿಮ ಏಕಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಸುರಿಯುತ್ತಿದೆ. ಸ್ವಾಲಿನ್ನು ನೊಡನೆ ಬಂದಿದ್ದ ಪಹರೆಯ ಸಶಸ್ತ್ರ ವೋಲೀಸರು ದೇಹದಾಯಾಸದಿಂದಲೂ, ಚಳಿಯಿಂದಲೂ ಮೈಮುಂದುಡಿಕೊಂಡು ಒರಗಿದರು. ಅವರಿಗೆ ಅಲ್ಲೇ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಣ್ಣುಜೋಂಪು ಹಿಡಿಯಿತು. ಕಣ್ಣೆವೆ ಮುಚ್ಚಿ ತೆರೆಯುತ್ತಾರೆ—ಡಬ್ಬಿಯಲ್ಲ ಸ್ವಾಲಿನ್ನುನಿಲ್ಲ. ಗಾಡಿಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಡಬ್ಬಿಯನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಾರೆ. ರೇಲ್ವೆ ರಸ್ತೆಯ ಸುತ್ತಲೂ ತಿರುಗುತ್ತಾರೆ. ಗುಂಡೆಸೆಯುತ್ತಾರೆ. ಸ್ವಾಲಿನ್ನುನ ಸುದ್ದಿಯಿಲ್ಲ.

ಲೆನಿನ್ನಿನ ಚಿಂತೆ

ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಗುಪ್ತ ವೋಲೀಸರು ಸ್ವಾಲಿನ್ನುನ ತಲೆ ಬೇಟೆಯಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಅದೇ ಎಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪೀಟರ್ಸ್‌ಬರ್ಗ್ ನಗರಕ್ಕೆ ತೆರಳಲು ಸ್ವಾಲಿನ್ನುನ ಸೆರೊ ಎಂಬ ಒಡನಾಡಿಯೊಡನೆ ಗಾಡಿಹತ್ತಿದ್ದುದು ಮಾಸ್ಕೋ ಗೂಢಚಾರರಿಗೆ ತಿಳಿದುಬಂದಿತು. ತಕ್ಷಣ ಪೀಟರ್ಸ್‌ಬರ್ಗ್ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಸ್ಪೇಶನ್‌ಗಳಿಗೆ ತಂತಿ ಹೋಯಿತು. 'ಕ್ರಾಂತಿಕಾರ ಕೋಬ (ಸ್ವಾಲಿನ್ನುನ) ಈ ದಿನ ಎಂಟನೇ ನಂಬರಿನ ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ. ಅವನೊಡನೆ ಸೆರೊ ಕೂಡಾ ಇರುವನು. ಕಣ್ಣಿಡಿ. ಹಿಡಿದುಬಿಡಿ'—ಗಾಡಿ

ಪೀಟರ್ಸ್ ಬರ್ಗ್ಗೆ ಬಂದು ಮುಟ್ಟಿದಾಗ ರೇಲ್ವೆ ಸ್ಟೇಷನಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪೊಲೀಸ್ ಪಡೆಯೇ ನಿಂತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಸ್ವಾಲಿನಿನಲ್ಲಿ.

ಸ್ವಾಲಿನ್ ಈ ರೀತಿ ಸಾವಿನೊಡನೆ ಸೇನಾಪಟವಾಡುತ್ತಿರುವದನ್ನು ನೋಡಿ ಲೆನಿನ್ ಸಿಗೂ ಚಿಂತೆಯಾಯಿತು. ೧೯೧೨ ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಲೆನಿನ್ ಒರೆದಿರುವ ಒಂದು ಪತ್ರದಲ್ಲಿ 'ಐವನೊವಿಚ್ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲದೆ ಒಹಳ ಸಮಯವಾಯಿತು. ಅವನ ಗತಿ ಏನಾಯಿತು ? ಎಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ ? ಕೇಗಿ ದ್ದಾನೆ ? ' ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿರುವನು. ಸ್ವಾಲಿನ್ ನ ಭಲ, ಅವಿರತ ಹೋರಾಟ ಕಂಡು ಲೆನಿನ್ ತಲೆದೂಗಿ, ಬಾಲ್ಟಿವಿಕ್ ವರಿಸ್ಮ್ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸೂಚಿಸಿದನು. ಲೆನಿನ್ ಸೂಚಿಸಿದ ಮೇಲೆ ವಿರೋಧಿಸುವ ಧೈರ್ಯ ಯಾರಿಗೆ ? ಅಷ್ಟರ ವರೆಗೆ ಸ್ವಾಲಿನ್ ಕಾಕೇಶಿಯದ ಮುಖಂಡ ನಾಗಿದ್ದ. ಬಾಲ್ಟಿವಿಕ್ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಕಾಕೇಶಿಯ ಪ್ರಾಂತದ ಪ್ರತಿನಿಧಿ. ಈಗ ಅಖಿಲ ರಶಿಯದ ನಾಯಕರ ಪಂಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನ ಲಭಿಸಿತು. ಅಂದಿ ಸಿಂದ ಸ್ವಾಲಿನ್ ವರಿಸ್ಮ್ ಸಮಿತಿಯ ಆಧಾರಸ್ತಂಭವಾದ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾನ ಮನ್ನಣೆಗೂ ಪಾತ್ರನಾದನು.

ಪ್ರವಡಾ ಪತ್ರಿಕೆ

ಬಾಲ್ಟಿವಿಕರಿಗೆ ವಿಜಯ ಲಭಿಸಿದುದರಿಂದ ಅವರು ತ್ವರೆಯಿಂದ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತರಾದರೆಂದು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದೆ. ದೇಶದ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಗೌಢ್ಯ ಸಂಘಗಳನ್ನು ವುಸರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸಿದರು. ೧೯೧೨ರಲ್ಲಿ ಲೇನಾ ಚಿನ್ನದ ಕಣಿ ಕೂಲಿಕಾರರ ಮೇಲೆ ಗುಂಡು ಹಾರಿಸಿದ ಮೇಲಂತೂ ಕ್ರಾಂತಿ ಚಟುವಟಿಕೆ ಸ್ಫುರಣಗೊಂಡಿತು. ಲೇನಾ ಚಿನ್ನದ ಕಣಿ ಸೈಬೀರಿಯದಲ್ಲಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕೂಲಿಕಾರರ ಸ್ಥಿತಿ ನರಕ ಸಮಾನ. ಈ ಯಾತನೆಯನ್ನು ಸಹಿಸಲಾರದೆ ಅವರು ಸಂಪು ಹೂಡಿದರು. ಪೊಲೀಸರು ಗುಂಡೆಸೆದುದರಿಂದ ನೂರಾರು ಜನ ಮರಣಗೊಂಡರು. ರಕ್ತಪಾತದ ಸುದ್ದಿ ಜನರಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿದೊಡ ನೆಯೇ ೧೯೦೫ರಂತೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕ್ಷೋಭೆಯಿದ್ದಿತು. ಮೊದಲ ನೆಗೆ, ಸಂಪು, ಮತಪ್ರದರ್ಶನಗಳಾದವು. ಘಟನಾತ್ಮಕ ಚಳವಳಿಯ ಹಾಡು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಮೆನ್ಮೆವಿಕರ ಮೋರೆ ಸಪ್ಪಗಾಯಿತು. ಬಾಲ್ಟಿವಿಕರನ್ನು ವೃದ್ಧಿ ಸರಿಯೆಂದು ನಂಬಿ ಜನ ಅವರನ್ನು ಹಿಂಡು ಹಿಂಡಾಗಿ ಕೂಡಿಕೊಂಡರು.

೧೯೧೨ರಲ್ಲಿ ಬಾಲ್ಯವಿಕರು ಮೆನ್ಮೆವಿಕರ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಡಿದುಕೊಂಡು ಅವರನ್ನು ಪಕ್ಷದಿಂದ ತಳ್ಳಿದರು. ಬಾಲ್ಯವಿಕರ ಸಂಘಟನೆ ಗಾಗಿ ವರಿಷ್ಟ ಸಮಿತಿಯು ವಿಶೇಷ ಕುತೂಹಲ ತಾಳಿತು. ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಲಿನ್ಸ್‌ನದು ಪಳಗಿದ ಕೈ. ಅದುದರಿಂದ ಪೀಟರ್ಸ್‌ಬರ್ಗಿಗೆ ಅವನನ್ನು ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟರು. ಪೀಟರ್ಸ್‌ಬರ್ಗಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಲಿನ್ಸ್ ಮಾಡಿದ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ 'ಪ್ರವಡಾ' ದೈನಂದಿನ ಪತ್ರಿಕೆಯೊಂದು ಬರೆದಿಡತಕ್ಕ ವಿಷಯ. ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ವಾಲಿನ್ಸ್ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮಗುವಿನಂತೆ ಆರೈಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. 'ಪ್ರವಡಾ, ೧೯೧೨ರ ಮಹಾಕ್ರಾಂತಿಗೆ ಹಾಕಿದ ಅಡಿಗಲ್ಲು' ಎಂದು ಸ್ವಾಲಿನ್ಸ್ ಕೆಲವು ವರುಷಗಳ ಮೇಲೆ ಅಡಿದ ಮಡಿ ಸತ್ಯ.

ಗಡೀಪಾರು

೧೯೧೩ನೇ ಎಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಲಿನ್ಸ್ ಅಂಧಕಾರ ಸೇರುವ ಯೋಗ ಬಂತು. ಮೂರು ವರುಷಗಳ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಿ ಸೈಬೀರಿಯದ 'ಸರೇಂ' ಎಂಬ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಅವನನ್ನು ಗಡೀಪಾರು ಮಾಡಿದರು. ಬಹಳ ಇಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ರಂಗದಿಂದ ವೈರಿಗಳು ಸೆಳೆದು ಬಿಟ್ಟರು. ಇಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಪ್ರಸಂಗವೆಂದು ಹೇಳಲು ಕಾರಣವಿಷ್ಟು. ಡ್ಯೂಮಾ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗ ವಹಿಸಲು ಬಾಲ್ಯವಿಕರು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದರು. ಕೂಲಿಕಾರರು ಚುನಾಯಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಆರು ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಲ್ಯವಿಕರೇ ವಿಜಯ ಹೊಂದಬೇಕೆಂದು ಅವರ ಆಶೆ. ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವ ಅವರ ನೀತಿಯು ವಿಪ್ಲವಕ್ಕೆ ತಿಲಾಂಜಲಿ ಎಂದು ಅರ್ಥವಾಗದು. ತಮ್ಮ ಬಲ ಸಂವರ್ಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಾಯದೆತೀರ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅವರು ಕಂಡೆಣಿಸದೆ ಅದರ ಸದುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಯಸಿದ್ದರು. ಬಾಲ್ಯವಿಕರು ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಘಟನಾತ್ಮಕ ಹಾಗೂ ಗುಪ್ತ ಈ ಎರಡೂ ರೀತಿಗಳಿಂದ ಕೂಲಿಕಾರರಿಗೆ ಪ್ರಚೋದನೆ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ೧೯೦೫ರ ಎಟೆನಿಂದ ಹತಾಶರಾದ ಜನರನ್ನು ವುನಃ ಹೊಡೆದಬ್ಬಿಸಲು ಪ್ರಾಯಶಃ ಅದು ಯೋಗ್ಯ ಉಪಾಯವಾಗಿತೋ ಎನ್ನೇ? ಇಂಥ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ವೈರಿಗಳು ಸ್ವಾಲಿನ್ಸ್‌ನನ್ನು ದೂರ ಅಟ್ಟಿಬಿಟ್ಟರಲ್ಲ ! ಆತ ಬಹಳ ವ್ಯಾಕುಲಗೊಂಡ. ಪಾರಾಗಿ ಹೋಗುವುದು ಹೇಗೆಂದು ಚಿಂತಿಸಿ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಹೊಂಚು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದನು. ನಾಲ್ಕೈದು ತಿಂಗಳುಗಳು

ಉರುಳಿದ ಒಳಿಕ ಆ ಯೋಗ ಕೂಡಿ ಬಂದಿತು. ಕಾವಲುಗಾರರು ಒಂದು ದಿನ ಮುಂಜಾನೆ ನೋಡಿದಾಗ ಬಾಲ್ಟಿವಿಕ್ ಆರಗಿಣಿ ಮೃತ್ಯು ಪಂಜರದಿಂದ ಹಾರಿಹೋಗಿತ್ತು. ಸ್ವಾಲಿನ್ ಕೈಕೊಂಡ ಅಮೋಘ ಪ್ರಚಾರವು ವ್ಯರ್ಥವಾಗದೆ ಆರು ಮತದಾನ ಸಂಘಗಳಿಂದ ಬಾಲ್ಟಿವಿಕರೇ ಆರಿಸಿ ಬಂದರು.

ಕೊನೆಯ ಸೆರೆಮನೆಯ ವಾಸ

ಸ್ವಾಲಿನ್ನನ ಈ ಅವಿರತ ಹೋರಾಟದಿಂದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕಸಿವಿಸಿಗೊಂಡರು. ಈ ಭಯಂಕರ ಮೂರುತಿಯನ್ನು ಸೆರೆಮನೆಗಟ್ಟದಿದ್ದರೆ ಕೇಡು ಕಟ್ಟಿಟ್ಟದ್ದೆಂದು ತಿಳಿದು ೧೯೧೩ನೇ ಫೆಬ್ರವರಿಯಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಸಿ ಸೈಬೀರಿಯಕ್ಕೆ ನೂಕಿದರು. ಮಾರ್ಗಮಧ್ಯೆ ಸ್ವಾಲಿನ್ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳದಂತೆ ಝಾರ್ ಸರಕಾರ ಒಂದು ಸೇನಾದಳವನ್ನೇ ಕಳಿಸಿತು. ಸೈಬೀರಿಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಲಿನ್ನನಿಗೆ ನೆಲಮಾಳಿಗೆ; ಭದ್ರ ಕೊಠಡಿ; ಸುತ್ತಲೂ ಸಶಸ್ತ್ರ ಜನರ ಕಾವಲು ಬೇರೆ. ನಾಲ್ಕು ವರುಷಗಳ ವರೆಗೂ ಸ್ವಾಲಿನ್ ಅಲ್ಲೇ ಉಳಿದ. ಪ್ರಾಯಶಃ ಇದು ಅವನಿಗೆ ದೊರೆತ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯ ಕಾಲ. ಸೆರೆಮನೆಯೇ ಅವನಿಗೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿಗೃಹ. ಹೊರಗಿದ್ದಾಗ ಹಗಲಿರುಳು ದುಡಿತವಿದೆ. ವಿರಾಮವಿಲ್ಲ. ಝಾರ್ ಸರಕಾರ ಸ್ವಾಲಿನ್ನನನ್ನು ಈ ಪುಣ್ಯಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿ ಪುಣ್ಯಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿತೇನೋ. ಮುಂದಿನ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಲು ನಟನು ತೆರೆಯ ಮರೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಸ್ವಾಲಿನ್ ಈ ನಾಲ್ಕು ವರುಷಗಳಲ್ಲಿ ಸೈಬೀರಿಯದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಿದನು. ಸೆರೆಮನೆಯ ಆ ಕತ್ತಲು ಗವಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಿಂಹ ನಾಲ್ಕು ವರುಷಗಳಲ್ಲಿ ಸೈಬೀರಿಯದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಿದನು. ಸೆರೆಮನೆಯ ಆ ಕತ್ತಲುಗವಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಿಂಹ ನಾಲ್ಕು ವರುಷಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಳೆಯಿತೋ?

ಜೀವನಸಂಗ್ರಾಮ

೧೯೦೭ರಿಂದ ೧೯೧೭ರ ವರೆಗಿನ ಸ್ವಾಲಿನ್ನನ ಜೀವನವು ಚಳವಳಿ, ಸಂಪು, ಬಂಧನ, ಶಿಕ್ಷೆ, ಗಡೀಪಾರು, ಪಲಾಯನ ಮೊದಲಾದ ಘಟನೆಗಳಿಂದ ತುಂಬಿರುಳುಕೊಂಡಿತ್ತು. ಈಗ ಸ್ವಾಲಿನ್ ಅಂದಿನ ತನ್ನ ದಿನಚರಿ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದ ವಾತಾವರಣ, ತಾನು ಕಂಡು ನೋಡಿ ಮಾತನಾಡಿದ ಜನರ

ವ್ಯಕ್ತಿಚಿತ್ರ ವೊದಲಾದವುಗಳೊಂದಿಗೆ ಈ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಬರೆದರೆ ಅದೊಂದು ಸರಸ ಕಾಮಂಬರಿಯಾಗುವದಲ್ಲ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ವಾಕ್ಯಟ ತೆಗೆದರೆ ಅದು ಅತ್ಯಂತ ರೋಮಾಂಚಕಾರಿಯಾಗದೇ ಇರದು. ಅಂದಿನ ಅವನ ಜೀವನವು ದೊಡ್ಡ ಸಂಗ್ರಾಮದಂತಿದೆ. ಝಾರ್ ಸರಕಾರವನ್ನು ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲೇ ಕಣಕಿ ದಕ್ಕಿಸಿಕೊಂಡುದು ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಷಯ ವೇನು? ಅಷ್ಟು ಎದೆಗಾರಿಕೆಯಿದ್ದವರು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಂದಿ. ವಿರೋಧ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡವರನ್ನು ಮೆಟ್ಟಿಬಿಡಲು ಝಾರ್ ಸರಕಾರದ ಯಂತ್ರವೇ ಚಲಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಎಷ್ಟೋ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರರು ಅದರಡಿ ಬಿದ್ದು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ; ಪ್ರಾಣ ನೀಗಿದ್ದಾರೆ; ಸೈಬೀರಿಯದಲ್ಲಿ ಕುಂಬಳಕಾಯಂತೆ ಕೊಳೆತಿದ್ದಾರೆ. ವಿದೇಶ ದಲ್ಲಿ ತಲೆಮರೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದವರಿಗೂ ಕಡಿನೆಯಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಣವುಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕ್ರಾಂತಿಪಥ ಬಿಟ್ಟು ಘಟನಾತ್ಮಕ ಹೋರಾಟದ ಪಲ್ಲವಿ ಹಾಡಲಾರಂಭಿಸಿ ದುದೂ ಇದೆ. ಸ್ವಾಲಿನ್ನನ ಜೀವನ ಇವರೆಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ. ಯಾವ ಶಿಕ್ಷೆ, ಚಿತ್ರಹಿಂಸೆಗಳಿಂದಲೂ ಅವನು ಅಧೀರನಾಗಲಿಲ್ಲ. ಸೈಬೀರಿಯಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟಾಗ, ಶಿಕ್ಷೆಯ ಅವಧಿ ಮುಗಿಯುವ ವರೆಗೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಗೆ ತಿನ್ನುತ್ತ ಸೆರೆಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಲಕಳೆಯಲಿಲ್ಲ. ದೇಶಭ್ರಷ್ಟನಾದಾಗ, ಜನರನ್ನು ತ್ಲಜಿಸಿ, ತಲೆ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪರದೇಶವಾಸಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಜನಸಾಮಾನ್ಯ ರೊಡನೆ ಇದ್ದು, ಬೆರೆತು, ಬದುಕಿ, ಒಂದಾಗಿ ಒಂದ ಸುಖ-ಕಷ್ಟಗಳಿಗೆಲ್ಲ ತಲೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವನು. ಎಂದೆಂದೂ ಜನತೆಯನ್ನು ವಂಚಿಸಿ ಅವನು ದೂರ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ನಡುನೀರಲ್ಲಿ ಕೈಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಜನನಾಯಕನಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದ ಗುಣ. ಅಂತೆಯೇ ಸ್ವಾಲಿನ್ನನ ನಾಮವು ರಶಿಯದಲ್ಲಿ ಲೋಕಾಭಿರಾಮವಾಯಿತು.

ಸ್ವಾಲಿನ್ನನ ಸಹನೆ

ಈ ಅದ್ಭುತ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಲಿನ್ ಅತ್ಯಂತ ಕ್ರೂರ ಹಿಂಸೆಗಳಿಗೆ ಸವಿತುತ್ತಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಅವನನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು ಪೊಲೀಸರಿಗೆ ಸಾಕುಸಾಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಅವನ ಮೇಲೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವರಿ. ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದಾಗ ಒದೆದು, ಬಡಿದು, ತಮ್ಮ ಮುಯ್ಯಿತಿರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಲಾಕಪ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಬಿಟ್ಟು ಎರಡು ಮೂರು ದಿವಸಗಳ ವರೆಗೆ ಅನ್ನ ನೀರು ನೀಡದೆ

ಉಕ್ತಿ ನ ಮನುಷ್ಯ

ಪೀಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ದೊಡ್ಡ ಅತ್ಯಾಚಾರವೊಂದನ್ನು ಅವನು ಸಹಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅದನ್ನು ನೆನಸಿದಾಗ ಮೈನವಿರೇಳುವುದು. ಆಗಾಗ ಸ್ವಾಲಿನ್ ಸೈಬೀರಿಯದ ಸೆರೆಮನೆಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದನಷ್ಟೆ. ಅವನಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಕಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದರು. ಒಂದು ಸೇನಾಧ್ಯಕ್ಷನನ್ನು ಕರೆಸಿ, ಸೈನಿಕರನ್ನು ಎದುರುಬದುರಾಗಿ ಸಾಲಿಗೆ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಅವರ ನಡುವೆ ಓಡುವಂತೆ ಸ್ವಾಲಿನ್‌ನಿಗೆ ಆಜ್ಞಾ ಪಿಸಿದರು. ಸ್ವಾಲಿನ್ ಅದರಂತೆ ಓಡಿದಾಗ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸೈನಿಕನೂ ತನ್ನ ಒಂದೂಕಿನ ತುದಿಯಿಂದ ಸ್ವಾಲಿನ್‌ನ ತಲೆಯನ್ನು ಚುಚ್ಚಿದ. ಬೇರೆಯವರಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಎದೆಯೊಡೆದು ಸಾಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಸ್ವಾಲಿನ್ ಹಸಿಕಂಡು ಸುರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಈ ಅಗ್ನಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ಪಾರಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ.

ವಜ್ರಹೃದಯ

ಸ್ವಾಲಿನ್ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಏರುತಗ್ಗುಗಳನ್ನು ತುಳಿದಿದ್ದಾನೆ. ಅನುಭವಿ. ಸುಖಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದುದೇ ಹೆಚ್ಚು. ಕ್ರಾಂತಿಯ ಈ ಹೋರಾಟ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತುಣುಕು ರೇಖೆ, ಉಪ್ಪು ತಿಂದು ತೃಪ್ತನಾಗುತ್ತಿದ್ದ. ಅದೂ ಕೂಲಿಕಾರ ಬಂಧುಗಳು ಕೊಟ್ಟಿರುಂಟು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲ. ತಿರಿವ ಜೋಗಿಗಳಂತೆ ಈ ದಿನ ಇಲ್ಲದ್ದರೆ ನಾಳೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ವಾಸ. ಪೋಲೀಸರ ವಕ್ರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪಾರಾಗಲು ಗಿರಿಯಲ್ಲೋ ಗವಿಯಲ್ಲೋ, ಕಾಡಿನಲ್ಲೋ ಅಡಗಿರಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅನ್ನ ಸಿದ್ಧಿ ತೋರದು ಪರಿಶ್ರಮಪಟ್ಟಿರುವನು. ಸರಕಾರದ ವಶವಾದಾಗ ಅನಂತ ಚಿತ್ರಹಿಂಸೆಗಳು. ಕಾರಾಗೃಹವಾಸವಾದರೂ ಒಂದು ವರುಷವೇ? ಎರಡು ವರುಷಗಳೇ? ಜೀವನದ ಕಹಿ ಉಂಡುಂಡು ಅವನು ಶ್ಯಾಮಲಕಾಯನಾಗಿದ್ದಾನೆ; ಭೀಮ ಕಾಯನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಬಾಳಿನ ಕಠೋರ ಅನುಭವಗಳು ಅವನು ವಜ್ರಹೃದಯ ಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿವೆ. ಝಾರನ ಏಟಿಗೆ, ಒಡತಕ್ಕೆ, ತಿವಿತಕ್ಕೆ, ಕುಗ್ಗಿದ ಬಗ್ಗಿದ, ಜರಿಯದ ಅಭೇದ್ಯಕೋಟಿಯಾಗಿದೆ ಅವನ ಹೃದಯ. ಈ ದುರ್ಗದೊಳಗೆ ರಶಿಯದ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ಆಶ್ರಯವಡೆದು ಝಾರನ ವಿರುದ್ಧ ಯುದ್ಧ ಸನ್ನದ್ಧರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ರಾಜ್ಯಕ್ರಾಂತಿ

ಯುರೋಪಿನಲ್ಲಿ ಮಹಾಯುದ್ಧದ ಜ್ವಾಲೆಯೆದ್ದಿತು. ವ್ಯಾಪಾರೀ ಮತ್ಸರ, ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಾಹ, ಜಾಗತಿಕ ಒಡೆತನಗಳ ಅತಿಕಾಂಕ್ಷೆಯಿಂದ ಬ್ರಿಟನ್, ಫ್ರಾನ್ಸ್, ಜರ್ಮನಿ, ರಶಿಯ ಮೊದಲಾದ ದೇಶಗಳು ರಣಕಣಕ್ಕೆ ಇಳಿದುವು. ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಾಮ್ಯವಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ತಮ್ಮ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ತಿಲಾಂಜಲಿ ಎರೆದು, ಈ ಸರಮೇಧದಲ್ಲಿ ತಂತಮ್ಮ ಸರಕಾರಗಳಿಗೆ ಬೆಂಬಲವಿತ್ತರು. ಇಂತಹ ಗಾಳಿಯ ಕೋಳಿಗಳಿಗೆ ರಶಿಯದಲ್ಲಾದರೂ ಏನು ಕೊರತೆ? ಆದರೆ, ಬಾಲ್ಕೆನಿಕರು ಮಾತ್ರ ಜನತೆಯನ್ನು ನಡುನೀರಲ್ಲಿ ಕೈಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಇದು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹೀ ಯುದ್ಧ; ಜಾಗತಿಕ ಯುದ್ಧವಲ್ಲ; ಜನ ತಮ್ಮ ಕೈಕಾಲುಗಳಿಗೆ ತೊಡಿಸಿದ್ದ ಸಂಕೋಲೆಗಳನ್ನು ಮುರಿದೆಸೆಯಲು ಇದೇ ಸಂದರ್ಭವೆಂದು ಸಾರಿದರು. 'ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹೀ ಯುದ್ಧವನ್ನು ಅಂತರ್ಯುದ್ಧವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿ'ಯೆಂದು ಲೆನಿನ್ ಭೈರವನಂತೆ ರಣಭೇರಿ ಬಡಿದ. ವರ್ಗಪ್ರಜ್ಞೆಯುಳ್ಳ ರಶಿಯದ ಜನತೆ ಬಾಲ್ಕೆನಿಕ್ ಮುಖಂಡರ ಆಜ್ಞಾನುಸಾರಿಗಳಾಗಿ ಯುದ್ಧಕಾಲದ ಅನಾಯಕತ್ವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಆಶೆಯನ್ನು ಈಡೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೆಣಗಿದರು.

ಯುದ್ಧದ ಗತಿ-ಸ್ಥಿತಿ

ಉರಿ ನುಂಗಲು ಅದರ ಬಳಿ ಸುಳಿಯುವ ಹುಳ, ಗರಿ ಸುಟ್ಟುಕೊಂಡಂತೆ ಯುರೋಪಿನ ಈ ಕುದುವ ಎಣ್ಣೆ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆಗೆ ರಶಿಯವು ಕೈಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಿ ಮೈ ಸುಟ್ಟುಕೊಂಡಿತು. ಆಧುನಿಕ ಯುದ್ಧೋಪಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ರಣಕೌಶಲದಲ್ಲಿ, ರಶಿಯವು ಜರ್ಮನಿಯ ಸರಿಸಾಟಿಯಲ್ಲ. ಯುದ್ಧವಾರಂಭವಾದಾಗ ಸೈನಿಕರಿಗೆ ಒಂದೊಂದರಂತೆ ಕೋವಿ ಕೂಡಾ ಇರಲಿಲ್ಲವಂತೆ. ಯುದ್ಧನಿರ್ವಹಣವೂ ಸದೋಷಿ. ರಶಿಯದ ಸೈನಿಕರು ಜೀವದ ಹಂಗು ದೊರೆದು ಕಾದಿದರೂ ಸೋಲು ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಗಿರಿ ಜರಿದಾಗ ಮರ ಮಟ್ಟು ಹಳ್ಳಕೊಳ್ಳ ತಿಟ್ಟು ಭೂಗತವಾಗುವಂತೆ, ಜರ್ಮನ ಯುದ್ಧ ಯಂತ್ರದಡಿ ರಶಿಯನರು ಬಿದ್ದು ನುಚ್ಚುನುರಿಯಾದರು. ಈ ನಷ್ಟವನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳದೆ ಉಪಾಯವುಂಟೇ? ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೂಲಿಕಾರರನ್ನೋ, ಹೊಲ ನೆಲವಿಲ್ಲದ

ರೈತರನ್ನೋ, ಸೇನೆಗೆ ಭರ್ತಿಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಇವರು ಝಾರನ ಮೇಲೆ ಮಮತೆಯಿಲ್ಲದ ಜನ. ಯುದ್ಧದ ಬಗೆಗೆ ಆಸಕ್ತಿಯೂ ಇದ್ದವರಲ್ಲ. ಶಿಸ್ತು ಕಡಿಮೆ. ಒರಟು ಮಂದಿ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳದರುಂಟು; ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲ. ವರ್ಗಪ್ರಜ್ಞೆಯುಳ್ಳ ಕೂಲಿಕಾರರೂ ಒಳಗೆ ನುಸುಳಿಕೊಂಡು ಸೇನೆಯನ್ನು ಒಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಸಂದರ್ಭ ದೊರೆತಾಗಲೆಲ್ಲ ತಂಡತಂಡಗಳೇ ರಣರಂಗದಿಂದ ಕಣ್ಮರೆಯಾದುವು. ಓಡಿ ಹೋಗುವ ಸೈನಿಕರನ್ನು ತೋರಿಸ ಬಾಯಿಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರ ಶಾಸನ ಹೊರಡಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಸೇನೆಯಲ್ಲಿ ಕೋಲಾಹಲವೇ ಎದ್ದಿತು.

ಯುದ್ಧದ ಗತಿ ಹೀಗೆ! ನಾಡಿನ ಸ್ಥಿತಿಯಾದರೂ ಏನು? ಆಹಾರ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುಂಶವನ್ನು ಸರಕಾರವೇ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು. ಸೇನೆಯ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಬೇಕಲ್ಲ! ಮತ್ತೆ ಜನರಿಗೆ ಉಳಿದುದು ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ. ವಾಹನ ಸೌಕರ್ಯಗಳ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಇದ್ದೆಬಿದ್ದ ಧವಸಧಾನ್ಯಗಳ ಹರಿದಾಟವೂ ನಿಂತಿತು. ಬೆಲೆ ಮಿತಿಮೀರಿತು; ಅಲ್ಪ ಸಂಬಳ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಕೂಲಿಕಾರರು ಜೀವಿಸುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ? ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೂಲಿ ಬೇಡಿಕೆ ಮನ್ನಿಸಲ್ಪಡದು. ಅಧಿಕ ಲಾಭ ಪಡೆಯಲು ಟೊಂಕ ಕಟ್ಟಿರುವ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಗಳು ಅದರ ಕಡೆ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡಲಾರರು. ಇಂಥ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧಕ್ಕಿಂತಲೂ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಅನ್ನ ಯೋಜನೆಗಿಟ್ಟಿತು; ಗಂಗಳಂತೆ ಕೂಲಿಕಾರರ ಸಂಪು, ಮೆರವಣಿಗೆಗಳು ಆರಂಭವಾದುವು. 'ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಧಿಕಾರ! ಆಹಾರ! ಶಾಂತಿ!' ಎಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೊಬ್ಬೆಯೆದ್ದಿತು. ಕೂಲಿಕಾರ ರೊಡನೆ ರೈತರು 'ಭೂಮಿ' ಎ೦ದು ಧ್ವನಿಗೂಡಿಸಿದರು. ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ ಭಾರ ಅಪಾರ. ಗೌಡರು ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ರೈತರನ್ನು ಸೇನೆಗೆ ಭರ್ತಿಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ರೈತರಲ್ಲಿದ್ದ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಹೊಡೆದೊಯ್ದಿದ್ದರು. ಮಾಂಸಕ್ಕಾಗಿ ಕೋಳಿ, ಹಂದಿ, ದನಕರುಗಳನ್ನು ರೈತಜನ ನೀಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಯುದ್ಧದ ಅಧಿಕ ಕರ ಬೇರೆಯೇ. ರೈತರ ಪ್ರತೀಕಾರ ಭಾವನೆ ಕುದಿದು ಬಂತು. ಒಟ್ಟು ಹಳ್ಳಿವಳ್ಳಿ, ಕೋಟೆ ಪೇಟೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಅಸಂತುಷ್ಟಿ, ನಿರುತ್ಸಾಹ, ನಿರಾಶೆ. ಯಾವ ಗಳಿಗೆ ಯಲ್ಲಿ ಏನಾಗಬಹುದೋ ಏನೋ ಎಂಬ ಅನಿಶ್ಚಿತ ವಾತಾವರಣ.

ಫೆಬ್ರುವರಿ ವಿಪ್ಲವ

ಆನ್ನ ಜೀವನಾಧಾರ. ತಾಯಿ ಗರ್ಭದಿಂದ ಈ ಇಳಿಗೆ ಇಳಿದು ಬಂದ ಮೇಲೆ ಕಳೆದ ಕಳೆದೊಂದು ಹೋಗುವ ವರೆಗೂ ಆನ್ನದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ತಪ್ಪಿ ದ್ದಿಲ್ಲ. ಆನ್ನ ಬ್ರಹ್ಮನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರದ ಹೋರಾಟವೇ ಎಲ್ಲ ಹೋರಾಟ ಗಳಿಗೂ ಮೂಲ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಂತರ್ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗುಡುಗುಗುದ್ದಾಟ ಗಳಿಗೆ ಆನ್ನವೇ ಕಾರಣ. ಆನ್ನಗತ ಪ್ರಾಣಗತ. ಹಸಿವಿನ ಕೂಗನ್ನು ಸಹಿಸದ ಪೆಟ್ರೋಗಡದ ಕೂಲಿಕಾರರು ಬೀದಿಗಳೆದು ಶಾಂತಿ! ಆಹಾರ! ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ! ಎಂದು ಜೇಗಿಯುತ್ತೊಡಗಿದರು. ಕಲ್ಲುಸಕ್ಕರೆ ಕೇಳಿದಾಗ ಕಲ್ಲು ಕೊಡುವಂತೆ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯ ಹಲ್ಲು ತೋರಿದರು. ಜನರನ್ನು ಚದರಿಸಲು ಪೊಲೀಸರನ್ನಟ್ಟಿದರು. ಜನ ಒಗ್ಗಲಿಲ್ಲ. ಆಮೇಲೆ ಮೊಗಲ ರೀವಿಯಿಂದ ಒಂದ ಅಶ್ವಾರೋಹಿಗಳು ಕೂಲಿಕಾರ ಹೆಣ್ಣುಗಂಡು ಮಕ್ಕಳುಮರಿ ಕಂಡು ಗುಂಡೆಸೆಯಲು ಹಿಂದುಮುಂದು ನೋಡಿದರು. ಹೌದು. ಅದು ಹಳೇ ಸೇನೆಯಲ್ಲ. ಹಳೇ ಕಠೋರ, ನಿಷ್ಠುರ, ನಿರ್ದಯ ಸೇನೆ ಜರ್ಮನ್ ತೋಪುಗಳಿಗೆ ಒಲಿಯಾಗಿತ್ತು. ಈ ಸೇನೆಯಲ್ಲಿದ್ದವರೆಲ್ಲ ಹೊಸದೇ. ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಪೆಟ್ರೋಗಡ, ಮಾಸ್ಕೋ, ಖಾರ್ಖಾವ ಮೊದಲಾದ ಕಾರಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೊನ್ನೆಮೊನ್ನೆಯ ವರೆಗೆ ದಡಿಯುಡಿದ್ದ ಕೂಲಿಕಾರರು. ಒಡಬಸರ ಗೋಳಿನ ಅನುಭವ ಅವರಿಗಿದೆ. ತಾವೂ ಈ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರೂ ಒಂದು; ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಂಧುಗಳೆಂಬ ಭಾವ, ಮಮತೆ ಅವರಲ್ಲಿದೆ. ರುಝರ್ ಸಮವಸ್ತ್ರ ಧರಿಸಿದೊಡನೆಯೇ ಆ ಬಾಂಧವ್ಯದ ಎಳೆ ಹರಿದು ಹೋಗಿಲ್ಲ; ಅದುದರಿಂದಲೇ ಈ ಮಂದಿಯ ಮೇಲೆ ಕೈ ಎತ್ತಲು ಅವರ ಸಂಕೋಚ. ಜನರ ಆರ್ತನಾದ ಅವರ ಎದೆಹೊಕ್ಕಿತು. ಸೋಲಿನಿಂದ ಅಸಮಾಧಾನಗೊಂಡಿದ್ದ ಸೈನಿಕರು ಕೊನೆಗೆ ತಂಡೋಪತಂಡವಾಗಿ ಒಂದು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರನ್ನೇ ಕೂಡಿಕೊಂಡರು. ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಪೆಟ್ರೋಗಡದ ಒಂದು ವರೆ ಲಕ್ಷ ಸೇನೆಯೂ ಜನತೆಯ ಪಕ್ಷ ಒಡೆಯಿತು. ಸೈನಿಕರ ಬೆಂಬಲ ದೊರೆತೊಡನೆಯೇ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರರು ಫೆಬ್ರುವರಿ ೨೬ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿನ ಪೆಟ್ರೋಗಡದ ರೇಲ್ವೆ, ಟೆವ್ವಾಲು, ತಂತಿ, ಮದ್ದಿನ ಮನೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ವಶ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ರುಝರ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನೂ ಸೆರೆಹಿಡಿದರು. ಕೂಲಿಕಾರ

ಸೈನಿಕ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಸೋವಿಯೆಟ್‌ಗಳು (ವಂಡಲ) ಪೆಟ್ರೊಗಡದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ಪೆಟ್ರೊಗಡ ಸರ್ವ ಸೋವಿಯೆಟ್ ತಾನೇ ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತ ನಡೆಸುವಂತೆ ಎಲ್ಲ ಕಾರಭಾರಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕಿತು.

ರಾಜ್ಯತ್ಯಾಗ

ಪೆಟ್ರೊಗಡದ ಘಟನೆ ವಾಯುವೇಗದಲ್ಲಿ ದೇಶದಲ್ಲೆ ಭಾಗಗಳಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಬಾಲ್ವಿಕ್ ನೌಕಾವಡೆಯ ನಾವಿಕರು ದಂಗೆಯೆದ್ದರು. ಮಾಸ್ಕೋ ಕೂಲಿಕಾರರು ಕ್ರಾಂತಿಪಥ ಹಿಡಿದರು. ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಗಲಭೆಯೇ. ಜರ್ಮನಿಯೊಡನೆ ಯುದ್ಧ ಮಾಡುವ ಬದಲು ಸೈನಿಕರು ಅಂತರ್ದೃಷ್ಟದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ. ರಣರಂಗದಲ್ಲಿದ್ದ ಝಾರ್ ಕಕ್ಕಾಪಿಕ್ಕಿಯಾದ. ಪೆಟ್ರೊಗಡದ ಸೊಕ್ಕು ಮುರಿಯಲು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ದಂಡನ್ನಟ್ಟಿದ. ಪೆಟ್ರೊಗಡದ ರೇಲ್ವೆ ಕೂಲಿಕಾರರ ಕುವತ್ತಿನಿಂದ ಆ ಸೇನೆ ಹಾದಿ ತಪ್ಪಿ ಬೇರೆ ಕಡೆಯೇ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಮುಂದೇನು ಗತಿ? ಝಾರನೇ ರಾಜಧಾನಿಗೆ ಹೊರಟನು. ಅವನ ಪ್ರಯಾಣವೂ ಸುಖಕರವಾಗದಂತೆ ರೇಲ್ವೆ ಕೂಲಿಕಾರರು ಮುಷ್ಕರ ಹೂಡಿದರು. ರೇಲ್ವೆಯೇ ಓಡಲಿಲ್ಲದು. ರಶಿಯದ ಝಾರ್ ಕಂಗೆಟ್ಟು ಹೋದ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ವಿಕೋಪಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿದು ಹೊಣೆಗಾರ ಸರಕಾರ ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದಾಗಿ ಡ್ಯೂಮಾಕ್ಕೆ ಹೇಳಿಕಳಿಸಿದ. ಆದರೆ ದುರದೃಷ್ಟದಿಂದ ಅವನ ಗೈರುಹಾಜರಿಯಲ್ಲಿ ಡ್ಯೂಮಾದ ಸದಸ್ಯರು ಸಭೆ ಸೇರಿ ರಾಡ್‌ಝಿಯಾಂಕೋನ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಸರಕಾರವನ್ನೇ ರಚಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಝಾರ್ ರಾಜ್ಯತ್ಯಾಗ ಮಾಡದೆ ಕ್ಷೋಭೆಯಡಗದೆಂದು ರಾಡ್‌ಝಿಯಾಂಕೋನ ಹೇಳಿಕೆ. ತನಗೆ ಜನಬೆಂಬಲ, ಡ್ಯೂಮಾದ ಬೆಂಬಲ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದುದನ್ನು ನೋಡಿ ಝಾರ್ ಹತಾಶನಾದ. ರಾಜ್ಯತ್ಯಾಗಮಾಡಲು ಅವನೊಪ್ಪಿ, ಸಹೋದರನಿಗೆ ಪಟ್ಟಿಗಟ್ಟಲು ಬಯಸಿದ. ಆದರೆ ರಾಡ್‌ಝಿಯಾಂಕೋನಿಗೆ ಇದು ಸಮ್ಮತವಾಗದು. ಹೀಗಾಗಿ ಝಾರನ ಕಿರೀಟ ಉರುಳಿತು. ಪ್ರಭುತ್ವ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಸರಕಾರದ ಅಧೀನವಾಯಿತು. ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಜನರನ್ನು ಸೆರೆಮನೆಗಟ್ಟಿದ ಝಾರನು ಈಗ ಪತ್ತೀ-ವುತ್ರ-ಮಿತ್ರ ಪರಿವಾರದೊಂದಿಗೆ ಅಲಿಗೇ ತೆರಳಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿತು.

ದ್ವಿಮುಖ ಸರಕಾರ

ಫೆಬ್ರವರಿ ಕ್ರಾಂತಿಯು ಯಶಸ್ವಿ ಹೊಂದಿದ ಮೇಲೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ದ್ವಿಮುಖಶಕ್ತಿ ತಲೆಯೆತ್ತಿತು. ಒಂದು ರಾಡ್‌ಝಿಯಾಂಕೋನ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಸರಕಾರ. ಇನ್ನೊಂದು ಪೆಟ್ರೊಗಡ ಸೋವಿಯೆಟ್. ಸೋವಿಯೆಟ್ ಸೈನಿಕ ಮತ್ತು ಕೂಲಿಕಾರ ಮಂಡಲ. ಆರಿಸಿ ಬಂದ ಘಟಕ. ಸಶಸ್ತ್ರ ಬಲಗಳ ಬೆಂಬಲ ಆದಕ್ಕೆ. ಜನರ ವಿಶ್ವಾಸವಿದ್ದುದೂ ಅದರ ಮೇಲೆಯೇ. ತಂತಿ ಟೆಪ್ಪಾಲು ವೇದಲಾದ ಖಾತೆಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಕೂಲಿಕಾರರೂ ಈ ಸೋವಿಯೆಟ್‌ಗೇ ವಿಧೇಯರು. ಆದರೆ ದುರದೃಷ್ಟದಿಂದ ಈ ಸೋವಿಯೆಟ್ ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತೆಯ ಹೊಣೆ ವಹಿಸಲು ತಪ್ಪಿತು. ಸೋವಿಯೆಟ್‌ದಲ್ಲಿ ಮೆನ್ಯೆವಿಕರು ಒಂದು ಸಂಖ್ಯಾಕರಾಗಿದ್ದುದೇ ಈ ಕ್ರಿಯಾಶೂನ್ಯತೆಗೆ ಕಾರಣ. ಶಕ್ತಿಯಿದ್ದು ಸೋವಿಯೆಟ್ ಬಳಸಲಿಲ್ಲ. ಜನ ಕ್ರಾಂತಿಯ ತೇರು ಮುಂದೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ಮೆನ್ಯೆವಿಕರು ಗಾಲಿಯಡಿ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಧಿಕಾರ ಸೋವಿಯೆಟ್ ಕೈ ಜಾರಿತು. ಜಾಯಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದ ಮಧ್ಯಮನರ್ಗ ಸೆಳೆದುಕೊಂಡಿತು.

ಇತ್ತ ರಾಡ್‌ಝಿಯಾಂಕೋನ ಸರಕಾರ ಬಾಳಿದುದು ಮೂರೇ ದಿನ. ಆಮೇಲೆ ರಾಜಾ ಲವೋವ್ ಸಂಮಿಶ್ರ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಳವನ್ನು ರಚಿಸಿದನು. ಕೊನೆಗೆ ಕೆರೆನಸ್ಕಿ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ. ಈತ ಕೂಲಿಕಾರಮುಖಂಡ. ಸಾಮ್ಯ ವಾದಿಯಲ್ಲ, ಬಾಲ್ಯವಿಕರಂದರೆ ಅವನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸೇರದು. ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷಿ. ನಿರಂಕುಶ ಮನೋವೃತ್ತಿಯುಳ್ಳವನು. ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಗಳ ಕೈಗೊಂಬೆ. ಮಂಡಲಿಕರೂ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಜಮೀನ್ದಾರರೂ ಅವನ ಬೆನ್ನು ಚಪ್ಪರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಜರ್ಮನಿಯೊಡನೆ ಹೂಡಿದ್ದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹೀ ಯುದ್ಧವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲು ಆತನ ಆಸೆ. ಶಾಂತಿ, ಆಹಾರ, ಭೂಮಿ ಜನತೆಯ ಈ ಸೂತ್ರತ್ರಯಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಕೆರೆನಸ್ಕಿ ಸರಕಾರ ಯಾವ ಉಪಾಯವನ್ನೂ ಕೈಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಝಾರ್ ಪಕ್ಷಪಾತಿ ಸೇನಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೆಲಸದಲ್ಲೇ ಉಳಿದರು. ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಸರಕಾರ ಜನರ ಅಪ್ರೀತಿಗೆ ಪಾತ್ರ ವಾಯಿತು. ಜನ ಝಾರ್ ಸತ್ತೆ ಮತ್ತು ಕೆರೆನಸ್ಕಿ ಆಡಳಿತೆಯಲ್ಲಿ ಏನೂ ಭಿನ್ನತೆ ಕಾಣದೆ ಹೋಯ್ತು. ಕೇವಲ ಕೈ ಬದಲಾಯಿತು ಹೊರತು ಭೋರಣದಲ್ಲಿ ಅಮೂಲಾಗ್ರ ಬದಲಾವಣೆಯಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ ವೆಂದು ಜನ ಕಸಿವಿಸಿ-

ಗೊಂಡರು. ವರ್ಗಪ್ರಜ್ಞೆಯುಳ್ಳ ಕೂಲಿಕಾರರು, ಯುದ್ಧದಿಂದ ಬೇಸತ್ತು ಸೈನಿಕರು, ಹೊಲದ ಹಂಬಲವಿದ್ದ ರೈತರು, ಕೆರೆನಸ್ಸಿ ಸರಕಾರದ ಮೇಲೆ ನೆಟಿಕೆ ಮುಂದಿಡಿದರು. ಸೋವಿಯೆಟ್, ಅಡಳಿತೀಯ ಸೂತ್ರಗಡಿಯಲೆಯೆಂದು ಜನ ಗುಲ್ಲೆಬ್ಬಿಸತೊಡಗಿದರು.

ಸ್ವಾಲಿನ್ನಿನ ಆಗಮನ

ಝಾರ್ ಪದತ್ಯಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಸೆರೆಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಸಾಮ್ಯವಾದಿಗಳೆಲ್ಲ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದಿದರು. ಕ್ರಾಂತಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಯಿತೆಂಬ ಭ್ರಮೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ. ಪೆಟ್ರೊಗ್ರಡವನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಲು ಅವರ ಕೂತೂಹಲ. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೇ ಓಡಿಬಂದರು. ಸೈಬೀರಿಯದಲ್ಲಿದ್ದ ಸ್ವಾಲಿನ್ ಆಗಮಿಸಿದುದು ಮಾರ್ಚ್‌ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ. ಒಂದವನು ಮಡದಿ-ಮಕ್ಕಳ ಮೊಗನೋಡಲು ಟಿಫ್ಟಿ ಸಾಗೆ ತೆರಳಲಿಲ್ಲ. ಕಾರಾಗೃಹ ವಾಸದಿಂದ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಕೆಟ್ಟದೆಯೆಂಬ ನೆನಪಿನಿಂದ ಆರೋಗ್ಯಧಾಮವನ್ನು ಹುಡುಕಲಿಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರ, ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದವರ ವಾಲಾದುದು ಅವನ ಚಿಂತೆಗೆ ಕಾರಣವಾಯ್ತು. ಪೆಟ್ರೊಗ್ರಡ ಸೋವಿಯೇಟಿನ ಮೇಲೆ ಕೋಪವೂ ಬಂದಿತು. ಮೆಸ್ಕೆವಿಕರು ಜನತೆಯನ್ನು ಮಂಚಿಸಿದರೆಂದು ಕುದಿದನು. ಅವರ ಅವಿವೇಕಕ್ಕಾಗಿ ಹಲುವಿದನು. ಚೆಲ್ಲಿ ಹೋದ ಹಾಲಿಗೆ ಮರುಗಿ ಫಲವುಂಟೇ? ಮುಂದಿನ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಸಿದ್ಧರಾಗುವುದೇ ವೀರರ ಧರ್ಮ. ಕೆರೆನಸ್ಸಿಯ ಶಬ್ದಜಾಲಕ್ಕೆ ಮರುಳಾಗಬೇಡಿರೆಂದು ಸ್ವಾಲಿನ್ ನುಡಿದು ಅದು ಒಂಡವಲು ಸರಕಾರವೆಂದು ಹಳಿದನು. ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹೀ ಯುದ್ಧ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನಿಂದ ವಿಮೋಚನೆಹೊಂದಬೇಕಾದರೆ ಸಾಮ್ಯವಾದಿ ಒಂಡಾಯುವು ಅವಶ್ಯವೆಂದು ಆತ 'ಪ್ರವಡಾ' ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದನು. ಕೆರೆನಸ್ಸಿ ಮಂಕುಬೊದಿಗೆ ಮರುಳಾಗಿದ್ದ ಮಂದಿಯೆಲ್ಲ ಇದರಿಂದ ಬೆವ್ವುಬಿರೆಗಾಗಿ ಹೋದರು.

ಎಪ್ರಿಲ್‌ದಲ್ಲಿ ಲೆನಿನ್ ತಂದ ಸಂದೇಶವಾದರೂ ಅದೇ. ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಸರಕಾರ ಒಂಡವಲುವಾದಿಯಾಗಿದೆ. ಒಂಡವಲು ಪದ್ಧತಿಯೂ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವಾದವೂ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಹೆಣೆದುಕೊಂಡಿರುವುದು. ಅಂತಹ ಸರಕಾರ ಎರುವ ವರೆಗೆ ಶಾಶ್ವತ ಶಾಂತಿ ಲಭಿಸದು; ಪ್ರಜಾಹಿತವಾಗದು. ಆದುದರಿಂದ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡದೆ ಅದನ್ನು ಮಗುಚಿಹಾಕ

ಲೆತ್ತಿ ಸಬೇಕು. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಲೆನಿನ್‌ನ ವಾದ. ಇದು ಲೆನಿನ್‌ನ ಎಪ್ರಿಲ್ ಮೊಮಾಂಸೆಯೆಂದು ಜಗದ್ವಿಖ್ಯಾತವಾಗಿದೆ. ಎಪ್ರಿಲದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದ ಅಖಿಲ ರಶಿಯಾ ಬಾಲ್ಶೆವಿಕ್ ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಲೆನಿನ್‌ನ ಈ ನೀತಿಗೆ ಬಹುಮತ ದೊರೆಯಿತು. ಕಾಮೆನೊವ್, ಜೆನೆಂವಿವ್, ರಿಕೊವ್ ಮೊದಲಾದವರು ಲೆನಿನ್‌ನ ವಿಚಾರಗಳು ಗಾಳಿಗೋಪುರವೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟರು. ಲೆನಿನ್‌ನ ಮೊಮಾಂಸೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿ, ಅವನ ಪಕ್ಷ ಹಿಡಿದು ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ಕಾದಿದವನು ಸ್ಟಾಲಿನ್.

ಬಾಲ್ಶೆವಿಕರ ವಿರೋಧ

ಬಾಲ್ಶೆವಿಕರ ವಿರೋಧ ಧೋರಣದಿಂದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಕಾವು ಎರತೊಡಗಿತು. ಎಪ್ರಿಲ್, ಮೇ, ಮತ್ತು ಜೂನ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದ ಎರಡು ಸಭೆ, ಮೊರವಣಿಗೆ, ಭಾಷಣಗಳು ನಡೆದವು. ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಸಂಪಿಸಿಂದ ಎದ್ದೋಹದ ಹಾದಿಗೆ ಜನರನ್ನು ಎಳೆಯಲು ಬಾಲ್ಶೆವಿಕ್ ಸಮಿತಿಯು ಶತ ಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲವದು. ಅದರ ನಿರೂಪಣೆಯಂತೆ ಪೆಟ್ರೊಗಡದ ಕೂಲಿಕಾರರು, 'ಡ್ಯೂಮಾ ಒಪ್ಪಿಸಿರಿ! ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿರಿ! ಸೋವಿಯೆಟಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರ' ಎಂದು ರಣಗೀತೆ ಹಾಡುತ್ತ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಲೆದರು. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರವೇ ಇಲ್ಲವೆಂಬ ಹಾಗೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತ ಪೆಟ್ರೊಗಡ ಸೋವಿಯೆಟ್. ಸೈನಿಕರನ್ನು ಒಲಿಸಿ ವಶಕ್ಕೆ ತಂದು ಕೊಳ್ಳುವ ಅದರ ಯತ್ನವಂತೂ ಮಾಯಾಜಲವೇ ಸರಿ. ಸೈನಿಕರಿಗಾಗಿಯೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿದುವು. ಝಾರ್ ಪಕ್ಷಪಾತಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಒದ್ದು ಓಡಿಸಬೇಕು. ಅವರ ಬದಲು ಸೈನಿಕರೇ ಆರಿಸಿದ ಸೇನಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸುವುದು ಅನಶ್ಯವೆಂದು ಬಾಲ್ಶೆವಿಕ್ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಬರೆಸುದು ಸೈನಿಕರ ಮನ ನಾಟಿತು. ಬಾಲ್ಶೆವಿಕರ ಗೆರೆ ಬಣ್ಣಗಳಿಗೆ ಅವರು ಮೆಚ್ಚಿ ಹೋದರು. ಆದರೆ ಕೆರೆಸಕ್ಕಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೋವಿಯೆಟ್ ಸಂಗ ಸಾಕು ಸಾಕಾಯ್ತು. ಜುಲಾಯಿ ತಿಂಗಳ ೩-೫ರಲ್ಲಿ ಕೂಲಿಕಾರರ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಸಂಘನಡೆದಾಗ ಸರಕಾರವು ಬಲಪ್ರಯೋಗಿಸಿತು. ಜರ್ಮನರ ಮುಚ್ಚಿದಬುಡಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದ ಲೆನಿನ್ ಜರ್ಮನ್ ಗೊಢಪಾರನೆಂದು ಅಪವಾದಹೊರಿಸಿ ಅವನನ್ನು ಬಂಧಿಸಬೇಕೆಂದು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಲಾಯಿತು. ಬಾಲ್ಶೆವಿಕ್ ಪಕ್ಷವೂ ಅಕ್ರ

ಮವೇ. ಲೆನಿನ್, ಜಿನ್‌ಸೆವ್ ವೊಡಲಾದವರು ಫಿನ್‌ಲಂಡಿಗೆ ಪಲಾಯನ ಬೆಳೆಸಿದರು. ಸ್ವಾಲಿನ್ ಮಾತ್ರ ವೊಡಲನಂತೆಯೇ ದೇಶದ ಯಾವುದೋ ಗುಹೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿ ಕಾರ್ಯಸಾಧನೆಗೆ ತೊಡಗಿದನು.

ಬಂಡಾಯದ ನಿರ್ಧಾರ

ಜುಲಾಯಿ ತಿಂಗಳ ೨೬ರಲ್ಲಿ ಬಾಲ್ಕೆವಿಕ್ ಸಮಿತಿಯ ಸಭೆ ರಹಸ್ಯವಾಗಿ ಸೇರಿತು. ಲೆನಿನ್ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನ ಸೂಚನೆಯಂತೆ ಸ್ವಾಲಿನ್ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕನಾದ. ಈ ಆರನೇ ವರಿಷತ್ತು ಏಕೀಕರಣಮಹತ್ವವುಳ್ಳದ್ದು. ಏಕೆಂದರೆ ಬಂಡಾಯದ ಸಿದ್ಧತೆಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಣಯವಾದುದು ಆಗಲೇ. ಈ ಅಭಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಲಿನ್ ಬಾಲ್ಕೆವಿಕ್ ವರಿಷ್ಠ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿ, 'ನಮ್ಮ ಕ್ರಾಂತಿಯು ಪ್ರಗತಿಪರವಾಗಿದೆ' ಯೆಂದನು. ಸ್ವಾಲಿನ್ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಒಗ್ಗೂ ಇನ್ನೊಂದು ವರದಿಯನ್ನೊಪ್ಪಿಸಿದನು. ವರಿಷ್ಠ ಸಮಿತಿಯ ಧೋರಣದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಒದಲಾವಣೆಯಾಗಿದೆಯೆಂಬದನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿ ವಿಶದಪಡಿಸಿದ. 'ಲೆನಿನ್‌ನ ಒಂಧನದ ಅಜ್ಞೆ ಹೊರಟನಂತರ ದೇಶದಲ್ಲಿ ದ್ವಿಮುಖ ಅಡಳಿತೆಯ ಗೆರೆ ದಾಟಿದೆ. ಜುಲಾಯಿ ೩ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದುರಂತದ ವರೆಗೂ ಶಾಂತ ಉಪಾಯಗಳಿಂದ ಸೋವಿಯೆಟ್‌ಗೆ ಅಧಿಕಾರ ದೊರೆಯಬಹುದೆಂಬ ಆಶೆಯಿತ್ತು. ಈಗ ಅಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿ ಕ್ರಾಂತಿಗೂ ಶಕ್ತಿಸಂಘಟಿತವಾಗಿದೆ. ಶಾಂತಿಕಾಲ ಕೊನೆಗಂಡಿತು. ತಿಕ್ಕಾಟ ಆರಂಭವಾಡುತ್ತೆಯೇ ಸರಿ' ಎಂದ.

ಪಶ್ಚಿಮ ಯುರೋಪಿನಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಯಾಗದೆ ರಶಿಯದಲ್ಲಿ ಸಾಮ್ಯವಾದಕ್ಕೆ ಬಯದೊಡೆಯದೆಂದು ಟ್ರಾಟ್ಸ್ಕಿಯ ಮನೋಗತ. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಿಸಲು ಅವನ ಬೇಡಿಕೆ. ಈ ವಾದವನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿ ಸ್ವಾಲಿನ್ ನಿಷ್ಕರ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು 'ನಮ್ಮ ತಲೆಗೆ ನಮ್ಮದೇ ಕೈ. ಪಶ್ಚಿಮ ಯುರೋಪೇ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಜೊಕು ತೋರಬೇಕೇನು? ಇದು ಎಂತಹ ಭ್ರಮೆ! ರಶಿಯವೇ ಸಾಮ್ಯವಾದದ ದಾರಿ ಹಿಡಿಯುವದೆಂದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ವಿಶ್ವಾಸ. ಪಶ್ಚಿಮ ಯುರೋಪಿಗಿಂತ ರಶಿಯದಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಶಕ್ತಿ ಒಲಿಷ್ಠವಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕೂಲಿಕಾರರಿಗೆ ರೈತ ಜನರ ಬಿಂಬಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮೆಲ್ಲ ಪರಸ್ಪರ ಬಾಂಧವ್ಯವಿದೆ' ಎಂದು ಸ್ವಾಲಿನ್ ಜಿನ್ನೆಲಿಬು ಇಲ್ಲದ ತರ್ಕಗಳನ್ನು ಒದಿಗೊತ್ತಿದನು.

ಬಂಡವಲು ಸರಕಾರವನ್ನು ಒಡೆದು, ಒಡೆದು, ಕೂಲಿಕಾರ ಮತ್ತು ರೈತರ ಪ್ರಜಾಸ್ವಾಮ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್ಯದ ಠರಾವು ಸ್ವೀಕೃತವಾಯಿತು. ಕೆರೆನಸ್ಕಿ ಒಳಸಂಚು

ಬಾಲ್ಕೆವಿಕರ ನೀತಿಯಿಂದ ಕೆರೆನಸ್ಕಿ ಬೆಚ್ಚಿ ಬಿದ್ದ. ಈ ಸಂಕಟದಿಂದ ಪಾರಾಗುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ? ಕೊನೆಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮ್ಮೇಲನವೊಂದನ್ನು ಕರೆಯಲು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದನು. ಈ ಸಮ್ಮೇಲನಕ್ಕೆ ಆತ ಬಿನ್ನಾಣದ ಹೆಸರನ್ನು ಟ್ಟಿದ್ದು ಸಿಜ. ಆದರೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಬಾಲ್ಕೆವಿಕರಿಗೆ ಸ್ಥಾನವಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಜಮೀನ್ದಾರರು, ಬಂಡವಳಶಾಹಿಗಳು, ವಿಮಾ ವಾಣಿಜ್ಯ ಒಡೆಯರು ಮೊದಲಾದ ಪಂಗಡ, ಸಂಘಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಕೂಡಿದ್ದರು. ಪ್ರತಿಕ್ರಾಂತಿ ಶಕ್ತಿಯ ವಿಕೀಕರಣ, ಸಂಘಟನೆ ಈ ಸಮ್ಮೇಲನದ ಧ್ಯೇಯ. ಅಥವಾ ಬಾಲ್ಕೆವಿಕರ ವಿರುದ್ಧವಿದ್ದ ವರನ್ನು ಎತ್ತಿ ಕಟ್ಟುವ ಹೊಂಚು ಎಂದರೂ ಸೊಗಸೇ. ಪ್ರಾಯಶಃ ಇದೇ ಸತ್ಯ. ಪೆಟ್ರೋಗಡ ಸುರಕ್ಷಿತವಲ್ಲವೆಂದು ಮಾಸ್ಕೋ ಆರಿಸಿಕೊಂಡರು. ಬಾಲ್ಕೆವಿಕರ ಮೇಲೂ ಪೆಟ್ರೋಗಡದ ಜನತೆಯ ಮೇಲೂ ಕೆರೆನಸ್ಕಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಅವಿಶ್ವಾಸ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್ ಬರೆದ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಬರಹದಲ್ಲಿ, 'ಸಮ್ಮೇಲನವು ಪ್ರತಿಕ್ರಾಂತಿಶಕ್ತಿಯ ಒಳಸಂಚು. ಈ ಬಂಡವಳಶಾಹಿ ಸಮ್ಮೇಲನದ ವಿರುದ್ಧ ನಿಷೇಧ ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸಿ, 'ಕ್ರಾಂತಿಪಾವುಟ ಕೈಚಾರಲು ಬಿಡಬೇಡಿ' ಎಂದು ಉದ್ಗರಿಸಿದನು.

ಮಾಸ್ಕೋ ಕೂಲಿಕಾರರು ಪಕ್ಷದ ಕರೆಯನ್ನಾ ಲಿಸಿದರು. ಸಮ್ಮೇಲನದ ದಿನ ಆ ಕೂಲಿಕಾರರು ಸಂಪು ಹೂಡಿದರು. ಸಭೆಗೆ ತೆರಳಿದ್ದ ಬಡಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ರೇಲ್ವೆ ಸೌಕರ್ಯವಿಲ್ಲ, ಅನ್ನ ಆಹಾರವಿಲ್ಲ, ಗೋಳೇ ಗೋಳು. 'ಮಾಸ್ಕೋ ಸಂಪು ಹೂಡಿದೆ. ಮಾಸ್ಕೋ ಚಿರಾಯುವಾಗಲಿ' ಎಂದು ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್ ಹರ್ಷ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದನು.

ಕಾರ್ನಿಲೊವ್

ಕೆರೆನಸ್ಕಿ ಮಂಗನ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಮಾಣಿಕೃತವನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳಲು ಬಯಸಿದವರು ಬಾಲ್ಕೆವಿಕರು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ; ಆತನ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿದ್ದ ಕೆಲವು ಪಂಗಡಗಳ ಆಶೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಕ್ಷವೊಂದು. ಸೇನಾಧಿಕಾರಿ ಕಾರ್ನಿಲೊವ್ ಅದರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಸ್ತಂಭ. ಈತ ಧೀರೋದಾತ್ತ ವ್ಯಕ್ತಿ

ರಣಶೂರ. ಯುದ್ಧವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ನಿಪುಣ. ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯು ಸಾಹಸ ಕ್ರಾಂತಿಗಿ ಅವನನ್ನು ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ನೂಕುತ್ತಿತ್ತು. ತನ್ನ ಸೈನಿಕರ ಬೆಂಬಲ ದಿಂದ ಅಧಿಕಾರ ಅಪಹರಿಸುವ ಹಂಚಿಕೆ ಅವನದು. ಕೆರೆನಕ್ಕಿಯೊಡನೆ ಕಾಲು ಕೆದರಿ ಜಗಳ ತೆಗೆದು ತಾನೇ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿಯೆಂದು ಘೋಷಿಸಿದ. ಜರ್ವ ನರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಕೆರೆನಕ್ಕಿ ಸರಕಾರವನ್ನು ಮೆಗುಚಿಹಾಕಲು ಅವನ ಯತ್ನ. ಪೆಟ್ರೊಗ್ರಡ್‌ಕ್ಕೆ ಅವನ ಸೇನೆಯು ಹೊರಟಿತು. ಜರ್ಮನ್ ಪಕ್ಷ ಪಾತಿ ಕಾರ್ನಿಲೊವ್‌ನನ್ನು ಅಡಗಿಸದೆ ಉಪಾಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಬಾಲ್ಟಿಕ್‌ರೂ ಅವನ ವಿರುದ್ಧ ಕೈಯೆತ್ತಿದರು. ಅವರು ಮುಂಜಾಗ್ರತೆ ವಹಿಸಿದುದರಿಂದ ಕಾರ್ನಿಲೊವ್‌ನ ಸೇನೆಯೂ ರೇಲ್ವೆ ಹಾದಿ ತಪ್ಪಿ ಅಡ್ಡದಾಗಿ ಹಿಡಿಯಿತು. ರಾತ್ರಿಬೆಳಗಾಗುವುದರೊಳಗೆ ಕಾರ್ನಿಲೊವ್ ಬಂಡಾಯದ ಬುಗ್ಗೆ ಬಿರಿಯಿತು.

ಕಾರ್ನಿಲೊವ್ ದುಗೆಯಿಂದ ಜನರ ಕಣ್ಣು ಮುಂದೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದ ಪರದೆ ಕಳಚಿ ಬಿದ್ದಿತು. ಲೆನಿನ್ ಜರ್ಮನ್ ಗೂಢಚಾರ, ಬಾಲ್ಟಿಕ್‌ರೂ ಮೈರಿಗಳ ಕೈಗೊಂಬೆಗಳೆಂಬ ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಯವಾಯಿತು. ಅಲ್ಲದೆ ಬಂಡವಾಳ ಶಾಹೀ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕಿತ್ತೊಗೆಯದಿದ್ದರೆ ಕಾರ್ನಿಲೊವ್‌ನಂತೆ ಇನ್ನಿತರ ಪ್ರತಿಕ್ರಾಂತಿಯ ಶಕ್ತಿಗಳು ವುಸು ವುಸು ತಲೆಯೆತ್ತುಬಹುದೆಂದು ಜನ ಗಾಬರಿಗೊಂಡರು. ಬಾಲ್ಟಿಕ್‌ರಿಂದಲೇ ದೇಶಕ್ಕೆ ಮಂಗುವೆಂದು ಹೊಳೆ ದುದು ಆಗ. ಜನತೆಗೆ ಮತ್ತೆ ಸಾವ್ಯವಾದದ ಉನ್ಮಾದ ಹಿಡಿಯಿತು. ಬಾಲ್ಟಿಕ್‌ರನ್ನು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಹಾಡಿ ಹರಿಸಿದರು. ಪೆಟ್ರೊಗ್ರಡ್, ಮಾಸ್ಕೋ ವೊದಲಾದ ಸೋವಿಯೆಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಲ್ಟಿಕ್‌ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೇ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾಕ ರಾದರು.

ಅಕ್ಟೋಬರ ಕ್ರಾಂತಿ

ಪೆಟ್ರೊಗ್ರಡ್ ಸೋವಿಯೆಟ್‌ದಲ್ಲಿ ಬಾಲ್ಟಿಕ್‌ರಿಗೆ ಬಹುಮತ ದೊರೆ ತುದೇ ತಡ, ಎಲ್ಲವದ ಮುಹೂರ್ತ ಇದೇ ಎಂಬದು ಲೆನಿನ್‌ನ ಚಕಿತ್ಸಕ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಹೊಳೆಯಿತು. ಹಲ್ಲಿದ್ದಾಗಲೆ ಹುರಿಗಡಲೆ ಎಂಬಂತೆ ಲೆನಿನ್ ಬಂಡಾ ಯದ ಭೇರಿ ಬಡಿದ ಭೈರವನಾದ. ಇಂದೇ 'ಇಂದೇ ಬಾಲ್ಟಿಕ್‌ರು ಅಧಿಕಾರ ಅಪಹರಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಕಾಲ ಎಳೆಂಬ ಮಾಡಿದರೆ ಕೇಡುಂಟು' ಎಂದಾತನ

ಬಂಡವಲುಗಾರರ ಪುಂಡಾಟ

ಅಕ್ಕೋಬರ ಕ್ರಾಂತಿಯು ರಶಿಯದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಒಂದು ಪವಾಡ. ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಸೂತನವಾದುದೊಂದು ಅಧ್ಯಾಯ ಅರಂಭವಾದುದು ಅಂದಿನಿಂದಲೇ. ಬಂಡವಲುವಾದಕ್ಕೊಂದು ಗತಿಕಾಣಿಸಲೆತ್ತಿಸಿ, ಸಾಮ್ಯವಾದೀ ಸಮಾಜರಚನೆಗೆ ಬಾಲ್ಯವಿಕರು ಕೈಹಾಕಿದರು. ಈ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಕಂಡು ಬಂಡವಲು ಜಗತ್ತು ಕೆಂಡಕಾರಿತು. ಜರ್ಮನರು, ಫ್ರೆಂಚರು, ಬ್ರಿಟಿಷರು, ಇಟಾಲಿಯನರು, ಅಮೇರಿಕನರು, ತುರುಕರು, ರುಮೇನಿಯನರು, ಪೋಲರು ಮೊದಲಾದ ಹದಿನಾಲ್ಕು ದೇಶಗಳ ಜನರು ರಶಿಯದ್ವ್ಯಾಘೇಲೆ ದಂಡೆತ್ತಿ ಬಂದರು. ಹೊರಗಿನ ಈ ಹಗೆಗಳು ದೇಶದೊಳಗಿನ ಪ್ರತಿ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಶಕ್ತಿಗಳಿಗೂ ಪ್ರಚೋದನೆಯನ್ನಿತ್ತರು. ರಶಿಯದ ಬಂಡವಲುಗಾರರು, ಜವೊನುದಾರರು, ಬಾಲ್ಯವಿಕರ ಮೇಲೆ ಮುಯ್ಯ ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಇದೇ ಸುಸಮಯವೆಂದು ಬಗೆದರು. ಹೀಗಾಗಿ ದಂಡಯಾತ್ರೆಯೊಡನೆ ಅಂತಃಕಲಹ ಮೇಳಗೂಡಿತು; ಬಾಲ್ವಿಕ್ ಕರಾವಳಿಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಪ್ಯಾಸಿಫಿಕ್ ಕರಾವಳಿಯ ವರೆಗೆ ಒಡಿದಾಟವೇ ಒಡಿದಾಟ ! ಇಡೀ ರಶಿಯವೇ ರಣಕಣ. ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ. ದೇಶದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆಂದೂ ಇಂತಹ ಗಂಡಾಂತರ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ.

ಜರ್ಮನರ ದಂಡಯಾತ್ರೆ

ಲೆನಿನ್‌ನನ್ನು ಮುಚ್ಚಿದ ಒಂಡಿಯಲ್ಲಿ ರಶಿಯಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿದವರು ಜರ್ಮನರೇ. ಅವನ ಮೇಲಿನ ಪ್ರೀತ್ಯಾದರವಿಂದಾಗಲೀ, ಬಾಲ್ಯವಿಸಂ ಮೇಲಿನ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದಾಗಲೀ ಅವರು ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಾವು ಮುಂಗುಸಿಗಳು ಹುಟ್ಟುಹಗೆಗಳೇ. ಬಾಲ್ಯವಿಕರ ಚಳವಳಿಯಿಂದ ಝಾರ್ ರಶಿಯ ದುರ್ಬಲವಾಗುವುದು ನಿಸ್ಸಂಶಯ; ಹಾಗಾದರೆ ಝಾರನನ್ನು ಸೋಲಿಸಲು ಸುಲಭವೆಂದವರು ತರ್ಕಿಸಿ ಲೆನಿನ್‌ನನ್ನು ಕಳಿಸುವ ಸ್ವಾರ್ಥಮಯ ಔದಾರ್ಯ ತೋರಿಸಿದ್ದರು. ಅವರು ನೆನೆದುದು ಒಂದು. ರಶಿಯದಲ್ಲಿ ಆದುದು ಬೇರೊಂದು. ಬಾಲ್ಯವಿಕರು ಅಧಿಕಾರ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಇದನ್ನು ಜರ್ಮನಿ ಸಹಿಸಲಿಲ್ಲ. ಪಶ್ಚಿಮ 'ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾ' ರಾಷ್ಟ್ರ-

ಗಳೊಡನೆ ಜೀವನ್ಮುತ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿ ಹಲ್ಲು ಮುರಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಕೈಸರ್ ಜರ್ಮನಿಯು ಬಾಲ್ಕೆವಿಸಂ ಶಿಶುವಿನ ಗೋಣು ಹಿಡುಕಲೆರಗಿತು. ಜರ್ಮನ ಸೇನೆಯ ಬೆಂಬಲ ಪಡೆದ ಮನ್ಸರ್‌ಹಾಂ, ಫಿನ್‌ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರರನ್ನು ಆಡಗಿಸಿ, ಒಂಡವಲು ಸರಕಾರವನ್ನು ರಚಿಸಲು ಸಮರ್ಥನಾದ. ಎಸ್ಪೊನಿಯಾ, ಲಾಟೆವಿಯಾ ಮತ್ತು ಲಿಥುವೇನಿಯಾ ಬಾಲ್ಕೆವಿಕ್ ತೈರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲೂ ಜರ್ಮನ ಕೈಗೆಂಬೆ ಸರಕಾರಗಳು ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ಬಾಲ್ಕೆವಿಕ್ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಒಡೆತನವಿರಬೇಕೆಂಬ ಕೈಸರನ ಆಶೆ ಕೈಗೂಡಿತು. ಇಷ್ಟರೊಂದಲೂ ಜರ್ಮನಿಯು ಸಂತುಷ್ಟಿ ಹೊಂದದೆ ರಶಿಯದ ಫಲವತ್ತಾದ ಉಕ್ರೇನಿಯಾ ಪ್ರಾಂತವನ್ನು ಬಗಲೊಳಗೆ ತುರುಕಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಆಹಾರವನ್ನು ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಸಹಾಯ ಸಲಕರಣೆಗಳ ಸದುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪಶ್ಚಿಮದ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಹಣ್ಣು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅದರ ದುರಾಶೆ.

ಬಿಳಿ ರಶಿಯನರು

ಈ ಮೊದಲೊಮ್ಮೆ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಲು ಬಯಸಿ ಭಗ್ನಮನೋರಥನಾಗಿದ್ದ ಕಾರ್ನಿಲೊವ್‌ನ ಬಾಯಲ್ಲಿ ವುನೋ ನೀರೂರಿತು. ಬಾಲ್ಕೆವಿಕರ ಮೇಲಿನ ಸೇಡು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೂ ಅವನಿಗಿದು ಸಂದರ್ಭ. ಜರ್ಮನರೂ ಅವನಿಗೆ ಸೇನೆ ಮತ್ತು ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳ ಸಹಾಯ ನೀಡಿದರು. ಕಾರ್ನಿಲೊವ್ ಬಿಳಿ ರಶಿಯನರನ್ನು ಎತ್ತಿ ಕಟ್ಟಿದ. ಆದರೆ ಆತ ದುರದೃಷ್ಟಶಾಲಿ. ಕೆಂಪು ಸೇನೆಯ ಒಡೆತಕ್ಕೆ ಕಾಕೇಶಿಯದ ತಪ್ಪಲು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ. ಕೊನೆಗೆ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಕಾಳಗವೊಂದರಲ್ಲಿ ಹತನಾದ. ಅವನು ಮಡಿದ ಮಾತ್ರದಿಂದ ಬಿಳಿ ರಶಿಯನರ ಪೀಡೆಯೇನೂ ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಯೂರ್ ಸೇನಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಲೊಬ್ಬನಾಗಿದ್ದ ಕ್ರಸನೋವ್ ನಾಯಕತ್ವ ವಹಿಸಿದನು. ಈತ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿ. ಅನೇಕ ಸೈನಿಕರು ಅವನ ಮಾತಿಗೆ ಮರುಳಾದರು. ದಕ್ಷಿಣ ರಶಿಯದ ಡಾನ್ ಭೂಭಾಗವು ಇವನ ವಶಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು. ಕ್ರಸನೋವ್‌ನ ಸೇನೆ ಝಾರಿಸ್ತಾನ (ಇಂದಿನ ಸ್ವಾಬಿನ್‌ಗ್ರಾಡ್)ದ ಬಾಗಿಲು ತಟ್ಟಿತು. ಬಾಲ್ಕೆವಿಕರು ದಿಗಿಲಾದರು. ಝಾರಿಸ್ತಾನ ಮಾಸ್ಕೋದ ಜೀವನಾಡಿ. ದಕ್ಷಿಣ ರಶಿಯದಿಂದ ಎಣ್ಣೆ ಬೆಣ್ಣೆ ಕಾಳು-ಕಡಿ ಮಾಸ್ಕೋ ನಗರಕ್ಕೆ ಹಾದು ಬರು

ತ್ತಿದ್ದುದು ಈ ನಗರದಿಂದಲೇ. ಈ ಗಂಡಾಂತರದಿಂದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಾಹಾಕಾರ ವೆದ್ದಿತು. ಹಗೆಗಳನ್ನು ಹೊಗೆಗೂಡಿಸಲು ಸ್ವಾಲಿನ್ನನನ್ನು ಕಳಿಸಿಕೊಡಲು ಲೆನಿನ್ ನಿರ್ಧರಿಸಿದನು.

ಝಾರಿಸ್ತಾನದ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಸ್ವಾಲಿನ್ ಸಿದ್ಧತೆ ನಡೆಸಿದ. ತನ್ನ ಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿ ವೊರೊಶಿಲೊವ್‌ನನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡ. ೧೫ ಸಾವಿರ ಸೈನಿಕರೊಂದಿಗೆ ವೊರೊಶಿಲೊವ್ ಝಾರಿಸ್ತಾನಕ್ಕೆ ತೆರಳಬೇಕೆಂದು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಸ್ವಾಲಿನ್ ಅವನಿಗಿಂತ ಎರಡು ದಿವಸಗಳ ಮೊದಲೇ ಎರಡು ಸಶಸ್ತ್ರ ಮೋಟರ್ ಹಾಗೂ ನೂರು ಕೆಂಪು ಸೈನಿಕರೊಂದಿಗೆ ಆ ನಗರಕ್ಕೆ ಹೊರಟನು. ಸ್ವಾಲಿನ್ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದಾಗ ನಗರವು ಝಾರ್‌ಕಾಲದ ಸುಖವಿಲಾಸದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗೇಳುತ್ತಿತ್ತು. ಹಾಟೇಲುಗಳು ತೆರೆದಿದ್ದವು. ಪಾರ್ಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತ ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿತ್ತು. ನರ್ತನ ಮದ್ಯಪಾನ, ಒಯ್ಯಾರ ಇವುಗಳಿಗೂ ಕೊರತೆಯಿರಲಿಲ್ಲ; ದುರ್ಗದ ಸೈನಿಕರ ಒಲವೂ ಅಸಿಟ್ಟಿತು. ಸೇನೆಯ ಆಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಝಾರ್‌ಪಕ್ಷಪಾತಿಗಳು. ಬಿಳಿ ರಶಿಯನರು ನಗರದೊಳಗೆ ನುಗ್ಗಿದರೆ ಇವರು ಪ್ರತಿಭಟಿಸುವುದು ಸಂಶಯಾಸ್ಪದ. ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಅವರೊಡನೆ ಕೂಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಭವವೇ ಹೆಚ್ಚು. ಸ್ವಾಲಿನ್ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕಂಡು ದುಃಖಿತನಾದ. 'ಜೆಕಾ' ಗೂಢಚಾರರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಕೊಳ್ಳದೆ ಉಪಾಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಬಂದ ಮೇಲೆ ನಗರದ 'ಹವೆ' ಬದಲಾಯಿತು. ಹಾಟೇಲುಗಳು ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟವು. ನರ್ತನದ ಬಿಡಗು-ಬಿನ್ನಾಣವೂ ನಿಂತಿತು. ಸೈನಿಕರು ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಕಾವಲು ನಿಂತರು. ವಿಶ್ವಾಸ ಎಲ್ಲದ ಕೆಲವು ಸೇನಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತೊಗೆದನು. ಸಹಾಯಕ್ಕೆಂದು ಟ್ರಾಟ್‌ಸ್ಟ್ರಿ ಕಳಿಸಿದ ಝಾರನ ಆಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಲಿನ್ ಬಂಧಿಸಿಟ್ಟು ವೊರೊಶಿಲೊವ್‌ನನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಸೇನಾಪತಿಯಾಗಿ ನೇಮಿಸಿದ. 'ಅವರನ್ನು ಬಂಧಮುಕ್ತಗೊಳಿಸು' ಎಂದು ಯುದ್ಧ ಮಂತ್ರಿ ಟ್ರಾಟ್‌ಸ್ಟ್ರಿಯು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದ. 'ಇದರ ಕಡೆ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡುವುದು ಬೇಡ' ವೆಂದು ಸ್ವಾಲಿನ್ ಬರೆದನು.

ಐತಿಹಾಸಿಕ ಝಾರಿಸ್ತಾನ್

ಕ್ರಿಸ್ತೋವ್‌ನ ಸೇನೆ ನಗರಕ್ಕೆ ಸಮೀಪಿಸಿತು. ಅವನ ದಳಗಳ ಕಾಲ

ಸಪ್ತಳವು ಕೇಳಿಸಿತು. ತೋಫಿನಿಂದೆಸೆದ ಗುಂಡುಗಳು ನಗರದೊಳಗೆ ಬಿದ್ದವು. ಈಗಲೋ ಇನ್ನೊಂದು ಗಳಿಗೆಯಲೋ ಕ್ರಸನೊವ್ ರ್ಯಾರಿಸ್ತಾನದೊಳಗೆ ನುಗ್ಗುವುದು ನಿಜವೆಂದೆಲ್ಲ ಅರಿತಿದ್ದರು. ಏಕೆಂದರೆ ಆತನದು ತರಬೇತಿ ಹೊಂದಿದ ಸೇನೆ. ಧೀರೋದಾತ್ತ ಕಾಸಕ್ ಸವಾರರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಅನುಭವಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬೇರೆ. ಸ್ವಾಲಿನ್‌ನದು ಕಚ್ಚಾ ಮಾಲು. ಅವನ ಸೇನೆಯ ಒಗ್ಗು ಮೊರೊಶಿಲೊವ್ ತನ್ನ ಜೀವನ ಸ್ಮೃತಿಯಲ್ಲಿ ಒರೆಯುತ್ತಾನೆ—ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆಯ ವರೆಗೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದವರು ಅವನ ಸೈನಿಕರು. ಯುದ್ಧದ ಅನುಭವವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸ್ವಾಲಿನ್ ಅಧೀರನಾಗಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಮೊದಲಿನಂತೆಯೇ ಶಾಂತ ಚಿತ್ತ. ಅಹೋರಾತ್ರಿ ವಿಚಾರಮಗ್ನ. ಪಿಶಾಚಿಯಂತೆ ರಾತ್ರಿ ಇಡೀ ಕೋಟೆ ಕೊತ್ತಲಗಳಿಗೆ ತೆರಳಿ, ಸೈನಿಕರನ್ನು ಹುರಿದುಂಬಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ದಿನದಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕೆಡುತ್ತ ಬಂದಿತು. ಶತ್ರುಗಳು ಮೂರು ಕಡೆಗಳಿಂದ ಮುತ್ತಿದರು. ಕುದುರೆಯ ಲಾಳದಾಕೃತಿ ಅವನದು ವ್ಯೂಹ. ಇನ್ನಾವ ಸೇನಾಧಿಕಾರಿಯಾದರೂ ಈ ಮೃತ್ಯು ಪಂಜರದಿಂದ ಪಾರಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ತನ್ನ ಸೈನಿಕರನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ. ಆದರೆ ಸ್ವಾಲಿನ್ ಅಚಲ ಮೂರ್ತಿ. ಸೋಲು ಇಲ್ಲವೆ ಗೆಲುವು ಅವನ ಗುರಿ. ಹಿಂದೆ ಸರಿಯುವ ವಿಚಾರವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಅವನು ದೊಡ್ಡ ಬೆಲೆ ತೆತ್ತ ಬೇಕಾಯಿತು. ಅವನ ಸೇನೆಗಾದ ನಷ್ಟ ಅಪಾರ. ಸ್ವಾಲಿನ್ ಗಾಯ, ನೋವು ಸಹಿಸಿಕೊಂಡ. ಕೊನೆ ಕೊನೆಗೆ ಬಳಿ ರಶಿಯನ್ನರು ನರಗುಂದಿದರು. ತೋಫುಗಳ ಸದ್ದು ಅಡಗಿತು. ಗುಂಡುಗಳು ತೀರಿದುವೋ ಏನೋ! ಸ್ವಾಲಿನ್ನನ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಅವರಿಗೆ ಬಡಿದ ಸಿಡಿಲು. ಬಳಿರಶಿಯನ್ನರ ಶಕ್ತಿ ವ್ಯಯವಾದುದನ್ನು ನೋಡಿ ಸ್ವಾಲಿನ್ ಉಲ್ಲಾಸ ಹೊಂದಿದ. ಪ್ರತಿದಾಳಿಗೆ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದನು. ಅಣೆಕಟ್ಟು ಒಡೆದಾಗ ಧುಮುಕುವ ನದಿ ನೀರಿನಂತೆ ಮೊರೊಶಿಲೊವ್‌ನ ಸೇನೆ ರ್ಯಾರಿಸ್ತಾನ್ ಕೋಟೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ನೆಗೆದು ಬಳಿರಶಿಯನ್ನರ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿತು. ಕೈಸೋತ ಕ್ರಸನೊವನ್ ಸೈನಿಕರು ದಿಕ್ಕಾಪಾಲಾಗಿ ಓಡಿಹೋದರು.

ಸ್ವಾಲಿನ್ನನ ಈ ವಿಜಯ ನೋಡಿ ಟ್ರಾಟ್‌ಸ್ಕಿಗೆ ಅಸೂಯೆಯಾಯಿತು. ಆದರೊಂದಿಗೆ ಸಿಟ್ಟು. ತಾನು ನೇಮಿಸಿಕಳಿಸಿದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಬಂಧಿಸುವು

ದೆಂದರೇನು? ಎಂತಹ ಉದ್ಧಟತನ! ಸ್ವಾಲಿನನ್ನು ದಕ್ಷಿಣದ ರಣರಂಗದಿಂದ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕರೆಸಬೇಕೆಂದು ಟ್ರಾಟಸ್ಕಿ ಲೆಲಿನ್ನನಿಗೆ ಆಗ್ರಹ ಮಾಡಿದನು. ತಾನು ಹೇಳಿದುದೇ ಆಗಬೇಕು ಆತನಿಗೆ. ಇದರಿಂದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಕಲಹ ವಾದೀತೆಂದು ಲೆಸಿನ್ ಹೇಳಿದರೆ ಆತ ಕಿವಿಗೊಡಲಾರ. ಕೊನೆಗೆ ಲೆಲಿನ್ನನೇ ಬಗ್ಗಿ ಸ್ವಾಲಿನನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕರೆಸಿಕೊಂಡ. ಝಾರಿಸ್ತಾನ ಉಳಿಸಿದುದಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಲಿನನಿಗೆ ದೊರೆತ ಉಡುಗೊರೆಯಿದು. ಲೆಲಿನ್ನನ ಆಜ್ಞೆಯಿಂದ ಮೇಲೆ ಸ್ವಾಲಿನ್ ಮರುಮಾತಾಡಲಾರ. ಗಂಟು ಮೂಟೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಮಾಸ್ಕೋಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸಿದನು. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಟ್ರಾಟಸ್ಕಿಯ ಭೆಟ್ಟಿಯಾಯಿತು. ಝಾರಿಸ್ತಾನವನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಲು ಟ್ರಾಟಸ್ಕಿ ಹೊರಟಿದ್ದನು. ಅವನಿಗಾಗಿ ಝಾರನ ವಿಲಾಸಿ ರೇಲ್ವೆ. ಸ್ವಾಲಿನನನ್ನು ಓರೆ ನೋಟದಿಂದ ನೋಡಿ 'ಓಹೋ ಕಾಕೇತಿಯದ ಮಂಗ ಇಲ್ಲದೆಯೇ? ಈ ಚಿಕ್ಕ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇನೆ- ಎಲ್ಲಿ ಒಂದು ಉನ್ನತ ಸ್ಥಳ ತೋರಿಸಿ' ಎಂದು ಬಿಂಕದ ಕೋಳಿಯಂತೆ ಕೆಲೆದನು. ಸ್ವಾಲಿನ್ ಈ ನಂಚಿನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನುಂಗಿಕೊಂಡ.

ಝಾರಿಸ್ತಾನಕ್ಕೆ ತೆರಳುವಿಯಲ್ಲ! ಸಂತೋಷ! ಆದರೆ ನನ್ನ ಹುಡುಗರನ್ನು ಹೊನ್ನಗಟ್ಟಬೇಡ! ಅವರಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಿದೆ 'ಎಂದ ಸ್ವಾಲಿನ್. ಓಹೋ ನನ್ನ ಆ ಒಳ್ಳೆಯ ಹುಡುಗರು! ಒಲ್ಲೆ, ಒಲ್ಲೆ. ಅವರು ಕ್ರಾಂತಿ ವಿನಾಶಕರು '

ಇನ್ನಾರಾದರೂ ಆದುತ್ತಿದ್ದರೆ ಪ್ರತ್ಯುತ್ಥರವನ್ನೇಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಸ್ವಾಲಿನ್ ನಾಲಿಗೆ ಬಗ್ಗಿ ಹಿಡಿದ. ಇತ್ತ ಟ್ರಾಟಸ್ಕಿ ಝಾರಿಸ್ತಾನಕ್ಕೆ ತೆರಳಿ, ಸ್ವಾಲಿನ್ ನೇಮಿಸಿದ ತರುಣ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತಳ್ಳಿಹಾಕಿದನು. ತನ್ನ ತಾಳಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಮೇಳ ಕಟ್ಟುವವರನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ. ಇವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಝಾರ್ ನೇನೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು. ಸ್ವಾಲಿನನಿಗೆ ಎಳ್ಳಷ್ಟು ವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲ ಅವರ ಮೇಲೆ. ಆತನ ಮನಸ್ಸು ನೊಂದುಕೊಂಡಿತು. ಅಸಂಖ್ಯ ಸೈನಿಕರ ರಕುತ ಸುರಿಸಿ ಝಾರಿಸ್ತಾನದ ಕೋಟೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದ. ಈಗ ಟ್ರಾಟಸ್ಕಿ ಆ ಕೋಟೆಯ ಒರವೊಂದೇ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತಿಸಿದುದು ಅವನ ರೋಷಕ್ಕೂ ದ್ವೇಷಕ್ಕೂ ಪಾತ್ರವಾಯಿತು.

ಸೈಬೀರಿಯದಲ್ಲಿ

ದಕ್ಷಿಣ ರಶಿಯಾ ರಣರಂಗವು ಒಂದು ಸ್ತಿಮಿತಕ್ಕೆ ಬರುವ ಮೊದಲೇ ಸೈಬೀರಿಯದಲ್ಲಿ ಕೋಲಾಹಲವೆದ್ದಿತು. ಮಹಾಯುದ್ಧಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನ ಸೈನಿಕರೊಂದಿಗೆ ಅನೇಕ ಯುಕ್ಕರು ಸೆರೆಸಿಕ್ಕಿದ್ದರು. ಅವರನ್ನು ಸೈಬೀರಿಯದ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆದಿಗಳ ಶಿಬಿರದಲ್ಲಿಡಲಾಗಿತ್ತು. ಈ ಯುಕ್ಕರು ಸ್ವಾಭಿಮಾನಿಗಳು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪ್ರಿಯರು. ಜರ್ಮನಿಯ ನೋಗವನ್ನು ಕಳಚಿಹಾಕಲು ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ನಾಯಕ ಮಸಾರಕನ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ಕೆರೆಸಿಕ್ಕಿ ಸರಕಾರ, ಯುಕ್ಕರನ್ನು ವಿಶ್ವಾಸದಲ್ಲಿ ತಂದುಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಜರ್ಮನಿಯ ವಿರುದ್ಧ ಎತ್ತಿಕಟ್ಟಿತು. ಅಕ್ಟೋಬರ ಕ್ರಾಂತಿಯಾದ ಮೇಲೆ ಇವರು ಜರ್ಮನಿಗೆ ತೆರಳಲೊಪ್ಪದೆ ವ್ಲಾಡಿವೋಸ್ಕಾಕದ ಹಾದಿ ಹಿಡಿದರು. ಅವರನ್ನು ನಿಶ್ಯಸ್ತ್ರಗೊಳಿಸಲು ಬಾಲ್ಕೆವಿಕರು ಯತ್ನಿಸಿದೊಡನೆಯೇ ಯುಕ್ಕರು ವಿರೋಧಿಸಿದರು. ಝಾರ್ ಸೇನಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಅವರೊಳಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಬಾಲ್ಕೆವಿಕರನ್ನು ಇದಿರಿಸಿದರು. ಸೈಬೀರಿಯವು ಹಗೆಗಳ ರಾಜ್ಯವೇ ಆಯಿತು ಬಾಲ್ಕೆವಿಕರಿಗೆ. ಕೊನೆಗೆ ಕೊಲ್ಚಾಕ್ ಅವರ ಅಧಿಪತಿಯಾದ. ಈ ಯುಕ್ ಹಾಗೂ ಬೆಳೆ ರಶಿಯನ್ ಸೈನಿಕರನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಸೈಬೀರಿಯಾದ 'ರಾಜ' ನೆಂದೆನ್ನಿಸಿಕೊಂಡು ಮೆರೆದ. ಅವನ ದಂಡು ಪಶ್ಚಿಮಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಹೊರಟಿತು. ಒಂಸ್ಕ, ಕುರುಟ್ಸ್ಕ, ಪೆರ್ಮ್ ಮೊದಲಾದ ನಗರಗಳು ಅದರ ವಶವಾದುವು. ವೋಲ್ಗಾ ನದಿಯ ದಡದಲ್ಲಿದ್ದ ಕಾರ್ಯುನ್ ಪಟ್ಟಣವೂ ಕೊಲ್ಚಾಕ್ನ ಬೋಳಿಗೆಯೊಳಗೆ ಬಿದ್ದಿತು. ಅವನ ದಳವನ್ನು ಸೆಣಸಲು ಟ್ರಾಟೆಸ್ಕಿ ಕಳಿಸಿದ ಸೇನೆ ಕೊಲ್ಚಾಕ್ನನ್ನೇ ಕೂಡಕೊಂಡಿತು. ಕೆಂಪು ಸೇನೆಗಾದ ನಷ್ಟ ಅಬ್ಬಸ್ವಲ್ಪವಲ್ಲ.

ಕೊಲ್ಚಾಕ್‌ನ ಸೋಲು

ಕೆಂಪು ಸೇನೆಯ ಸೋಲಿನಿಂದ ಲೆನಿನ್ ಚಿಂತಿತರಾದ. ಸ್ತ್ರೀ ವ್ಯಾಮೋಹ ಮದ್ಯಪಾನ ಇವುಗಳಿಂದ ಸೈನಿಕರು ಕರ್ತವ್ಯ ಪರಾಙ್ಮುಖರಾದರು. ಅಪಜಯಕ್ಕೆ ಇದೇ ಕಾರಣವೆಂದೂ ದೂರು ಒಂದಿತ್ತು. ಸ್ವಾಲಿನ್ನನನ್ನು ಸೈಬೀರಿಯಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಲು ಲೆನಿನ್ ನಿರ್ಧರಿಸಿದ. ಪೆರ್ಮ್ ಪತನ ಮತ್ತು ಉರಾಲ್ ಪರ್ವತ ರಣರಂಗದ ಸೋಲಿನ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ

ತಿಯ ಸುಧಾರಣೆಗಾಗಿ ಅವಶ್ಯವಿದ್ದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಬಾಲ್ಮಿವಿಕ್ ವರಿಷ್ಠ ಸಮಿತಿಯು ವಿಧಿಸಿ ಸ್ವಾಲಿನ್ ಮತ್ತು ಜಿರ್ಜಿನಸ್ಕಿಯನ್ನು ಕಳಿಸಿತು.

‘ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಿದ್ದೇವೆ. ಮೂರನೇ ದಂದಿನ ೩೦ ಸಾವಿರ ಸೈನಿಕರಲ್ಲಿ ಅಳಿದುಳಿದವರ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೧ ಸಾವಿರ. ಇವರೆಲ್ಲ ನಿರ್ಜೀವಿಗಳಾಗಿರುವರು. ಟ್ರಾಟಸ್ಕಿ ಕಳಿಸಿದ ಸೈನಿಕರು ನಂಬಿಗೆಗೆ ಅರ್ಹರಲ್ಲ. ಬಹುಜನ ಶತ್ರು ಶಿಬಿರ ಸೇರಿದರು. ಈಗ ಗಂಡಾಂತರ ಬಂದಿರುವ ವಿಯಾಟ್ಕಾ ನಗರವನ್ನು ಉಳಿಸಬೇಕಾದರೆ ವಿಶ್ವಸಾರ್ವ ಮೂರು ದಳಗಳು ಅವಶ್ಯ. ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ವಿಯಾಟ್ಕಾಕ್ಕೆ ಪರ್ಮದ ಗತಿ ಬರುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ’—ಎಂದು ಸ್ವಾಲಿನ್ ವರದಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡ.

ಸ್ವಾಲಿನ್ ಬರೆದಂತೆ ಸೇನಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಒಂದುವು. ಚೆಕಾ ಗೂಢಚಾರರೂ ಕಾರ್ಯಪ್ರವೃತ್ತರಾದರು. ಜಿರ್ಜಿನಸ್ಕಿ ಅವರ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿ. ಆತ ಪೋಲಿಶ್. ಸ್ವಾಲಿನ್‌ನೇ ಬಿರುಸು. ಅವನಿಗಿಂತ ಜಿರ್ಜಿನಸ್ಕಿಯ ಬಣ್ಣ ಹೆಚ್ಚು. ಆತನನ್ನು ಕಂಡರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಭಯಪಡುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ಇವನ ಸಹ ಕಾರದಿಂದ ವಿಯಾಟ್ಕಾದಲ್ಲಿ ದ್ರೋಹಿಗಳೆಲ್ಲರನ್ನು ಸ್ವಾಲಿನ್ ಗುಡಿಸಿ ಬಿಟ್ಟ. ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೊಲ್ಚಾಕ್ ವಿಯಾಟ್ಕದ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಏನಾಗುತ್ತಿತ್ತೋ ಎನ್ನೋ? ಆತ ಕಾಲಹರಣ ಮಾಡಿದ. ಸ್ವತಂತ್ರ ಝಿಕೊ ಸ್ಲಾವಿಯಾ ರಾಷ್ಟ್ರವು ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಕೊಲ್ಚಾಕ್‌ನ ಸೇನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಝಿಕ್ಕರಿಗೂ ಯುದ್ಧದ ಮೇಲಿನ ಆಸಕ್ತಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿತ್ತು. ಸ್ವದೇಶಕ್ಕೆ ತೆರಳಲು ಅವರು ಹಾತೊರೆದರು. ಹೀಗಾಗಿ ಕೊಲ್ಚಾಕ್ ಗತಿಗೆಟ್ಟ. ಕೆಂಪು ಸೇನೆ ಉರಾಲ್ ಪರ್ವತ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹಿಡಿಯಿತು. ಸೈಬೀರಿಯದ ಇರ್ ಕುಟ್‌ಸ್ಕ ವಶವಾಯಿತು. ೧೯೧೯ರ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಝಿಕ್ಕರು ಕೊಲ್ಚಾಕ್‌ನನ್ನು ಕೆಂಪು ಸೇನೆಯ ಸಾವಿನ ದವಡೆಗೆ ನೂಕಿದರು.

ಲೆನಿನ್‌ಗ್ರಾಡ್

ರಶಿಯದ ಹೊಸ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಒಡಿಯಲೆತ್ತಿಸಿದವರ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಶ್ ಮತ್ತು ಅಮೇರಿಕನ್ನರಿಗೂ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಈ ದೇಶಗಳ ಒಂಡವಲು ಗಾರರು ರಶಿಯದಲ್ಲಿ ೭ ಪಾರ ಪಾಲು ಬಂಡವಾಳ ಸುರಿಸಿದ್ದರೆಂಬದನ್ನು ಈ

ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದೆ. ಸೋವಿಯೆಟ್ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಹಣ ಮುಳುಗಿ ಹೋದೀತೆಂಬ ಬೆದರಿಕೆಯಿಂದ ಸೇನೆಯನ್ನೆಟ್ಟಿದರು. ಬ್ರಿಟಿಶ್ ನೌಕಾಪಡೆ ಉತ್ತರ ರಶಿಯದ ಮಾರ್ಷಲ್‌ನನ್ನು ಆರ್ಟ್‌ವರ್ಕ್ ಬಂದರಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಸೈನಿಕರನ್ನಿಳಿಸಿತು. ಇನ್ನೊಂದು ದಳವು ಬಾಲ್ವಿಕ್ ಸಮುದ್ರದ ಮೂಲಕ ಫಿನ್ ಆಟಾತಕ್ಕೆ ಸುಸುಳಿ ಪೆಟ್ರೊಗ್ರಡ್‌ವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಲು ಜೂಡೆನಿಚ್‌ನಿಗೆ ಸಹಾಯ ನೀಡಿತು. ಪೆಟ್ರೊಗ್ರಡ್‌ದಲ್ಲಿದ್ದ ಅನೇಕ ಬಿಳಿರಶಿಯನ್ನರು ತಮ್ಮ ನಾಯಕ ಜೂಡೆನಿಚ್‌ನ ಬಾಲ ಹಿಡಿದರು.

ಪೆಟ್ರೊಗ್ರಡ್ ಆಯಕಟ್ಟಿನ ಸ್ಥಳ. ಕ್ರಾಂತಿಭಾವ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಉಗಮಸ್ಥಾನ. ಎಲ್ಲ ವದ ತೊಟ್ಟಿಲು. ಮಾಸ್ಕೋ ಪಟ್ಟಣದ ಕೀಲಿಕೈ. ಅದನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡರೆ ರಶಿಯಾ ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡ ಹಾಗೆ. ಆ ಭಾರ ಹೊತ್ತು ಸ್ವಾಲಿನ್ ಪೆಟ್ರೊಗ್ರಡ್‌ಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಟ್ಟನು. ಅವನು ಬರುವ ಮೊದಲೇ ಜೂಡೆನಿಚ್ ದಾಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಪೆಟ್ರೊಗ್ರಡ್‌ವು ವಶವಾಗುವಂತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಆತ ಉದಾಸೀನದ ಮುದ್ದೆ. ಕಾರ್ನಿಲೊವ್‌ನಂತಹ ಪ್ರತಿಭಾನ್ವಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲ. ರಣ ಕೌತೂಹಲಿಯಲ್ಲ. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಿಂದ ಇನ್ನಷ್ಟು ಸೇನಾ ಸಹಾಯ ಬರಲೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ. ಜೂಡೆನಿಚ್ ಮಾಡಿದ ಕಾಲಹರಣ ಕೆಂಪು ಸೇನೆಯ ಸಂಘಟನೆಗೆ ಸ್ವಾಲಿನ್‌ನಿಗೆ ದೊರೆತ ಸಮಯಾವಕಾಶ. ಸ್ವಾಲಿನ್ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾರ್ಖಾನೆ ಕಣಿಗಳಿಗೆ ತೆರಳಿ ಸೈನಿಕರನ್ನು ಒಟ್ಟು ಗೂಡಿಸಿದನು. ಅವನ ಸೇನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಾಸನೊವ್ ಈ ರೀತಿ ಬರೆಯುತ್ತಾನೆ—‘ಅದು ನಿಸ್ತೇಜ ಸೇನೆ. ಸೈನಿಕರು ಉಪವಾಸವಿದ್ದವರಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರು. ಹರಿದ ಅರಿವೆ ಅಂಜಡಿ. ಪಾದರಕ್ಕೆ ಇದ್ದವರಿದ್ದಿತು ಇಲ್ಲದಿದ್ದವರಿಗಿಲ್ಲ. ಒಂದೂಕನ್ನು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಒಂದೊಂದು ಕಡೆ ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಯೋಧರಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟು ದೂರ ದಿಂದ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾಗಲೇ ಬೆವರಿನ ಹಾಗು ತುಬಾಕದ ದುರ್ಗಂಧ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಒಂದು ಸ್ಟೀಮ ರೋಲರ್ ಚಲಿಸಿದಂತೆ ಆ ಸೇನೆಯ ನಡೆ.’

ಇಂತಹ ಸೇನೆಯ ಇದಿರೂ ಜೂಡೆನಿಚ್‌ನ ಆಟ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ಬಿಳಿ ರಶಿಯನ್ನರು ಪಲಾಯನ ವ್ರತ ಕೈಕೊಂಡರು. ಪೆಟ್ರೊಗ್ರಡ್‌ಕ್ಕೆ ಆಪಾಯ ತಪ್ಪಿತು. ಈ ವಿಷಯದ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಪೆಟ್ರೊಗ್ರಡ್‌ಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಲಿನ್ ಲೆನಿನ್

ಗ್ರಾಡ್‌ವೆಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟ. ಅಂದಿನಿಂದ ಈ ನಗರವು ಅದೇ ದಿವ್ಯನಾಮದಿಂದ ತಲೆಯೆತ್ತಿ ಮೆರೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಡೆಸಿಕಿನ್

ಚರ್ಮನಿಯು ಶರಣು ಹೋದ ಮೇಲೆ ರಶ್ಮಿಯಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮದ ಬಂಡೆ ಮುಗಾರರ ಚಟುವಟಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಿತು. ಆಗ ಡೆಸಿಕಿನ್ ಬಿಳಿರಶ್ಮಿಯನ್ನರ ಸೇನಾಪತಿಯಾಗಿದ್ದ. ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಈತ ಸಮರ್ಥ. ಫ್ರೆಂಚರದು ಸಹಾಯ ಅವನಿಗೆ. ಫ್ರೆಂಚ ನೌಕಾಪಡೆ ಕವು ಸಮುದ್ರದ ವರೆಗೂ ಚಲಿಸಿ ಸೈನಿಕರನ್ನೊದಗಿಸಿತು. ರುಮೇನಿಯನ್ನರು ಗ್ರೀಕರು ಡೆಸಿಕಿನನ ಬೆಂಬಲಕ್ಕೆ ನಿಂತರು. ಕುರಸ್ಕು ಒರೆಲ್ ನಗರಗಳು ಅವನ ವಶವಾದವು. ಇತ್ತ ಕಾಸ್ತಿಯನ್ ಸಮುದ್ರ ಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದ ರಾಂಗೇಲ್ ಝಾರಿಸ್ತಾನವನ್ನು ಸುಂಗಿನೀರು ಕುಡಿದ. ಸೋವಿಯೆಟ್ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಡೆಸಿಕಿನ್ ಮತ್ತು ರಾಂಗೇಲ್‌ರವರು ಪರಮ ವೈರಿಗಳಾಗಿ ನಿಂತರು.

ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್ನನನ್ನು ಪುನಃ ದಕ್ಷಿಣದ ರಣರಂಗಕ್ಕೆ ಕಳಿಸುವುದುಚಿತವೆಂದು ಮಿಲಿಟರಿ ಮಂಡಲದ ವಿಚಾರ. ಆತನು ಮಾತ್ರ ತಕ್ಷಣ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳೂ ಇವೆ. ಈ ಮೊದಲೊಮ್ಮೆ ಅವನು ಝಾರಿಸ್ತಾನವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿದ್ದನು. ದಿನ ಬೆಳಗಾಗುವದರೊಳಗೆ ಟ್ರಾಟಿಸ್ಕಿ ತರುಣ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕಿತ್ತೊಗೆದು ತನ್ನ ಅನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾದವರನ್ನು ನೇಮಿಸಿಕೊಂಡ. ಇವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಝಾರನ ಉಪ್ಪನ್ನು ತಿಂದು ಬೆಳೆದವರು. ಝಾರನ ಮೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರೇಮಾದರವಿದ್ದುದು ಸಹಜವೇ. ಝಾರ್ ಪಕ್ಷದವರ ಕೈ ಮೇಲಾಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ರೂಪ ಹೊಂದಿದಾಗ ಇವರು ಬಾಲ್ಯವಿಕರನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಹೋಗಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಗೆದ್ದೆತ್ತಿನ ಬಾಲ ಹಿಡಿದ ಮನೋವೃತ್ತಿ! ಹೀಗಾಗಿಯೇ ಝಾರಿಸ್ತಾನ ಈಗ ಕೈಬಿಟ್ಟುಹೋದುದು. ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತೆಸೆದು ನೇಮಿಸಲು ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಧಿಕಾರವಿರುವದು ಅವಶ್ಯ. ಟ್ರಾಟಿಸ್ಕಿ ನಡುನಡುವೆ ಕೈಹಾಕಬಾರದು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದನು. ಮಿಲಿಟರಿ ಮಂಡಲದವರು ನಿರುಪಾಯರಾಗಿ ಒಪ್ಪಿದರು. ಇದು ಟ್ರಾಟಿಸ್ಕಿಗೆ ದೊರೆತ ಪ್ರಥಮ ಅಪಜಯ.

ಡೆಸಿಕಿನ್ ಮತ್ತು ರಾಂಗೇಲಾ ರವರನ್ನು ಸೋಲಿಸಲು ಟ್ರಾಟ್ಸ್ಕಿ ಯೋಜನೆ ಯೊಂದನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದ. ರೊಸ್ಕೊವ್ ಡೆಸಿಕಿನನ ಸನ್ನಿಧಿ ಕೇಂದ್ರ. ಝೇರಿ ಸ್ತಾನದಿಂದ ರೊಸ್ಕೊವ್ ಕಡೆ ಹಾದು ಹೋಗಬೇಕೆಂದವನ ತರ್ಕ. ಇದಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಲಿನ್ಸ್ಕನದು ವಿರೋಧ. ಈ ಹೆದ್ದಾರಿ ಹಿಡಿದರೆ ಕಾಸಕರ ರಾಜ್ಯ ದಾಟ ಬೇಕಾಗುವುದು. ಅವರು ಬಿಳಿ ರಶಿಯನರ ಬಲಗೈ ಒಂಟರು. ಡೆಸಿಕಿನ್ ಮತ್ತೆ ಅವರ ದೇಶಾಭಿಮಾನವನ್ನು ಕಲಕುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಅದುದ ರಿಂದ ಆ ರಸ್ತೆ ಬಿಟ್ಟು ಖಾರ್ಖಾವ ಮೂಲಕ ರೊಸ್ಕೊವ್ ಗೆ ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕುವುದು ಲೇಸೆಂದು ಸ್ವಾಲಿನ್ಸ್ಕನ ಮತ. 'ಖಾರ್ಖಾವ ಕೂಲಿಕಾರರ ಕೇಂದ್ರ. ಅವರು ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರರು. ಕೆಂಪು ಸೇನೆಯನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸು ವರು. ಖಾರ್ಖಾವನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಮೊರೊಸೆಚ್-ರೊಸ್ಕೊವ್ ರೇಲ್ವೆ ಕತ್ತರಿಸಲ್ಪಡುವುದು. ಡೆಸಿಕಿನನು ಕಾಳುಕಡಿ, ಕಲ್ಲೆದ್ದಲು ತರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವುದು ಈ ಮಾರ್ಗದಿಂದಲೇ' ಎಂದು ಸ್ವಾಲಿನ್ ಲೆಸ್ನಿಗೆ ಒರೆದ. ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸದೇ ಇದ್ದರೆ ದಕ್ಷಿಣ ರಣರಂಗದಲ್ಲಿ ತಾನಿದು ವುದು ವ್ಯರ್ಥವೆಂದೂ ಅವನು ಸೂಚಿಸಿದ; ಲೆಸಿನ್ ಈ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತೂಗಿ ನೋಡಿ, ಸ್ವಾಲಿನ್ಸ್ಕನ ಯೋಜನೆಗೆ ಅನುಮತಿಯಿತ್ತ.

ಸ್ವಾಲಿನ್ ಮೊದಲು ಉಹಿಸಿದಂತೆ ಡೆಸಿಕಿನನಿಗೆ ಸೋಲು ಪ್ರಾಪ್ತ ವಾಯಿತು. ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳು, ಮದ್ದು ಗುಂಡುಗಳು, ಅಸಂಖ್ಯ ಕಾಸಕ ಕುದುರೆಗಳು ಕೊಳ್ಳಿ ದೊರೆತುವು. ಅಳಿದುಳಿದ ಡೆಸಿಕಿನನ ಸೇನೆಯನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಲು ರಾಂಗೇಲಾ ಯತ್ನಿಸಿದ. ಆದರೆ ಕೆಂಪು ಸೇನೆಯ ಪೆಟ್ಟನ್ನು ಸಹಿಸದೆ ತನ್ನ ಪರಿವಾರದೊಂದಿಗೆ ಕಾಸಸ್ವಾಂಟಿನೋವಲಾ (ಇಸ್ತಾಂಬೂಲಾ) ದಲ್ಲಿ ತಲೆಮರೆಸಿಕೊಂಡನು.

ವೋಲರ ಅತಿಕ್ರಮಣ

'ಹಿರಿಯಕ್ಕನ ಚಾಳಿ ಮನೆ ಮಕ್ಕಳಿಗಿಲ್ಲ' ಎಂಬ ಮಾತು ಸುಳ್ಳಲ್ಲ. ಅಮೇರಿಕನರು, ಬ್ರಿಟಿಷರು, ಜರ್ಮನರು ರಶಿಯದ ಒಂದೊಂದೇ ತುಣುಕು ಗಳನ್ನು ಸುಂಗುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ನೋಡಿ ವೋಲರೂ ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿ ಬಂದರು. ವೋಲರ ಈ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯು ಒಂದು ಸೋಜಿಗವಾದುದು. ಏಕೆಂದರೆ, ಅನೇಕ ಶತಮಾನಗಳ ವರೆಗೆ ಪರದಾಸ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಬದ್ದಾಡಿದ ಜನಾಂಗವಿದು.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಶತಮಾನದ ವರೆಗೆ ಹೋರಾಡಿದರು. ಮಹಾ ಯುದ್ಧ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಿತ್ರರಿಗೆ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟು ಕೃತಜ್ಞತೆಯಾಗಿ ಪೋಲರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹಕ್ಕು ಮನ್ನಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಪೋಲಂಡು ತಲೆ ಎತ್ತಿ ಮದುವೆ ಹಾಕಿ. ಆದರೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದೊರೆತೊಡನೆಯೇ ರಾಜ್ಯವಿಸ್ತರಣದ ದುರಾಶೆ ಹಿಡಿಯಿತು ಪೋಲರಿಗೆ. ಮಾರ್ಶಲ್‌ಪಿಲ್‌ಸುಡ್‌ಸ್ಟ್ರೈಂಜ್ ಮತ್ತು ಪ್ರಿಟಿಶ್ ಸೇನೆಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ದುರ್ಬಲ ರಶಿಯದ ಪಶ್ಚಿಮ ಯುಕ್ರೇನ್ ಮತ್ತು ಜಿಗಿ ರಶಿಯದ ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಸೆಳೆದುಕೊಂಡ. ಇನ್ನೂ ಪೋಲಿಶ್ ಸೈನ್ಯ ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ರುಶೋಮೀರದಲ್ಲಿ ಬುಡೆನ್ನಿ ಅವರನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದ. ಓಡುತ್ತಿರುವ ಪೋಲರನ್ನು ಕೆಂಪುಸೇನೆ ವಾರ್ಸಾನಗರದ ವರೆಗೆ ಬೆಂಬತ್ತಿತು. ದಣಿದ ಕೆಂಪು ಸೈನಿಕರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಹಿನ್ನಡೆಯೊದಗಿತು. ಫ್ರೆಂಚರ ಬೆಂಬಲದಿಂದ ರಶಿಯನರನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕಟ್ಟಿ ತಾವು ಮೊದಲು ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಪೋಲರು ಶಕ್ತರಾದರು.

ಲೆನಿನ್‌ನ ಕೊಲೆಯ ಯತ್ನ

ಸೋವಿಯೆಟ್ ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತೆಯನ್ನು ತಲೆಬಾಡ ಮಾಡಲು ಬಂಡವಾಳಗಾರರೆಬ್ಬಿಸಿದ ಪುಂಡಾಟ ಒತ್ತಟ್ಟಿಗಿರಲಿ. ಬಾಲ್ಶೆವಿಕ್ ಮುಖಂಡರ ಕೊಲೆಗೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದರು. ೧೯೧೮ರಲ್ಲಿ ವೋಲೊಡ್‌ರನ್ನು ಮತ್ತು ಉರಿಟನ್ನು ಎಂಬಿಬ್ಬ ಪ್ರಮುಖರು ಒಳಸಂಚುಗಾರತ್ವತೋಷಿಗೆ ಎರವಾದರು. ಕಪಲಾಸ ಎಂಬಾಕೆ ಸೋವಿಯೆಟ್ ರಶಿಯ ಪಿತಾಮಹ ಲೆನಿನ್ನನಿಗೂ ಗುಂಡೆಸೆದಳು. ಲೆನಿನ್ ಸಾವಿಗೀಡಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಪ್ರಾಣಪಕ್ಷಿ ಹಾರುವವರೆಗೆ ಆತ ಈ ಸೋವಿಯಿಂದ ಬಳಲಿದ.

ಬಂಡವಾಳಗಾರ ಭಂಡರು ರಶಿಯದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿವಿನಾಶಕ ಚಟುವಟಿಕೆ ಗಾಗಿಯೂ ಅಪಾರ ಧನ ಸುರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮೂರು ಕಾಸು ಆರು ಕಾಸುಗಳೆ ಗಾಗಿ ಕೆಲವರು ತಮ್ಮನ್ನು ವಿದೇಶಿಯರಿಗೆ ಮಾರಿಕೊಂಡರು. ಈ ದೇಶದ್ರೋಹಿಗಳು ರೇಲ್ವೆ, ಸೇತುವೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡಲು ಹಿಂದುಮುಂದು ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ಡೆನಿಕಿನ್, ಕೊಲ್ಚಾಕ್, ಜ್ಯೂಡೆನಿಚ್ ಮೊದಲಾದವರಿಗೆ ೧೦ ಕೋಟಿ ಪೌಂಡುಗಳ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲಾಗಿದೆಯೆಂದು ಪ್ರಿಟಿಶ್ ಸರಕಾರವೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಅಸ್ತಿವಿನಾಶಕ

ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗಾಗಿ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿದ ಹಣವೆಷ್ಟೋ ಏನೋ? ಕೂಲಿಕಾರರ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಮುರಿದೆನೆಯವ ಬಂಡವಲುಗಾರರ ಈ ಹಂಚಿಕೆಯು ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕೂಲಿಕಾರರನ್ನು ನಿದ್ದೆಯಿಂದೆಬ್ಬಿಸಿತು. ಬ್ರಿಟಿಶ್ ಸೇನೆಯನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಅಲ್ಲಿ ಚಳವಳಿಯೆದ್ದಿತು. ಈ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಮನ್ನಿಸದೇ ಇದ್ದರೆ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಸಂಪು ಹೂಡುವುದಾಗಿ ಅವರು ಅಂಬಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಸಿದ್ಧತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡತೊಡಗಿದರು. ಅಂದಿನ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಲಾಯಿಡ್ ಜಾರ್ಜ್, ಜನಾಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಬಗ್ಗಿ ಬ್ರಿಟಿಶ್ ಸೈನಿಕರನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿ ಘೋಷಿಸಿದ. ಇತ್ತ ಕವುಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಫ್ರೆಂಚ್ ಯುದ್ಧ ಹಡಗಗಳ ನಾವಿಕರೂ ದಂಗೆಯೆದ್ದರು. ರಶಿಯದ ಕೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಹೂತುಪೋದ ತಮ್ಮ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕೊಸರಿಕೊಳ್ಳದೆ ಫ್ರೆಂಚರಿಗೂ ಬೇರೆ ಉಪಾಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ರಶಿಯದೊಡನೆ ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಂದ ಬಯಸಿದರು. ಶಾಂತಿಗಾಗಿ ಹಾತೊರೆದುತಿದ್ದ ರಶಿಯ ಪೋಲಂಡ್ ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿದ್ದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟಿತು. ೧೯೨೫ರೊಳಗೆ ಕೆಂಪು ಸೇನೆ ದೇಶವನ್ನು ವಿಮೋಚನೆಗೊಳಿಸಿತು.

ಸೋವಿಯೆಟ್ ರಾಷ್ಟ್ರ ಬಂಡವಲು ಬಗತ್ತಿನ ಏಟಿಗೆ ಕುಗ್ಗಲಿಲ್ಲ. ಕುಸಿಯಲಿಲ್ಲ, ಇತಿಶ್ರೀಯೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಹಗೆಗಳೇ ಹಲ್ಲುಮುರಿದುಕೊಂಡರು. ರಶಿಯದ ಮೈರಿಗಳೆಷ್ಟು? ಕ್ರಾಸನೊವ್, ಚೆನಿಕಿನ್, ಕೇಲ್ಹಾಕ್ ಇವರೇನು ಸಾಮಾನ್ಯರೆ? ಕಾಸಕ್ ಸವಾರರು ಅವರ ಕಡೆ. ಬಂಡವಲು ದೇಶಗಳ ಧನಜನ ಸಹಾಯ ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ; ಅದರೂ ಅವರ ಕೈ ಸೋತಿತು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಾಂತಿಯ ಶಿಬಿರದಲ್ಲಿ ಏಕೈವಿಲ್ಲದುದೇ ಆಮಜಯದ ಕಾರಣ. ಚೆನಿಕಿನ್, ಕೇಲ್ಹಾಕ್ ಮೊದಲಾದವರದು ಸೇನೆಯಿಂದೆನ್ನುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ದರೋಡೆಖೋರರ ತಂಡಗಳೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸೊಗಸು. ಕೆಲವರು ರಾಜವಂಶದ ಪುನಸ್ಥಾಪನೆ ಒಂದುಸುತಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರು ಅದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧಿಗಳು; ಸ್ವಯಂ ಅಧಿಕಾರಲಾಲನೆಯಿದ್ದವರು. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಬಂಡವಲುಗಾರರಿಗೆ ಝಾಠನಾದರೂ ಆಷ್ಟೆ. ಇನ್ನೂ ರಾಡರೂ ಆಷ್ಟೆ. ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಪಾರೀ ಹಕ್ಕು ಹಿತಗಳಿಗೆ ಕೊಡಲೆಯೆಸೆಯದ ಸರಕಾರವಿದ್ದರೆ ಸು. ಏಕೋದ್ದೇಶವಿಲ್ಲದೆ ಅವರು ಕಟ್ಟರು.

ಹೊಸ ಶಕ್ತಿ

ಜಾಲ್ಮೈವಿಕರ ಕಥೆ ಬೇರೆ. ಅವರು ಬೀರಿದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವಾದದ ಸಂದೇಶ ವನ್ನು ಜನ ಅಲಿಸಿರುವರು. ನವನವ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಅವರು ಪರಿಗ್ರಹಿಸಿರುವರು. ಇದು ತಮ್ಮ ದೇಶ, ತಮ್ಮೆಲ್ಲರ ದೇಶ, ಜನಸಾಮಾನ್ಯರದು, ಬಡವರದು, ಇಳಿಯಲ್ಲಿ ಇಂತಹದು ರಾಜ್ಯ ಇದೊಂದೇ, ಇದನ್ನು ಕಟ್ಟಿದವರು ತಾವು ಎಂಬ ದೇಶಾಭಿಮಾನ, ಸ್ವಾಭಿಮಾನ ಅವರ ರಕ್ತಗತವಾಗಿರುವುದು. ತಮ್ಮ ಸುಖಕ್ಕಾಗಿ, ಸರ್ವ ಜನ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ದುಡಿಯುವುದು ಮಡಿಯುವುದು ತಮ್ಮ ಪರಮೋ ಧರ್ಮ ಎಂಬದನ್ನು ಅವರು ಬಲ್ಲರು; ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವಾದದ ಕಿಡಿ ಅವರ ಹೃದಯದೀಪವನ್ನು ಬೆಳಗಿಸಿದೆ; ಧೈರ್ಯ ಕೊಟ್ಟಿದೆ; ಸಾಹಸಕ್ಕೆ ಎಳೆದೊಯ್ಯುತ್ತಿದೆ. ಅದರ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ತನುಮನ-ಧನವನ್ನರ್ಪಿಸಲು ಅವರು ಸದಾಸಿದ್ಧರೇ. ತಮ್ಮ ಹೆಮ್ಮೆಯ ನಾಡಿಗೆ, ತನುಗೆ ಪ್ರಿಯವಾಗಿರುವ ತತ್ವಕ್ಕೆ ಗಂಡಾಂತರ ಬಂದಾಗ ಇಡೀ ದೇಶವೇ ಇಡೀ ಜನಾಂಗವೇ, ಸಕಲ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಒಂದು ವ್ಯಕ್ತಿಯಂತಾಗಿ ಎದ್ದಿತು. ಈ ಶಕ್ತಿಯ ಪ್ರತಿಮೂರ್ತಿಯೇ ಕೆಂಪು ಸೇನೆ. ಅದರ ಶಕ್ತಿ ಹೊಸತು. ಅಸಾರವಾದುದು. ಅಜೇಯವಾದುದೂ ಅದರಿಂದಲೇ.

ಈ ಅನಂತ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಚೋದಿಸಿದ್ದು ಲೆನಿನ್‌ನ, ಸ್ಟಾಲಿನ್‌ನ, ಜಾಲ್ಮೈವಿಕರ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯ. ಕಟ್ಟುಕಟ್ಟಳೆಗಳಿಂದ, ಜೀವನದ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಂದ ಅವರು ಈ ಕಾರ್ಯ ಸಾಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆಪತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಜಾಲ್ಮೈವಿಕರೇ ರಣರಂಗಕ್ಕೆ ತೆರಳಿ ಆತ್ಮಾರ್ಪಣವಾಡಿರುವರು. ಕೇವಲ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲ. ಮುಖಂಡರು ಕೂಡಾ ಹಿಂಗೆ ಬಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಸ್ಟಾಲಿನ್ ಅವರ ಕೊಂದು ಸಾಕ್ಷಿ. ಅಂತಃಕಲಹ, ದಂಡಯಾತ್ರಿಗಳು ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅವನು ಜಗಜಜ್ಜಿಯಂತೆ ಹೋರಾಡಿರುವನು. ಅವನ ಕ್ಷಾತ್ರತೇಜ ಬೆಳಗಿದುದು ಇಂದೇ. ಬಂಡವಲು ರಕ್ತಸರ ಹಾವಳಿ ಸುಸಿದ ರಶಿಯದ ಜನತೆಗೆ ದಧೀಪಿ ಮುನಿಯಂತೆ ಉಪಕಾರವಾಗಿದ್ದಾನೆ ಸ್ಟಾಲಿನ್. ಸ್ಟಾಲಿನ್ ತೋರಿದ ಧೈರ್ಯ, ರಣಕೌಶಲ ಸುಮಾರು ಅಕ್ಷರಗಳಿಂದ ಬರೆದಿಡಲರ್ಹವಾಗಿದೆ. ಅವನ ಕೀರ್ತಿ ಹಬ್ಬಿದುದು, ಜನತೆಯ ಪ್ರೀತಿ ಆತ ಗಳಿಸಿದುದು ಈ ಕಾಲದಲ್ಲೇ. ತನ್ನ ನಾಡಿಗೆ ತಾನೇ ಕೊಂಬೆಯಾದ ಸ್ಟಾಲಿನ್. ಆ ಕೊಂಬೆಯೊಳಗೆ

ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ರಶಿಯದ ಚಿನ್ನದ ಕಣಿಗಳನ್ನೂ, ಸುವರ್ಣ ಮಣ್ಣನ್ನೂ, ಹೆಣ್ಣನ್ನೂ ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಸ್ವಾರ್ಥ ಸಾಧಕರಿಗೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಆಗದು, ದಲಿತ ಜನರ ನಾಡು ಮರೆತು ನಿಂತಿತು. ನಿಲ್ಲುವುದರಲ್ಲೂ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ರಶಿಯನ್ ಕವಿ ಬಂಬೂಲಾ 'ನನ್ನ ಜನತೆ ಹಾಡಿದ ನುಡಿ ಹುಸಿಯೇ? ಪಾವ್ತು ಹೊರತು ಗರುಡಿಗೆ ಆಳಿವೆ?' ಎಂದು ಹಾಡಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

‘ ದಲಿತ ಜನಕೆ ಸುಖವಿತ್ತ ನವಧರೆ
ಕಳ್ಳ ನರಿಯ ಪಾಲಾಗುವುದೆ ? ’
ಸ್ವಾರ್ಥಧೂರ್ತರ ಕೊಳ್ಳೆಗೀ ಇಳೆ
ಬಳಗಾಗದು; ಬಾಗಲು ಬಹುದೆ ? ’

ಸ್ಟಾಲಿನ್ ಮತ್ತು ಟ್ರಾಟ್‌ಸ್ಕಿ

ಬಾಲ್ಕೆನಿಕ್ ಮುಖಂಡರಲ್ಲೆಲ್ಲ ಸ್ಟಾಲಿನ್ ಮತ್ತು ಟ್ರಾಟ್‌ಸ್ಕಿ ಅತ್ಯಂತ ಸಮರ್ಥರು. ಆದರೆ ದುರದೃಷ್ಟದಿಂದ ಎತ್ತು ಗುಡ್ಡಕ್ಕೆಳೆದರೆ ಎಮ್ಮೆ ಸೀರಿಗೆಳೆಯಿತು ಎಂಬ ಹಾಗೆ ಅವರ ಮನೋವೃತ್ತಿ. ಒಬ್ಬರನ್ನು ಕಂಡರೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗಾಗದು. ಪರಸ್ಪರ ತಿರಸ್ಕಾರ, ಅಸೂಯೆ, ತಾತ್ವಿಕ ಘರ್ಷಣೆ, ಅಧಿಕಾರ ಲಾಲನೆಗಳಿಂದ ದ್ವೇಷವು ದಿನೇ ದಿನೇ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಹೋಯಿತು. ಲೆನಿನ್ ಜೀವಂತವಿರುವ ವರೆಗೆ ಆತನ ಮೇಲಿನ ನಯ ಭಯ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಯಾವಾಗ ಆ ಒಲವಿನ ಎಳೆ ಹರಿದು ಹೋಯಿತೋ ಆಗ ಇಬ್ಬರೂ ರಣಕಣಕ್ಕೆ ಇಳಿದರು. ಒಂದಲ್ಲ ಎರಡಲ್ಲ, ಹಲವು ವರುಷಗಳ ವರೆಗೆ ಈ ರಾಸಾಯನಿಕಮಯ ಮಲ್ಲಯುದ್ಧ ನಡೆಯಿತು. ಇವರೊಳಗಿನ ಕಲಹ ರಶಿಯದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನೇ ಬದಲಾಯಿಸಿದೆ. ಟ್ರಾಟ್‌ಸ್ಕಿಯ ಬದುಕು ಸ್ಟಾಲಿನ್ನನೇಕೆ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದನೆಂದು ತಿಳಿಯ ಬೇಕಾದರೆ ಅವರೊಳಗಿನ ಕುಸ್ತಿಯನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಾಣುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಅನಾರೋಗ್ಯ

ಈ ನಾಟಕದ ಮೊದಲನೆಯ ಅಂಕ ಆರಂಭವಾದುದು ೧೯೨೧ರಲ್ಲಿ. ಸ್ಟಾಲಿನ್ ದೇಹವೃದ್ಧಿಯಾದ ಬಳುವರು. ಕ್ರಾಂತಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಾಂತಿಯ

ಹೋರಾಟದಿಂದ ಅವನ ಅರೋಗ್ಯದ ಮೇಲೆ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿದೆ. ನೆವಕ್ಕೆ ಎದ್ದು ಹೊಟ್ಟೆ ನೋವು. ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದ ವಾಕ್ಯವು, 'ಕರುಣನ ರೋಗ. ಶಸ್ತ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮಾಡದೆ ಪ್ರಾಣವಳಿಯದು' ಎಂದು. ಮಾಸ್ಕೋ ನಗರದಲ್ಲಿರುವ ನೊಲ್ಡಾಟೆನಕೋವ್ಸ್ಕಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಲಿನ್ ಬಂದೊರ ಗಿದ್ದ. ಶಸ್ತ್ರಕ್ರಿಯೆ ಎಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆಯಾಯಿತೋ ಏನೋ? ಮೃತ್ಯು ಅವನ ಹಾಸಿಗೆಯ ಒಳಿ ಕುಳಿತು ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳ ವರೆಗೆ ಅವನ ಕೈ ಹಿಡಿದಿಡೆಯುತಿತ್ತು; ಸ್ವಾಲಿನ್ ಒದುಕುವುದೂ ಸಂಶಯವೆಂದು ಕೆಲವರು ತಿಳಿದಿದ್ದರು. ಸಹಾನುಭೂತಿ ಕನಿಕರದಿಂದ ಎಲ್ಲರ ಹೃದಯಗಳೂ ಅರಳಿದುವು. ತಮಗೆ ಪ್ರಿಯರಾದ ಜನ ರೋಗರುಜಿಗಳಿಂದ ನವೆದವಾಗ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹಾಗೆಯೇ ಅನ್ನಿಸುವುದು. ರೋಗಿ ವಿರೋಧಿಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲನೇಕೆ? ಆ ಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಹಿಂದಿನದನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದಿಲ್ಲ. ಲೆಸಿನ್ ಕೂಡಾ ಅಂತಹ ಉದಾತ್ತ ವ್ಯಕ್ತಿ. ಸ್ವಾಲಿನ್ ಟ್ರಾಟ್ರಾಸ್ಕಿ ಕಲಹದಿಂದ ಆತನು ಗಾಬರಿಗೊಂಡಿದ್ದ. ಟ್ರಾಟ್ರಾಸ್ಕಿ ಕಲಹಬಾಧಿತ, ಸ್ವಾಲಿನ್ ರಣಪೀಠ. ಅವರೊಳಗಿನ ವಿವಾದದಿಂದ ಮುಂದೇನಾಗಬಹುದೋ ಎಂಬ ಅಂಜಿಕೆಯೂ ಇತ್ತು ಆತನಿಗೆ. ಆದರೆ ಒಮ್ಮೆ ಸ್ವಾಲಿನ್ ಮೃತ್ಯುಶಯ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿರುವನೆಂದು ತಿಳಿದೊಡನೆಯೇ ಲೆಸಿನ್ ಸಲ್ಲಿ ಸದ್ಭಾವ, ಒಲವು ಉಕ್ಕೇರಿ ಬಂತು. ಸ್ವಾಲಿನ್ ಸಲ್ಲಿರುವ ಗುಣ ಗೆರೆ ಬಣ್ಣಗಳು ಅವನ ಕಣ್ಣಿಗಿರುವ ಮಿಂಚತೊಡಗಿದುವು. ಸ್ವಾಲಿನ್ ಸಲ್ಲಿರುವ ಗುಣ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೆತ್ತಿದೆಯೆ ಇನ್ನಿ ರವರು ಆತನನ್ನು ಕಾಕೇಶಿಯದ ಮಂಗವೆಂದು ಹೀಗೆಯೆಂತಿದ್ದಾಗ ಹಿಡಿದಿತ್ತಿದವ ತಾನು. ಎಷ್ಟು ವಿಧೇಯನಾದ ಸ್ವಾಲಿನ್! ಸಂಘವಾದದ ಮೇಲೆ ಅವನಿಗಷ್ಟು ಶ್ರದ್ಧೆ! ಒಮ್ಮೆಯಾದರೂ ಒಣ್ಣು ಒದಲಾಯಿಸಿಲ್ಲ; ಮನಸ್ಸು ಚಂಚಲವಾಗಿಲ್ಲ. ಕ್ರಾಂತಿಯ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಅವನು ಪಟ್ಟ ಕಷ್ಟ ಮಾಡಿದ ತ್ಯಾಗ ಎಷ್ಟು ಅನುಪಮ! ಅವನ ಧೈರ್ಯವೇನು? ಮಾನಸಿಕ ಸ್ಥೈರ್ಯವೇನು? ಒಂಟವಲುಗಾರರು ದಂಡಿತ್ತಿ ಬಂದಾಗ ತೋರಿದ ಶೌರ್ಯವೇನು? ಸ್ವಾಲಿನ್ ಶಿಷ್ಯನಲ್ಲ, ಮಿತ್ರನಲ್ಲ, ತನ್ನ ಬೀಗೈ. ಬೇವಕ್ಕೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡ ಇನ್ನೊಂದು ಜೀವವಿಶೇಷ ಎಂದೆನ್ನಿಸಿತು ಲೆಸಿನ್‌ನಿಗೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲದ ಮಮತೆ ಹುಟ್ಟಿತು ಆತನ ಮೇಲೆ. ದಿನಂಪ್ರತಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಬಂದು ಸ್ವಾಲಿನ್ನನ

ಯೋಗಕ್ಷೇಮವನ್ನು ವಿಚಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಲೆನಿನ್ ದೈವಪ್ರಸನ್ನವಾದೊಡನೆಯೇ ಮೃತ್ಯು ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಕರಗಿಹೋದನು. ಡಾಕ್ಟರರ ಸಲಹೆಯಂತೆ ಆರೋಗ್ಯ ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸ್ವಾಲಿನ್ ಚಾರ್ಜಿಯಾಕ್ಕೆ ಹೋರಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದನು.

ಟ್ರಾಟ್‌ಸ್ಕಿಯ ಕನಸು

ಇದು ಟ್ರಾಟ್‌ಸ್ಕಿಯ ಮಹಿಮೆಯ ಕಾಲ. ದಿವಸಕ್ಕೊಂದು ಕಡೆ ಸೇನೆಯ ಕಮಾಂಡರು. ಟ್ರಾಟ್‌ಸ್ಕಿ ಶೈತಾಂಶವನ್ನೇರಿ ಈ ಸೈನಿಕರನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ತಾಸುಗಟ್ಟಲೆ ಗುಡುಗುಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಬಂಡವಲು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ದಂಡೆತ್ತಿ ಬಂದಾಗ ದೇಶವನ್ನು ಉಳಿಸುವವನು ತಾನೇ ಎಂದವನ ಸ್ವಪ್ನಶಂಕೆ ಅವನ ಮೊಗಲ ತಿವಿಯೇನು ? ಅತ್ತಿಂದಿತ್ತ ಓಡಾಡಲು ರುಘಾರನ ಮೋಟಾರೇನು ? ' ಎರಡನೇ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ' ಎಂದೆನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು ಕೆಲವರು. ಪ್ರಾಯಶಃ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ನಾಗುವುದು ಆತನ ಇಚ್ಛೆಯಿದ್ದಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ಲೆನಿನ್‌ನ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿ ತಾನೆಂಬ ಭಾವನೆ ಮಾತ್ರ ತಲೆತುಂಬಿ. ಕಾಮೆನೊವ್, ಜಿನ್‌ನೊವಿನ್ ವೊಡಲಾದವರೆಲ್ಲ ಹುಲುಮನುಷ್ಯರು. ನಾಯಕತ್ವಕ್ಕೂ ಅವರಿಗೂ ಬಹಳ ಅಂತರ. ಯಾರಾದರೂ ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧಿಯೊಬ್ಬನಿದ್ದರೆ ಆತ ಸ್ವಾಲಿನ್. ಸ್ವಾಲಿನ್ ! ಓ ! ಆ ಬರಟು ಪ್ರಾಣ ! ಕಾಕೇಶಿಯದ ಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಕೆತ್ತಿದ ವಿಗ್ರಹ ! ಆ ಬುರುಡೆಯೊಳಗೆ ಬುದ್ಧಿಯೇನಿದೆ ? ಲೆನಿನ್‌ನ ವಾರಸುದಾರ ತಾನೇ. ಎಂಬ ಭ್ರಮೆ ಆತನಿಗೆ. ಲೆನಿನ್‌ನ ಸತಿ ರೂಪಕಾ ಕೂಡಾ ಹಾಗೆಯೇ ಅರಿತಿದ್ದಳು. ಟ್ರಾಟ್‌ಸ್ಕಿಯ ಮೇಲೆ ಅವಳಿಗೆ ಅಚ್ಚುಮೆಚ್ಚು. ಆತನ ಪ್ರತಿಭೆಗೆ ಆಕೆ ಮೂರು ಹೋಗಿದ್ದಾಳೆ. ಅವಳ ಮೂಲಕ ಲೆನಿನ್‌ನ ಕೃಪಾಕಟಾಕ್ಷ ಪಡೆಯಲೂ ಆತ ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದ.

ಇತ್ತ ಲೆನಿನ್ ಘಂಡಾದೀವದ ಸೊಡರಣ್ಣಿ ತೀರುತ್ತ ಬಂದಿತು. ಅವನಿಗೆ ಪಕ್ಷಪಾತ. ಹಾಸಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಏಳಲಾರ. ಜೇತನ ಕುಂದುತ್ತಿದೆ. ವೃದ್ಧಾಪ್ಯದಲ್ಲಿ ಮನೆ ಯಜಮಾನನು ತನ್ನ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿ ಬದುಕು ಭಾಗ್ಯ, ಮಕ್ಕಳುಮರಿಗಳ ಭವಿತವ್ಯವನ್ನು ಚಿಂತಿಸುವಂತೆ ಲೆನಿನ್ನನೂ ವಿಚಾರಮಗ್ನನಾದನು. ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸಿದಾಗ ಆತನಿಗೆ ಕಂಡುಬಂದ ದೋಷ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯ ಕೊರತೆ. ಕ್ರೆಸ್ಕಿನಸ್ಕಿ, ಸೆರಿಬ್ರಿಯಾಕೊವ್

ಮತ್ತು ಸ್ವಾಸೋವ್ ಬಾಲ್ಯೋವಿಕ್ ವರಿಷ್ಠ ಸಮಿತಿಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾಗಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇವರು ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಾರಕೂನರೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಒಲಿಸ್ಸಾಗದು. ಏಕೆಂದರೆ ಇವರು ನಾಮ ಮಾತ್ರ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಲೆಸಿನ್ ತಾನೇ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಆದರೆ ತಾನು ಕಣ್ಣುಜ್ಜಿದ ಮೇಲೆ ಸಮರ್ಥನಾದ ಸವ್ಯಸಾಚಿಯೊಬ್ಬನಿತ್ತು. ಆ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಅರ್ಹರಾರು? ಲೆಸಿನ್‌ನ ದೃಷ್ಟಿ ಒಮ್ಮೆ ಟ್ರಾಟ್‌ಸ್ಟಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಸ್ವಾಲಿನ್ ಇವರಿಬ್ಬರ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿತು. ಟ್ರಾಟ್‌ಸ್ಟಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯೆಂದರೆ ಮೂಗು ಮುರಿದುಕೊಳ್ಳುವವ. ಆದು ಗೌರವಸ್ಥಾನವಲ್ಲವೆಂದವನ ತಿಳುವಳಿಕೆ. ಲೆಸಿನ್‌ನ ಪಟ್ಟ ತನಗೇ ದೊರೆಯುವ ಸಂಭವವಿದ್ದಾಗ ತಾನು ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗುವುದೇ? ಆಗದು. ಕೊನೆಗೆ ೧೯೨೨ರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಲಿನ್ ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ವರಿಷ್ಠ ಸಮಿತಿಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿ ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟನು.

ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ

ವರಿಷ್ಠ ಸಮಿತಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯ ಸ್ಥಾನಮಾನ ದೊಡ್ಡದು; ಮಹತ್ವವಾದುದು. ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷದಿಂದ ಈ ವರಿಷ್ಠ ಸಮಿತಿಯು ಅರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದೆ. ವರಿಷ್ಠ ಸಮಿತಿಯ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರನ್ನೇ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನಾಗಿ ನೇಮಿಸುವರು. ಪಕ್ಷದ ಸರಕಾರದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ ಸಂಸ್ಥೆಯೆಂದು. ದೇಶದ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರವೂ ಅದರ ಅಧೀನ. ಅದುದರಿಂದ ಅದರ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿಯೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು. ಸ್ವಾಲಿನ್‌ನ ಸ್ಥಾನ ಭದ್ರವಾಯಿತು. ಟ್ರಾಟ್‌ಸ್ಟಿಗೆ ಹೇಳಿದ— 'ಹಿಂದೆ ಅದು ಅಗಿಹೋಯಿತು. ಇನ್ನಾದರೂ ವಿತ್ತರಂತೆ ರೆಕ್ಕೆಗೆ ರೆಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಿ ಹಾರೋಣ. ' ಸ್ವಾಲಿನ್‌ನ ಈ ಸಲಿಗೆಯ ಮಾತು ಬಾಣದಂತೆ ನೆಟ್ಟಿತು ಟ್ರಾಟ್‌ಸ್ಟಿಗೆ. 'ಅವನು ಮುಂದೆ ಬಂದಂತೆ ನಾನು ಒಂದೊಂದೇ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಿಂದೆ ಸರಿದೆ' —ಎಂದೆನ್ನುತ್ತಾನೆ ಟ್ರಾಟ್‌ಸ್ಟಿ ತನ್ನ ಆತ್ಮಚರಿತೆಯಲ್ಲಿ. ಏನು ಟ್ರಾಟ್‌ಸ್ಟಿ ತಿರಸ್ಕಾರ ಸೂಚಿಸಿದುದು ಸ್ವಾಲಿನ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದ ದ್ವೇಷಾಂಗಿಯನ್ನು ಭುಗ್ಗಿಸಿತ್ತು. ಕದನಕ್ಕೆ ಅವನು ಸಿದ್ಧನಾದ. ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಿರುವಿ ಹಾಕಿದನು. ಯಾರು ಕಟ್ಟಾ ಬಾಲ್ಯೋವಿಕರು, ಯಾರು ಮೆನ್ಮೆವಿಕರು. ಟ್ರಾಟ್‌ಸ್ಟಿಗೆ ಬಿಂಬಲ ಕೊಡುವವರು ಯಾರು ಎಂಬುದೆಲ್ಲ ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿದು

ಬಂದಿತು. ತನ್ನ ಮಾತನ್ನು ವಿರೋಧವೊಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ಅವನಿಗೆ ಗೊತ್ತು. ಕ್ರಾಂತಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಅಂತಃಕಲಹ ನೋಡಿಯಲ್ಲಿ ಆತ ಸಾಕಷ್ಟು ದೀರ್ಘವಾದ ಸಂಚರಿಸಿದ್ದ. ಮುಖ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಸ್ಥಳಗಳೆಲ್ಲ ಸಂಘವಾದಿ ತರುಣರನ್ನು ತಂದು ಕೂಳಿಸಿದ. ಟ್ರಾಟ್‌ಸ್ಕಿಯ ಕೀಲುಗಳು ಒಂದೊಂದೇ ಚಾಚಿದುವು. 'ಝಾರ್' ಕಾಲದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಾಗಿ ಉರುಳಿದರು. ಗಾಳಿ ಯಾವ ಕಡೆಯಿಂದ ಬೀಸುತ್ತಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನರಿತ ಕಾಮೆನೊವ್, ಜಿನೊವಿವ್ ಮೊದಲಾದವರು ಸ್ವಾಲಿನ್ಸ್ಕನ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದರು. ಟ್ರಾಟ್‌ಸ್ಕಿಯ ವಿರುದ್ಧ ಇವರೂ ಕೈಯೆತ್ತಿದರು. ಟ್ರಾಟ್‌ಸ್ಕಿಯ ಮೇಲೆ ಇವರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಾಗೆ ಹಾಗೆ. ಆತನ ಅಧಿಕಾರದ ವಾಣಿ ಲೆನಿನ್‌ನ ಹಕ್ಕುಬಾಧೆ ನಂಬಿ ಗರ್ವ ಇವೆಲ್ಲ ಅವರಿಗೆ ರುಚಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಜುಟ್ಟಿಗೆ ಜುಟ್ಟು ಗಂಟಿಕ್ಕುವ ಸ್ವಾಲಿನ್ಸ್ಕನ ಚಾಣಿಕ್ಕನೀತಿ ಸಫಲವಾಯಿತು.

ಕೂಲಭಕರ್ಣನಂತೆ ಇಷ್ಟು ದೀರ್ಘಕಾಲ ಸಿದ್ಧಿಹೋದ ಟ್ರಾಟ್‌ಸ್ಕಿ ಒಮ್ಮೆಯೇ ಎದ್ದು ಅರ್ಥವಿರತೊಡಗಿದನು. ಸ್ವಾಲಿನ್ಸ್ಕನನ್ನು ಈ ಸ್ಥಾನದಿಂದ ತಳ್ಳಿಹಾಕದೇ ಇದ್ದರೆ, ಗಂಡಾಂತರ ಖಂಡಿತವೆಂದು ಅವನಿಗೆ ವಿಚಿತವಾಯಿತು. ಅದೇ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಸ್ವಾಲಿನ್ಸ್ಕ ಬಾರ್ಬಿಯಾಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದುದನ್ನು ನೋಡಿ ಟ್ರಾಟ್‌ಸ್ಕಿ ಅವನ ವಿರುದ್ಧ ಅಪಮೃಚಾರಕ್ಕಾರಂಭಿಸಿದ. ಲೆನಿನ್‌ನ ಹಾಸಿಗೆಯ ಒಳಿ ಸೇರಿ ಚಾಡಿ ಹೇಳತೊಡಗಿದನು. ಅಂತಃಕಲಹದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಲಿನ್ಸ್ಕ ನಿರಪರಾಧಿ ಜನರ ಕೊಲೆಗೈದನೆಂದು ಆರೋಪ ಹೊರಿಸಿದ. ರೂಪಕಾ ಕೂಡಾ ಬೆಂಕಿಗೆ ತುಪ್ಪವನ್ನೆರೆದಂತೆ. ಲೆನಿನ್ ಅರ್ಥಾಂಗವಾಯುವಿನಿಂದ ನರಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಸ್ಮರಣಶಕ್ತಿ ಕುಗ್ಗುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಟ್ರಾಟ್‌ಸ್ಕಿಯ ಮಾತನ್ನು ನಂಬಿ ಸ್ವಾಲಿನ್ಸ್ಕನ ನಿರ್ದಯ ವರ್ತನೆ ಖಂಡಿಸುವ ಪ್ರಬಲವೆನಂತೆ. ಇಷ್ಟರಿಂದಲೂ ಟ್ರಾಟ್‌ಸ್ಕಿ ತೃಪ್ತನಾಗದೆ, ಸ್ವಾಲಿನ್ಸ್ಕನ ವಿರುದ್ಧ ಶಿಸ್ತುಭಂಗ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಪಕ್ಷದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಗೊತ್ತುವಳಿ ಮಂಡಿಸಲು ಕಾಮೆನೊವ್‌ನನ್ನು ಕಾಕೇಶಿಯಕ್ಕೆ ಆಹ್ವಾನಿಸಿದ. ಕಾಕೇಶಿಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಲಿನ್ಸ್ಕ ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದ 'ಅಪಮೃಚಾರ'ದ ವರದಿಗಳನ್ನು ಟ್ರಾಟ್‌ಸ್ಕಿ ಬದಗಿಸಿದ. ಅದರ ಕಾಮೆನೊವ್ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಿ, ಸ್ವಾಲಿನ್ಸ್ಕನ ನೀತಿ-ರೀತಿಯನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿದನು.

ಲೆನಿನ್‌ನ ಮರಣ

೧೯೨೪ ಜನವರಿ ೨೧ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿನ ಲೆನಿನ್ ಇಹಲೋಕದ ಜೀವನಯಾತ್ರೆ ಮುಗಿಸಿದನು. ಆಕಾಶವೇ ಕಳಚಿಬಿದ್ದಂತಾಯಿತು. ರಶಿಯನ್ ರಿಗೆ. ಲೆನಿನ್‌ನ ಮೇಲಿನ ಪ್ರೀತಿ, ಭಕ್ತಿಯ ರೂಪವನ್ನೇ ತಳೆದಿತ್ತು; ಅವನ ದೇಹವನ್ನು ಮಣ್ಣುಪಾಲು ಮಾಡಲೂ ಅವರು ಸಿದ್ಧರಿಲ್ಲ; ಆ ಜಡ ಕಳೇಬರದ ಮೇಲೂ ಪೂಜ್ಯಭಾವವುಂಟಾಗಿದೆ. ರೆಡ್‌ಸ್ಟಾರ್‌ಯರ್‌ದಲ್ಲೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಸ್ಮಾರಕ ಕಟ್ಟಿ ಅದರೊಳಗೆ ಗಾಜಿನ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಲೆನಿನ್‌ನ ಶವವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಶವ ಕೊಳೆತು ಹೋಗದಂತೆ ಆದಕ್ಕೆ ಸುಗಂಧ ಲೇಪನ ಮಾಡಿರುವರು. ಲೆನಿನ್‌ನ ದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಬರುವ ಜನರಿಗೆ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ. ದೇಶವಿದೇಶಗಳಿಂದ ಮಂದಿ ಪರಸೆಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವರು. ರಶಿಯನ್‌ರಿಗಂತೂ ಅದೊಂದು ಯಾತ್ರಾಸ್ಥಳವಾಗಿದೆ. ಗಾಜಿನ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಯೊಳಗೆ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ ಆ ಪುರುಷಸಿಂಹ. ಯಾವ ಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಗುಡುಗುಡಿಸುವನೋ ಎನ್ನೋ ಎಂಬ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ.

ಲೆನಿನ್ ಪರಲೋಕವಾಸಿಯಾದಾಗ ಟ್ರಾಟ್‌ಸ್ಕಿ ಮಾಸ್ಕೋದಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಸಕ್ಕುಂ ಆರೋಗ್ಯಧಾಮದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಸ್ವಾಲಿನ್ ಅವನಿಗೊಂದು ತಂತಿ ಕಳಿಸಿ ಈ ಶೋಕವಾರ್ತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿದನು. ಕೂಡಲೇ ಹೊರಟು ಜಾ ಎಸಲಿಲ್ಲ. ಆರೋಗ್ಯ ಸುಧಾರಿಸಿಕೋ ಎಂದ. ಟ್ರಾಟ್‌ಸ್ಕಿ ಅದರಂತೆ ಅಲ್ಲೇ ಉಳಿದನು. ಭಾಗ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಬಂದು ಬಾಗಿಲು ತಟ್ಟಿದಾಗ ಟ್ರಾಟ್‌ಸ್ಕಿ ಅಗಳಿ ತೆಗೆಯಲಿಲ್ಲ. ಲೆನಿನ್ ಮೃತ್ಯುಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಯ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ತನ್ನನ್ನು ಸೂಚಿಸಿರಬೇಕೆಂದು ಅವನು ಮನಿನಲ್ಲೇ ಮುಂಡಿಗೆ ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದನು.

ಲೆನಿನ್‌ನ ಮೃತ್ಯುಪತ್ರ

ಲೆನಿನ್ ತನ್ನ ಮೃತ್ಯುಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ನಾಯಕನು ಯಾರಾಗಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಬರೆದಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನ ಮೃತ್ಯುಪತ್ರವು ಸಮಕಾಲೀನರ ಜಾತಕದಂತಿತ್ತು. ಅವರ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳ ರನ್ನಗನ್ನಡಿ. ಅದನ್ನು ನೋಡಿದ ಬಾಲ್ಕೆವಿಕ್ ಮುಖಂಡರು ತಂತಮ್ಮ ವಿಚಿತ್ರ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವನ್ನು ಕಂಡರು; ನೊಂದು ಕೊಂಡರು. ಬಾಲ್ಕೆವಿಕ್ ಮಿಷನ್‌ನ ಮಿಷನರಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಮೆನೊವ್ ಈ ಮೃತ್ಯು-

ಪತ್ರವನ್ನು ಓದಿದನು. ' ಸ್ವಾಲಿನ್ ಮತ್ತು ಟ್ರಾಟ್ಸ್ಕಿ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿರುವವರಲ್ಲಿ ಆತಿ ಸಮರ್ಥರು ' ಎಂದು ಲೆನಿನ್ ಆರಂಭಿಸಿ ಆಮೇಲೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರನ್ನೇ ತನ್ನ ಅನುಭವದ ಬೆರಗಿನಲ್ಲಿ ತಿಕ್ಕಿ ತೇದಿದ್ದನು. ಸ್ವಾಲಿನ್ ಒರಟನೆಂದೇ ಅವನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯ ಸ್ಥಾನದಿಂದ ಅವನನ್ನು ಕಿತ್ತೆಸೆದರೆ ಒಳಿತೆಂದೂ ಒರೆದಿದ್ದನಂತೆ! ಆದರೆ ಸಂಘವಾದದ ಮೇಲೆ ಅವನಿಗಿದ್ದ ಶ್ರದ್ಧೆಯನ್ನು ಪ್ರಶಂಸಿಸಿದ್ದ. ಟ್ರಾಟ್ಸ್ಕಿಯ ಪ್ರತಿಭೆಗೆ ಲೆನಿನ್‌ನು ಮೆಚ್ಚಿಕೆಯ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿರುವನು. ಆತ ಜ್ಞಾನಿ, ಆದರೆ ಮಹಾಗರ್ವ. ಬಾಲ್ಶೆವಿಕ್ ಪಂಥಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನಲ್ಲ ಎಂದು ಕೊನೆಗೆ ಟೀಕಿಸಿರುವನು. ಎಲ್ಲಾ ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ಮನನುಂಗಿಕೊಂಡಂತೆ ಕೊನೆಯ ವಾಕ್ಯವೊಂದೇ ಟ್ರಾಟ್ಸ್ಕಿಯ ಅಧಃಪತನಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ತನ್ನ ಮೇಲೆ ಲೆನಿನ್‌ನಿಗೆ ವಿಶ್ವಾಸವಿರಲಿಲ್ಲವೆಂಬದನ್ನು ಟ್ರಾಟ್ಸ್ಕಿ ತನ್ನ ಆತ್ಮಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆಂದಿದ್ದಾನೆ. ತಾನೊಬ್ಬನೇ ಆತನ ಗೌರವಕ್ಕೂ ನಂಬಿಗೆಗೂ ಪಾತ್ರನಾಗಿದ್ದೆನೆಂದು ಹೇಳಿರುವನು. ಇದರ ನಿಜಾಂಶ ತಿಳಿಯುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಮೃತ್ಯು ಪತ್ರವನ್ನು ಓದಿದ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲರ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಿಂದ ಅದನ್ನು ಹರಿದೋಗಿದರು.

ಸ್ವಾಲಿನ್‌ನನ್ನು ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯ ಸ್ಥಾನದಿಂದ ತಳ್ಳಿಹಾಕುವುದು ಸೋಗನೆಂದು ಲೆನಿನ್ ಬರೆದಿದ್ದನೆಂದೇ ಊಹಿಸೋಣ! ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ತರಲು ಟ್ರಾಟ್ಸ್ಕಿ ಒತ್ತಾಯಮಾಡಲಿಲ್ಲವೇಕೋ ತಿಳಿಯದಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಅವನು ಕಳೆದುಕೊಂಡನು. ಇದು ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಸುಮ್ಮನಿದ್ದನೇ? ಯಾವುದೂ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಗೊನೆಯ ಅಧಿವೇಶನ ಕೂಡಿದಾಗ ಈ ಹೊಣೆ ತನ್ನ ಮೇಲೆ ಹೊರಿಸಬೇಡಿರೆಂದು ಸ್ವಾಲಿನ್‌ನೇ ಸೂಚಿಸಿದ್ದನು. ಸ್ವಾಲಿನ್‌ನಿಗೆ ಅಂದೇ ಏಳುಕೆರೆಯ ನೀರು ಕುಡಿಸಿಬಿಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಟ್ರಾಟ್ಸ್ಕಿ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಹೊರಗಿಂದ ಸ್ವಾಲಿನ್‌ನ ಬಿನ್ನು ಚಪ್ಪರಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಒಳಗಿಂದೂಳೆಗೆ ಕತ್ತಿಯಿರಿಯಲು ಯೋಚಿಸಿದ. ಸ್ವಾಲಿನ್‌ನ ಧೋರಣೆ ಲೆನಿನ್ ವಾದಕ್ಕೆ ಅವನು ಕಟ್ಟಿದ ಆರ್ಥ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಕಡುತರವಾಗಿ ಟೀಕಿಸಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯತೊಡಗಿದನು. ಲೆನಿನ್‌ನ ನೂತನ ಆರ್ಥಿಕ ಧೋರಣೆ, ಜಾಗತಿಕ ಕ್ರಾಂತಿ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇವರಿಬ್ಬರಲ್ಲಿ ತಾತ್ವಿಕ ಘರ್ಷಣೆಯಾಗತೊಡಗಿತು.

ಸೈನಿಕ ಸಂಘವಾದ

ಸೋವಿಯೆಟ್ ಸರಕಾರವು ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಭೂಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಒಮ್ಮೆಯೇ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ಪರಿಹರಿಸಲು ಬಾಲ್ಶೆವಿಕರಿಗೆ ಸಮಯಾವಕಾಶ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಬಂಡವಲುಗಾರರು ದಂಡೆತ್ತಿ ಬಂದುದರಿಂದ ಅವರ ಯೋಜನೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಮೊದಲಿತು. ಆಗ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಸೈನಿಕ ಸಂಘವಾದಕ್ಕೆ (War communism) ಮೇಲ್ಗೈಯಾಯಿತು. ಕಾಳು-ಕಡಿಯ ಒದಲು ರೈತರಿಗೆ ಒಕ್ಕಲತನದ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಾಗಿ ಸಾಟಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಯುದ್ಧವು ಪರಾಕಾಷ್ಠೆಗೆ ಮುಟ್ಟಿದಂತೆ ಈ ಕಾರರನ್ನು ವಾಲಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದ್ದು ಗುಂಡು ಮತ್ತು ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಗೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದ್ದಿತು. ರೈತ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಿದ್ದುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾಳು-ಕಡಿಯನ್ನು ಸರಕಾರವು ಕೇಳಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿತು. ಈ ರೀತಿ ಸರಕಾರವು ಎಲ್ಲ ಉಳಿಕೆ ಆಹಾರವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ರೈತರು ಕಂಡು ಅಸಮಾಧಾನಗೊಂಡರು. ವಿರೋಧಿಸಿಯೂ ವಿರೋಧಿಸಿದರು. ಅಧಿಕ ಬೆಲೆ ದೊರೆವ ಸಂಭವವಿದ್ದಾಗ ಅದನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡೆವೆಂಬ ಹಳಹಳೆ ಅವರಿಗೆ. ಅದು ಏನೇ ಇರಲಿ, ಪ್ರತಿಕ್ರಾಂತಿಯ ಬಡಿದಾಟವಿರುವ ವರೆಗೆ ಮೈಯಕ್ತಿಕ ವ್ಯಾಪಾರ ವ್ಯವಹಾರಗಳೆಲ್ಲ ನಿಂತು ಹೋದುವು. ಉಳಿಕೆ ಕಾಳು-ಕಡಿ ಸರಕಾರದ ಕೈಪೇರಿತು. ಸೈನಿಕರಗೂ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುವ ಕೂಲಿಕಾರರಿಗೂ ಅವರು ಹಂಚಿಕೊಟ್ಟರು. ಇತ್ತ ಅದೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸೈನಿಕ ಸಂಘವಾದ ನೀತಿಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದವರನ್ನೆಲ್ಲ ನಿರ್ದಯದಿಂದ ಮೆಟ್ಟಿತೊಡಗಿದರು. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಜವಾನುದಾರರ ಅಸ್ತಿವಾಸ್ತಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿದರು. ಕಳ್ಳತನದಿಂದ ವ್ಯಾಪಾರ ನಡೆಸಿದವರನ್ನೂ ಅಂಭಬಡಕರನ್ನೂ ಅಪ್ಪಳಿಸಿದರು. ಒಂದು ರೀತಿಯ ದಂಡಿನ ಆಡಳಿತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿಯಿಲ್ಲ.

ನೂತನ ಆರ್ಥಿಕ ಧೋರಣ

ಯುದ್ಧ ನಡೆವಷ್ಟು ಕಾಲ ಇದು ಚಂದವಾಗಿ ನಡೆಯಿತು. ಆದರೆ ಅದು ಕೊನೆಗೂ ಮೇಲೆ ದುಷ್ಕರಣಾನುಗಳ ಬೆಳೆ ಬಂದುದು ಕಾಣಿಸಿತು.

ವೈಯಕ್ತಿಕ ವ್ಯಾಪಾರ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ತಡೆಯಿದ್ದುದರಿಂದ ಅಧಿಕ ಕಾಳು ಕಡಿ ಬೆಳೆಸಿ ಮಾಡುವುದಾದರೂ ಏನು ? ರೈತರು ಈ ರೀತಿ ಯೋಚಿಸಿ ತಮಗೆ ಷು ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟೇ ಬಿತ್ತಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡರು. ಯುದ್ಧವು ಸಿಂಹದಿಂದ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟವು. ದೇಶದ ಉತ್ಪಾದನೆ ಯುದ್ಧ ಪೂರ್ವಕ್ಕಿಂತ ಒಂದೆರಡನೇ ಅಂಶಕ್ಕೆ ಇಳಿಯಿತು. ಎಲ್ಲ ನೋಡಿದರೂ ನಿರ್ದೋಷ. ಆಹಾರವಸ್ತುಗಳ ಅಭಾವ. ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಕಟ್ಟಡವೇ ಕುಸಿದು ಬೀಳುವುದೋ ಎನೋ ಎಂಬ ಭೀತಿ ಹುಟ್ಟಿತು ಲೆಸನಾಸಿಗೆ. ಆತ ಮೊದಲನೆಯೋರಣಕ್ಕೆ ತಿಲಾಂಜಲಿ ಎರೆದು ರೈತರಿಗೆ ಉಳಿಕೆ ಕಾಳು-ಕಡಿಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟ. ಇದರಿಂದ ಖಾಸಗಿ ವ್ಯಾಪಾರ ವ್ಯವಹಾರದ ದಾರಿ ತೆರೆದಂತಾಯಿತು. ಅಂಗಡಿಗಳು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ತೆರೆದುವು. ದಲಾಲಿಗಳು ಜರಿ ರುಮಾಲು ಸುತ್ತಿ ತಿರುಗಿದರು. ಬಂಡವಲು ಗಾರರು ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಅವರು, ರಫ್ತು, ಯಥಾಪ್ರಕಾರ ನಿರಾತಂಕವಾಗಿ ಸಾಗಿತು. ವ್ಯಕ್ತಿ, ಒಡೆತನಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ವಸ್ಥಿತ್ತ ಲೆನಿಸ್ತನ ಈ 'ನೂತನ ಆರ್ಥಿಕ ಧೋರಣ' (Nep) ಸಾಮ್ಯವಾದದ ತತ್ತ್ವಧೋಯಗಳಿಗೆಲ್ಲ ತೀರ ಎರುದ್ದವಾದುದು. ಇದು ಬಾಲ್ಯವಿಕಾರಿಗೆ ದೊರೆತ ಹಿನ್ನಡೆಯೂ ಹೌದು. ಇದನ್ನು ಕಂಡು ಅನೇಕರು ಅವರನ್ನು ಟೀಕಿಸತೊಡಗಿದರು. ಸಾಮ್ಯವಾದೀ ಸಮಾಜ ರಚನೆ ಒರಿ ಮರುಳೆಂದರು. ಲೆನಿಸ್ ಹೇಳಿದ. 'ಒಮ್ಮೆಯೇ ಸಾಮ್ಯವಾದೀ ಸಮಾಜ ರಚನೆಗೆ ದುಡಕುವುದು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯೇ ಸರಿ. ಎರಡು ಮೆಟ್ಟಲು ಮುಂದೆ ಬಿಗಿಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಹಿಂದಿಬಿದ್ದೇನೆ. ಜನತೆ, ವ್ಯಕ್ತಿ ಒಡೆತನದ ನಿರ್ಮೂಲಕತ್ವಗಳೇ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ವಿರೋಧಿಗಳಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಆಜ್ಞಾಸವಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಹಿನ್ನಡೆಯಾಗಿದೆ'—ಬಾಲ್ಯವಿಕಾ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಅವನ ಸೀತಿಯನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಲೆನಿಸ್‌ನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ, ಜನರ ಮೇಲೆ ಆತನಿಗಿದ್ದ ವರ್ಚಸ್ಸು ರಶಿಯವನ್ನು ಉಳಿಸಿತು. ಅವನು ಕಣ್ಮುಚ್ಚಿದ ಒಳಿಕೆ ಒಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾಮ್ಯವಾದೀ ಸಮಾಜರಚನೆಯು ಶಕ್ಯವೇ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ತೆಲೆಯೆತ್ತಿತು. ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷದ ಹಿರಿಯರಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿದ್ದುವು. ಸ್ವಾಲಿನ್ 'ಸಾಧ್ಯ' ವೆಂದರೆ, ಟ್ರಾಟ್ಸ್ಕಿ 'ಅಲ್ಲ' ವೆಂದ.

ಮೊದಲು ಜಾಗತಿಕ ಕ್ರಾಂತಿ ಅವಶ್ಯವೆಂದು ಅವನ ವಾದ. ಇದು ಹೊಸ ಹಾದೇನೂ ಅಲ್ಲ. ೧೯೦೫ರಲ್ಲಿ ಅವನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ. ಶಾಶ್ವತ ಕ್ರಾಂತಿ-ವಾದದ ಇನ್ನೊಂದು ರೂಪ. ಅಷ್ಟೆ.

ಶಾಶ್ವತ ಕ್ರಾಂತಿವಾದ

‘ಅಕ್ಟೋಬರ ೧೯೦೫ರಲ್ಲಿ ಈ ವಿಚಾರಗಳು ನನಗೆ ಹೊಳೆದುವು. ಶಾಶ್ವತ ಕ್ರಾಂತಿವಾದವು ಒಂದು ಒಗಟಲ್ಲ. ಸರಳ ಸೂತ್ರ.. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಪ್ರಭುತ್ವವು ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಡದೆ ಯಾವ ಸಮಸ್ಯೆಯೂ ನಿವಾರಣೆಯಾಗದು. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನದ ಫಲವನ್ನು ಣ್ಣಬೀಕಾದರೆ, ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಜವೊನ್ನಾದರ, ಮಾಂಡಲಿಕರ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಂತರ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಯನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಬೇಕಾಗುವುದು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದಾಗ, ಶ್ರೀಮಂತ ವರ್ಗ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ರೈತರ ವಿರೋಧ ಸಂಘರ್ಷಣೆಯುಂಟಾಗುವುದು ನಿಶ್ಚಯ. ಆದುದರಿಂದ ರೈತರು ಬಹು ಸಂಖ್ಯಾಕರಾಗಿರುವ ಒಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೂಲಿ ಕಾರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಯಶ ದೊರೆಯಬೇಕಾದರೆ ಜಾಗತಿಕ ಕ್ರಾಂತಿಯು ಅವಶ್ಯವಾಗಿದೆ’—ಎಂದು ಟ್ರಾಟ್‌ಸ್ಮಿ ತನ್ನ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದನು. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಜವೊನ್ನಾದರಿಂದ ಹಿಡಿದು ಸಾಮಾನ್ಯ ರೈತರ ವರೆಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸಾಮ್ಯವಾದದ ಹಗೆಗಳೆಂದು ಟ್ರಾಟ್‌ಸ್ಮಿಯ ನಂಬಿಕೆ. ಈ ತರ್ಕದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಆತ ಗಾಳಿಗೋವುರ ಕಟ್ಟಿರುವನು. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ಸಾಮ್ಯವಾದೀ ರಚನೆಗೆ ತೊಡಗಿದಾಗ ರೈತರಿಗೂ ಅವರಿಗೂ ಒಡಿದಾಟ ಅನಿವಾರ್ಯ. ರತಿಯದಕೂಲಿಕಾರರು ಅಬಲರು. ರೈತರು ಬಹುಸಂಖ್ಯಾಕರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವರು ಸಮರ್ಥರು. ರೈತರ ವಿರೋಧವನ್ನು ಸದೆಬಡೆಯಲು ಕೂಲಿಕಾರರಿಂದಾಗದು. ಬೆಡ್‌ಸ್ಟೋಗಿಕ ಪ್ರಗತಿ ಹೊಂದಿದ ಪಶ್ಚಿಮ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿ ಯಾಗಿ, ಅಲ್ಲಿಯ ಕೂಲಿಕಾರರು ಸಾಮ್ಯವಾದೀ ರಾಷ್ಟ್ರ ಕಟ್ಟಿ, ರತಿಯದ ಪ್ರತಿಕೂಲ ರೈತರ ಮೂಲೆ ಮುರಿಯಲು ರತಿಯನ್ ಕೂಲಿಕಾರರಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ರತಿಯದಲ್ಲಿ ಸಾಮ್ಯವಾದೀ ಸಮಾಜ ರಚನೆ ಅಶಕ್ಯ. ಇವಿಷ್ಟು ಅವನ ವಾದದ ತಿರುಳು.

ಸ್ವಾಲಿನ್ ಇದನ್ನು ನಖಶಿಖಾಂತವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸಿದ. ಅವನು ತಾನೇ ಟ್ರಾಟ್‌ಸ್ಮಿಯ ವಾಗ್ದಾಳನನ್ನು ಸೋಲಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಿಲ್ಲ. ಲೆನಿ-

ನ'ನ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೇ ಟ್ರಾಟ್‌ಸ್ಕಿಯ ಇದಿರು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದನು. 'ಕೂಲಿಕಾರ ಮತ್ತು ರೈತ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಬಾಂಧವ್ಯದಿಂದಲೇ ಜನತಾ ಪ್ರಭುತ್ವವು ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಬಂಡವಾಲು ಪದ್ಧತಿಯ ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡುವ ಪವಿತ್ರ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಬಾಂಧವ್ಯ ಹೆಣೆದುಕೊಂಡಿದೆ; ಹಳೇ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ವುಸುಸ್ಥಾಪಿಸಲೆತ್ತಿ ಸುವ ಬಂಡವಾಲುಗಾರರನ್ನು ಮುರಿಯುವುದು ಮತ್ತು ಸಾಮ್ಯವಾದ ಸಮಾಜ ರಚಿಸಿ ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೂ ಆದರ ಗೊತ್ತು ಗುರಿ'—ಎಂದೆನ್ನುತ್ತಾನೆ ಲೆನಿನ್. ಕೂಲಿಕಾರ ಮತ್ತು ರೈತ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಘರ್ಷಣೆಯಾಗುವುದೆಂದು ಟ್ರಾಟ್‌ಸ್ಕಿಯ ಅಭಿಮತ. ಲೆನಿನ್ ಅಪರೀಕ್ಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಮಧುರ ಬಾಂಧವ್ಯಕಂಡಿರುವನು. ಜಾಗತಿಕ ಕ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ರಶಿಯಕ್ಕೆ ಜಲಬರುವದೆಂದು ಟ್ರಾಟ್‌ಸ್ಕಿಯ ಮತವು. ರಶಿಯದ ಕೂಲಿಕಾರ ಮತ್ತು ರೈತರ ಶಕ್ತಿಯೇ ಜನತಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಶಕ್ತಿಯೆಂದು ಲೆನಿನ್‌ನ ಅಭಿಮತ. ಇನ್ನು ಜಾಗತಿಕ ಕ್ರಾಂತಿಯಾಗದೆ ಒಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೂಲಿಕಾರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಯಶ ದೊರೆಯದು (ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಮ್ಯವಾದಿ ಸಮಾಜ ರಚನೆಯು ಸಫಲವಾಗದು) ಎಂದು ಟ್ರಾಟ್‌ಸ್ಕಿ ಆಡಿದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಲೆನಿನ್‌ನ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಬೆರಗಲ್ಲಿನಿಂದ ಹಚ್ಚಿ ನೋಡೋಣ. ಲೆನಿನ್ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ—'ಬಂಡವಾಲು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಬೆಳೆವಣಿಗೆಯಾದಂತೆ ಒಂದನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ಹಿಂಸೆಹಾಕುವುದು. ವಸಾಹತು ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯಿಂದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಗಳು ತಲೆಯೆತ್ತಿ ಬದುಕುವವು. ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿಯು ಒಂದು ಜಾಗತಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನೇ ಧರಿಸುವುದು. ಆದರೆ ಈ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿಗಳೊಳಗೆ ಮೇಲಾಟ, ಬಡವಾಟ ತಪ್ಪದು. ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಶೋಷಣೆ, ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧೆಗಳೊಡನೆ ತಿಕ್ಕಾಟ ಇವುಗಳಿಂದ ಜಾಗತಿಕ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿ ಕಟ್ಟು ಸಡಿಲಾಗಿ ಅದು ದುರ್ಬಲವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಗಲಭೆಯಾಗಿ, ಕ್ರಾಂತಿಗೆ ಅವಕಾಶ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಒಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾಮ್ಯವಾದದ ವಿಜಯ ಸಾಧ್ಯ. ಈ ದೇಶವು ಬೆಳೆವಣಿಗೆ ಹೊಂದಿದ ಬಂಡವಾಲು ದೇಶವೇ ಆಗಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ... ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಬೆಳೆವಣಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವುಂಟಾಗುವುದು ಬಂಡವಾಲು ಪದ್ಧತಿಯ ಗುಣಲಕ್ಷಣ. ಆದುದರಿಂದ ಅನೇಕ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾಮ್ಯವಾದಕ್ಕೆ ವಿಜಯ

ದೊರೆಯಲು ಶಕ್ಯವಿದೆ'—ಲೆಸಿನ್ ಆಡಿದುದು ಸರಿ, ಟ್ರಾಟ್‌ಸ್ಟಿಯ ವಾದಕ್ಕೆ ಬೆನ್ನೆಲುಬು ಇಲ್ಲಿಂಜುದಕ್ಕೆ ಅಕ್ಕೋಟರ ಕ್ರಾಂತಿಯೇ ಸಾಕ್ಷಿ.

ಜಾಗತಿಕ ಕ್ರಾಂತಿ

ಆದರೆ ಅಕ್ಕೋಟರ ಕ್ರಾಂತಿಯಿಂದಲೂ ಟ್ರಾಟ್‌ಸ್ಟಿ ವಾತ ಕಲಿಯಲಿಲ್ಲ. ೧೯೨೨ರಲ್ಲಿ ವುನರ್ಬುದ್ರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ 'ಶಾಂತಿಯೋಜನೆ' ಯೆಂಬ ವುಸ್ತುಕದಲ್ಲಿ ಅವನು ಒರೆಯುತ್ತಾನೆ—'ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಒಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸುವುದು (ಅರ್ಥಾತ್ ಸಾಮ್ಯವಾದಿ ಸಮಾಜ ರಚಿಸುವುದು) ಅಶಕ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಿದುದು ೫ ವರುಷಗಳ ಸೋವಿಯೆಟ್ ಪ್ರಭುತ್ವದಿಂದ ತಪ್ಪಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಆದರೆ ಅಂತಹ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಿಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನಾವು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಶಕ್ತರಾಗಿರುವೆವಾದರೂ ನಾವು ಸಾಮ್ಯವಾದಿ ಸಮಾಜ ರಚನೆ ಆರಂಭಿಸಿಲ್ಲ. ಯುರೋಪದ ಮುಖ್ಯ ಮುಖ್ಯ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ವಿಜಯದೊರೆತರೆ ಮಾತ್ರ ರಶಿಯದಲ್ಲಿ ಸಾಮ್ಯವಾದಿ ಸಮಾಜ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಸಾಧ್ಯ'—ಟ್ರಾಟ್‌ಸ್ಟಿ 'ಶಾಂತಿಯೋಜನೆ'ಯಲ್ಲಿ ಆಡಿದ ನುಡಿಗಳೂ ನೂತನವಾದುದಲ್ಲ. ಶಾಶ್ವತ ಕ್ರಾಂತಿವಾದವನ್ನೇ ಅವನು ಪುನಃ ಪುನಃ ವಾದಿಸಿರುವನು. ಜಾಗತಿಕ ಕ್ರಾಂತಿಯಿಂದಲೇ ಮೋಕ್ಷವೆಂದವನ ನಂಬಿಗೆ. ಆದರೆ ಲೆಸಿನ್‌ನನ್ನು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಲು ಆತನಿಂದಾಗಲಿಲ್ಲ. 'ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಸಾಧನಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸ್ವಾಮಿತ್ವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿವೆ. ಅಧಿಕಾರ ಜನತೆಯ ಹಸ್ತಗತವಾಗಿದೆ. ಕೂಲಿಕಾರ ಮತ್ತು ರೈತ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರೊಳಗೆ ನಿಕಟ ಬಾಂಧವ್ಯವುಂಟು. ಸಾಮ್ಯವಾದಿ ಸಮಾಜರಚನೆಗೆ ಇವು ಸಾಲವೆ? ಸಾಕು' ಎಂದು ಅವನು ಘೋಷಿಸಿದ್ದ.

ಹೀಗಿರುವಾಗ 'ಜಾಗತಿಕ ಕ್ರಾಂತಿ! ಜಾಗತಿಕ ಕ್ರಾಂತಿ' ಎಂದನ್ನು ವುದರಲ್ಲಿ ಏನರ್ಥವಿದೆ? ಯುರೋಪದ ಮುಖ್ಯ ಮುಖ್ಯ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಯೇಳಲು ಒಹಕ ಕಾಲ ಹಿಡಿಯಿತೆನ್ನೋಣ. ಅಷ್ಟೇ ವರೆಗೆ ರಶಿಯದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವ ಜನತಾ ಪ್ರಭುತ್ವದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯೇನು? ಕುಂಬಕ ಕಾಯಂತೆ ಕೊಳೆಯಬೇಕೆ? ಯುರೋಪದಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಯೇ ಆಗಲಿಲ್ಲ! ಆಗ? ರಶಿಯದ ಬಾಲ್ಶೆವಿಕರು ಸಾಮ್ಯವಾದಿ ಸಮಾಜರಚನೆಗೆ ತಿಲಾಂಜಲಿ ಎರೆಯ

ಬೇಕೆ ? ಈ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಟ್ರಾಟಸ್ಕಿಯ ಉತ್ತರವಿಲ್ಲವೆಂದು ಸ್ವಾಲ್ಫನ್ ಟೀಕಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಸೋವಿಯೆಟ್ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಮ್ಯವಾದೀ ಸಮಾಜವು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟರೆ ಇನ್ನಿತರ ದೇಶಗಳ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಹೊಸ ಬಲ ಬರುವುದು. ಜಾಗತಿಕ ಕ್ರಾಂತಿಗೆ ಅದೇ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ. ರಶಿಯಾದೇಶದ ಮಹಾಕ್ರಾಂತಿಯು ಜಾಗತಿಕ ಮಹಾಕ್ರಾಂತಿಯ ಒಂದಂಗ; ಜಾಗತಿಕ ಕ್ರಾಂತಿಗೆ ಹಾಕಿದ ತಳಹದಿ. ಅದುದರಿಂದ ಮೊದಲು ತಮ್ಮ ಮನೆಯನ್ನು ಸರ್ವಾಂಗ ಸುಂದರವಾಗಿ ಕಟ್ಟೋಣವೆಂದ ಸ್ವಾಲ್ಫನ್, ಬಾಲ್ಟಿವಿಕ್ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಹಲವು ವರುಷಗಳ ವರೆಗೆ ಈ ವಿವಾದ, ಚರ್ಚೆ, ತಿಕ್ಕಾಟಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಕೊನೆಗೆ ೧೯೨೭ರಲ್ಲಿ ಮತಗಳನೆ ಮಾಡಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದರು. ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಟ್ರಾಟಸ್ಕಿಗೆ ೪ ಸಾವಿರ ಮತಗಳು ಮಾತ್ರ ದೊರೆತುವು. ಸಭೆಗೆ ಗೈರಹಾಜರಿ ಇದ್ದವರ ಮತವೂ ಅವನ ಕಡೆಗೇ ಇತ್ತೆಂದು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದರೂ ಅವನಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೨ ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ವೀರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸ್ವಾಲ್ಫನ್‌ನಿಗೆ ೭೨೪೦೦೦ ಮತಗಳು ದೊರೆತುವು. ಟ್ರಾಟಸ್ಕಿಗೆ ಮಹತ್ವದ ಅಪಜಯವುಂಟಾಯಿತು.

ಅಧಃಪತನ

ಸ್ವಾಲ್ಫನ್‌ನೊಡನೆ ಹೂಡಿದ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಟ್ರಾಟಸ್ಕಿಯ ಕಾಲು ಜಾರುತ್ತಲಿದೆ. ಯುದ್ಧಮಂತ್ರಿಯ ಒಡಲು ವಿದೇಶಿಯರಿಗೆ ಸೌಕರ್ಯ ವನ್ನೊದಗಿಸುವ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಚಿಲ್ಲರೆ ಕೆಲಸ ಅವನ ಪಾಲಿಗೆ ಬಂತು. ಸೋಲಿಸ ಮೇಲೆ ಸೋಲು. ಅದರೂ ಆತ ಅದನ್ನು ಬಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲಾರ. ೧೯೨೭ರಲ್ಲಿ ಲೆನಿನ್‌ಗ್ರಾಡದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಮಾಸ್ಕೋ ನಗರದ ವರೆಗೆ ಟ್ರಾಟಸ್ಕಿಯ ಅನುಚರರು ಸಭೆ, ಮೆರವಣಿಗೆ ಹೂಡಿದರು. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಸ್ವಾಲ್ಫನ್ನನ ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಮತಪ್ರದರ್ಶನ 'ಕಾಮುನಿಸ್ಟ್', 'ಜಿನ್‌ಕೊವಿಕ್' ಮೊದಲಾದವರೂ ಬಣ್ಣ ಬದಲಾಯಿಸಿ ಟ್ರಾಟಸ್ಕಿಗೆ ಬೆಂಬಲವಿತ್ತರು. ತಮಗೆ ಉನ್ನತಸ್ಥಾನ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಖತಿಗೊಂಡ ಇವರಿರ್ವರೂ ಸ್ವಾಲ್ಫನ್ನನ ವಿರುದ್ಧ ಪಕ್ಷ ಸೇರಿದರು. ಟ್ರಾಟಸ್ಕಿಯ ದೂರದೃಷ್ಟಿಯೇನು ? ಅಂತರ್ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮನೋವೃತ್ತಿಯೇನು ? ಟ್ರಾಟಸ್ಕಿಯೇ ಅವರಿಗೆ ಪರ-

ಬ್ರಹ್ಮನಾಗಿ ಕಂಡ. ಇವರೆಲ್ಲ ಕೂಡಿ ಸ್ವಾಲಿನ್ನನ ವಿರುದ್ಧ ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷ ವೈರವನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಒಳಸಂಚು ನಡೆಸಿದರು. ಸ್ವಾಲಿನ್ನನ ಸಹನೆ ಎಂಬ ಒಂದು ಗಣನೆಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಟ್ರಾಟಸ್ಕಿ ಮತ್ತು ಅವನ ಸಂಗಡಿಗರು ಬಾಲ್ಯವಿಕಾ ಪಕ್ಷದಿಂದ ತಳ್ಳಿಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟರು. ಕ್ರಾಂತಿಯ ಪೈರಿಗಳೆಂದು ಅವರ ಮೇಲೆ ಮುದ್ರೆ ಬಿದ್ದಿತು. ಇನ್ನಾರಾದರೂ ಆಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅಂದೇ ಗುಂಡಿಗಾಹುತಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದರೋ ಎನ್ನೋ? ಟ್ರಾಟಸ್ಕಿಗೆ ಆ ಗತಿಯೊದಗ ಲಿಲ್ಲ. ಅವನೂ ಜನಪ್ರೀತನಾದ ಮುಖಂಡ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾವವೂ ಉಂಟು. ಅದುದರಿಂದ ೩ ಸಾವಿರ ವೈರು ದೂರವಿದ್ದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಗಡೀ ಪಾರುಮಾಡಲಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿ ತೆರಳಿದ ಮೇಲೂ ಟ್ರಾಟಸ್ಕಿ ಸ್ವಾಲಿನ್ನನ ವಿರುದ್ಧ ಜನರನ್ನು ಹುರಿದುಂಬಿಸಲಿತ್ತೆಂದ. ಕೊನೆಗೆ ೧೯೨೯ರಲ್ಲಿ ದೇಶ ದಿಂದಲೇ ಅವನನ್ನು ಹೊರಗೆ ದಬ್ಬಿದರು. ಆ ದೇಶ ಈ ದೇಶ ಸುತ್ತಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ವಾಸಿಸಲು ಅನುಮತಿ ದೊರೆಯದೆ ಕಡೆಗೆ ಮೆಕ್ಸಿಕೋ ದೇಶ ದಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯಪಡೆದನು.

ಟ್ರಾಟಸ್ಕಿ ಮತ್ತು ಸ್ವಾಲಿನ್

ಸ್ವಾಲಿನ್ ಮತ್ತು ಟ್ರಾಟಸ್ಕಿ ಕಲಹಕ್ಕೆ ತಾತ್ವಿಕ ಘರ್ಷಣೆ, ಅಭಿ ಕಾರದ ಹಂಬಲ, ವೈಯಕ್ತಿಕ ದ್ವೇಷಾಸೂಯೆ ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕ ಕಾರಣ ಗಳುಂಟು. ಆದರೆ ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮುಖ್ಯ ಅವರಿಬ್ಬರ ಪರಸ್ಪರ ವಿರುದ್ಧ ಗುಣ ಸ್ವಭಾವ. ಟ್ರಾಟಸ್ಕಿ ತೋಳವಿದ್ದಂತೆ. ಕಲಹಪ್ರಾಪ್ತ, ಉದ್ವೇಗಿ. ಭಾವನಾಪ್ರಧಾನಜೀವಿ. ಅಭಿಮಾನಿ, ಅಹಂಕಾರಿ ಆಡಂಬರ ಪ್ರಿಯ. ಗಾಳಿಯ ಕೋಳಿ. ಮಳೆ ಬಂದತ್ತ ಕೊಡೆ ಹಿಡಿಯುವ ಚಂಚಲ ಸ್ವಭಾವ; ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಲೆನಿನ್‌ನೊಡನೆಯೇ ಬಡಿದಾಡಿದನು. ಇದರಿಂದ ಅವನ ಸಮಾನಸ್ತಂಧಿಗೆ ಟ್ರಾಟಸ್ಕಿಯ ಮೇಲೆ ತಿರಸ್ಕಾರವುಂಟಾಯಿತು. ಲೆನಿನ್‌ನ ಮೇಲೆ ಆದರವಿದ್ದವರ (ಆಂತಹವರು ಬಹಳ ಮಂದಿ) ವಿರೋಧ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಂಡ. ಝಾರ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ನೌಕರಿ ದೊರಕಿಸಿ ಕೊಡಲಿತ್ತೆಂದುದ ರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಉಗ್ರಗಾಮಿಗಳಾದ ಬಾಲ್ಯವಿಕರೂ ಝಾರನೆಂದರೆ ಹರಿದು ತಿನ್ನುವೆನ್ನುತ್ತಿದ್ದ ನವ ತರುಣ ತರುಣಿಯರೂ ಟ್ರಾಟಸ್ಕಿಯಿಂದ ದೂರ ಸರಿದರು. ನವಜನಾಂಗದ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಆತ ಕಳೆದುಕೊಂಡುದು

ದೊಡ್ಡ ತವ್ವು. ಸ್ವಾಲಿನ್ ಹಾಗಲ್ಲ. ಅವನು ಕಟ್ಟಾ ಬಾಲ್ಯವಿಕ್. ಅದರಿಂದ ಆ ಪಂಥದವರೆಲ್ಲರ ಮತ ಅವನಿಗೇ. ಬಂಡವಲುಗಾರರು ದಂಡೆತ್ತಿ ಬಂದಾಗಲೂ, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾದ ಮೇಲೂ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸ್ಥಳಗಳೆಲ್ಲ 'ಬಿಸಿ ನೆತ್ತರ ದವರನ್ನೆ' ನೇಮಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಝಾರ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ವಿಶ್ವಾಸ ಕಡಿಮೆ. ಇದರಿಂದ ನವ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಅವನ ಮೇಲೆ ಅದರವುಂಟಾಯಿತು. ತಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಚಾಣೆಕ್ಕನೇ. ಟ್ರಾಟ್‌ಸ್ಕಿಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ಖಂಡಿಸಲು ಹೊರಟಾಗ 'ನಾನು ಹೀಗನ್ನುತ್ತೇನೆ' ಎಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಅದರ ಬದಲು 'ಲೆನಿನ್ ಹೀಗಂದಿರುವನು' ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಲೆನಿನ್‌ನೆಂದರೆ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಜೀವ. ಅಧಿದೈವ. ಆತನನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವ ಟ್ರಾಟ್‌ಸ್ಕಿಯೆಂದರೆ ಜನ ರೇಗಿದರು. ಇನ್ನು ಸ್ವಾಲಿನ್ ಮಾತಿನಿಂದ ಕೆಡದ ಮನುಷ್ಯ. ಕರ್ಮ ಪ್ರಿಯ. ರಾಜಯೋಗಿಯ ಜೀವನ ಸಡೆಸಿ ದೇಶದ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನಲ್ಲಿದ್ದ ಅಸಾಧಾರಣ ಸಂಘಟನಾಶಕ್ತಿಯೇ ಲೆನಿನ್‌ನ ವಾರಸುದಾರನಾಗುವ ಅರ್ಹತೆಯನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟಿತು. ರಶಿಯದ ಜನತೆ ಸ್ವಾಲಿನ್‌ನ ಕೊರಳಿಗೆ ಹೂವಾಲೆ ತೊಡಿಸಿದುದರಿಂದ ಪ್ರವಾದವಾಗಲಿಲ್ಲ; ಕಲ್ಯಾಣವೇ ಆಯಿತು. ಮುಂದಿನ ಇತಿಹಾಸ ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರಸಿರ್ಮಾಣ

ಮಾಸವನ ಕೀರ್ತಿ ಉಳಿಯುವುದು ಅವನ ಸತ್ಕೃತಿಯಿಂದ. ಸ್ವಾಲಿನ್‌ನ ಯಶೋದ್ವಂದುಭಯವನ್ನು ಮೊಳಗಲು ಅವನು ಇಷ್ಟರ ವರೆಗೆ ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸಗಳೇ ಸಾಕು. ಆದರೆ, ಅವನು ಕೈಕೊಂಡ ರಾಜ್ಯಪರಿಷ್ಕರಣವು ಮೊದಲಿನದಲ್ಲ ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಚೆನ್ನದ ಕಳಸವನ್ನಿಡುವಂತಹುದಾಗಿದೆ. ಸೂತನ ರಾಷ್ಟ್ರಸಿರ್ಮಾಣವು ಸ್ವಾಲಿನ್‌ನ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯ. ಅವನ ಹೆಸರಿಗೆ ಅದು ರತ್ನವನ್ನು ಕೊಡುವುದಾದರೂ ಅದೇ ಸರಿ. ಅವನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದುದು ಕೆಲವು ಸುಧಾರಣೆಗಳೆಂದು ತಿಳಿದರೆ ಅದು ತವ್ವು. ರಾಜಕೀಯ, ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ನೈತಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅಮೂಲಾಗ್ರ ಒದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿರುವನು. ಅವನದು ಹೊಸ ಸೃಷ್ಟಿ. ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನ ಸೃಷ್ಟಿ. ಈ ಚಿನಿವಾರ ತನ್ನ ಕುಲಮೆಯಲ್ಲಿ ರಶಿಯದ ಜನಜೀವನವನ್ನೇ ಪುಟಕ್ಕಿಟ್ಟಿ-

ದ್ದಾನೆ. ಸ್ಫುಟಗೊಳಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಬಂಡವಲುವಾದ, ವ್ಯಕ್ತಿಬಡತನ ಬಡತನ, ಅಜ್ಞಾನ, ರೋಗ-ಗುಣಗಳೆಲ್ಲ ಆ ದೊಡ್ಡ ಕುಲುಮೆಯಲ್ಲಿ, ಯಜ್ಞಕುಂಡದಲ್ಲಿ ಸುಟ್ಟು ಬೂದಿಯಾಗಿ ಹೋಗಿವೆ. ಸಾಮ್ಯವಾದದ ಅಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಜನ ಜೀವನದ ಎರಕ ಹೊಯ್ದು ಹೊಸ ಜನರಿಗೆ ರೂಪಕೊಟ್ಟಿರುವನು. ಅವರದು ಜೀವ ಹೊಸತು. ಜೀವನ ಹೊಸತು. ರಶಿಯದ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಜನ ಹೊಸ ಹುಟ್ಟು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಗುಣ ಶೀಲ ಬದಲಾಗಿದೆ. ಸ್ವಾರ್ಥ ದುರಾಶೆಗಳು ಅಳಿದು, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಸರಿಸಮಾನತೆ, ಭ್ರಾತೃಭಾವದಿಂದ ಅವರು ಬಾಳಿ, ಬಾಳಿಗೆ ಬೆಳಕನ್ನು, ತಂದಿರುವರು. ಸ್ವಾಲಿನ್ ಮಾನವೀ ಸ್ವಭಾವ ವನ್ನೇ ಬದಲಾಯಿಸಿ ಘನತೆಗೇರಿದ್ದಾನೆ.

ಯೋಜನಾ ಮಂಡಲ

ರಾಷ್ಟ್ರದ ವುಸರ್ರಚನೆಗಾಗಿ ೧೯೨೭ರಲ್ಲೇ ಬಾಲ್ಕೆವಿಕರು ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರ ಯೋಜನಾಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದರು. ರಶಿಯದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ 'ಗೋಸ್ಪ್ಲಾನ್' ಎಂದೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ದೇಶದ ಮೇಧಾವಿಗಳು, ತಜ್ಞರು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು, ಇಂಜಿನಿಯರು, ಕೂಲಿಕಾರರು ಎಲ್ಲ ಈ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿರುವರು. ಅವರ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಒಂದೆರಡಲ್ಲ. ಸಾವಿರಗಟ್ಟಲೆ. ಯೋಜನೆ ತಜ್ಞರನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಲು ಸ್ವಾಲಿನ್ ರಶಿಯವು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಒಂದು ವಿದ್ಯಾಲಯವನ್ನೇ ತೆರೆದಿದೆಯಂತೆ. ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಗಾಗಿ ಇವರು ವಾರ್ಷಿಕ, ಮಾಸಿಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವರು. ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ದೇಶದ ಸರ್ವ ಸಂಪತ್ತಿನ ಅಂದಾಜು ಹಿಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ವ ಸಂಪತ್ತು ಎಂದರೆ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಸಂಪತ್ತು, ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು, ಜನತೆಗೆ ಮೊದಲಾದವು ಒಂದುವು. ಆಮೇಲೆ ಜನರ ಆವಶ್ಯಕತೆಯೆಷ್ಟಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಲೆಕ್ಕಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಯಾವ ಯಾವ ಕಣಿ, ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗಬೇಕು, ಅವುಗಳನ್ನೆಷ್ಟು ಬೆಳೆಸಬೇಕು. ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಮಾಣ, ಅಂಕೆ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸುವವರೂ ಅವರೇ. ಇಷ್ಟಕ್ಕೇ ಈ ಮಂಡಲದ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಯಲಿಲ್ಲ. ಉತ್ಪಾದನೆ ವಿತರಣೆಗಳ ಸಮನ್ವಯ, ಧನಸಹಾಯ, ಕೆಲಸದ ಪರಿವರ್ಣನೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳೂ ಈ ಮಂಡಲದ ಹೆಗಲಮೇಲಿರುವ ಭಾರ. ಈ ತಜ್ಞರು

ನಿರಂಕುಶವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಯೋಜನೆಯ ಕರಡು ತಯಾರಿಸಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸುವರು. ಗ್ರಾಮ ಸೋವಿಯೆಟದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಸುಪ್ರೀಂ ಸೋವಿಯೆಟ (ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್) ವರೆಗೆ ಅದನ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುವುದು. ಕಣಿ, ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುವ ಕೂಲಿಕಾರರೂ ಅದನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸಿ ಹೊಸ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವರು. ಹೊಸ ಯೋಜನೆ ಗಳನ್ನೂ ಕಳಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಅದು ಗ್ರಾಹ್ಯ. ವಿವಿಧ ಸೋವಿಯೆಟ್‌ಗಳಿಂದ ಬಂದ ಸೂಚನೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮುಖ್ಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಈ ಮಂಡಲ ದವರು ತಯಾರಿಸುವರೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ ತಪ್ಪಾಗದು. ರಶಿಯದ ಪಂಚ ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ ಈ ಮಂಡಲದ ಮಾನಸಿಕ ಶಿಶು.

ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ

ರಶಿಯದ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯು ಜಗದ್ವಿಖ್ಯಾತವಾದುದು. ಅಖಿಲ ರಶಿಯದ ಆರ್ಥಿಕ ಪುನರ್ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಅದರ ಬೇವಾಳ. ಒಂಡ ಪಲು ಪದ್ಧತಿಯ ಸಿಮೂಲ ಮಾಡಿ ಸಾಮ್ಯವಾದೀ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದು ಅದರ ಗೊತ್ತುಗುರಿ. ಇದನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಔದ್ಯೋಗೀಕರಣ, ಸಾಮೂಹಿಕ ಒಕ್ಕಲತನ, ವಿದ್ಯಾದಾನ, ದೇಶದ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕ ವಿಭಾಗಗಳಿವೆ ಅದರಲ್ಲಿ. ರಶಿಯದ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯು ಶಿವನ ಪಂಚಮುಖವಿದ್ದಂತೆ. ಒಂದೊಂದು ರೂಪಕ್ಕೂ ಅನೇಕ ಅಂಗಾಂಗ ಗಳಿರುವುವು. ಕಲೆ, ಕೈಗಾರಿಕೆ, ಕೃಷಿ, ಶುಚಿ, ಆಟಪಾಟ, ಕೋಟಿ ಕೊತ್ತಲ, ಮೊದಲಾದ ನೂರಾರು, ವಿಷಯಗಳ ಕಡೆಗೂ ಗಮನವಿತ್ತಿರು ವರು. ಅದರ ಹೊಟ್ಟೆ ದೊಡ್ಡ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವೇ ಸೈ. ಆಡುಮುಟ್ಟದ ಗಿಡ ಎಲ್ಲವಂತೆ. ಸ್ವಾಲಿನ್ ಕೈಹಾಕದ ವಿಷಯವಿಲ್ಲ. ಸಂಕಲ್ಪಿತ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಐದು ವರುಷಗಳೊಳಗೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯೆಂಬ ಸುಂದರ ಹೆಸರಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ೧೯೨೮ರಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ಯೋಜನೆಯು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು. ನಾಲ್ಕೇ ವರುಷಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಲಿ- ನ್ನನ ಇಷ್ಠಾರ್ಥ ಈಡೇರಿದುದರಿಂದ ೧೯೩೨ರಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಯೋಜನೆ ಯನ್ನು ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ತಂದರು. ಅದು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ ಮೇಲೆ ಮೂರ ನೆಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಮೂರು ಯೋಜನೆ

ಗಳೂ ಒಂದರ ಮೇಲೊಂದು ಕಟ್ಟಿದ ಅಟ್ಟಳಿಕೆಗಳು. ಇವಕ್ಕೆಲ್ಲ ಔದ್ಯೋಗಿ ಕರಣವೇ ಅಡಿಗಲ್ಲೆಂದು ಹೇಳಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಔದ್ಯೋಗಿಕರಣ

ಸೃಷ್ಟಿಸಂಪತ್ತು

ಉದ್ಯೋಗಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ರಶಿಯದಲ್ಲಿ ಎವುಲ ಸೃಷ್ಟಿಸಂಪತ್ತಿದೆ. ಅರಣ್ಯಗಳೇ ೬೦೦ ಮೈಲುಗಳ ವರೆಗೆ ವ್ಯಾಪಿಸಿಕೊಂಡಿರುವವು. ಈ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯದ ಮರನುಟ್ಟಿಲ್ಲ. ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅನೇಕ ನದಿಗಳಿರುವವು. ಕಬ್ಬಿಣ, ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು, ಚಿನ್ನ, ಸೀಸ, ಮ್ಯಾಂಗನೀಸ ಮೊದಲಾದ ಲೋಹಗಳು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಿಗುವಷ್ಟು ಇನ್ನೆಲ್ಲೆಯೂ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಉರಾಲ್ ಪರ್ವತ ಪ್ರದೇಶವು ಕಬ್ಬಿಣದ ಬೆಟ್ಟ. ಕಾಕೇಶಿಯವು ಪೆರ್ಷಿಯಾ ಎಣ್ಣೆಯ ಕಾರಂಡೆ. ರಶಿಯಕ್ಕೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಕೊರತೆಯಿದ್ದರೆ ಅದು ರಬ್ಬರ್ ಒಂದೇ. ಅದನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕೃತಕ ರಬ್ಬರ್ ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೊಸ ಹೊಸ ರಬ್ಬರ್ ಗಿಡದ ತೋಟಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಸೃಷ್ಟಿಸಂಪತ್ತಿನಲ್ಲಿ ರಶಿಯವು ಕುಬೇರ ರಾಷ್ಟ್ರ. ಈಶಾನ್ಯ ದಿಕ್ಕು ಕುಬೇರನ ರಾಜ್ಯವೆಂದು ಹಿಂದುಗಳ ನಂಬಿಗೆ. ಪ್ರಾಯಶಃ ಹಿಂದೆ ರಶಿಯವು ಆ ರೀತಿ ಮೆರೆಯುತ್ತಿತ್ತೋ ಎನೋ? ಮಧ್ಯರಶಿಯದಿಂದ ಇಳಿದು ಬಂದ ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತೀಯರು ರಶಿಯವು ಕುಬೇರನ ದೇಶವೆಂದು ಕರೆದುದು ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆಯ ವರೆಗೆ ಈ ಸಂಪತ್ತು ನೇರದಿ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿಯಿತು. ರೂಸರ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಭೂಗರ್ಭ ಸಂಶೋಧನೆಯು ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ನಡೆದರೂ ಸಂಪತ್ತಿನ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡುದು ಅಷ್ಟಕಷ್ಟ. ಲೆನಿನ್ ಗ್ರಾಡ್, ಮಾಸ್ಕೋ, ಯುಕ್ರೇನ್ ಮೊದಲಾದ ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದರು. ವಿಶಾಲವಾದ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲೊಂದು ಇಲ್ಲೊಂದು ಬಂಡೆಗಲ್ಲು ಇದ್ದಂತೆ ಅವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಲ್ಪ. ರಶಿಯದ ಜನರ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಆಗದು. ಅದರಿಂದ ದೇಶವು ಯಾವಾಗಲೂ ಪರರನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ಕಚ್ಚಾ ಮಾಲುಗಳ ಬದಲಿಗೆ ಸಿದ್ಧವಸ್ತುಗಳನ್ನು ರಶಿಯ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು.

ಕೊನೆಕೊನೆಗೆ ರಶಿಯವು ವಿದೇಶಿಯರ ಸಂತೆಯಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿತು. ವಿದೇಶಿ ಬಂಡವಾಳಗಾರರು ರಶಿಯಕ್ಕೂ ಕಾಲು ಚಾಚಿ ಕಚ್ಚಾ ಮೂಲಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿ, ಔದ್ಯೋಗೀಕರಣವನ್ನು ತಡೆದರು. ರಶಿಯವು ಯುರೋಪಿನ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗಿಂತ ಹಿಂದುಳಿದುದು ಹೀಗೆ. ಪರಾವಲಂಬಿಯಾದುದು ಹೀಗೆಯೇ.

ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್ನನ ಮಂತ್ರ

ದೇಶದ ವುಸ್ರಾಚನೆಗೆ ತೊಡಗಿದಾಗ ಔದ್ಯೋಗೀಕರಣದ ಅಡಿಗಲ್ಲು ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್ ಸಾರಿದ. ಔದ್ಯೋಗೀಕರಣವು ಅವನ ಮೋಹ ಮಂತ್ರ. ಗಾಯತ್ರಿ. ದೇಶದ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು, ಜನರ ಬೇವನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಏರಿಸಲು ಉದ್ಯೋಗಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯೂ ಮುಖ್ಯ. ಕೃಷಿ-ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದ ದೇಶವನ್ನು ಔದ್ಯೋಗಿಕ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಕಾಲ ಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲುವಂತೆ ಮಾಡುವುದೂ ಅದರ ಹೇತು. ಒಂದೇ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ನುಡಿಯುವುದಿದ್ದರೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾವಲಂಬನ. ದೇಶದ ರಕ್ಷಣೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಔದ್ಯೋಗೀಕರಣವು ಅವಶ್ಯ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸದೆ ಯಂತ್ರ, ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಲಾಗದು. ಇದನ್ನರಿತರೆ ಔದ್ಯೋಗೀಕರಣವು ಮಿಲಿಟರಿ ಬಲದ ಮೂಲವೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಬಂಡವಾಲು ಜಗತ್ತಿನ ಮಧ್ಯೆ ರಶಿಯವು ಪ್ರಾಣವುಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಮಿಲಿಟರಿ ಶಕ್ತಿ ಸಂಪನ್ನರಾಷ್ಟ್ರವಾಗದೆ ಬೇರೆ ಗತ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಬಂಡವಾಲು ಜಗತ್ತು ದಂಡೆತ್ತಿ ಬಂದರೆ? ಆ ಭೀತಿ ಇದ್ದೇ ಇದೆ ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್ನನಿಗೆ. ಆದುದರಿಂದ ದೇಶದ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ದೂರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಔದ್ಯೋಗೀಕರಣದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದನು. ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯು ಔದ್ಯೋಗೀಕರಣದ ತಳಹದಿಯಲ್ಲೇ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದು.

ಔದ್ಯೋಗೀಕರಣದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಶಾಖೋಪಶಾಖೆಗಳಿವೆ. ಮೋಟಾರ್, ಎಮಾನ, ರೇಲ್ವೆಇಂಜಿನ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್ ಮೊದಲಾದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಹಾಗೂ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಎಂಬ ವರ್ಗೀಕರಣ ಮಾಡಲಾಗಿರುವುದು. ಇದೆಲ್ಲ ಯೋಜನಾಬದ್ಧವಾಗಿಯೇ ಇರುವುದು. ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದಾಗ ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್ ಎರಡು ವಿಷಯಗಳ ಕಡೆ

ಎಶೇಷ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಸೃಷ್ಟಿಸಂಪತ್ತು ಎಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವುದೋ ಅಲ್ಲೇ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಅದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ರಶಿಯದ ಒಳನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನು ತೆರೆದ. ಸ್ವಾಲಿನ್ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಲು ಬಲವಾದ ಕಾರಣಗಳುಂಟು. ಝಾರ್ ರಶಿಯದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳೆಲ್ಲ ಡೋನೆಜ್, ಉಕ್ರೇನ್ ಮೊದಲಾದ ರಶಿಯದ ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿದ್ದವು. ಪರಮಂಡಲದ ನಾಯಕರು ದಂಡೆತ್ತಿ ಬಂದೊಡನೆಯೇ ಈ ಪ್ರದೇಶವು ಶತ್ರುಪಾಲಾಯಿತು. ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳೇ ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಬೇವತಂತು. ಅದನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿದರೆ, ನಾಶಗೊಳಿಸಿದರೆ ಯಶಸ್ವಿಯುದ್ಧ ನಿರ್ವಹಣಕ್ಕೆ ಅನಾನುಕೂಲ. ಮದ್ದು ಗುಂಡು, ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳೆಲ್ಲದ ಸೇನೆ ಹೋರಾಡುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ? ಸೋಲು ಕಟ್ಟಿಟ್ಟ ಬುತ್ತಿಯೇ ಸರಿ. ಈ ದುರ್ಗತಿ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಕೂಡದೆಂದು ಸ್ವಾಲಿನ್ ಆಶೆ; ದೂರದೃಷ್ಟಿ; ಇಷ್ಟರಿಂದಲೇ ಅವನು ಪಶ್ಚಿಮ ರಶಿಯದಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂದರ್ಥವಲ್ಲ. ರಶಿಯದ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಸಂಪತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮ ರಶಿಯಕ್ಕೆ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಆದರೆ ಒಳನಾಡನ್ನು ಸ್ವಾಲಿನ್ ಮರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಹೊಸ ಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಉರಾಲ್-ಕುಜನೆಜ್ ಸಂಯೋಜನೆಯು ಮಹತ್ವವಾದುದು.

ಉರಾಲ್-ಕುಜನೆಜ್

ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಉರಾಲ್-ಕುಜನೆಜ್ ಸಂಯೋಜನೆಗೆ ಹಿರಿಯ ಸ್ಥಾನ. ಉರಾಲ್ ರಶಿಯದ ಹೆಸರಾದ ಪರ್ವತಾವಳಿ. ಇದರ ತಪ್ಪಲಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಿಣ ಯಥೇಚ್ಛವಿದೆ. ಕಾಲ ಬೆರಳಿಂದ ನೆಲವನ್ನು ತೀಡಿದರೆ ಸರಿ ಕಬ್ಬಿಣದ ಪದರುಗಳು ಏಳುವವು. ಕ್ರಾಂತಿಯ ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಿಣವನ್ನು ಅಗೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ೬೦, ೭೦ ಮೈಲು ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಕುಲುಮೆಗೆ ಕುದುರೆ ಒಂಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೇರಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಉರಾಲ್‌ದಲ್ಲೇ ಕುಲುಮೆ ರಚಿಸಲು ಸ್ವಾಲಿನ್ ಇಚ್ಛೆ. ಆದರೆ ಕಬ್ಬಿಣ ಕರಗಿಸುವ ಕುಲುಮೆಗೆ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಬೇಕಲ್ಲ. ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಿಗೆ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ. ಸ್ವಾಲಿನ್ ಚಿಂತಾತುರನಾಗಿ ಉರಾಲ್ ಕೋಡುಗಲ್ಲನ್ನೇರಿ ಸುತ್ತಲೂದಿಟ್ಟನು. ಆಗ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಅಲ್ಪಾಯಿ

ಪರ್ವತ ಶಿಖರಗಳು ಕಾಣಿಸಿದುವು. ಕುಜನೆಜ್‌ದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಇವೆ ಯೆಂದರು ಭೂಗರ್ಭ ಸಂಶೋಧಕರು. ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ೩೦೦ ವರುಷ ಗಳ ವರೆಗೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಇದೆಯೆಂದು ಕಂಡು ಹಿಡಿದರು. ಸರಿ. ಉರಾಲ್ ಮತ್ತು ಆಲ್ತಾಯಿಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಯಿತು. ಕುಜನೆಜ್‌ಗೆ ಕಬ್ಬಿಣ ಪೂರೈಸಿ, ಉರಾಲಿಗೆ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಒದಗಿಸಿ ಎರಡೂ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಅವರು ಬಯಸಿದರು. ಅದಕ್ಕನು ಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಜೋಡು ರೇಲ್ವೆ ರಸ್ತೆ ಹಾಕಿದರು. ಒಂದರಲ್ಲಿ ಕುಜ ನೆಜ್‌ದಿಂದ ಉರಾಲಿಗೆ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದರಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಿಣ ರವಾನಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದೆ. ಎರಡೂ ದೊಡ್ಡ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಕೇಂದ್ರಗಳಾದುವು. ಕಬ್ಬಿಣ ದೊರೆವ ಉರಾಲಲ್ಲಿ ಮುಗ್ನಿಟೋಗಾರಸ್ಕ್ ನಗರ ತಲೆ ಎತ್ತಿದೆ. ಕುಜ ನೆಜ್‌ದ ನಾಲ್ಕು ಮೈಲು ದೂರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಲಿನ್‌ಸ್ಕ್ ನಗರ ಮೂಡಿರುವುದು. ಆತ್ಮಾಧುನಿಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಪಟ್ಟಣಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ವಿಸ್ತಾರವಾದ ರಸ್ತೆಗಳು, ಟ್ರಾಂಕಾರುಗಳು, ಉದ್ಯಾನವನ, ನೀರಿನ ನಳ, ಶಾಲೆ, ವಿಜ್ಞಾನ ಶಾಲೆ, ಆಸ್ಪತ್ರೆ, ನಾಟಕಗೃಹ, ಸಿನೆಮಾ, ಗರಡಿಮನೆ, ಸರ್ಕ್ಯಸ್ ಮೊದಲಾ ದುವುಗಳೆಲ್ಲ ಇವೆ ಇಲ್ಲಿ. ಒಂದೊಂದೂ ಅಮರಾವತಿ ಪಟ್ಟಣವೇನೋ ಎಂದೆನ್ನಿ ಸುವುದು.

ಉರಾಲ್‌ದಲ್ಲಿ ಸಿಗುವುದು ಒರಿ ಕಬ್ಬಿಣವೊಂದೇ ಅಲ್ಲ. ತಾಮ್ರ ಮೊದ ಲಾದ ನೂರಾರು ಲೋಹಗಳು ದೊರೆತಿವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಪರ್ವತದ ಸಾಲಿಗೆ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಣಿವೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾರ್ಖಾನೆಯಿದೆ. ಇದರಂತೆ ಪೂರ್ವ ಏಶಿಯದಲ್ಲಿ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಪ್ರಗತಿಯಾಗಿರುವುದು. ಸೈಬೀರಿಯದ ಕೊವ್ಕೊಸೊವೊಸ್ಕ್‌ಗೆ ಎರಡನೇ ಮುಗ್ನಿಟೋಗಾರಸ್ಕ್ ಎಂದು ಹೆಸರು ಬಿದ್ದಿದೆ. ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ ಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ನೂರಾರು ಸಾಕಸೋದ್ಯಮಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಲಾಗಿರು ವುದು. ಸ್ವಾಲಿನ್‌ಸ್ಕ್ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ಕೊಡ ಲಾಗಿದೆ ಅಷ್ಟೆ.

ಜೀವರಸ

ಉದ್ಯೋಗಗಳಿಗೆ ಕಬ್ಬಿಣವು ಮೂಳೆ; ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಆಹಾರ; ಪೆಟ್ರೋಲ್

ರಕುತವಿದ್ದಂತೆ ಜೀವರಸ. ಯಂತ್ರಗಳ ಎದೆಗುಂಡಿಗೆಗೆ (ಪೆಟ್ರೋಲ್‌ಟಾಂಕ್) ಈ ರಸವನ್ನು ಸುರಿದೊಡನೆಯೇ ಯಂತ್ರಗಳು ಉಸಿರಾಡಲುತೊಡಗುವವು. ಜಡ ಮೋಟಾರ್, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ವಿಮಾನಗಳಿಗೆ ಕ್ಷಣಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಚೈತನ್ಯ ಉರುವುದು. ಪೆಟ್ರೋಲಿನ ಅದ್ಭುತಕ್ಕೆ ಸಂಬೇವನದಷ್ಟು. ರಶಿಯನರು ಭಾಗ್ಯವಂತರು. ಪ್ರಕೃತಿದೇವಿ ಅವರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸನ್ನಳಾಗಿದ್ದಾಳೋ ಎನ್ನೋ? ದಕ್ಷಿಣ ರಶಿಯದ ಕಾಕೇಶಿಯ ಭೂಮಿಯಡಿ ಪೆಟ್ರೋಲಿನ ನದಿಗಳೇ ಹರಿಯುತ್ತಿರುವವು. ರೂಝ್ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜಾಕುಂ, ಬಾಟುಂ, ಗ್ರೋಬ್ನಿ, ನೈಕೊಸ್ ಮೊದಲಾದ ಎಣ್ಣೆ ಕಣಿ ಆಗಿದ್ದರು. ಅಖಿಲ ರಶಿಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಎಣ್ಣೆ ಇಲ್ಲಿಂದಲೇ ಪೂರೈಸಲ್ಪಡುತ್ತಿತ್ತು. ಸ್ವಾಲಿನ್ ರಶಿಯವು ಕಾಕೇಶಿಯದ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ನೂವೊಡಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಿರುವುದು. ಇದ ರೊಂದಿಗೆ ಬೇರೆ ಎಣ್ಣೆ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನೂ ಅವರು ಹುಡುಕಿದ್ದಾರೆ. ಶತ್ರುಗಳಿಂದ ಕಾಕೇಶಿಯಕ್ಕೆ ಗಂಡಾಂತರ ಬಂದಲ್ಲಿ ರಶಿಯದ ರಕುತನಾಳ ಬತ್ತಿ ಹೋಗಬಾರದೆಂದು ಸ್ವಾಲಿನ್ನನ ವಿಚಾರ. ೧೯೧೯ರಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನರು ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದು ಸ್ವಾಲಿನ್ನನ ಸ್ಮೃತಿಪಟಲದಿಂದ ಅಳಿಸಿ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಆ ಗತಿ ಪುನಃ ಬಾರದಂತೆ ಸ್ವಾಲಿನ್ ಮುಂಜಾಗ್ರತೆ ವಹಿಸಿ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಎಣ್ಣೆ ಕಣಿಗಳಿಗಾಗಿ ಸಂಶೋಧಿಸಿದ. ಉರಾಲದ ಪಶ್ಚಿಮ ತಪ್ಪಲಲ್ಲಿ ಪೆಟ್ರೋಲಿನ ಸರೋವರಗಳೇ ಇದ್ದವು. ಕಾಸ್ಪಿಯನ್ ಸಮುದ್ರದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಆರ್ಕ್‌ಟಿಕ್ ಸಾಗರದ ವರೆಗೆ ಎಣ್ಣೆಯ ಬುಗ್ಗೆ ಚಿಮ್ಮತೊಡಗಿತು. ಟರ್ಕಮೆನಿಸ್ತಾನ, ಕಜಕಸ್ತಾನ, ಸ್ವಾರ್ಜ್‌ಟಾಮಕ್, ಚುಸೋವಾಯ ಮೊದಲಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಎಣ್ಣೆ ಕಣಿಗಳು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡವು. ಇಷ್ಟು ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಸಂಪತ್ತು ಇದ್ದುದರಿಂದಲೇ ಒಕ್ಕಲುತನಕ್ಕಾಗಿ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲು ರಶಿಯಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು.

ಲೆನಿನ್‌ನ ಬೆಳಕು

ಆಧುನಿಕ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಎದ್ದುಚ್ಚಕ್ಕೆ ಅಮೂಲ್ಯ. ಮನೆ ಬೆಳಗಲು, ಕಾರ್ಖಾನೆ ನಡೆಯಲು ಎದ್ದುಚ್ಚಕ್ಕೆ ಬೇಕು. ಅಖಿಲ ರಶಿಯವನ್ನೇ ಎದ್ದುಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಬೆಳಗಿನ ಬೇಕೆಂದು ಲೆನಿನ್ ಬಯಸಿದ್ದ. ಎದ್ದುತ್ + ಸೋವಿಯೆಟ್ ಎಂದರೆ ಸಾಮ್ಯವಾದವೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ೧೯೨೦

ರಲ್ಲೇ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದರು. ಸ್ವಾಲಿನ್ ಆದನ್ನು ಪರಿಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದ. ಯಂತ್ರಗಳಿಂದ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಪಡೆವ ಮಾತಂತೂ ಸರಿಯೆ. ರಶಿಯದ ಜಲಶಕ್ತಿಯ ಉಪಯೋಗವನ್ನೂ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನೀಸರ್ ನದಿಗೆ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಿ ಅನೇಕ ಸೋವಿಯೆಟ್‌ಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಒದಗಿಸಿರುವರು. ಈ ನೀಪ್ರೋಗೆಸ್ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಲೋಕವಿಖ್ಯಾತವಾದುದು. ರಶಿಯನರ ಸಾಹಸಕೃತಿಯಿದು. ಇದರಂತೆ ವೋಲ್ಗಾನದಿಗೂ ದೊಡ್ಡ ಒಡ್ಡುಕಟ್ಟಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಪಡೆದಿರುವರು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಣಿ ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಮನೆ, ಮಠ, ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗಿಗೂ ಸ್ವಾಲಿನ್ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಕೃತಕ 'ಮಿಂಚು ಹುಳ'ಕ್ಕೆ ರಶಿಯದ ಜನ 'ಲೆನಿನ್‌ನ ಬೆಳಕು' ಎಂಬ ದಿವ್ಯವಾದ ಹೆಸರಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಮಾನಿಕರಿಗೆ (ಆಥವಾ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ) ಮಿಂಚುವ ಈ ವಿದ್ಯುತ್ಪ್ರಭೆ ನರಲೋಕದ ಮನುಗುವ ನಕ್ಷತ್ರ ಸಮೂಹದಂತೆ ಕಾಣಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೇ ?

ರಕುತ ನಾಳ

ನವನಾಗರಿಕತೆಯ ಗಾಳಿ ರಶಿಯಕ್ಕೆ ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆಯ ಪರೆಗೂ ಜೀಸದೇ ಇರಲು ವಾಹನಸೌಕರ್ಯಗಳ ಕೊರತೆಯೂ ಒಂದು ಕಾರಣವೆಂದೆ ನ್ನುವವರುಂಟು. ವಾಹನಸೌಕರ್ಯಗಳು ದೇಹದ ರಕುತನಾಳಗಳಿದ್ದಂತೆ. ಸರಿಯಾಗಿ ರಕುತ ಚಲನೆಯಾಗದೇ ಇದ್ದರೆ, ಅಂಗವಿದ್ದೂ ಇಲ್ಲದಂತಾಗುವುದು. ರ್ಝಾರ್ ರಶಿಯದ ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಈ ರೀತಿ ಪಕ್ಷವಾತವೇ ಹಿಡಿದಿದ್ದಿತು. ಕೆಲವು ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗೆ ಕಾಲ್ನುಡಿಗೆಯಿಂದಲೇ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಕುದುರೆ ಗಾಡಿಯೇ ಮುಖ್ಯವಾಹನ. ಇದರಿಂದ ವ್ಯಾಪಾರ, ನೃವಹಾರ ಕೂಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಲಿಲ್ಲ. ಸಂಚಾರಾರ್ಥಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ವಾಹನ ಸೌಕರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಹಣವನ್ನು ತೆಗೆದಿಡಲಾಯಿತು. ಮಾಸ್ಕೋ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಈಗ ಅಷ್ಟದಿಕ್ಕುಗಳಿಗೂ ರೇಲ್ವೆಗಳು ಕವಲೊಡೆದಿವೆ. ಜೇಡರ ಬಲೆಯಂತೆ ರೇಲ್ವೆ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಹೆಣೆದಿದ್ದಾರೆ. ಲೆನಿನ್-ಗ್ರಾಡ್-ವ್ಲಾಡಿವೋಸ್ಲಾಕ್‌ಗಳ ನಡುವೆ ಮೊದಲೇ ಒಂದು ರೇಲ್ವೆ ರಸ್ತೆಯಿದ್ದಿತು. ಈಗ ಮತ್ತೊಂದು ಸ್ವಲ್ಪಮ್ನ ಹಾಸಿದರು. ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ದೊಡ್ಡ ಸಾಹಸ ಸ್ವಾಲಿನ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಯೋಜನೆ. ಉತ್ತರದ ಬಳಿ

ಸಮುದ್ರದಿಂದ ಕಾಲುವೆ ಕಡಿದು ಒನೆಗಾ, ಲಡೋಗಾ ಸರೋವರಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ, ಲೆಸಿನ್‌ಗ್ರಾಡದ ಒಳಿ ಹಾಯಿಸಿ ಫಿನ್‌ಸಮುದ್ರಕ್ಕೊಳಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸಿದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಲಿನ್ ಕಾಲುವೆಯೆಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕಪ್ಪು ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಗಮವಾಗುವ ನೀರೂ ನದಿ, ಬಾಲ್ಟಿಕ್ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರುವ ನೀಣಾ ನದಿಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಒಂದು ಕಾಲುವೆ ಕಡಿದು ಇವೆರಡನ್ನು ಜೋಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಂತೆ ಡಾನ್-ವೋಲ್ಗಾ ನದಿಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿರುವರು. ವೋಲ್ಗಾ ನದಿಯ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಲುವೆ ತೋಡಿ ಒನೆಗಾ ಸರೋವರಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿಸಿರುವರು. ಕೇವಲ ನೀರಾವರಿ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಕಡಿಯಲಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾಲುವೆಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಆಳವಿರುವುದರಿಂದ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಹಡಗಗಳೂ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ೧೯೪೨ನೇ ಇಸವಿಯೊಳಗೆ ಮಾಸ್ಕೋ ನಗರವು ಒಂದು ಬೆಳೆನಾಡಿನ ಬಂದರವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಸ್ವಾಲಿನ್ ನಿರ್ದರಿಸಿದ್ದನಂತೆ. ಪ್ರಾಯಶಃ ಯುದ್ಧದಿಂದ ಆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಡೆದು ಹಿಡಿದಿರಲು ಸಾಕು. ಆದೇನೇ ಇಲಿ, ಬಾಲ್ಟಿಕ್ ಸಮುದ್ರ, ಕಪ್ಪುಸಮುದ್ರ, ಕಾಸ್ಪಿಯನ್‌ಸಮುದ್ರ, ಬಳಿ ಸಮುದ್ರ, ವೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿದ ಸ್ವಾಲಿನ್ನನ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಜನ ಬೆರಗಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸಪ್ತಸಮುದ್ರಗಳನ್ನೇ ಕೂಡಿಸುವ ಯೋಜನೆ ಅವನದೇನೇ? ವೈಮಾನಿಕ ಸೌಕರ್ಯವೂ ಇಷ್ಟೇ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿದೆ.

ಉತ್ಪಾದನೆ

ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯು ನಾಲ್ಕೇ ವರುಷಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಹೊಂದಿತು. ೧೯೧೩ರಿಂದ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಸಂಪತ್ತು ಮೂರುವಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಆಯಿತು. ಎರಡನೇ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಎಂಟರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ೧೯೧೩ರಲ್ಲಿ ಉರಾಲದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ೯ ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಉಕ್ಕು ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಹೆಚ್ಚು. ೧೯೩೩ರಲ್ಲಿ ಇದು ೨೬ ಲಕ್ಷ ಟನ್‌ಗೆ ಏರಿತು. ೧೯೩೮ರ ವರೆಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯಕ ಒಕ್ಕಲತನಕ್ಕಾಗಿ ೫ ಲಕ್ಷ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ೨೦೦ ಲಕ್ಷ ಲಾಠಿ, ೧೨೦೦ ಇನ್ನಿತರ ಒಕ್ಕಲತನ ಉಪಕರಣಗಳು ಹಾಗೂ ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಬೆಳೆಕೊಯ್ಯುವ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿದ್ದಾರೆ. ೧೯೧೩ರಲ್ಲಿ ೬೫೦ ರಶಿಯಾದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಉಕ್ಕು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ೪೦ ಲಕ್ಷ ಟನ್. ೧೯೪೦ರಲ್ಲಿ ೫ ಕೋಟಿ ಟನ್.

ಯಂತ್ರಗಳು ಒಂದು ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಏಳು ಸಾವಿರ. ಎಣ್ಣೆ ೯೦ ಲಕ್ಷ ಟನ್ ದ ಬದಲು ಒತ್ತಿಕೊಟ್ಟ ಟನ್. ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಒತ್ತಿಕೊಟ್ಟ ಟನ್ ಇದ್ದುದು ೧೬ ಕೋಟಿ ಟನ್ ನ ಒಳಕೊಡಗಿದೆ. ಕಚ್ಚಾ ವಸ್ತುಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇನ್ನಿತರ ತಯಾರಿ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ರಶಿಯವು ಕೆಲವೇ ವರುಷಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನು ಹಿಂದೆ ಹಾಕಿ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿದೆ. ಚಿನ್ನದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನ. ಎಣ್ಣೆ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಅಳಿದರೆ ಜಾಗತಿಕ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅದರ ಹೆಸರು ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ರಶಿಯವು ಇಂದು ಮೂರನೇ ದೊಡ್ಡ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ದೇಶವಾಗಿರುವುದು. ಯಂತ್ರತಂತ್ರದ ಕೊರತೆ, ಕೂಲಿಕಾರರ ಅಭಾವ, ಆರ್ಥಿಕ ಮುಗ್ಗಟ್ಟು ಮೊದಲಾದ ಎಲ್ಲ ಅಡ್ಡಿ ಆತಂಕಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿ ಕೊಂಡು ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದ ದೇಶವು ಪ್ರಮುಖ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗುವಂತೆ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿ, ಅದು ಸ್ವಾವಲಂಬಿಯಾಗುವಂತೆ ಸಾಧಿಸಿ ಉದ್ಧರಿಸಿದ ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್ನನ ಕೆಲಸ ಅತ್ಯಮೋಘವಾದುದು.

ಕೂಲಿಕಾರರು

ದೇಶದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಸ್ವರ್ಗದ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆಯಿತೆಂದು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಹುರುಳು. ಈಗ ಬ್ರಿಟನ್, ಅಮೇರಿಕ, ಜರ್ಮನಿ ಮೊದಲಾದವೂ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೇ. ಆದರೆ ಆ ದೇಶಗಳ ಕೂಲಿಕಾರರ ಗೋಳು ಹೇಳಿ ತೀರದು. ಜನರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯೇನು? ಅವರ ಸುಖ ಸಾಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆಯೇ? ಅವರ ಜೀವನಮಟ್ಟ ಎರಡೆಯೇ? ಕೂಲಿಕಾರರ ರಕುತ ಹೀರಲಾಗುತ್ತಿವೆಯೇ? ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಕರ ಉತ್ತರಗಳು ಸಿಗಬೇಕು. ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್ ಕೊಡುವ ಉತ್ತರ ಸಮಾಧಾನಕರವಿದೆ. ೧೯೨೪ರಲ್ಲಿ ರಶಿಯದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕೂಲಿಕಾರನ ವೇತನವು ೪೫೦ರೂಬಲ್ ಗಳಿದ್ದುವು. (ಒಂದುರೂಬಲ್ = ರೂ ೧-೬-೯) ೧೯೩೭ರಲ್ಲಿ ೩೦೪೨ ರೂಬಲ್ ಗಳು ಅವರಿಗೆ ದೊರೆತಿದೆ. ಸ್ತ್ರೀಕೂಲಿಕಾರರಿಗೂ ಗಂಡಸರಷ್ಟೇ ಕೂಲಿ. ಕುಶಲರಾದ ಕೂಲಿಕಾರರಿಗೆ ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ದೊರೆತಿದೆ. ಸಂಖ್ಯೆದಲ್ಲಿರುವ ಈ ವ್ಯತ್ಯಾಸವು ಸಮತಾಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಸರಿಹೋಗುವುದೆಂದು ಯಾರಾದರೂ ಪ್ರಶ್ನಿಸಬಹುದು. ಈ ಶಂಕೆಗೆ ಅವಕಾಶ-

ವಿಲ್ಲ. ೧೦೦ರೂಬಲ್ ದೊರೆವ ಕೂಲಿಕಾರ ೧೦ರೂಬಲ್ ಮನೆಬಾಡಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ೫೦೦ ರೂಬಲ್ ಇದ್ದವನು ೫೦ ರೂಬಲ್ ಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುವುದು. ಇನ್ನೊಂದು ಮಹತ್ವದ ವಿಚಾರವೂ ಉಂಟು. ಝಾರ್ ರಶಿಯದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳೆಲ್ಲ ವ್ಯಕ್ತಿಬಡತನಕ್ಕೊಳಗಾಗಿದ್ದುವು. ಕೂಲಿಕಾರರು ದುಡಿವೆಯಂತ್ರಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಕೊಟ್ಟ ಕೂಲಿ. ನೌಕರಿಯ ಭದ್ರತೆಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನಿಗೂ ನೌಕರಿ ಕೊಡುವ ಭಾರ ಸರಕಾರದ ಮೇಲಿದೆ. ಕಾರಖಾನೆ ತಮ್ಮದು, ಸಂಪತ್ತು ತಮ್ಮದು, ಆಡಳಿತಗಾರರು ತಮ್ಮವರು ಎಂಬ ಆತ್ಮೀಯತೆ ಕೂಲಿಕಾರರಲ್ಲಿ ಉದಯಿಸಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಕಾರಖಾನೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವವರು ಕೂಲಿಕಾರರೆ. ಕೂಲಿಕಾರರಿಂಥಲೇ ಅರಿದ ಆಡಳಿತಮಂಡಲವು ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದೆ. ಉತ್ಪಾದನೆ, ಕೆಲಸದ ನಿಯಮ, ಯಾರು ಯಾರು ಯಾವ ಯಾವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಅವರು ನಿರ್ಧರಿಸುವರು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನಿಗೂ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಟೀಕಿಸುವ, ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ ಹಕ್ಕಿದೆ. ಸೂಚನೆ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡಬಹುದು. ತಮ್ಮ ಕಷ್ಟ-ಸವ್ಯಗಳನ್ನೂ ತಿಳಿಸುವರು. ಇದಲ್ಲದೆ ಅವರ ಹಕ್ಕು ಹಿತಕ್ಕನೆಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಟ್ರೇಡ್‌ಯೂನಿಯನ್‌ಗಳು ಸೂಫಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ವಿವಿಧ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ದುಡಿದ ಕೂಲಿಕಾರರ ಪಾಲನೆ ಮಾಡಲು ಈ ಟ್ರೇಡ್‌ಯೂನಿಯನದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಶಾಖೆಗಳಿರುವವು.

ವಿಮೆ-ವಿಶ್ರಾಂತಿ

ರಶಿಯವು ಕೂಲಿಕಾರರ ನಾಡು. ಅವರದೇ ರಾಜ್ಯ. ಪ್ರಭುತ್ವ. ಅಂದ ಬಳಿಕ ಅವರಿಗಿದ್ದಷ್ಟು ಸೌಕರ್ಯ, ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಇನ್ನಾರಿಗೂ ಇಲ್ಲ. ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕೂಲಿಕಾರರ ಹಿತಚಿಂತೆ ಬಹಳವಿದೆ. ನೌಕರಿಯ ಭದ್ರತೆ, ಅಧಿಕ ಕೂಲಿ, ಮತದಾನ ಹಕ್ಕುಗಳೊಂದಿಗೆ ವಿಮಾಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಣ್ಣು-ಗಂಡು ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲ ಕೂಲಿಕಾರರೂ ವಿಮೆ ಮಾಡತಕ್ಕದು. ಕೂಲಿಕಾರರು ತಮ್ಮ ವೇತನದಿಂದ ಪ್ರೀಮಿಯಂ ಕಟ್ಟಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನಿಯೋಜನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೇ ಕೆಲವು ಪ್ರಮಾಣದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರೀಮಿಯಂ ಕಟ್ಟುವವು. ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಪ್ರಸವಕಾಲದ ವೇತನವನ್ನು ಕೊಡುವದೊಂದಿಗೆ ಈ ವಿಮಾ ಕಂಪೆನಿಗಳು ಅವರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಭತ್ಯೆ.

ಹಂಚುತ್ತಿವೆ. ಅನಾರೋಗ್ಯಕ್ಕೀಡಾದ ಕೂಲಿಕಾರರಿಗೆ, ವಯೋವೃದ್ಧರಿಗೆ ವಿಧವೆಯಾಗಿ ಜೀವಾವಧಿ ವರೆಗೂ ಭತ್ತೆ ಸಲ್ಲುವುದು. ಎರಡು ವರುಷಗಳ ವರೆಗೆ ದುಡಿದ ಕೂಲಿಕಾರರಿಗೆ ಅವರ ವೇತನದಲ್ಲಿ ಸೂರಕ್ಕೆ ಒರಟ್ಟು ಭತ್ತೆ, ಅರು ವರುಷಗಳ ದುಡಿತದ ನಂತರ ವೇತನದಷ್ಟೇ ಭತ್ತೆ ಕೊಡುವ ಐರ್ಪಾಡಿದೆ. ನಿಯೋಜಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೂಲ ಧನದಿಂದಲೇ ಈ ಭತ್ತೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿರುವರು.

ದಿನಂಪ್ರತಿ ೭ ತಾಸುಗಳ ದುಡಿತ. ಐದು ದಿವಸಕ್ಕೊಂದು ದಿನರಜೆ. ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳೆಲ್ಲಲ್ಲಿ ವುಸ್ತುಕ ಭಾಂಡಾರ, ಕ್ಲಬ್, ಆಟದ ಸ್ಥಳ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಕಡೆ ವಿಶೇಷ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಟ್ಟಿರುವರು. ಕೂಲಿಕಾರರ ಶಿಕ್ಷಣವಂತೂ ಖಡ್ಗಾಯವಾಗಿದೆ. ಅವರ ಮನರಂಜನೆಗಾಗಿ ಸಿನಿಮಾ, ನಾಟಕಗೃಹ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿರುವರು. ಸ್ತ್ರೀ ಕೂಲಿಕಾರರ ಅನುಕೂಲತೆಗಾಗಿ ಈ ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಶಿಶು ಸಂರಕ್ಷಣಾಲಯಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿರುವರು. ಇವು ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ಅಂಗಾಂಗಗಳಾಗಿಯೇ ಇವೆ. ಕೆಲಸದ ವೇಳೆ ತಂತಮ್ಮ ಶಿಶುಗಳನ್ನು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಈ ಸಂಗೋಪನ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿಡುವರು. ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಕೂಸಿನಿಂದ ಮೂರು ವರುಷದ ಕೂಸಿನ ವರೆಗೆ ವಾಲನೆ-ಪೋಷಣೆ ಈ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಆಗಾಗ ತಾಯಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಿಂದ ಬಂದು ಮಗುವಿಗೆ ಮೊಲೆಯುಣ್ಣಿಸಿ ಹೋಗುವಳು. ಸಂಜೆ ಮನೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದಾಗ ತನ್ನ ಮಗುವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಮುಪ್ಪಾಡಿ ಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ.

ಸಾಮೂಹಿಕ ಒಕ್ಕಲುತನ

ರಶಿಯವು ಕೃಷಿಪ್ರಧಾನದೇಶ. ಬಹುಸಂಖ್ಯಾಕರು ರೈತರು. ಗಾಂಧೀ ದೇಶದಲ್ಲಿದ್ದ ಹಾಗೆ. ಮಳೆ ಬಂದರೆ ಬೆಳೆ. ಮಳೆಯಿಲ್ಲದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒರ. ಕ್ಷಾಮ ತಪ್ಪದ ವರುಷವಿಲ್ಲ. ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಗತಕಾಲದ, ಹಲವು ಯುಗಗಳ ಹಿಂದಿನ ಮರದ ನೇಗಿಲುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ದಿನವಿಡೀ ಕೆಲಸ. ಆದರೂ ಸುಖವುಂಟೇ? ಹಳ್ಳಿಗಳು ದಾರಿವೃದ್ಧ ಬೀಡು. ಬೋರೇ ಗೌಡನ ಬಳಗ ಈ ರೀತಿ ತೊಳಲಿ ಬಳಲುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಸ್ವಾಲಿನ್ನನ

ಕರುಳು ಕರಗಿ ಬಂದಿತು. ಒಕ್ಕಲುತನದಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಬಯಸಿದ. ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಅದೂ ಒಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಗವಾಗಿದೆ.

ಒಕ್ಕಲುತನಪದ್ಧತಿ

ಒಕ್ಕಲುತನದ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕಾರಣವಿದೆ. ಅದು ಜವೀನದ್ದಾರಿ ಪದ್ಧತಿಯ ನಿರ್ಮೂಲದ ಅವಶ್ಯಕತೆ. ಜವೀನದ್ದಾರಿ ಪದ್ಧತಿ, ವ್ಯಕ್ತಿ, ಒಡೆತನ ಇವು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಇಳಿದ ಬಂಡವಲುಶಾಹಿಯ ಬೇರುಗಳು. ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೂ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದೊಡನೆಯೇ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿ ಸರಕಾರದ್ದೆಂದು ಸಾರಿದ್ದರೂ ಅದು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಬದನೆಕಾಯಾಗಿಯೇ ಉಳಿದಿತ್ತು. ಕ್ರಾಂತಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರೈತರು ಜವೀನುದಾರರ ಒಣವೆಗಳಿಗೆ ಬೆಂಕಿಕೊಟ್ಟು ಅವರ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿ ಸ್ವಾಧೀನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಎಷ್ಟೋ ಕಾಲದಿಂದ ಕೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ತಮ್ಮ ಹೊಲದ ಹಂಬಲವನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಂಡರು. ಅಳಿದ ಊರಿಗೆ ಉಳಿದವನೇ ಗೌಡ. ಅವರನ್ನು ಕೇಳುವವರು ಯಾರು? ಕೇಳಿದರೆ ಕಿವಿಗೊಡಬೇಕಲ್ಲವೇ? ಕ್ರಾಂತಿಯೆಂದರೆ ಜವೀನುದಾರರ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಉಪಾಯ, ಸಂದರ್ಭವೆಂದು ಅವರ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಾಗಿತ್ತೋ ಎನ್ನೋ? ಅದೇನಿದ್ದರೂ ಕ್ರಾಂತಿಯಾದನಂತರ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೋಟಿ ಹೊಲಗಳ ತುಣುಕುಗಳು ರೈತರ ವ್ಯಕ್ತಿ ಒಡೆತನಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದುವು. ಸಾಮ್ಯವಾದಕ್ಕೆ ಇದು ಸುತಾರವ್ರಾಯವೇ ಸರಿ. ಹೊಲಗಳೆಲ್ಲ ಹೋಳುಹೋಳಾಗಿ ಹೋಗಿರುವುದರಿಂದ ಉತ್ಪಾದನೆಯೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಜನರಿಗೆ ಆಹಾರವಸ್ತುಗಳು ಸಾಕಾಗುವಂತಿಲ್ಲ. ಅಧಿಕ ಆಹಾರ ಬೇಕು. ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಲುತನ ನಡೆಯಬೇಕು. ಯಂತ್ರದ ಸಹಾಯವೇ ಅದಕ್ಕೆ ಉಪಾಯ. ಆದರೆ ಹೊಲಗಳು ತುಣುಕು ತುಣುಕುಗಳಾಗಿದ್ದರೆ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಗಳ ಓಡಾಟಕ್ಕೆ ಅನಾನುಕೂಲ. ಆದುದರಿಂದ ಹೊಲಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ ಸಾಮೂಹಿಕ ಒಕ್ಕಲುತನಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಿದರು.

ರೈತರ ನಿರೋಧ

ಸಾಮೂಹಿಕ ಒಕ್ಕಲುತನ, ಯಂತ್ರಗಳ ಉಪಯೋಗದಿಂದ ಅಧಿಕ ಬೆಳೆ ಬರುವುದೆಂದು ಜನರಿಗೆ ಖಚಿತಗೊಳಿಸಲು ಸ್ಕಾಲಿನ್ ಯತ್ನಿಸಿದ.

ಮಾಡರಿಗಾಗಿ ಕೆಲವು ಸರಕಾರಿ ಕೃಷಿಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನೂ ತೆರೆದರು. ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರೆ ಬೀಜ, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಬೆಳೆ ಕೊಯ್ಯುವಯಂತ್ರ, ಗೊಬ್ಬರ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಾಗಿ ಉತ್ತೇಜನದ ಆಶೆ ತೋರಿಸಿದರು. ಆದರೆ ರೈತರ ಮನವೊಲಿಸುವುದು ಸುಲಭವಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೊಲದ ಮಾಲ್ಕೀ ಹಕ್ಕನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವುದೆಂದರೆ ರೈತನ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಸಂಕಟ ಒಂದಂತೆ. ಮರದ ಬೇರು ಭೂಮಿಯೊಳಗೆ ನುಸುಳಿರುವಂತೆ ರೈತರೂ ಭೂಮಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ! ಹುಟ್ಟಿದುದೂ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ. ಬೆಳೆದ ಮೇಲೆ ಒದ್ದಾಡುವುದೂ ಮಣ್ಣಿನ ಮೇಲೆ. ಮಣ್ಣಿನಿಂದಲೇ ಕಾಯ. ಮಣ್ಣಿನಿಂದಲೇ ಜೀವ. ಕೊನೆಗೆ ಅವನು ಸತ್ತಮೇಲೂ ಸೇರುವುದು ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ. ಅದು ತನ್ನದು, ತನಗೆ ದೈವದತ್ತವಾಗಿ ಒಂದುದು ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಅವನ ತಲೆ ತಂಬ ಇದೆ. ತನ್ನ ಹಕ್ಕನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳುವವನು ಹಗೆಯೆಂದೇ ತಿಳಿದು ಕುಡುಗೋಲು ಹಿಡಿಯುತ್ತಾನೆ. ಅದು ಹೊಲ ಮೇಯಲು ಬಂದ ಹಸಿ ಮುಳ್ಳು ಗಿಡವಾದರೂ ಸವ; ದೇಸಾಯಿಯಾದರೂ ಸವ; ಅವರ ವಿಗ್ರಹ ಕತ್ತಿವತ್ತುತ್ತಾನೆ. ನಮ್ಮದೇಶದಲ್ಲಾದರೂ ಆಷ್ಟೆ. ರಶಿಯದಲ್ಲಾದರೂ ಆಷ್ಟೆ. ರಾಷ್ಟ್ರ ಬೇರೆಯಾದೊಡನೆ ಜನರ ಭಾವ ಎನೂ ಬೇರೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ರೈತ ರಲ್ಲಿದ್ದ ಮೂಢನಂಬಿಕೆಯೂ ಅವರ ವಿರೋಧವನ್ನು ಪ್ರಜ್ವಲಿಸಿತು. ಯಾಂತ್ರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಅವನು ಒಪ್ಪಲಾರ. ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಮರದ ನೇಗಿಲನ್ನೇ ಕೊರಳಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವನ ಇಚ್ಛೆ. 'ಹಿರಿಯರು ನಡೆಸು ತಿದ್ದರು. ನಾವು ಅದನ್ನು ಬಿಡಬಾರದು' ಎಂದು ಅವನ ವಾದ. ಅಂಧಶ್ರದ್ಧೆ ಹಳೇ ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೆ ಆತ ಶರಣು. ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರರ ಅಕರಾಳವಿಕರಾಳ ಸ್ವರೂಪ ಕಂಡು ಅದು ರಾಕ್ಷಸನ ಅವತಾರ ಎಂದರು ಗೊಡ್ಡ ವುರಾಣ ಮತವಾದಿಗಳು. ಸೈತಾನನ ಕಪಟಜಾಲ ಎಂದು ಅದನ್ನು ಹಳಿದರು. ಬುಸು ಗುಟ್ಟಿನ ಭೀತಾಳವೆಂದು ಬೆದರಿದರು.

ಕುಲಕರ ಕುಲನಾಶ

ಕುಲಕರ ವಿರೋಧವು ಪರಾಕಾಷ್ಠೆಗೆ ಮುಟ್ಟಿತು. ಕುಲಕರು ರಶಿಯದ ಜವಾನುದಾರರು. ಅವರ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೦ ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಮೀರಿದ್ದಿತು. ಪರಾನ್ನ ಪುಷ್ಕರಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಜನ. ಆಳು ಕಾಳುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮೊಗಲ

ಉಂಟು ಎಂದು ಮೆರೆದವರು. ಸಾಮೂಹಿಕ ಕೃಷಿಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹೊಲ-ನೆಲ ಒಪ್ಪಿಸಲು, ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಅವರು ಸಿದ್ಧರಲ್ಲ. ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹೊಳೆಗೇಸಿದರು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕಡಿದೋಗಿದರು. ತಾವು ಸಾಕಿದ ದನಕರುಗಳ ಕೊರಳು ಕೊಯ್ದರು. ಇದರಿಂದ ರಶಿಯದ ಪಶುಸಂಪತ್ತಿಗೆ ಒಡಕು ಹಾಸಿಯಾಯಿತು. ನೂರಕ್ಕೆ ೫೦ರಷ್ಟು ಕಟುಕರ ಪಾಲಾದುವು. ೧೯೨೯ರಲ್ಲಿ ಕುದುರೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯೇ ೩೪೦೦೦೦೦ ಇದ್ದುವಂತೆ. ೧೯೩೩ರಲ್ಲಿ ೧೬೦೦೦೦೦ಕ್ಕೆ ಇಳಿಯಿತು. ಸಾಮುದಾಯ ಭೇದಗಳೆಲ್ಲ ನಿಷ್ಪಲವಾದ ಮೇಲೆ ಸ್ವಾಲಿನ್ ದಂಡನೀತಿಯನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿದ. ಕುಲಕರ ಸಾಗುವಳಿ ನಡೆಯದಂತೆ ಅನೇಕ ಅಡ್ಡಿ ಆತಂಕಗಳನ್ನೊಡ್ಡಲಾಯಿತು. ಅದಕ್ಕೂ ಬಗ್ಗಿದವರನ್ನು ಹಿಡಿದು ಸೈಬೀರಿಯಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಪರಶುರಾಮನಂತೆ ಸ್ವಾಲಿನ್ ಕುಲಕರ ಕುಲವನ್ನೇ ನಾಶಮಾಡಿದ. ಅವರೆಲ್ಲ ಪ್ರಾಣ ಕಳೆದು ಕೊಂಡರೆಂದರ್ಥವಲ್ಲ. ಜವೊನ್ನಾರರೂ ಪದ್ಧತಿಗೇ ಕೊಡಲಿಯನ್ನೆಸೆದ. ಇದರಿಂದ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಜವೊನ್ನಾರರೂ ಕಣ್ಣೆರೆದು ಸಾಮೂಹಿಕ ಕೃಷಿಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಹೋದರು. ಅಂತೂ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಗೊಳಿಸಲು ಸ್ವಾಲಿನ್ ನಾಸಿಗೆ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ವರುಷಗಳು ಹಿಡಿದುವು. ೧೯೩೪ರಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ ೯೯ ರಷ್ಟು ಭೂಭಾಗವು ಸಾಮೂಹಿಕ ಬಕ್ಕಲುತನಕ್ಕೊಳಗಾಯಿತು. ಬಲಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಯಶ ದೊರೆಯಿತೆಂದೂ, ಕುಲಕರ ಮೇಲೆ ಕೈಯೆತ್ತಬಾರದಿತ್ತೆಂದೂ ಅನೇಕರು ಸ್ವಾಲಿನ್ನ ನನ್ನು ಟೀಕಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬುಖಾರಿನ್ ಕಾಮೆನೊವ್, ಜಿನೊವಿವ್ ಮೊದಲಾದ ರಶಿಯದ ಮುಖಂಡರೂ ಸ್ವಾಲಿನ್ ನನ್ನು ಖಂಡಿಸಿದರು. ಆದರೆ ದೇಶದ ಪುನರ್ರಚನೆಗೆ ಕೈಹಾಕಿದಾಗ ಸರ್ವಜನ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಉಗ್ರ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಬರುವುದುಂಟು. ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಹಿಂಜರಿದರೆ ಹಿತದ ಒಡಲು ಅಹಿತವೇ ಆಗಬಹುದು.

ಕೃಷಿ ಹೇಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ?

ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಂತೆಯೇ ಕೃಷಿಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಆಡಳಿತ ನಡೆದಿದೆ. ಆಡಳಿತ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿರುವವರೆಲ್ಲರೂ ರೈತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು. ರೈತರೂ ಇವರೂ ಕೂಡಿ ವರುಷದ ಉತ್ಪಾದನೆ, ಅಂತ್ಯವಿದ್ದುಂತ್ರ, ಗೊಬ್ಬರ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು

ನಿರ್ಣಯಿಸುವರು. ಕೃಷಿಯಲ್ಲೂ ಬೇಸಾಯ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ, ಗೋವಾಲನೆ, ಮನೆಕಟ್ಟುವ ಕೆಲಸ, ಹಾದಿ ಬೀದಿ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ನಡೆಸುವವರು ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕ ವಿಭಾಗಗಳಿರುವವು. ಕೆಲಸ ಸುಸೂತ್ರವಾಗಿ ಸಾಗಲು ಪ್ರತ್ಯಪ್ರತ್ಯೇಕ ತಂಡಗಳಾಗಿ ಇವರು ದುಡಿಯುವರು. ಯಾರು ಯಾರು ಯಾವ ಯಾವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅಡಳಿತಕಮಿಟಿಯವರು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿರುವರು. ಯಾರಿಗೆ ಯಾವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿಯಿದೆಯೋ ಅದನ್ನೇ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವುಂಟು. ಆ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನೈಪುಣ್ಯಪಡೆಯಲು ಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕೃಷಿಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷಣಶಾಲೆಗಳಿರುವವು. ಕೂಲಿಕಾರರಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ವಿಶೇಷವಿದೆ. ೧೯೩೭ರಲ್ಲಿ ಈ ಕೃಷಿಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ದುಡಿದವರ ಸಂಖ್ಯೆ ನೂರಕ್ಕೆ ೩೩ರಷ್ಟಿದ್ದಿತು. ಅವರಿಗೂ ಗಂಡಸರಷ್ಟೇ ಕೂಲಿ. ಈ ವೇತನವನ್ನು ಸರಕಾರವೇ ಕೊಡುತ್ತಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ವಲ್ಪಾಂಶ ಅವರಿಗೆ ಸಿಗುತ್ತಿದೆ. ಅದಕ್ಕೊಂದು ಪ್ರಮಾಣವುಂಟು. ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ನ ಬಾಡಿಗೆ, ಕೆಂಪು ಸೇನೆಗೆ ಮತ್ತು ಶಿಸಂಗೆೋಪನಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗ ಸಲ್ಲುವದು. ಉಳಿದುದನ್ನು ರೈತರೇ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವರು.

ಸುಖಸೌಕರ್ಯ

ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಕೂಲಿಕಾರರು ಮತ್ತು ರೈತರು ಇವರೊಳಗೆ ಸರಕಾರವು ಯಾವ ಭೇದವನ್ನೂ ಕಲ್ಪಿಸಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರದ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ. ನಾಲ್ಕು ಮಕ್ಕಳ ತಾಯಿಯ ಹಾಗೆ. ಆದುದರಿಂದ ರೈತರ ಸುಖ, ಹಿತ, ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಅನೇಕ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿರುವರು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ಲಬ್, ಪುಸ್ತಕಭಂಡಾರ, ಸಿನಿಮಾ, ಉಪಹಾರಗೃಹ, ಶಿಸಂಗೆೋಪನ ಕೇಂದ್ರ, ಕಿಂಡರ್‌ಗಾರ್ಟನ್‌ಶಾಲೆ ಮೊದಲಾದವು ಮುಖ್ಯ. ರೈತರಿಗೆ ಕೃಷಿಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಾಧುನಿಕ ಬೇಸಾಯ ಪದ್ಧತಿಗಳ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವರು. ಯಂತ್ರತಂತ್ರಗಳ ಮಾರ್ಗ ತಿಳಿಸುವರು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ಅವನ ಕಸುಬಿನಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಣಾತನಾಗಬೇಕೆಂಬುದೇ ಸರಕಾರದ ಲವಲವಿಕೆ. ಸರಕಾರದ ಉತ್ತೇಜನದಿಂದ ರಶಿಯದ ರೈತ ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ತನ್ನ ಕೈಕೂಸನ್ನಾಗಿಸುವುದಿ

ಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಕೃಷಿಗಾಗಿ ರಶಿಯವು ವಿಜ್ಞಾನದ ಉಪಯೋಗವನ್ನಾಡಿ ಕೊಂಡಂತೆ ಇನ್ನಾವ ರಾಷ್ಟ್ರವೂ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ರೈತರಿಗಾಗಿ ಜಲಕ್ಷು ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವರು. ಬೆಳೆ ಕೊಯ್ಯುವ ಯಂತ್ರಗಳು ಅಲಕ್ಷ. ಪಶುವೈದ್ಯನು ೩೫ ಸಾವಿರವಿದ್ದಾರೆ ೨೫ ಸಾವಿರ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಕೃಷಿಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಸಿ ರೈತನಿಗೆ ಅದರ ಪರಿಜ್ಞಾನವನ್ನಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಿಡೆಚ್‌ಗಳ ಉಪಟಳವನ್ನು ಹುಟ್ಟಡಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ವಿನಾಸಗಳ ಮೂಲಕ ವಿಷದ್ರವ ಚಿಮುಕಿಸುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದವರು, ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದವರು ರಶಿಯದ ಕೃಷಿಕರು. ನೆಲದ ಎಳೆಂಟು ಅಡಿ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಈ ವಿನಾಸಗಳು ಹಾರಿ ದ್ರವವನ್ನು ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸುತ್ತಿವೆ. ಗಿಡದಲ್ಲಿ ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಅರಳಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಿರುವರಂತೆ.

ರಶಿಯದಲ್ಲಿ ರೈತನ ಭಾಗ್ಯೋದಯವಾಗಿದೆ. ಜವೊಸುದಾರ ಸರ್ಪ ಹೆಡೆ ಅರಳಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಅದರ ನೆಳಲಲ್ಲಿ ರೈತ ಕಪ್ಪೆ ಒದುಕಬೇಕಾಗಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಎತ್ತು ಕುದುರೆ ಸತ್ತರೆ, ಮುಪ್ಪಾದರೆ ಒಕ್ಕಲುತನಕ್ಕೇನು ಗತಿಯೆಂದು ರಶಿಯದ ರೈತರು ನೆತ್ತಿಗೆ ಕೈಯಿಟ್ಟು ಮೊರೆಯಿಡುವ ಕಾಲವೂ ಹೋಯ್ತು. ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಬುಸುಗುಟ್ಟುತ್ತ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಬಂದಾಗಲೇ ಭಾಗ್ಯ ತಂದಿತು. ಈಗ ರಶಿಯದ ರೈತ ಟ್ರಾಕ್ಟರ ಕಂಡೊಡನೆಯೇ ಬೆದರಲಾರ. ನೆಟಿಕೆ ಮುರಿಯಲಾರ. ಸೈತಾನನ ಕಪಟಜಾಲವೆನ್ನುವುದರ ಬದಲು ದೈವೀ ಕೃಪೆಯೆಂದೆನ್ನುವ. ಅದರ ಗುಣಗಾನವಾಡುವನು. ಇದು ಸಾಮ್ಯವಾದದ ಕಷ್ಟಿಣದ ಕುದುರೆಯೆಂದು ರಶಿಯದ ಕವಿಯು ಹಾಡಿ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಗೆ ಅಮರತ್ವ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡು ಎಲ್ಲ ಈಗ ನಿರ್ಭೀತಿಯಿಂದ ಅದರ ಬೆನ್ನೇರಿ ಸವಾರಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಅಕ್ಕನ ಬಳಗ

ಜನಿತಕ್ಕೆ ತಾಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದಳು ಮಾಯೆ; ಕೂಟಕ್ಕೆ ಸ್ತ್ರೀಯಾಗಿ ಬಂದಳು ಮಾಯೆ; ವೋಹಕ್ಕೆ ಸಂತೆಯಾಗಿ ಜನಿಸಿದಳು ಮಾಯೆ; ಎಂದು ಬಸವೇಶ್ವರರು ನುಡಿದು, ಹೆಣ್ಣು ಆದಿಮಾಯೆಯ ಅವತಾರವೆಂದಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವಳ ಪಾತ್ರವೇ ಮುಖ್ಯ. ಹೆಣ್ಣಿನಿಂದಲೇ ಮೈ. ಮಣ್ಣು. ಮನೆ. ಮಾರು. ಮನುಷ್ಯಜೀವನಕ್ಕೆ ಸುಖ ತಂದವಳು, ಸೌಂದರ್ಯ ಕೊಟ್ಟವಳು, ಸವಿಯುಣ್ಣಿ ಸಿದವಳು ಅವಳೇ. ಮಾನವ ವಂತವು ಅಮರತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದುದೂ ಹೆಣ್ಣಿನಿಂದಲೇ.

ಅಭೋಗತಿ

ಆದರೆ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪುರುಷನದೇ ಪ್ರಾಬಲ್ಯ. ಹೆಣ್ಣಿನ ಮೇಲೆ ಅವನದು ಸ್ವಚ್ಛಂದಾಧಿಕಾರ. ಸುಂದರವಾದ ಆರಗಿಳಿ, ಮೃನಾ ಹಕ್ಕಿಯನ್ನು ಪಂಜರದಲ್ಲಿಟ್ಟಂತೆ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಬಂಧನದಲ್ಲಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವಳ ಕೃತ್ಯ ಬೇರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯತ್ಯಾಸವುಂಟು. ಇದೇ ಒಂದು ಕುಂಟುನೆವದಿಂದ ಅವಳನ್ನು ಅಬಲೆಯೆಂದು ಕರೆದ. ಜರೆದ. ಜಗ್ಗಿದ. ಮೂಲೆಗೊತ್ತಿದ ಹೆಣ್ಣು ಆಡಿಗೆಮನೆ ಸೇರಿದಳು. ಲಗ್ನ, ಗಂಡ, ಮಕ್ಕಳುಮರಿ ಇವರ ಲಾಲನೆ, ಪಾಲನೆ ಅವಳ ಆಯುಷ್ಯಕರ್ಮ. ಹೊಸ್ತಿಲು ದಾಟಿ ಬರಬಾರದಂತೆ, 'ಪತಿಯೇ ಪರದೈವ' ವೊದಲಾದ ಏಕಪಕ್ಷೀಯ ಶಾಸ್ತ್ರ ಪುರಾಣಗಳ ಕಟ್ಟುಕತೆಗಳನ್ನು ಒರೆದು ಅವಳ ಮುಂದೆ ಗುಡ್ಡದಂತೆ ಒಟ್ಟಿದ. ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಸದಾಚಾರ, ಧರ್ಮ, ದೈವಜ್ಞತೆಗಳೆಂಬ ಸಂಕೋಲೆಗಳ ಮುಳ್ಳುಮೇಲಿ ಜಿಗಿದ. ತಾನು ಸ್ವೇಚ್ಛಾಚಾರಿಯಾದ. ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಬರಿ ಭೋಗ್ಯವಸ್ತುವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡ. ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷನ ಪಾಶಪೀಡನೆಯ ಗುಲಾಮಕೂಟ. ಹಿಂದುಸ್ತಾನ, ಚೀನಗಳಲ್ಲಿ ಇದೇ ರೀತಿಯ ದಾಸ್ಯ. ಸ್ತ್ರೀಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೆಂದು ಬೊಬ್ಬೆಯೆಬ್ಬಿಸಿರುವ ಅಮೇರಿಕ, ಬ್ರಿಟನ್, ಜರ್ಮನಿ, ಫ್ರಾನ್ಸ್ ವೊದಲಾದ ದೇಶಗಳೆಲ್ಲಾ ಅಷ್ಟೇ. ಬರೀ ಗುಲ್ಲು; ಸಿದ್ಧೆಗೇಡು. ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸರಿಸಮಾನತೆಯಿಲ್ಲ.

ರಶಿಯದ ಮಹಿಳೆಯರು

ಅಕ್ಕೋಟರಕ್ರಾಂತಿಯ ವರೆಗೆ ರಶಿಯದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳೂ ಅಧೋಗತಿ ಯಲ್ಲಿದ್ದರು. ರಶಿಯದ ಭಾಗದಲ್ಲಂತೂ ಅವರದು ನಾಯಿಪಾಡು. ೧೦, ೧೨ರ ಒಳಗಿನ ಎಳೆ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಲಗ್ನ. ಹೆಣ್ಣು ಹುಟ್ಟುವುದೇ ದೊಡ್ಡ ಪಾಪ ವೆಂಬ ಭಾವನೆ ಅವರಲ್ಲಿ. ಹೊಸ್ತಿಲು ದಾಟಿಸಿ ಬಿಡಲು ಯಾರ ಕೋರಳಿ ಗಾದರೂ ಕಟ್ಟಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವನು ಕುಂಟ, ಕುರುಡ, ತುಂಟ, ನೂರೆಂಟು ವರುಷದವನೆಂಬದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಓದುಬರಹವಿದ್ದವರೂ ಕಡಿಮೆ. ಶ್ರೀಮಂತರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಸೌಕರ್ಯ. ಹಳ್ಳಿಪಳ್ಳಿ ಗಳು ಅಜ್ಞಾನದ ತವರೂರುಗಳೇ ಆಗಿದ್ದುವು. ಮುಸಲ್ಮಾನರಲ್ಲಿ ಘೋಷಾ ಪದ್ಧತಿ. ಅವರ ಸಂಖ್ಯೆ ರಶಿಯದಲ್ಲಿ ಒಂದಾರರಷ್ಟು. ಇದು ಕಡಿಮೆಯೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಗಂಡ ಕಣ್ಮುಚ್ಚಿದೊಡನೆಯೇ ಆ ಹೆಣ್ಣು, ಅವಳ ಒಡುಕು ಉಡಿದವರ ವಶವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಒಹು ಪತ್ನಿತ್ವವು ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗದಷ್ಟು ವ್ಯಾಪಕ. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪೇಟಿಯಲ್ಲಿ ತರಕಾರಿಯಂತೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ವೇಶ್ಯಾವೃತ್ತಿ ದಿನೇ ದಿನೇ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿತ್ತು. ಪ್ರಸೂತಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾಯುವ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗಂತೂ ಲೆಕ್ಕವೇ ಇಲ್ಲ. ಶಿಶುಗಳ ಮರಣವೂ ವಿಶೇಷ. ಯುಗಯುಗಾಂತರಗಳ ಹಿಂದಿನ ಮೂಢ ಭಕ್ತಿ, ಅಂಧ ಶ್ರದ್ಧೆ, ಆಚಾರ-ವಿಚಾರ ಜನಜೀವನದೊಂದಿಗೆ ಬಿಡಿಸಲಾಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆರೆತು. ಹೋಗಿ ದ್ದುವು. ಎಷ್ಟೋ ರಾಜ್ಯಗಳು ಮಣ್ಣು ಮುಕ್ಕಿದುವು. ಹೊಸವು ತಲೆ ಎತ್ತಿದುವು. ಆದರೂ ಇವು ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ' ಬೇಡ. ಎಳೆಗಳು ಜನ್ಮಕ್ಕೂ ಹೆಣ್ಣು ಜನ್ಮ ಬೇಡ. ತಂದೆ ' ಎಂದು ಅವಳು ನೊಂದು ನೊಂದು ಬಿಸಿಯು-ಸಿರು ಬಿಡುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅವಳ ವಿಮೋಚನೆಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಬಾಲ್ಯ ವಿಕರು ಬರಬೇಕಾಯಿತು.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ

ಈಶಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡು ಎಲ್ಲ ಒಂದೆ. ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡಿನಂತೆಯೇ ಮಾನವಳು. ಆದುದರಿಂದ ಗಂಡಸಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಅಧಿಕಾರವಿದೆಯೋ ಹಕ್ಕಿ ದೆಯೋ ಅಷ್ಟೇ ಇದೆ ಅವಳಿಗೆ ಕೂಡಾ. ಲಿಂಗಭೇದವಿದ್ದೊಡನೆಯೇ ಅವಳು ಅನರ್ಹಳಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಬಾಲ್ಯವಿಕರು ಮನ್ನಿಸಿ, ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ

ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕೊಟ್ಟರು. ಇದನ್ನು ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ತರಬೇತಾದರೆ ಬಹಳ ಪರಿಶ್ರಮವಾಗಬೇಕಾಯಿತು. ಲಜ್ಜೆಯಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಯರೇ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೇಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಪುರುಷರದೂ ಸಂಶಯ. ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟುಗಳ ಒಂಧನ ಒಂದೆಡೆ. ಸನಾತನಿಗಳ ಬೋಬ್ಬೆ ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ. ಈ ಸೂರಾರು ಆಡೆತಡೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಂಡುದು ಮಹತ್ತರವಾದ ಕೆಲಸ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ವಾಲಿನಾ ರಶಿಯವು ವೊದಲು ಸ್ತ್ರೀಮುಂದಾಳುಗಳ ಸಹಾಯ ಪಡೆಯಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸಭೆಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿದರು. ನೇಕಾರ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸಂಘ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಕ್ಲಬ್‌ಗಳನ್ನು ತೆರೆದರು. ಇಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಸುಧಾರಣೆಯ ಬಗೆಗೆ ಪ್ರಚಾರ ನಡೆಯಿತು. ವಿದ್ಯಾದಾಸ ಮಾಡಿದರು. ಸ್ತ್ರೀ ಕೂಲಿಕಾರರಿಗೆ ಪುರುಷರಷ್ಟೇ ವೇತನವನ್ನಿತ್ತರು. ಶಿಶುಗಳಿಗಾಗಿ ವುಕ್ಯಟೆ ಹಾಲನ್ನೊದಗಿಸಿದರು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮೇಲೆ ಆಗದೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ದಿನ ಅವರೆಲ್ಲ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿ ಘೋಷೆಯನ್ನು ಹರಿದೆಸೆದು ಬೆಂಕಿಕೊಟ್ಟರು. ಅಡಿಗೆಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಂದಾಗ, ಈ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಅನೇಕ ಸ್ತ್ರೀಯರು ವಿಧವಿಧದ ಕಷ್ಟಸಂಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿತು. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿ ಸ್ತ್ರೀಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದವರ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಬೆಂಕಿಕೊಟ್ಟರು. ಅನೇಕ ಗಂಡಂದಿರು ಹೆಂಡಂದಿರನ್ನು ಬಡಿದರು. ಪ್ರಾಣವನ್ನರ್ಪಿಸಿದ ಹುತಾತ್ತರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಹೊಸ ವಾತಾವರಣಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳಲು ಪುರುಷರಿಗೆ ಬಹಳ ಸಮಯ ಹಿಡಿಯಿತು.

ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರು

ಸೋವಿಯೆಟ್‌ಯೂನಿಯನ್‌ದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲೂ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಮುಕ್ತದ್ವಾರವಿದೆ. ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಹಾಗೆ. ಗಂಡಸರೇ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲಸ, ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲಸವೆಂಬ ಬೇಲಿ ಹಾಕಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಸಂಪಾದನೆಗಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಊಟದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿರುವರು. ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ದುಡಿದವರು ಇಲ್ಲೇ ಊಟಮಾಡಿರುವರು. ಇಂತಹ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಊಟದ ಮನೆಗಳು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂಸಾವಿರವಿವೆ. ಮಾಸ್ಕೋ

ಪ್ರಾಂಶದ ತುಲಾ ಎಂಬಲ್ಲಿಯ ಒಂದು ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಒಳಸಾವಿರ ಜನರಿಗೆ ಊಟದ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಲಾಭದ ದೃಷ್ಟಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಅಗ್ಗದರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಆಹಾರ. ಪ್ರಾಯಶಃ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಆಡಿಗೆಮನೆಗಳಿಂದ ಹೊರಗೆಳೆಯಲು ಸರಕಾರವು ಈ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಊಟದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿರಬೇಕು! ೧೮೯೭ರಲ್ಲಿ ಜನಗಣನೆ ತೆಗೆದಾಗ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿರುವ ರಶಿಯದ ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ ೫೫ರಷ್ಟು ಜಮೀನ್ದಾರರಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಲ್ಲಿ, ಶ್ರೀಮಂತರಲ್ಲಿ ತೊತ್ತುಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಈಗ ಆ ಪದ್ಧತಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಮನೆಗೆಲಸಮಾಡುವ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲವೇ? ಇದ್ದಾರೆ ಅವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಬಹಳ ಇಳಿದಿರುವುದು. ಉದ್ಯೋಗಹೊಂದದ ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ಮನೆಗೆಲಸಮಾಡುವವರು ನೂರಕ್ಕೆ ಇಬ್ಬರು. ಈಗ ಎಲ್ಲ ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲೂ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರವೇಶ ದೊರೆತಿರುವುದರಿಂದ ಹೆಣ್ಣು ಹೆರವರ ತೊತ್ತಾಗಿ ಬಾಳಬೇಕಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ೫೮ಕ್ಕೆ ಸ್ತ್ರೀಯರು ರೇಲ್ವೆ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ದ್ದಾರೆ. ೪೦೦೦ ಸ್ಪೀಶನ್ ಮಾಸ್ತರರು, ೧೪೦೦ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಸ್ಪೀಶನ್ ಮಾಸ್ತರರು ಸ್ತ್ರೀಯರು. ರೇಲ್ವೆ ಇಂಜಿನಿಯರಲ್ಲಿ ೧೦ ಸಾವಿರ ಸ್ತ್ರೀಯರಿದ್ದಾರೆ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಪಾರಂಗತರಾದ ಇಂಜಿನಿಯರರ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೮ಕ್ಕೆ ಎದೆ ಇಡೀ ದೇಶದಲ್ಲಿ. ದೇಶದ ಡಾಕ್ಟರರಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ ೫೦ರಷ್ಟು ಸ್ತ್ರೀಯರು. ಅವರ ಸಂಖ್ಯೆ ೭೦ ಸಾವಿರ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಗಂಡಸರಿಗಿಂತ ಅವರೇ ಹೆಚ್ಚು. ನೂರಕ್ಕೆ ೬೪ರಷ್ಟು ಸ್ತ್ರೀಯರಿದ್ದಾರೆ. ೧೨೫೦೦ ಮಹಿಳೆಯರು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಾಗಿರುವರು. ೧ ಕೋಟಿ ೯೦೮ಕ್ಕೆ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸಾಮಾನ್ಯ ಕೃಷಿಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲೂ ದುಡಿಯುತ್ತಿರುವರು. ಬರಿ ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್ ನಡೆಸುವವರೇ ೫೮ಕ್ಕೆ. ಎಮಾನ, ಹಡಗ, ಸೇನೆಗಳಲ್ಲೂ ೪೦೮ಕ್ಕೆ ಸ್ತ್ರೀಯರಿರುವರು. ಕೆಲವು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸೇನಾಧಿಪತ್ಯಕ್ಕೆ ಅರ್ಹರಾಗಿರುವರು. ಸೋವಿಯೆಟ್ ಯೂನಿಯನ್‌ನ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಾಲ್ಕನೇ ಅಂಶದಷ್ಟು ಸ್ತ್ರೀಯರಿದ್ದಾರೆ.

ರಾಜ್ಯಭಾರ

ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಸೋವಿಯೆಟ್ ಯೂನಿಯನ್‌ನ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕೊಟ್ಟರೇನೋ ನಿಜ. ಆದರೆ ಅಷ್ಟೇ

ಅಲ್ಲ ದೇಶದ ಅಡಳಿತೆಯಲ್ಲೂ ಅವಳಿಗೆ ಸಮಾನವಾದ ಹಕ್ಕನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯಭಾರದ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಅವಳು ಹೊತ್ತಿರುವಳು. ಸುಪ್ರೀಂ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿಗೆ ೧೮೯ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ಆರಿಸಿ ಒಂದಿರುವರು. ವಿವಿಧ ರಿಪಬ್ಲಿಕ್‌ಗಳ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲೂ ೮೪೮ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿರುವರು. ಸೋವಿಯೆಟ್ ಯೂನಿಯನ್‌ದ ಮೊಸುಕೈಗಾರಿಕೆಯ ಮಂತ್ರಿ ಪೌಲೀನಾ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಿಪಬ್ಲಿಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೨ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಮಂತ್ರಿಪದವಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿರುವರು. ಅಬರಾಬೈಜಾನ್ ರಿಪಬ್ಲಿಕ್‌ದಲ್ಲಿ ಫರಜಾದೆ ಎಂಬ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ಆರೋಗ್ಯಾಪಾತೆಯ ಮಂತ್ರಿ. ಅಲ್ತಬಾಯವ್‌ಳು ಟರ್ಕ್‌ಮೆನಿಸ್ತಾನ್ ರಿಪಬ್ಲಿಕ್‌ದ ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ಮಂತ್ರಿ. ಸೋವಿಯೆಟ್‌ಯೂನಿಯನ್‌ದ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಳಸಮಿತಿಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷಳು ಹೊಸಾಲಿಯಾ. ಪಾರತಂತ್ರ್ಯದಿಂದ ತಮ್ಮ ಸೋದರಿಯರನ್ನು ಬಿಡಿಸಲು ಇವರು ಅತೀವರಾತ್ರಿ ದುಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹ, ವಿಷಮವಿವಾಹ, ಒಲಾತತ್ಕಾರದ ವಿವಾಹ, ಬಹುಪತ್ನಿತ್ವ, ವೇಶ್ಯಾವೃತ್ತಿ ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒದ್ದುಬಿಟ್ಟಿರುವರು.

ಮದುವೆ

ಮದುವೆಯ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಬಹಳ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಿರುವುದು. ೧೮ ವರುಷದ ಕೆಳಗಿನ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಲಗ್ನವಾಗಕೂಡದೆಂಬ ಶಾಸನವಿದೆ. ಸೋವಿಯೆಟ್ ಏಶಿಯದ ಹವಾಮಾನವು ಭಿನ್ನವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಈ ವಯಸ್ಸನ್ನು ೧೬ಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿರುವರು. ಶಾರೀರಿಕ ದೌರ್ಬಲ್ಯ, ರೋಗರುಜಿಗಳಿದ್ದವರು ಮದುವೆಯಾಗದಂತೆ ಮುಂಚಾಗ್ರತೆ ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವಿವಾಹದ ಮೊದಲು ಆರೋಗ್ಯಭಾಗ್ಯದ ಒಗ್ಗಿ ಡಾಕ್ಟರರ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಪಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಣ ಜಿಲ್ಲೆದರೆ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್‌ಗಳಿಗೇನು ಕಡಿಮೆಯೆಂದೆನ್ನುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಡಾಕ್ಟರರಿಗೆಲ್ಲ ಸರಕಾರವೇ ಸಂಘ ಕೊಡುತ್ತಿದೆ. ಅವರು ಧರ್ಮಾರ್ಥ ಮೈದ್ಯಕೀಯ ಪರೀಕ್ಷೆ ನಡೆಸುವರು. ಅದುದರಿಂದ ದೇಶದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯನ್ನ ಸುಲಕ್ಷಿಸಿ ಯಾರೂ ಸುಳ್ಳು ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೊಡಲಾರರು. ರೋಗವಿದ್ದ ಮುಂಚ್ಚಿ ಕೊಂಡು ವಿವಾಹವಾದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇಷ್ಟು ಹೊರತು ಮದುವೆಗೆ ಬೇರಾವ ನಿರ್ಬಂಧವೂ ಇಲ್ಲ. ಸೋವಿಯೆಟ್ ಯೂನಿಯನ್ ೧೨೦ ಜಾತಿ ಜನಾಂಗಗಳ ರಾಜ್ಯ. ಆದರೆ

ಮದುವೆಗೆ ಈ ಜಾತಿ ಜನಾಂಗಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಅಡ್ಡಿ ಆತಂಕವಾಗಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರೂ ಸರಿಸಮಾನರು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ವಿವಾಹಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿದೆ; 'ವರ್ಣಸಂಕರ, ಜಾತಿಭ್ರಷ್ಟತೆ' ಎಂದು ಕೂಗುವವರಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬರ ಕೊರಳಿಗೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬರನ್ನು ಕೊಡದಿಂತೆ ಕಟ್ಟಲಾರರು. ಮದುವೆಯ ಮೊದಲು ಹುಟ್ಟು, ಅವರ ಮನೆತನದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಓದಲಾರರು ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯಷ್ಟಿದೆ ಯೆಂದು ಅಳಿಯಲಾರರು. ವರದಕ್ಷಿಣೆಗೆ ತವಕವಡರು. ಹೆಣ್ಣುಗಂಡು ಪರಸ್ಪರ ಸಮ್ಮತಿಸಿದರೆ ಸರಿ. ಎಲ್ಲರೂ ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದೇ ರೀತಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಮದುವೆಗೂ ವೆಚ್ಚವಿಲ್ಲ. ಆಡಂಬರವಿಲ್ಲ. ರಜಿಸ್ವರ ಪದ್ಧತಿಯೇ ಅಚರಣೆಯಲ್ಲಿರುವುದು. ರಜಿಸ್ವರ ಆಗಬೇಕೆಂಬ ಒತ್ತಾಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಇಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮವುಂಟಾದರೆ ಸರಿ, ಅವರು ಭಾರ್ಯಾಭರ್ತರಂತೆ ಬಾಳ್ವೆ ನಡೆಸಬಹುದು. ಯಾರೂ ಆಕ್ಷೇಪಿಸಲಾರರು. ಇದರಂತೆ ವಿಜ್ಞೇದದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೂ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರಿಗಿದೆ. ಸಂಸಾರ ವಿರಮವಾದಾಗ ಪರಸ್ಪರ ಸಮ್ಮತಿಯಿಂದ ವಿಜ್ಞೇದನಕ್ಕೂ ಅರ್ಜಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರು ಒಬ್ಬರು ಒರೆದು ಕೊಂಡರೆ ಸಾಕು. ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಪ್ರೇಮ

ಈ ರೀತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದಿಂದ ಸೋವಿಯೆಟ್ ಯೂನಿಯನ್‌ದಲ್ಲಿ ಸ್ವೇಚ್ಛಾಚಾರ ನಡೆದಿದ್ದರಿಂದ ತಿಳಿದರೆ ಅದು ತಪ್ಪು. ಮದುವೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಹಜವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರೇಮವೇ ಅವರ ಮದುವೆಯ, ಕೌಟುಂಬಿಕ ಜೀವನದ ತಳಹದಿಯಾಗಿದೆ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಜೀವನವು ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಕಾರಣದಿಂದ ಕಲುಷಿತವಾದಾಗ ಹೆಣ್ಣು-ಗಂಡನ್ನು ರೂಢಿಯಿಂದ ಬಿಗಿಯುವುದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ವಿಜ್ಞೇದನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿದೆ. ಅಮೇರಿಕ, ಜರ್ಮನಿ, ಬ್ರಿಟನ್, ಮೊದಲಾದ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ವಿಜ್ಞೇದನ ಹಕ್ಕಿದೆ. ಅಂದ ಬಳಿಕ ಸೋವಿಯೆಟ್ ಯೂನಿಯನ್‌ದ ಮಹಿಳೆಯರು ಪಡೆದ ಅಧಿಕಾರ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದುದೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಸಂತಾನದ ಪೋಷಣೆಗಾಗಿ ಸತಿಪತಿಯರಿಬ್ಬರೂ ಹೊಣೆಗಾರರು. ಅವರ ವೇತನದಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪಾಂಶವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ವಿವಾಹ ವಿಜ್ಞೇದನವಾದರೂ ಅಷ್ಟೆ. ಆ ಹೊಣೆ ಜಾರಿಸಿ-

ಕೊಳ್ಳಲು ಒರುವುದಿಲ್ಲ. ವಿಚ್ಛೇದನಗಳನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ತಡೆಹಾಕಲು
 ಈ ರೀತಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ರಾಮಬಾಣವಾಗಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಪ್ರಥಮ ವಿವಾಹದ
 ಸಂತರದ ಮದುವೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ಕರಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷ
 ಒಬ್ಬರಿಗೂ ಇದು ಅನ್ವಯಿಸುವುದು. ಇದೂ, ಕೌಟುಂಬಿಕ ಜೀವನವು
 ಸುಸರಾಗವಾಗಿ ನಡೆಯಲು ಒಂಧನಕಾರಕವಾಗಿದೆ. ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ
 ಸೋವಿಯೆಟ್ ಯೂನಿಯನ್‌ನಲ್ಲಿ ವಿವಾಹ ವಿಚ್ಛೇದನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ದಿನದಿಂದ
 ದಿನಕ್ಕೆ ಕಡಿದೆಯಾಗುತ್ತಿರುವುದು. ಅಮೇರಿಕ ಮತ್ತೂ ಸೋವಿಯೆಟ್
 ಯೂನಿಯನ್ ದೇಶಗಳನ್ನು ಸರಿಹೋಲಿಸಿದರೆ ವಿವಾಹವಿಚ್ಛೇದನಗಳು
 ಅಮೇರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಧಿಕ. ಅಮೇರಿಕೆಯ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ೧೨ ಕೋಟಿ.
 ಸೋವಿಯೆಟ್ ಯೂನಿಯನ್ ೨೦. ಇದನ್ನರಿತರೆ ಅಮೇರಿಕಗಿಂತಲೂ
 ಸೋವಿಯೆಟ್ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಕೌಟುಂಬ ಜೀವನವು ಹೆಚ್ಚು ಸುಖಮಯ
 ವಾಗಿದೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬಿಗುವಿಡೆಯೆಂದು ಅರ್ಥವಾಗುವುದು. ಇನ್ನು ಸ್ತ್ರೀ
 ಪುರುಷರು ರಜಿಸ್ಟರ್ ವಿವಾಹವಾಗದೆ ಸತಿ ಸತಿಗಳಂತೆ ಜೀವಿಸುವುದು ಬೇರೆ
 ಯವರಿಗೆ ವಿಲಕ್ಷಣವಾಗಿ ಕಾಣಲು ಸಾಕು. ಇಂತಹ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮರೆ,
 ಮೋಸ, ದೋಹ ನಡೆಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೇ? ನಡೆಯುವುದು ಬಾರೀ ಅಪರೂಪ.
 ಪರಸ್ಪರ ಸಮ್ಮತಿಯಿಂದ, ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಜೊತೆಗೂಡಿದ ಹಕ್ಕಿಗಳು. ಆಗಲಿ
 ಹೋಗುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ? ನಿರುದ್ಯೋಗ. ದಾರಿದ್ರ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದ ಒಳಿಕೆ
 ಅವಳನ್ನು ನಡುಸಿರಲ್ಲಿ ಕೈಬಿಟ್ಟು ಓಡಿಹೋಗುವ ಅನಶ್ಚಕತೆಯಾದರೂ
 ಏನು? ಹೋದರೂ ಸಂತಾನದ ಪೋಷಣೆಗೆ? ನನ ಸಂಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ
 ಸ್ವಲ್ಪಾಂಶವನ್ನು ಕೊಡದೆ ಗತ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ಅದೇನೇ ಇರಲಿ, ಸೋವಿಯೆಟ್
 ಯೂನಿಯನ್‌ನ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರು ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಮಂಚಿಸಲಾರರು. ಏಕೆಂ-
 ದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸುಶಿಕ್ಷಿತರು. ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೇ ಅವರಿಗೆ ಹೊಸ ವಾತಾವರಣ.
 ಸಮಾಜಕ್ಕನುಗುಣವಾದ ಶಿಕ್ಷಣ ದೊರೆಯುತ್ತಿದೆ. ಮಯಿಸ್ಸಿಗೆ ಒಂದಾಗಿ
 ಅವರಿಗೆ ತಂತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ, ಹೊಣೆಯ ಅರಿವು ಚೆನ್ನಾಗಿರುವುದು. ಸ್ತ್ರೀ-
 ಪುರುಷರು ಎಂದೂ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ದೋಹ ಒಗೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ೭ ಹಳ-
 ಸಭ್ಯತನದಿಂದ ಅವರು ಬಾಳುತ್ತಾರೆ. ಭ್ರಾತೃತ್ವದಿಂದ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳು-
 ತಾರೆ. ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೇ ಹಾಗೆ. ಶಾಲೆ-ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಸಹ

ಶಿಕ್ಷಣ. ಒಂದೇ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಸಲಯದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವರು. ಜೊತೆಜೊತೆಯಾಗಿ ತಿರುಗುತ್ತಾರೆ. ಸಲಿಯುತ್ತಾರೆ; ಆದುದರಿಂದ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಕಂಡೊಡನೆಯೇ, ಸೆರಗು ಸೊಂಕಿದೊಡನೆಯೇ ವಿಕಾರನಶರಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪುರುಷರನ್ನು ತಮ್ಮ ಬಲೆಯೊಳಗೆ ಸೆಳೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಯತ್ನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಗುಡಸರ ಕಣ್ಣಿನವನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಲು ಅರ್ಧ ಸಗ್ಗರಾಗಿ ತಿರುಗುವುದಿಲ್ಲ. ವೋಹಕ ಚೇಷ್ಟೆಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಲಾರರು. ಪ್ರಾಯಶಃ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರ ಪರಿಚಯ, ಸ್ನೇಹ, ಸಹವಾಸ, ಸಂಗಗಳಿಗೆ ಬೇರೆ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ಬಂಧ ಹೇರಿರುವುದರಿಂದಲೇ ಕಳ್ಳಾಟಿಕೆಯ ಕಾಮ, ಪ್ರೇಮ, ವೋಹಕ ಚೇಷ್ಟೆಗಳು ನಡೆದಿರಲೂ ಸಾಕು.

ವೇಶ್ಯಾಸಂಸ್ಕಾರ

ಮಹಿಳೆಯರ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ವಾಲಿನ್ ಕೈಕೊಂಡ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವೇಶ್ಯಾವೃತ್ತಿಯ ನಿರ್ಮೂಲವೂ ಒಂದಾಗಿದೆ. ವೇಶ್ಯಾವೃತ್ತಿಯವರನ್ನು ಸ್ತ್ರೀಯ ಘನವೃತ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ಕಳಂಕ. ಸ್ತ್ರೀಯ ಸ್ವಾಭಿಮಾನ ಅಲ್ಲಿಗೆ ನಾಶವಾದಂತೆಯೇ ಸರಿ. ಅದು ಹೆಣ್ಣಿನ ಅಭೋಗತಿಯ ಕೊನೆಯಮೆಟ್ಟಿಲು. ಇಹಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅದೇ ನಾರಿಗೆ ದೊರೆತ ನರಕ. ದಾರಿದ್ರ್ಯವೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಈ ದಾರಿಗೆ ಹಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹ, ವಿಷಮವಿವಾಹ, ಅವಿವಾಹಿತ ಮಾತೃತ್ವ, ಅತಿ ಕಾಮೇಚ್ಛೆ ಇವು ಎಲ್ಲ ಅದಕ್ಕೆ ಪೋಷಕವಾಗಿ ಇರುವವು. ಸ್ವಾಲಿನ್ ರಶಿಯವು ಈ ಬೇರುಗಳನ್ನೇ ಕಡಿದುಬಿಟ್ಟಿದ್ದುದರಿಂದ ಹೊಸತಾಗಿ ವೇಶ್ಯಾವೃತ್ತಿಗಳಿದವರು ಲಕ್ಷ್ಯಕೊಬ್ಬರೂ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಝಾರ್ ಕಾಲದಲ್ಲಿವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯೇ? ಲೆನಿನ್ ಗ್ರಾಫ ಸಗರ ಪೊಂದರಲ್ಲೇ ೪೦ ಸಾವಿರ ವೇಶ್ಯೆಯರಿದ್ದರು. ಅಖಿಲ ರಶಿಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರ ಬೇಡ! ಕುಪ್ಪೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಈ ನಾರೀರತ್ನಗಳನ್ನು ಹೆಕ್ಕಲು ಸ್ವಾಲಿನ್ ರಶಿಯವು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ವೇಶ್ಯಾಸಂಸ್ಕಾರ ಗೃಹಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಿತು. ಈ ಗೃಹಗಳಲ್ಲಿ ವೇಶ್ಯೆಯರು ಒಂದು ವರುಷದ ವರೆಗೆ ಇರತಕ್ಕುದೆಂದು ನಿರ್ಬಂಧಿಸಿದರು. ಒಂದು ವರುಷದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅವಳದು ಸೆರೆಮನೆಯ ವಾಸವೆಂದು ತಿಳಿದುಬಾರದು. ಸಭೆ, ನಾಟಕ, ಸಿನಿಮಾ ಉತ್ಸವ, ಹಬ್ಬಗಳಿಗೆ ಅವಳನ್ನು ಕರೆದೊಯ್ಯುವರು. ರೋಗ-ರುಜಿಗಳಿಗೀಡಾದವರಿಗೆ

ವೈದ್ಯಕೀಯ ಉಪಚಾರ ಮಾಡಿದರು. ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೊಟ್ಟರು. ಹೊರಗೆ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಶಕ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಿದರು. ಈ ರೀತಿಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ ಆ ರಮಣಿಯ ಮನಃಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನೇ ಒದಲಾಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ವೇಶ್ಯಾವೃತ್ತಿ ಹೇಯವಾದುದೆಂಬ ಭಾವನೆ ಅವಳ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬೆರಗಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಈ ಗೃಹಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತೆರಳಿದ ಮೇಲೆ ಸರಕಾರವು ಕೆಲಸಕ್ಕೊಡಿಸುವುದರಿಂದ ಪುನಃ ಅವಳು ದುರಾಚಾರಿಯಾಗುವುದು ಕಡಿಮೆ. ಆಗೃಹದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಕಾಲಿಟ್ಟಾಗ ಆದು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹೊಂದಿದ ಜೀವಿಯಾಗುವುದು ಸಿಶ್ಚಯ. ಹೊರಗಿನ ಹೊಸ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಲಗ್ನವಾಗಲು ಅವಕಾಶವಿದೆಯಲ್ಲವೆ ವ್ಯಭಿಚಾರದ ದುಶ್ಚಟಕ್ಕೆ ಒಲಿದೀಳುವಂತಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಸಂಸ್ಕಾರಗೃಹದಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದಾಗ ವೇಶ್ಯೆಯೆಂದು ಕರೆದು ಯಾರೂ ಅವಮಾನ ಮಾಡಲಾರದು. ಅವಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಜಾರಜಾತರೆಂದು ಕರೆಯಲಾರರು. ಆದು ಮಹಾಪರಾಧ. ಸೋವಿಯೆಟ್ ಯೂನಿಯನ್‌ದಲ್ಲಿ ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣು ಎಲ್ಲರೂ ಪರಸ್ಪರ ಕಾಮ್ರೇಡ್ (ಒಂಧು) ಎಂದನ್ನುವುದು ರೂಢಿ. ಅದಿರಲಿ, ನಿಶೇಷ ಕಾಮ್ರೇಜ್ಞಿಯಿಂದ ವೇಶ್ಯಾವೃತ್ತಿಗಿಳಿದವರು ಈಗಲೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಊರಿದ್ದಲ್ಲಿ ಹೋಲಗೇರಿಯಿದ್ದೇ ಇದೆ. ಆದರೆ ಅವರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಅತ್ಯಲ್ಪ. ಅಲಕ್ಷ್ಯ ಸುವಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ. ಯಾವುದೇ ಕಾರಣದಿಂದಿರಲಿ, ಸ್ತ್ರೀಯರು ವೇಶ್ಯಾವೃತ್ತಿಗಿಳಿದರೆ ಅಥವಾ ಲೈಂಗಿಕ ರೋಗಗಳಿಗೆ ತುತ್ತಾದರೆ ಕೂಡಲೇ ಈ ವೇಶ್ಯಾಸಂಸ್ಕಾರ ಗೃಹಗಳಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸುವರು.

ತಾಯಿತನ

ಬಾಳನ ಗಿಡಕ್ಕೆ ಪ್ರೇಮ ಹೂ. ಹೂ ಹೋಗಿ ವಿಂಡಿಯಾಗಿ ಹಣ್ಣು ದೊರೆತಾಗ ಮರಕ್ಕೆ ಮಲರು ಒಂದುದು ಸಾರ್ಥಕ. ಜನಜೀವನದಲ್ಲಿ ಒಲುಮೆ ಸಾಫಲ್ಯ ಹೊಂದುವುದು ಸಂತಾನವಾದಾಗಲೇ. ಸ್ತ್ರೀಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮಾತೃತ್ವದಷ್ಟು ಮಹತ್ವವಾದ ಘಟನೆ ಇನ್ನೊಂದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಯಾವುದನ್ನೂ ಸರಿಹೋಲಿಸಲಾಗದು. ಅದರಿಂದಲೇ ಮಹಿಳೆ ಘನಶೀಗೊಂದಾಳೆ. ಸೋವಿಯೆಟ್ ಯೂನಿಯನ್‌ದಲ್ಲಿ ತಾಯ್ತನದ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಬಹಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದಿದ್ದಾರೆ. ಬಸಿರಾದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಗೌರವ.

ಟ್ರಾಂ ಕಾರುಗಳಲ್ಲಿ, ರೇಲ್ವೆಗಳಲ್ಲಿ, ವೋಟರುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡುವಾಗ ಗರ್ಭಿಣಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ, ಸುರಕ್ಷಿತ, ಅನುಕೂಲ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮವಿದೆ. ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದಾಗ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವಳಿಗೆ ಅವಶ್ಯವಿದ್ದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ಕೊಟ್ಟು ಕಳಿಸುವರು. ತಾಸುಗಟ್ಟಲೆ ನೋಣ ಹೊಡಿಯುತ್ತ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಲ್ಲ. ಉತ್ತಮ ಆಹಾರವನ್ನು ಸರಕಾರವು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದೆ. ಕಷ್ಟಕೆಲಸಮಾಡುವ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಸುಲಭ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಹಚ್ಚುವರು. ಪ್ರಸೂತಿಯ ಎರಡು ತಿಂಗಳ ನೊದಲು ಅವಳಿಲೆ ಎರಡು ತಿಂಗಳ ವೇತನ ಸಹಿತ ರಜೆ. ಸ್ತ್ರೀಯರು ದುಡಿದಲ್ಲಿಲ್ಲ ಶಿಶುಸಂಗೋಪನಗಳಿರಬೇಕು. ಪ್ರಸೂತಿಯಾದ ಮೂರನೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಅವಳು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹಾಜರಾಗುವಳು. ಕೆಲಸದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಗುಗಳನ್ನು ಈ ಗೃಹಗಳಲ್ಲಿಡುವರು. ಆಗಾಗ ಮೊಲೆಯುಣ್ಣಿಸಿ ಒರುವ ಹಕ್ಕಿದೆ ಅವಳಿಗೆ. ಮಗುವಿನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಗಾಗಿ ತಾಯಿಗೆ ಸರಕಾರವು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಭತ್ತೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದೆ.

ಹೆರಿಗೆಗಾಗಿ ಸರಕಾರವು ಪ್ರಸೂತಿ ಗೃಹಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿರುವುದು. ದೇಶದ ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒಟ್ಟು ೪೩೮೪ ಹೆರಿಗೆ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಸ್ತ್ರೀಯರು ಗರ್ಭಿಣಿಯರಾದೊಡನೆಯೇ ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ರಜಿಸ್ಟರ ಮಾಡುವರು. ದಾದಿ, ಹಾಗೂ ಡಾಕ್ಟರರು ಆಗಾಗ ಆ ಮಹಿಳೆಯು ವಾಸವಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ತೆರಳಿ ಅವಳ ಯೋಗಕ್ಷೇಮ ವಿಚಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವರು. ಪ್ರಸೂತಿಗೃಹಗಳಲ್ಲೇ ಹೆರಿಗೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಗೃಹಗಳಲ್ಲದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿದ್ದ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನೂ ಅಲಕ್ಷಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರ ಮನೆಗಳು ಆರ್ಕಟಿಕ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲರಲಿ, ಗುಡ್ಡಗಾಡುಗಳಲ್ಲಿರಲಿ, ಪ್ರಸೂತಿಕಾಲದ ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಡಾಕ್ಟರರೂ ದಾದಿಯೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ತೆರಳುವರು. ಹೆರಿಗೆ, ಔಷಧೋಪಚಾರ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಗೆ ದಾದಿಯಾಗಲೀ, ಡಾಕ್ಟರರಾಗಲೀ, ಫೀ ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ವೆಚ್ಚವೂ ಸರಕಾರದ್ದೇ ಮಕ್ಕಳು ದೇಶದ ಸರ್ವ ಸಂಪತ್ತು. ಆದುದರಿಂದ ಶಿಶು ಮರಣವಾಗದಂತೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದಿದ್ದಾರೆ. ದಾದಿಯರಿಗೂ ಡಾಕ್ಟರರಿಗೂ ನವನವ ವಿಚಾರ, ಹೆರಿಗೆ ಪದ್ಧತಿ, ಸಂಶೋಧನೆಗಳ ಪಾಠ

ಹೇಳುವರು. ಪ್ರಸವ ನೇದನೆಯನ್ನು ಕಡಿದುಮಾಡಲು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹೊಸ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಉಪಕರಣವೊಂದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ.

ಸರ್ವತೋಮುಖ ನಿಲಿಗೆ

ಮುಳುಗಿಯರನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಲು ಅವರ ಜೀವನವನ್ನು ಪಾವನಗೊಳಿಸಲು ಪಾಪಕವಾಡಲು ಸೋವಿಯೆಟ್ ಯೂನಿಯನ್ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತನ ದಿಂದಲೂ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದಲೂ ದುಡಿದಿದೆ. ೨೫ ವರುಷಗಳ ದಾಖಲೆಯಿದೆ ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್ಯ ಸದ್ವು. ಆದರೆ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಇಂದು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಕಲೆ, ಕೈಗಾರಿಕೆ, ಕಾವ್ಯ, ಕ್ರಾಂತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಬಂದಿರುವರು. ಪರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಉನ್ನತಿಯ ಯತ್ನಗಳು ನಡೆದಿವೆಯೇನೋ ನಿಜ. ಆದರೆ ಸೋವಿಯೆಟ್ ಯೂನಿಯನ್ ದೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಅದು ಅಣು ಮಾತ್ರ. ಸರಕಾರೀ ನೌಕರರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ, ಶ್ರೀಮಂತರಿಗೆ, ವಿದ್ಯೆ, ಕಲೆ, ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತಲೆಹಾಕುವ ಸಂದರ್ಭಗಳಿರುತ್ತವೆ. ೬ ಹು ಸಂಖ್ಯಾಕರಾದ ೬ ಡಚಸಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಅನುಕೂಲತೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್ ರಶಿ ಯವು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನಿಗೂ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಆತ್ಮ ವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಬಡರೈತರ ಮಕ್ಕಳೆಂದು ಕೈಗಾರಿಕೆ ತಜ್ಞರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕವಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕಲಾವಿದರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಲಿಡಿಯಾ ಸೆಫುಲಿನಾ ಅಂತಹ ಸಾವಿರಾರು ಮುಳುಗಿಯರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಳು. ದೊಡ್ಡ ಸಾಹಿತಿ. ತಾರ್ತಾರರ ಮಗಳು. ೯ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಕಥೆ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಬರೆಯತೊಡಗಿದಳು. ಈ ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಪ್ರತಿಭಾನ್ವಿತ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವುದುಂಟೇ? ಅಶಕ್ಯ. ಯಾರೋ ಬೇರೆಯವರು ೬ ರಂದು ಕೊಟ್ಟಿರಬೇಕೆಂದು ಶಾಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಂಶಯ. ಕ್ರಾಂತಿಯ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಿಯಾಗಿ ಹೊಟ್ಟೆಹೊರೆದುಕೊಂಡಳು. ಕ್ರಾಂತಿಯನಂತರ ಅವಳ ಬದುಕಿಗೆ ಕಳೆಬಂದಿತು. ಅವಳ ಕೃತಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ವಿನಿಯಾ ಕಾದಂಬರಿ ದೇಶವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚು ಮೆಚ್ಚಿಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿರುವುದು. ಆ ಕಥೆಯ ಮೇಲೆ ವಾಕ್ಯವನನ್ನೂ ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕ್ರಿವೊವೊಲಿನೊವಾ ಜನಪದ ಕಟ್ಟಿ ಹಾಡಿದ ಕವಯಿತ್ರಿ. ಸರ್ವಜ್ಞ ಮೂರುತಿಯಂತೆ ತುಣುಕು ರೊಟ್ಟಿಗಾಗಿ ಹಾಡು ಕಟ್ಟಿ ಜನಮನವನ್ನೊಲಿಸಿ ಅವರ ಎದೆಯರಳಿಸಿದವಳು. ಕ್ರಾಂತಿಯಾದ

ಮೇಲೆ ಸರಕಾರವು ಮಾಸ್ಕೋಗೆ ಅವಳನ್ನು ಆಮಂತ್ರಿಸಿತು. ೬೮ ವರುಷದ ಹಣ್ಣು ಹಣ್ಣು ಮುಡುಕಿ ಆಗ. ಹಳ್ಳಿಗಳೆಲ್ಲ ಬದ್ಧುಹೋಗಿದ್ದವು. ಅವಳ ಸ್ಮರಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಹಾಡುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒರೆದುಕೊಂಡು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಿದರು. ಪ್ರತಿಭೆ, ಪ್ರಾಸ, ಜೀವನದ ಅನುಭವ ಚರಣ ಚರಣಗಳಲ್ಲಿ ಕುಣಿ ಕುಣಿದಾಡುತ್ತಿದೆ ಅವಳ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿ. ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಲಾರಿಸಾರ್ಲೆಸ್ಕಿ ರಾಳ ಹೆಸರು ಅಚ್ಚಳಿಯದೆ ನಿಲ್ಲುವಂತಹುದು. ತನ್ನ ೩೩ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇವಳು ಕಣ್ಮುಚ್ಚಿದಳು (೧೯೨೮). ಆದರೂ ಆದರ್ಶ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಿಯೆಂದು ಇಂದು ನವಜನಾಂಗವು ಅವಳ ದಿವ್ಯನಾಮವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಗಾರ್ಡಿಯ ನವಜೀವನ (ನ್ಯೂಲೈಫ್) ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಇವಳೇ ಕಾರಣಳು. ಸರೋಜಿನಿದೇವಿಯಂತೆ ಈ ಕವಿಯಿತ್ರಿ ರಾಜಕಾರಣಕ್ಕೆ ಇಳಿದವಳು. ಅಂತಃ ಕಲಹದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತೋವು ಹಿಡಿದು ರಣರಂಗ ಸೇರಿದಳು. ಶಾಂತಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಲೇಖನಿಯೇ ಜಡಜನತೆಯ ಜೀವನವನ್ನು ಹೊಡೆದೆಬ್ಬಿಸುವ ತೋವಾಯಿತು. ಇದರಂತೆ ದೇಶದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಹೋರಾಟದಲ್ಲಿಯೂ ಸೋವಿಯೆಟ್‌ಯೂನಿಯನ್‌ದ ಮಹಿಳೆಯರು ಪುರುಷರ ಹೆಗಲಿಗೆ ಹೆಗಲು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಒಂಡವಲು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ದಂಡೆತ್ತಿ ಬಂದಾಗ ಪೆಸಿಕೊವಾ ಸೇನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಅಸದೃಶ ಧೈರ್ಯ ತೋರಿಸಿದಳು. ಒಮ್ಮೆ ಈ ದಳವು ಅಸಂಖ್ಯ ಶತ್ರುಸೈನಿಕರನ್ನು ಇದಿರಿಸಬೇಕಾಗಿಬಂದಿತು. ಕೆಂಪು ಸೈನಿಕರು ಎದೆಗುಂದಿದರು. ಆಗ ಈ ರಮಣಿ 'ನೀವು ಹೇಡಿಗಳಾಗಿ. ನಾನು ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಕಾಲು ಹಿಂದಿಡಲಾರೆ' ಎಂದವಳೇ ಸಿಡಿಲಿನ ಮರಿಯಂತೆ ಮುಂದೆ ನುಗ್ಗಿದಳು. ಕೆಂಪು ಸೈನಿಕರು ಹೊಸ ಹುಮ್ಮಸ್ಸಿನಿಂದ ವೀರಾವೇಶದಿಂದ ಮುನ್ನುಗ್ಗಿ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದರು. ಪೊಟ್ಟಿಕೊವಾ ಇನ್ನೊಬ್ಬಳು ಶೂರಸ್ತ್ರೀ. ಅಶ್ವದಳದ ಅಧಿಪತಿ. ಅವಳ ಉತ್ಸಾಹೀ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಆ ದಳಕ್ಕೆ ಸೋಲೇ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಇಂದು ನಡೆದ ಈ ಘೋರ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಆನೇಕ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ತಾನ್ಯಾ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ಗೊರಿಲ್ಲ ದಳದೊಡನೆ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ದೇಹವನ್ನರ್ಪಿಸಿದಳು. ಯುದ್ಧವಾರಂಭವಾಗುವ ಮೊದಲು ೪೦ ಲಕ್ಷ ಸ್ತ್ರೀ ವೈಮಾನಿಕರು, ನಾವಿಕರು, ಸೈನಿಕರು ಸೋವಿಯೆಟ್ ಯೂನಿಯನ್‌ದಲ್ಲಿದ್ದರು. ತಮ್ಮ

ಸೋದರರ ರಕ್ತಕೃತ ಕಾವೇರಿಯಂತೆ ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಈ ಶೂರ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಕೈಕಟ್ಟಿ ಕುಳಿತಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ, ಅಸಂಖ್ಯ ಮಹಿಳೆಯರು ಬಲಿದಾನಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಜರಾಮರವಾದ ಕೀರ್ತಿಗಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸೋವಿಯೆಟ್ ಸ್ತ್ರೀಯರ ದೇಶಭಕ್ತಿಯ ಕಥೆಗಳು ನಮ್ಮ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಹೃದಯಗಳನ್ನು ಅರಳಿಸಲಾರವೇ? ಪನ್ನೆ, ಪದ್ದಿಸಿ, ಪ್ರವೀಳೆ, ಚಾಂದಬೀಬಿ, ಝಾನ್ಸಿ ರಾಣಿ, ಕಿತ್ತೂರ ಚನ್ನಮ್ಮರಂತೆ ದೇಶದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಒಡಿದಾಡಲಾರವೇ?

—

ನವಜನಾಂಗ

ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಜನಾಂಗದ ಪುನರುಜ್ಜೀವನಾಂಶವು ಮಹತ್ವವಾದುದು. ಹೊಸ ತತ್ತ್ವ, ಆದರ್ಶ, ವಾತಾವರಣಗಳಿಗೆ ಜನ ಹೊಂದಿ ಕೊಂಡು ಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದೇ ಅದರ ಉದ್ದೇಶ. ಜನರ ಗುಣ ಶೀಲಗಳನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸುವ ಯತ್ನವಿದು. ನೂರಾರು ವರುಷಗಳಿಂದ ಜನ ಬಂಡನಲು ಪದ್ಧತಿಯ ನೆರಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದವರು. ವ್ಯಕ್ತಿ ಬಡಿತನದ ಆಶೆ ಅವರ ರಕ್ತಗತವಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ಸ್ವಾರ್ಥ, ಲೋಭ, ದುರಾಶೆಗಳೂ ತಲೆತುಂಬ ಸೇರಿರುವವು. ಈಗ ಕಣೆ, ಕಾರಖಾನೆ, ಹೊಲ ಸೆಲ ಮೊದಲಾದ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಸಾಧನೆಗಳ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಸಂವತ್ಸಿನ ಏತ ರಣ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಜನ ಆದರ ಕಾರಣಗಳನ್ನೂ ಮಹತ್ವವನ್ನೂ ಅರಿಯುವುದು ಅವಶ್ಯ. ಅವರು ಸರ್ವಜನ ಸುಖಕ್ಕಾಗಿ ದುಡಿಯುವುದೂ ಆಗತ್ಯ. ಇದಲ್ಲದೆ ಸೋವಿಯೆಟ್ ಯೂನಿಯನ್ ನೂರಾರು ಚಾತಿ, ಜನ ಭಾಷೆ, ವರ್ಣ, ಧರ್ಮಗಳಿಂದ ತುಂಬಿಹೋಗುವ ದೇಶ. ಈ ಜನರಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ನೈಕಮೌಹಾರ್ದ, ಸರಿಸಮಾನತಾಭಾವ, ಭ್ರಾತೃತ್ವ, ಪರಮತಸಹಿಷ್ಣುತೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದಲಾಗುವಂತೆ ಮಾಡದೇ ಹೋಗರೆ ಬಾಲ್ಕೆನಿಕ್ ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತೆಯು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗದು. ಅಂತಹ ಸಾಮ್ಯವಾದಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ಸ್ಕಾಲಿನ್-ರತಿಯಾ ಇದನ್ನರಿತು ಜನರ ತರಬೇತಿಗಾಗಿ ಯತ್ನ

ಸಿತು. ನವಜನಾಂಗಕ್ಕಂತೂ ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೇ ತರಬೇತಿ ದೊರೆತಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರದ ಆಡಳಿತೆಯ ಹೊಣೆ ವಹಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಬಾಲಕರಿಗೆ ಸೋವಿಯೆಟ್ ಯೂನಿಯನ್ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಶಿಕ್ಷಣ ನೋಡಿ ಲೋಕವೆಲ್ಲ ಬೆರಗಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ.

ಮಹಾಕ್ರಾಂತಿಯ ಮೊದಲು ಮಕ್ಕಳ ಕೂಗನ್ನು ಕೇಳುವವರಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಓಂದು ಸ್ವಾಸದಂತೆ ಮಕ್ಕಳ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ಮರಣಸಂಖ್ಯೆ ವಿಶೇಷ ವಾಗಿತ್ತು. ಜನರಿಗೆ ಒಡತನ. ಅವುಗಳ ಲಾಲನೆ ಪಾಲನೆ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲತೆಗಳಿಲ್ಲ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಎದ್ದಾಬುದ್ದಿಯನ್ನು ಕೊಡಲೂ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲೇ ಆಳಿಯದೆ ಉಳಿದ ಮಕ್ಕಳು ನಿತ್ಯಾಣವಾಗಿ ಬೆಳೆದುವು. ಜೀವನದ ಸಂಗ್ರಾಮವನ್ನಿ ದಿರಿಸುವ ದೇಹದಾರ್ಢ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಮಾನಸಿಕ ಬಲವೂ ಇಲ್ಲ. ಮಕ್ಕಳ ಸ್ಥಿತಿ ಈ ರೀತಿಯಿರುವ ಒಂದು ರಾಜ್ಯ ತಲೆಯೆತ್ತುವ ದಾದರೂ ಹೇಗೆ ? ಆ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ಪುರುಷತ್ವವಿರುವುದಾದರೂ ಏನು ? ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್-ರಶಿಯ ಈ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಕಂಡು ಮಕ್ಕಳ ಆರೈಕೆಗಾಗಿ ಅಪಾರ ಹಣ ಸುರಿಸಿದೆ. ಸ್ತ್ರೀಯರು ಗರ್ಭಿಣಿಯಾಗಿದ್ದೊಡನೆಯೇ ಅವರ ರಕ್ಷಣೆಯ ಕಡೆ ವಿಶೇಷ ಲಕ್ಷ್ಯಕೊಟ್ಟಿರುವರು. ಶ್ರೇಷ್ಠ ಆಹಾರ, ವಿಶ್ರಾಂತಿ, ಪ್ರಸೂತಿಗೃಹಗಳ ಏರ್ಪಾಡು ಇವುಗಳೆಲ್ಲ ನವಜನಾಂಗದ ರಕ್ಷಣೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ.

ಶಿಶುಸಂಗೋಪನಗೃಹ

ಕೂಲಿಕಾರರ ಮಕ್ಕಳ ಪಾಲನೆಗಾಗಿ ಬಾಲಸಂಗೋಪನ ಗೃಹಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕ್ರೆಚಿ ಅಥವಾ ಸರ್ವರಿಶಾಲೆಗಳೆಂದೆನ್ನುವರು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾರಖಾನೆ, ಕೃಷಿಕ್ಷೇತ್ರ, ಶಾಲೆ ಕಾಲೇಜು, ಸ್ತ್ರೀಯರ ಕ್ಲಬ್, ವಿಶ್ರಾಂತಿಗೃಹಗಳಿಗೆ ಜೊತೆಯಾಗಿ ಇವು ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ರೇಲ್ವೆ ಸ್ಟೇಶನ್‌ಗಳಲ್ಲೂ ಅವು ತಲೆಯೆತ್ತಿವೆ. ರೇಲ್ವೆ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುವ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಹಗಲು ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಶಿಶುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಡುವರು. ಇನ್ನೊಂದು ಗಾಡಿಗಾಗಿ ಕಾಯುವ ಸ್ತ್ರೀಯರೂ ಶಿಶುಗಳನ್ನು ಆ ಗೃಹಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಮೂರು ತಿಂಗಳಿನ ಮಗುವಿನಿಂದ ಮೂರು ವರುಷದ ವರೆಗಿನ ಮಕ್ಕಳ ಪಾಲನೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲಿದೆ. ವಯಸ್ಸಿಗನು

ಗುಣವಾಗಿ ಅದರಲ್ಲೂ ಪ್ರತ್ಯಪ್ರತ್ಯೇಕ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವರು. ಕ್ರೆಚಿಗಳು ನಯನಮನೋಹರವಾಗಿವೆ. ಸ್ನಾನದ ಮನೆ, ಊಟದ ಮನೆ, ಅಟವಾಟಗಳ ಮನೆಗಳೆಂಬ ವರ್ಗೀಕರಣವೂ ಉಂಟು. ಮಕ್ಕಳಿಗಿಲ್ಲ ಶುಭ್ರವಾದ ಅರಿವೆ ತೋಡಿಸುವರು. ಯಾರಾದರೂ ಈ ಗೃಹಗಳನ್ನು ನೋಡಲು ಬಂದರೆ ಬಿಳಿ ಅರಿವೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳದೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಾಣಲು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಶುಚಿತ್ವಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟು ಮಹತ್ವ. ಈ ಮುದ್ದಿನಾ ಮುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಸಾಕಿ ಸಲಹಲು ತರಬೇತಿ ಹೊಂದಿದ ದಾದಿಯಿರುವರು. ದಕ್ಷಿಣೆಗೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಹಾಕುವ ದಾದಿಯರು ಇವರಲ್ಲ. ಅದರ್ಶ ಜೀವಿಗಳು. ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ತಮ್ಮ ಜೀವನ ಮುಡಿಪಾಗಿಟ್ಟವರು. ದಾದಿಯರೂ ದುಶ್ಚಟಗಳಿರುವರು. ವತ್ಸವಾತ್ಸಲ್ಯವೂ ತುಂಬಿ ತುಳುಕುತ್ತಿದೆ. ತಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಕ್ಕಳಂತೆಯೇ ಈ ಪ್ರೇಮಪುತ್ರಗಳನ್ನು ಸಲಹುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳೂ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ರಸ ರುಚಿ ಬುದ್ಧಿಗಳೆಲ್ಲ ಬೇರೆಯಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅದು ಕೂರಿ ಹಿಂಡಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಗುವಿನ ಕಡೆಗೂ ದಾದಿಯ ಲಕ್ಷ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ದಿನಂಪ್ರತಿ ಅದರ ಮಲಮೂತ್ರ, ನಿದ್ರೆ, ಸೊಲ್ಲು ಗುಲ್ಲು, ಮನಃಪ್ರವೃತ್ತಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒರೆದಿಡುವಳು ದಾದಿ. ಅಟಕ್ಕಾಗಿ ವಿಮಾನ. ಟ್ಯಾಂಕು, ಹಡಗು ಮೊದಲಾದ ಗೊಂಬೆಗಳನ್ನಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಗುವಿನ ಒಲವು ಯಾವುದರ ಕಡೆಗಿದೆಯೆಂಬದನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸುವರು. ಮುಂದೆ ಅದರ ವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡಿದೆ. ಈ ಕ್ರೆಚಿಗಳಲ್ಲಿ ಜಾತಿ, ಜನಾಂಗ, ಲಿಂಗಭೇದವಿಲ್ಲ. ಕೂಲಿ ಕಾರರ ಮಕ್ಕಳು, ರೈತರ ಮಕ್ಕಳು, ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮಕ್ಕಳು, ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನರ ಮಕ್ಕಳು, ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಮಕ್ಕಳು ಜೊತೆಜೊತೆಯಾಗಿ ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿಂತೆ ಆಕ್ಕತಂಗಿಯರಂತೆ ಬಣ್ಣಬಣ್ಣದ ಪಾತರಗಿತ್ತಿಗಳ ಹಾಗೆ ಸಕ್ಕುಸಲಿದು ಹಾರಾಡುತ್ತಿವೆ.

ಕಿಂಡರ್ ಗಾರ್ಟನ್ ಶಾಲೆ

ಮೂರು ವರುಷಗಳು ದಾಟಿದ ಕೂಡಲೇ ಸೋವಿಯೆಟ್ ಮಕ್ಕಳು ಕಿಂಡರ್ ಗಾರ್ಟನ್ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ತೆರಳುವರು. ೩ ವರುಷದ ವರೆಗಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶವಿದೆ. ಕ್ರೆಚಿ ಅಥವಾ ಸರ್ವಶಾಲೆಗಳಿದ್ದಲ್ಲಿ ಈ

ಕಿಂಡರ್‌ಗಾರ್ಟನ್ ಶಾಲೆಗಳಿರುವವು. ೧೯೩೬ರಲ್ಲಿ ಕಿಂಡರ್‌ಗಾರ್ಟನ್ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ತೆರಳುವ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೦ ಲಕ್ಷ ೫೭ ಸಾವಿರವಿದ್ದಿತು. ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಈ ಶಾಲೆಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದ ಮಕ್ಕಳ ಕ್ರಿಚೆಯೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು. ಇವೂ ಸವಜನಾಂಗವನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಗರಡಿಮನೆಗಳೇ. ಶಾಲೆಗಳು ಭವ್ಯವಾಗಿವೆ. ವಿಶಾಲವಾದ ಭವನಗಳಿವೆ. ಮಕ್ಕಳ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸೆಳೆಯುವಂತೆ ಶೃಂಗರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ವಿವಿಧ ಜಾತಿಯ ಹೂಗಿಡ, ಮರಗಳನ್ನು ಭವನದಲ್ಲಿ ಹಿಕ್ಕದೊಡ್ಡ ಟರ್ಪ್‌ಗಳಲ್ಲಿಟ್ಟಿರುವರು. ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿದೊಡನೆಯೇ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಪರೀಕ್ಷೆ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ತಕ್ಕ ಊಟ-ಉಪಚಾರವನ್ನು ಡಾಕ್ಟರ್‌ರು ಸೂಚಿಸುವರು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಗುವಿಗೂ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯಲಂಬನ ಕಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮಗು ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಲು ಸ್ವಶಕ್ತವಾಗಿದೆಯೋ ಅದಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಡಲು ಮಗುವಿಗೇ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ದಾದಿಯರು ಕೇವಲ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾಗಿರುವರು, ಅಷ್ಟೆ. ಶಾರೀರಿಕ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಕಿಂಡರ್‌ಗಾರ್ಟನ್ ಶಾಲೆಗಳು ತವರೂರು. ಪಾಠಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತ, ನೃತ್ಯ, ಚಿತ್ರ, ಶಿಲ್ಪ ಮೊದಲಾದ ಅಹ್ಲಾದಕವಾಗಿರುವ ಲಲಿತಕಲೆಗಳಿಗೇ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯ. ಹಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಂತೋಷದಲ್ಲಿಡುವುದೇ ಪಾಠಪಟ್ಟಿ ಮಗುವಿಗೆ ಯಾವ ವಿಷಯವು ಪ್ರಿಯವಾಗಿದೆಯೋ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ದೊರೆಯುತ್ತಿದೆ. ಮಕ್ಕಳ ಮನಃಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯೂ ಬರೆದಿಡುವರು ಮತ್ತು ರೂಪಿಸುವರು. ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಭವ ಪಡೆಯಲು ತಾಯಿತಂದೆ ಈಡಾಡಿ ಈ ಕಿಂಡರ್‌ಗಾರ್ಟನ್ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಬಂದು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಶಿಶುಗಳ ಸ್ವರ್ಗ

ರಶಿಯವು ಮಕ್ಕಳ ಸ್ವರ್ಗವೆಂದು ಅನೇಕ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಲೇಖಕರು ಬರೆದಿರುವರು. ಮಕ್ಕಳೇ ಕಟ್ಟಿ ನಡೆಸುವ ರೇಲ್ವಿಗಳಿವೆ. ಬಂದು ಲಕ್ಷ ಮಕ್ಕಳು ಅದರಲ್ಲಿರುವರು. ಇಂಜಿನಿಯರರು, ಡ್ರೈವರರು, ಗಾರ್ಡರು, ಟಿಕೀಟು ಕೊಡುವವರು ಎಲ್ಲ ಬಾಲಕರೇ. ಅದರಂತೆ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಹಡಗಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿರುವರು. ಮಕ್ಕಳ ಅಂಗಡಿ, ವುಸ್ತುಕಭಂಡಾರ, ಪ್ರಕಾಶಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ ಇರುವವು. ಬಾಲಕರೇ ೫೩ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ನಾಟಕಗೃಹ. ಈ ನಾಟಕಗೃಹಗಳಲ್ಲಿ ನಟವರ್ಗದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಆಡಳಿತೀಯ ವರೆಗೆ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವವರು ಬಾಲಕರು. ಸಿನಿಮಾಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಾಲಕರಿಗಾಗಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ವಾಕ್ಯಟಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವರು. ವಯಸ್ಕರ ವಾಕ್ಯಟಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೆ ತೋರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಮಕ್ಕಳ ಥಿಯೇಟರ್‌ಗಳು ೧೫೦ ಇರುವವು. ಮಾಸ್ಕೋ ನಗರದಲ್ಲಿ ಬಾಲಕರಿಗಾಗಿ ೨೮ ಉದ್ಯಾನ ವನಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿರುವರು. ಮಂಷಂ ಪ್ರತಿ ಹತ್ತಿಪ್ಪತ್ತು ಲಕ್ಷ ಬಾಲಕರನ್ನು ದೇಶದ ಮೂಲೆಮೂಲೆಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದು ವೈಶಾಲ್ಯ, ಸೃಷ್ಟಿಸಂಪತ್ತು, ಜನಜೀವನ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಜ್ಞಾನಮಾಡಿ ಕೊಡುವರು.

ವಿದ್ಯಾದಾನ

ಕಿಡರ್‌ಗಾರ್ಟನ್ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮುಂದಿನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಕಳಿಸುವರು. ಲರಿಂದ ೧೨ರ ವರೆಗೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ೧೯೪೦ರಲ್ಲಿ ಈ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೩೬೬ ಕೋಟಿ ಮಕ್ಕಳು ಹಾಜರಿದ್ದರು. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವು ಖಡ್ಗಾಯವಾಗಿದೆ. ಧರ್ಮಾರ್ಥ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಪರೀಕ್ಷೆಗೂ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೂ ಕಾಸುಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಜನನಾಗದ ಆರೋಗ್ಯವು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಭಾಗ್ಯವೆಂದು ಸರಕಾರವು ಅರಿತಿದೆ. ಮುಂದೆ ಹೈಸ್ಕೂಲು ಶಿಕ್ಷಣ ೧೫ ವರುಷದ ವರೆಗೆ. ಮಾತೃಭಾಷೆಯೇ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಯಾವುದಾದರೊಂದು ವಿದೇಶಿಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯಲೇ ಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮವಿದೆ. ಹಾಯಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲೂ ಪ್ರಾಣಿಶಾಸ್ತ್ರ, ಪ್ರಕೃತಿಶಾಸ್ತ್ರ, ರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರ, ಭೂಗೋಳ, ಇತಿಹಾಸ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಭೂಗರ್ಭಜ್ಞಾನ ಮೊದಲಾದ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳು ಇರುವವು. ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೂ ವೃತ್ತಿಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೂ ಮಹತ್ವ ಕೊಟ್ಟಿರುವರು. ಹಾಯಸ್ಕೂಲು ಕಟ್ಟಡದ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಕೊಠಡಗಳಲ್ಲಿ ದಿನಂಪ್ರತಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಒಂದು ತಾಸು ದುಡಿಯಬೇಕಾಗಿರುವುದು. ವಾರಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕಾರು ತಾಸು ಹೊರಗಿನ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕು.

ವೃತ್ತಿಶಿಕ್ಷಣ

ಹಾಯಸ್ಯೂಲು ಬಿಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಉಚ್ಚ ಶಿಕ್ಷಣ ಅಥವಾ ವೃತ್ತಿಶಿಕ್ಷಣ ಇವುಗಳೆರಡರಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿರುವುದು. ಆದರಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಬಂದ ಹಾದಿ ಹಿಡಿಯಬಹುದು. ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಒಯಸಿದರೆ ಅವನನ್ನು ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ಶಾಲೆಗೆ ಕಳಿಸುವರು. ಈ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ೧೯೪೦ರಲ್ಲಿ ೯೩೨ ಲಕ್ಷ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿದ್ದರು. ಇಲ್ಲಿ ಎರಡು ವರುಷಗಳ ಶಿಕ್ಷಣವಡೆದು ಮುಂದೆ ಒಂದು ವರುಷ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗವಾಗಿ ದುಡಿಯಬೇಕು. ಈ ಆವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅವನ ಊಟ, ಕೂತಡಿ, ಭತ್ಯೆ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಸರಕಾರವು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮತ್ತೆ ೫ ವರುಷಗಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಿಕ್ಷಣವಿದೆ. ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಪಾರಂಗತನಾಗಿ ಒಂದಾಗಿ ಅವನು ಶ್ರೇಷ್ಠತಜ್ಞನಾಗುವನು. ಈ ವೃತ್ತಿಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಭಾಗಗಳಿವೆ. ಇದರಂತೆ ಉಚ್ಚ ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿವರವು. ಉಚ್ಚ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಸೋವಿಯೆಟ್ ಯೂನಿಯನ್‌ನಲ್ಲಿ ೭೧೬ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಿವೆ. (೧೯೪೦ರಲ್ಲಿ)ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೭ ಲಕ್ಷವಿದ್ದಿತು. ೧೯೪೧ರಲ್ಲಿ ೧೬ ಸಾವಿರ ಡಾಕ್ಟರರು ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಪಡೆದರು. ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು ತರಬೇತಿಗೊಳಿಸುವ ಕಾಲೇಜುಗಳೇ ೪೦೦ ಇವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ೨ ಲಕ್ಷ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿದ್ದರು. ಮೈಜ್ಲಾನಿಕ್ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಿಗಾಗಿ ೮೦೬ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿದ್ದುವು (೧೯೩೮). ಇದರಂತೆ ನಿರಕ್ಷರಕುಕ್ಕಿಗಳಾದ ಹಿರಿಯರಿಗೂ ವಿದ್ಯಾದಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕಣಿ, ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಕೃಷಿಕೇತ್ರ ಮೊದಲಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಲೂ ಅಭ್ಯಾಸಕೂಟಗಳನ್ನೇರ್ಪಡಿಸಿ ಓದುಬರಹ ಕಲಿಸಿದರು. ಇಡೀ ಜನಾಂಗವೇ ಸುಶಿಕ್ಷಿತಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಜಾಲೈವಿಕರ ಇಚ್ಛೆ. ಮೂಢ ಭಕ್ತಿ, ಸುಳ್ಳು ಸುದ್ದಿಗಳಿಗಿಲ್ಲ ಅವಿದ್ಯೆಯೇ ಕಾರಣ. ವಿದ್ಯಾಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದೆ ರಾಜ್ಯವ್ಯವಹಾರವೂ ಸಡೆಯದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಯತ್ನ ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್ಯನಿಗೆ ಅವೂರ್ವವಾದ ಯಶಸ್ಸು ದೊರೆತಿರುವುದು. ೧೯೧೪ರಲ್ಲಿ ನೂರರಲ್ಲಿ ೭೨ ಜನ ನಿರಕ್ಷರಕುಕ್ಕಿಗಳಿದ್ದರು. ೧೯೩೬ರಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ ೮೧.೨ ಜನ ವಿದ್ಯಾವಂತರಾದರು. ದೇವರು ಕಣ್ಣು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಕುರುಡರಂತಿದ್ದ ಈ ಜನಕ್ಕೆ ದಿವ್ಯ ದೃಷ್ಟಿ,

ಕೊಡಲು ಸೋವಿಯೆಟ್ ಯೂನಿಯನ್‌ದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು, ವಾಕ್ಪಟಗಳು, ನಾಟಕಗೃಹಗಳು, ಅಪಾರ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿವೆ.

ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಸೇವೆ

ಸೋವಿಯೆಟ್‌ಯೂನಿಯನ್‌ದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೩೭೦೦ ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆಗಳಿವೆ. ೧೯೪೦ರಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೩ ಕೋಟಿ ೮೦ ಲಕ್ಷ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಅಚ್ಚಾದುವು. ಇದಲ್ಲದೆ ಕಣಿ, ಕಾರಖಾನೆ, ಶಾಲೆ, ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಾ ಗುತ್ತಿರುವ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಬೇರೆಯೇ. ಕೆಂಪು ಸೇನೆ, ನಾವಿಕರಿಗೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವೃತ್ತಪತ್ರಗಳಿರುವವು. ಲೆನಿನ್‌ಗ್ರಾಡದ ರೆಡ್‌ಬ್ಯಾನರ್ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಕೂಲಿ ಕಾರರಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಕೂಲಿಕಾರರೇ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವರು. ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳವು, ಸಂಪಾದಕ, ಚಿತ್ರಕಾರ, ಕತೆಗಾರ ಮೊದಲಾದವರನ್ನು ನೇಮಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ೭೦ ಸಾವಿರ ಗ್ರಂಥಭಂಡಾರಗಳಿರುವವು. ೧೯೪೦ರಲ್ಲಿ ೭೦ ಕೋಟಿ ಗ್ರಂಥಗಳು ಅಚ್ಚಾದುವು. ಥಿಯೇಟರ್‌ಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೮೨೫. ಕ್ಲಬ್‌ಗಳು ೯೫, ೬೨೬. ದೇಶದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಇವು ಮಿಶ್ರಸರಿಗಳಂತೆ ದುಡಿಯುತ್ತಿರುವವು.

ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿ

ಸಮಜನಾಂಗದ ಅಭ್ಯುದಯಕ್ಕೆ ಸೋವಿಯೆಟ್ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯೇ ಕಾರಣವೆಂದು ಅನೇಕ ಪಂಡಿತರು ಹೇಳಿರುವರು. ಮೊದಲು ಬಾಲ್ಯವಿಕರಣ ವಾಶಾತ್ಮಕತೆಯೇ ಜನಗಳೊಂದೊಂದನ್ನೇ ಜಾರಿಗೆ ತಂದು ನೋಡಿದರು. ಆದರೆ ಅವು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ಶಾಲೆ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದರು. ಇದರಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಬಾಲ್ಯಕಾಲದ ತರಬೇತಿಗೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಮುಂದಿನ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ರಮದಲ್ಲೂ ಬಹಳ ಮೈಶಿಷ್ಟ್ಯವುಂಟು. ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕ-ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಮಂಡಲಗಳೇ ನಡೆಸುವವು. ಇದರಿಂದ ಅವರಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರವಿದೆ. ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಹಿತ ಇವೇ ಅವರ ಏಕೋದ್ದೇಶ. ಸಂಸ್ಥೆಯು ತಮ್ಮದೆಂಬ ಆತ್ಮೀಯತೆಯೂ ಉಂಟಾಗಿರುವುದು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೂ ತಂದೆಮಕ್ಕಳ ಸಂಬಂಧವಿದ್ದಂತಿದೆ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು

ಅಷ್ಟು ಗೌರವ ಕೊಡುವರು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮೇಲೆ ಶಿಕ್ಷಕರ ಮಮತೆಯೂ ಹಿತಚಿಂತೆಯೂ ಅಷ್ಟಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕ್ಲಾಸಿಗೊಬ್ಬ ಲೀಡರ್. ಮತದಾನ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಆ ಕ್ಲಾಸಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೇ ಅವನನ್ನು ಆರಿಸುವರು. ಹಾಜರಿ, ಶಿಸ್ತು, ಮೊದಲಾದವುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವನ ಮೇಲಿರುವ ಭಾರ. ಅಡಿಗೆಮನೆ, ಶುಚಿತ್ವ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಬೇರೆ ಕಮಿಟಿಗಳನ್ನು ಆರಿಸುವರು. ಸಹಶಿಕ್ಷಣವೂ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವುದು. ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೂ ಹೆಣ್ಣುಗಂಡು ಒಟ್ಟೊಟ್ಟಿಗೆ ಬೆಳೆದು ಬದುಕಿ ಬಾಳಿರುವುದರಿಂದ ಅವರಲ್ಲಿ ದೇಹಭಾವವುಂಟಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕ್ಲಾಸಿಗೆ ಹುಡುಗಿಯರು ಒಂದೊಡನೆಯೇ ಗೊಳ್ಳೆಂದು ನಗಲಾರರು. ಅವರನ್ನು ನೋಡುವುದರಲ್ಲೇ ಕಾಲ ಕಳೆಯಲಾರರು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರಲ್ಲೂ ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರೀತ್ಯಾದರವಿದೆ. ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಮೋಸವಾಡಲಾರರು.

ರಾಷ್ಟ್ರ ಸೇವೆ

ಸಮಾಜದ ಸೇವೆ, ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸೇವೆ ಇವೇ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೂಲೋದ್ದೇಶ. ದುಡಿಯಿರಿ. ದೇಶದ ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲುಗಾರರಾಗಿರಿ. ದೇಶಸೇವೆಗೆ ಶಕ್ತರಾಗಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ಅಳಿಲುಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿರಿ—ಎಂದೆನ್ನುತ್ತಿದೆ ಸರಕಾರ. ಇದೇ ಅವರ ಮೂಲಮಂತ್ರ. ಎದ್ದೇ, ನೌಕರಿಗಾಗಿ ಅಲ್ಲ. ಧನೋತ್ಪಾದನೆಗಾಗಿಯೂ ಅಲ್ಲ ಆದುದರಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಪುಕ್ಕಟೆ ವಿದ್ಯಾದಾನ; ಉಚ್ಚ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಫೀ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಸರಕಾರವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಭತ್ತೆಕೊಡುವುದು. ಆದುದರಿಂದ ಬಡತನವು ವಿದ್ಯಾರ್ಜನೆಗೆ ತೊಡಕಾಗಿಲ್ಲ. ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳ ಪೋಷಣೆಯನ್ನು ಸರಕಾರವು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಆ ಭಾರವೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮೇಲಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಶಾಲೆ, ಕಾಲೇಜುಗಳಿಂದ ಹೊರಗೆ ಒಂದೊಡನೆಯೇ 'ನೌಕರಿಗೇನು ಗತಿ ! ಹೊಟ್ಟೆಗೇನು ಗತಿ ?' ಎಂದು ಯಾರೂ ಚಿಂತಿಸಲಾರರು. ಸರಕಾರವು ಮೊದಲೇ ವೃತ್ತಿಶಿಕ್ಷಣ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವರನ್ನು ತರಬೇತಿಗೊಳಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಅಭ್ಯಾಸ ಮುಗಿದೊಡನೆಯೇ ಕೆಲಸ ಕೊಡಿಸುತ್ತದೆ. ಸುರುದ್ಯೋಗವೆಂಬುದೇ ಇಲ್ಲ ಸೋವಿಯೆಟ್ ಯೂನಿಯನ್‌ನಲ್ಲಿ.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ರಾಜಕೀಯ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಡಬಾರದೆಂಬ ನಿರ್ಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ದೇಶದ ಆಡಳಿತೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವವರು ಅವರೇ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ರಾಜಕೀಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲವೇ? ನಿಜವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಇದು ಮೂಲಮಂತ್ರವಾಗಿರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸೋವಿಯೆಟ್ ಯೂನಿಯನ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಮಹತ್ವ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ೧೮ ವರುಷಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಟ್ಟ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಮತದಾನ ಹಕ್ಕನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವರು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ ಜನಾವಣೆಗೆ ನಿಲ್ಲಬಹುದು. ಸೋವಿಯೆಟ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇದರ ಲಾಭ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಸುಪ್ರೀಂ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟದ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಒಂದೈದರಷ್ಟು ಮಂದಿ ೧೮ರಿಂದ ೩೦ವರುಷಗಳೊಳಗಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿರುವರು.

ಸೋವಿಯೆಟ್ ಯೂನಿಯನ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಜನಾಂಗ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. 'ನಮಗಿಂತ ಇವರ ಬೇವನ ಸುಖಮಯವಾಗಬಹುದು. ನಾವು ಪಟ್ಟ ದುಃಖ ದುಮ್ಮಾನಗಳನ್ನು ಅವರು ಪಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಲೆನಿನ್ ನುಡಿದ. ನಿಜ. ಜಾತಿ, ಮತ ದ್ವೇಷವಿಲ್ಲದೆ ಹೊಸ ಜನ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬನ ಬಾಯಿ ಬಡಿದು ಇನ್ನೊಬ್ಬ ತಿನ್ನಲಾರ. ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ಜನ ಒಂದೇ ತಾಯಿಯ ಮಕ್ಕಳಂತೆ ಪರಸ್ಪರ ಭ್ರಾತೃಭಾವದಿಂದ ಒದುಕೂತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದೇಶವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದವರು ತಾವೆಂಬ ಅಭಿಮಾನವಿದೆ. ಅದನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಸ್ವದೇಶಾಭಿಮಾನವಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ದುಡಿಯಲೂ ಮಡಿಯಲೂ ಅವರು ಸಿದ್ಧರು. ಇಂತಹವರಿಂದ ದೇಶದ, ಲೋಕದ ಉದ್ಧಾರವಾಗದೇ ಇದ್ದರೆ ಇನ್ನಾರಿಂದಾಗಬೇಕು ?

—

ವಜ್ರಾದಪಿ ಕಲೋರಾಣಿ

'ವಜ್ರಾದಪಿ ಕಲೋರಾಣಿ ಮೃದೂನಿ ಕುಸುಮಾದಪಿ' ಯೆಂದು ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರ ಗುಣಲಕ್ಷಣವನ್ನು ತೋರುವವರುಂಟು. ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್ನ ನೂ ಅದಕ್ಕೆ ಅಪವಾದವಾಗಿಲ್ಲ. ಜನರ ದಾರಿದ್ರ್ಯ, ದುಃಖ ನೋಡಿ ಅವನ ಮನಸ್ಸು ಕರಗಿದರೆ, ದೇಶದ್ರೋಹಿಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಡಗಿಸುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅದು

ವಜ್ರಾಯುಧವೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅವನ ಈ ಸಹತೆಯನ್ನು ಕ್ರೂರತನ ವೆಂದೆನ್ನುವವರುಂಟು. ರಾಜಕೀಯ, ವಿರೋಧಿಗಳನ್ನು ಕೊಲೆಮಾಡಿದುದು ಅದಕ್ಕೊಂದು ಮುಖ್ಯ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿಯೂ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವಾಲ್ಪ ನ್ನನ ಧರ್ಮಕೀರ್ತಿಗೆ ಮುಸಿ ಹದ್ದಲೂ ಇದರ ದುರುಪಯೋಗಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಸೋವಿಯೆಟ್ ಯೂನಿಯನ್‌ದ ಮೇಲೆ, ಅದರ ನಾಯಕರ ಮೇಲೆ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ತಿರಸ್ಕಾರ ಹುಟ್ಟಲಿಯೆಂಬುದೇ ಈ ಅಪಪ್ರಚಾರದ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶ. ಜನಪ್ರೀತಿಗೆ ಪಾತ್ರರಾದ ಮುಖಂಡರ ವಿರುದ್ಧ, ದೇಶದ ವಿರುದ್ಧ, ವಿದೇಶೀಯರೊಡನೆ ಒಳಸಂಚು ನಡೆಸಿದ ದೇಶದ್ರೋಹಿಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲವೇನು? ಇದನ್ನು ತಿಳಿದರೆ ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್ ತನ್ನ ವಿರೋಧಿಗಳ ಆಟ ಸಿಲ್ಲಸಿದುದು ಎನೂ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ.

ಕಿರೋವ್‌ನ ಕೊಲೆ

ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್ನನ ವಿರುದ್ಧ ಸಂಘಟಿತ ಒಳಸಂಚು ಬಯಲಿಗೆ ಬಿದ್ದುದು ೧೯೩೪ರಲ್ಲಿ. ಅವನ ಮಿತ್ರ ಕಿರೋವ್‌ನನ್ನು ದುರಾತ್ಮರು ಕೊಲೆಮಾಡಿದರು. ಕಿರೋವ್ ಬಾಲ್ಕನಿಕ್ ವರಿಷ್ಠಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯ. ಎಳೆ ವಯಸ್ಸು. ಆದರೆ ದೊಡ್ಡ ಮೇಧಾವಿ. ಅವನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ರಶಿಯವೂ ಮುಗ್ಧವಾಗಿ ಹೋಗಿತ್ತು. ಮೊದಲು ಉತ್ತರ ಆಫ್‌ಟಿಕ್ ಭಾಗದ ಆಡಳಿತೆಯ ಹೊಣೆ ಹೊತ್ತಿದ್ದ. ಬಾಲ್ಕಿನ್-ಜಿಳಿ ಸಮುದ್ರಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸುವ ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್ ಕಾಲಿವೆ-ಕಡಿಸಿ ದನನು ಅವನೇ. ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್ನನ ಮೇಲೂ ಅವನದು ವರ್ಚಸ್ಸು ಬಹಳ. ರಾಜಕೀಯ ವಿರೋಧಿಗಳನ್ನು ಗುಡಿಸಿಬಿಡಲು ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್ ಕೈಯೆತ್ತಿದಾಗ ಕೈಬಿಗಿಹಿಡಿಯುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. 'ರೂಯಿಟಿನ್' ತೋಫಿಸ ಬಾಯಿಗೆ ತುತ್ತಾಗದಂತೆ ಬದುಕಿಸಿದ. ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್ ಅವನ ಮಾತನ್ನು ಎೂರಿಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಗೆಲಿಯನನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡೊಡನೆಯೇ ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್ ಸಹಿಸದಾದ.

ಕಿರೋವ್ ಕೊಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶೋಧಮಾಡಲು ಗೂಢಚಾರ ದಳದ ಜಾಕೊಬ್ ಆಗ್ರಾನೋವ್ ಲೆನಿನ್‌ಗ್ರಾಡಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಕಿರೋವ್ ಪ್ರಾಣಕ್ಕಿರವಾದುದೂ ಅಲ್ಲೇ. ಆಗ್ರಾನೋವ್ ಬಂದವನು ಬಹಳ ಆಳದ ವರೆಗೆ ಕೈಚಾಚಿ ನೋಡಿದ್ದ ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಳ್ಳು ಬಿದ್ದರೂ ಕಾಣಿಸುವ

ವಿಕ್ಕಿನ ಕಣ್ಣು ಅವನದು. ಹಾಲು ಕೇಳಲು ಬಂದವನು ಎಮ್ಮೆಯ ಕ್ರಯ ಕೇಳಿದಹಾಗೆ ಕಿರೊವ್‌ನ ಕೊಲೆಗಾರರ ಪತ್ನಿ ಮಾಡಲು ಬಂದವನು ಸ್ವಾಲಿನ್ನನ ವಿರುದ್ಧ ಒಳಸಂಚು ಪತ್ತೆಗೆ ಹೊರಟ. ಸ್ವಾಲಿನ್ನನನ್ನೂ ಕೊಲೆ ಮಾಡಲು ಪಿತೂರಿ ನಡೆಸುವ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯು ಇದೆಯೆಂದು ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿದು ಬಂದಿತು. ಕಾನೊನೊವ್, ಜಿನೊವಿವ್, ಬುಖಾರಿನ್ ವೊದಲಾದ ಧೂರೀಣರ ಕೈ ಇದರಲ್ಲಿದೆಯೆಂದೂ ಕಂಡುಹಿಡಿದ. ಟ್ರಾಟ್‌ಸ್ಕಿ ದೂರದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಸೂತ್ರಚಾಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವನೆಂದೂ ಆಗ್ರಾಸೊವ್ ವರದಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡ.

ಟ್ರಾಟ್‌ಸ್ಕಿ ಒಳಸಂಚು

ಸ್ವಾಲಿನ್ನನನ್ನು ತಳ್ಳಿಹಾಕಿ ವುನಃ ಸೋವಿಯೆಟ್ ಯೂನಿಯನ್‌ದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ ಪಾತ್ರಬಲ್ಲಕ್ಕೆ ಬರಲು ಟ್ರಾಟ್‌ಸ್ಕಿ ಒಳಸಂಚು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದನೆಂಬುದೇನೋ ನಿರ್ವಿವಾದ ವಿಷಯ. ವುನಃ ರಶಿಯಕ್ಕೆ ತೆರಳುವ ಆಶೆಯಿದ್ದಿತು ಅವನಿಗೆ. ಸಾಯುವ ವರೆಗೂ ಆ ಆಶೆ ಇಂಗಿ ಹೋಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವಾಲಿನ್ನನ ಅವತಾರ ಮುಗಿದರೆ ದಾರಿ ಸುಗಮವಾಗಬಹುದೆಂದು ಅವನ ನಂಬಗೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ವಾಲಿನ್ನನ ಕೊಲೆ ಮಾಡಲು ಚಾಣೆಕ್ಕು ತಂತ್ರ ಹೂಡಿದ್ದ. 'ಇದನ್ನು ಹೇಗೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದನು? ಅವನಿಗೆ ಧನ ಜನ ಬೆಂಬಲವಿಲ್ಲವೆಂದ? ಇವೆಲ್ಲ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸುವುದು ಕಠಿಣ. ರಶಿಯದಲ್ಲಿ ಅವನ ಅನೇಕ ಕೈಗಳಿದ್ದುವಂತೆ. ಆ ಮಾತು ನಿಜವಿರಲೂ ಬಹುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಅವನಿಗೂ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸೌಕಷ್ಯ ಜನ ಬೆಂಬಲವಿದ್ದಿತು. ಇನ್ನು ದುಡ್ಡಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಸೋವಿಯೆಟ್ ಯೂನಿಯನ್‌ದ ಮೇಲೆ ದ್ವೇಷವಿದ್ದ ಒಂದೆವಲು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಟ್ರಾಟ್‌ಸ್ಕಿಗೆ ಧನಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವಂತೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ನಾರ್ವಿಗಳ ಹೆಸರು ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ—ಫ್ಯಾಸಿಸ್ಟ್‌ಸೇನೆಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ಸ್ವಾಲಿನ್ನನ ವಿರುದ್ಧ ದಂಡೆತ್ತಿ ಹೋಗುವ ವಿಚಾರವೂ ಟ್ರಾಟ್‌ಸ್ಕಿಗೆ ತಿಳಿದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹಿಟ್ಲರ್ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಂದಿನಿಂದಲೂ ಸೋವಿಯೆಟ್ ಯೂನಿಯನ್‌ದ ವಿರುದ್ಧ ಕೊಡಲಿ ಮಸೆಯುತ್ತಿದ್ದನು. ೧೯೩೫ರಿಂದ ಟ್ರಾಟ್‌ಸ್ಕಿಯ ಅನುಚರರೊಂದಿಗೆ ಸಂಧಾನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲೂ ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದನಂತೆ. ರಶಿಯದ ಸೇನೆ, ವಿಮಾನ ದಳ, ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ಉತ್ಪಾದನ

ಶಕ್ತಿ ಎಲ್ಲವೂ ಜರ್ಮನರಿಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದಿತು. ಯಾರೋ ಉಚ್ಚ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಈ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಜರ್ಮನರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿರಬೇಕೆಂದು ಸೋವಿಯೆಟ್ ಮುಖಂಡರಿಗೆ ಸಂಶಯವೂ ಬಂದಿತ್ತು. ರಶಿಯದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿ ವಿನಾಶಕ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಕೈಕೊಂಡ ಜನರಿಗೆ ನಾರ್ವಿಗಳು ಧನ ಹಾಗೆಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಗ್ರಾನೋವ್ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ತೋರಿಸಿದನು.

ಶಿಕ್ಷೆ

ಕಾಮೆನೊವ್, ಜಿಸೊವಿತ್ ಮೊದಲಾದವರು ಕಿರೊವ್‌ನ ಕೊಲೆಯ ಆಪಾದನೆಯ ಮೇಲೆ ಬಂಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು. ಅವರ ಬೆನ್ನ ಮೇಲೆ ದೇಶಸ್ತೋಹಿ ಗಳೆಂಬ ಮುದ್ರೆಯೂ ಬಿದ್ದಿತು. ೧೯೩೪ನೇ ಜನವರಿಯಲ್ಲಿ ಅವರ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಯಿತು. ಕಿರೊವ್‌ನ ಕೊಲೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕೈಯಿದೆಯೆಂದೂ ಟ್ರಾಟ್‌ಸ್ಕಿಯೊಡನೆ ಸಂಬಂಧವಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೆವೆಂದೂ ಇವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರಂತೆ. ನ್ಯಾಯಾಧಿಕಾರರು ಅವರಬ್ಬರಿಗೂ ತಲಾ ಹತ್ತು ವರುಷಗಳ ಕಠಿಣ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಿದರು. ಹೋದಲ್ಲಿ ಬಿಡದು ಹೊಲೆಯರ ದೈವವೆಂಬಂತೆ ಸೆರೆಮನೆಗೆ ತೆರಳಿದರೂ ಟ್ರಾಟ್‌ಸ್ಕಿ ಒಳಸಂಚಿನ ಭೂತದ ಪೀಡೆ ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಅದರ ಹಸಿದ ಹೊಟ್ಟೆ ತಣಿಯಲಿಲ್ಲವೇನೋ? ನರಬಲಿಯೇ ಬೇಕೆಂದು ಅವೇ ಕ್ಷಿಸಿದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ೧೯೩೬ನೇ ಆಗಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಾಮೆನೊವ್, ಜಿಸೊವಿತ್, ಸ್ಮಿರೊವ್ ಮೊದಲಾದ ೧೬ ಜನ ಗುಂಡಿಗಾಹುಕಿಯಾದರು.

ಬಲಪಕ್ಷದ ಬಲಿ

ಒಂದು ಪಥವನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಅದೇ ದಾರಿ ಹಿಡಿದು ಹೋಗುವುದು ಮಾನವನ ಸ್ವಭಾವ. ಅದು ಸನ್ಮಾರ್ಗವಿರಲಿ, ದ.ರ್ಮಾರ್ಗವಿರಲಿ ಎರಡೂ ಒಂದೆ. ಉಗ್ರಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರ ತಲೆ ಉರುಳಿದೊಡನೆಯೇ ಬಲಪಕ್ಷದ ಕಡೆ ಸ್ವಾಲಿನ್ನನ ಕಣ್ಣು ಹೊರಳಿತು. ರಿಕೊವ್, ಬುಖಾರಿನ್, ಪ್ಯಾಟ್‌ಕೋವ್, ರಾಡೆಕ್, ಸೊಕಾಲಿಸ್ಕೋವ್ ಇವರು ಈ ಬಲಪಕ್ಷದ ಆಧಾರಸ್ತಂಭಗಳು. ಟ್ರಾಟ್‌ಸ್ಕಿ ಒಳಸಂಚಿನ ಸುಳಿಯಲ್ಲಿ ಇವರೂ ಸಿಲುಕಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದರು. ಸ್ವಾಲಿನ್ನನಿಗಿಂತ ಟ್ರಾಟ್‌ಸ್ಕಿಯು ಸೊಗಸಾಗಿ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನೆಂದು ಬುಖಾರಿನ್ ಒಮ್ಮೆ ಟೀಕಿಸಿದ್ದನಂತೆ. ಕುಲಕರ ಕುಲನಾಶವನ್ನು ಅವನು ಮಹೋಗ್ರವಾಗಿ ಖಂಡಿಸಿದ್ದ. ಈ ಟೀಕೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ

ಗಳಿಂದ ಸ್ಕಾಲಿನ್ ರೇಗಿದ್ದನೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದು ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಅದೇನಿದ್ದರೂ ೧೯೩೪ರಲ್ಲಿ ಟ್ರಾಟಸ್ಕಿ ಪಿತೂರಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದನೆಂದು ವಿಚಾರಣೆಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಪುರಾವೆಗಳು ಬಯಲಾದುವು. ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷದ ಅಧಿವೇಶನ ಕೂಡಿದಾಗಲೇ ಎಲ್ಲರನ್ನು ಬಂಧಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ಅವನ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದ್ದಿತಂತೆ. ಸ್ಕಾಲಿನ್ ನ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನಿರರ್ಥಕಗೊಳಿಸಲು ಈ ಪಕ್ಷದವರು ದುಡಿದರೆಂದೂ ನ್ಯಾಯಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಯಿತು. ೧೯೧೮ರಲ್ಲಿ ಲೆನಿನ್ ನ ಮೇಲೆ ಗುಂಡೆಸೆದ ಕಪ್ಪಲಾಸನಗಳನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿದವನು ತಾನೆಂದೂ ಬುಖಾರಿನ್ ನುಡಿದನಂತೆ. ಹಿಂಸೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗಬಹುದೆಂಬ ಭಯದಿಂದ ಬುಖಾರಿನ್ ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡನೋ ಅಥವಾ ಅದರಲ್ಲಿ ನಿಜಾಂಶವಿದ್ದಿತೋ ಎನೆಂಬದನ್ನು ಹೇಳಲಸಾಧ್ಯ. ೧೯೧೮ರಲ್ಲಿ ಬುಖಾರಿನ್ ಲೆನಿನ್ ನ ಧೋರಣವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದನೆಂಬದೇನೂ ನಿಜ. ಜರ್ಮನರೊಡನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಬ್ರೈಸ್ತ್-ಲಿಟೋವಸ್ಕಿ ಒಪ್ಪಂದವು ಅವನಿಗೆ ಸಮ್ಮತವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಅದರ್ಶಜೀವಿ, ಪಂಡಿತ. ಲೆನಿನ್, ಸ್ವಾಲಿನ್ ನ ರಿಗಿಂತಲೂ ಜಿನ್ನಾಗಿ ಮಾರ್ಕತತ್ವವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿದವನು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬರುವ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯಿದ್ದಿರಲೂ ಒಂದು. ಆದರೆ ದುರದೃಷ್ಟಶಾಲಿ ಪ್ರಾಣ ಕಳೆದುಕೊಂಡ. ಆ ಕೂಟದಲ್ಲಿದ್ದ ರಾಡೆಕ್ ಮತ್ತು ಸೊಕಾಲಿಸಿ ಕೊವ್‌ರವರು ಮಾತ್ರ ಕಠಿಣ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿಯಾದರು.

ಸೇನಾಧಿಕಾರಿಗಳ ವಿಚಾರಣೆ

ಮೇ ೧೯೩೩ ರಲ್ಲಿ ಮಾಸ್ಕೋದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಮಹತ್ವದ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಯಿತು. ಈ ಬಾರಿ ನಾಲಬಾರು ಸೇನಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಆರೋಪಿಗಳು. ಮಾರ್ಶಲ್ ತುಕಾವೆಸ್ಕಿ ಮೊದಲನೆಯ ಆರೋಪಿ. ತುಕಾವೆಸ್ಕಿ ಕಳೆದ ಮಹಾಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಝಾರ್ ಸೇನೆಯಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನರಿಂದ ಸೆರೆ ಪಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡ ಸಾಹಸಿ. ರಶಿಯದ ಗಡಿ ಸೇರಿದೊಡನೆಯೇ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರರೊಡನೆ ಸೇರಿಕೊಂಡನು. ಟ್ರಾಟಸ್ಕಿಯ ಕೃಪಾಧೃಷ್ಟಿ ಬದ್ಧರಿಂದ ಬಹು ಬೇಗನೆ ಮೇಲಕ್ಕೇರಿದನು. ಟ್ರಾಟಸ್ಕಿ ಪರದೇಶವಾಸಿಯಾದ ಮೇಲೆ ತುಕಾವೆಸ್ಕಿ ಅವನೊಡನೆ ಸಂಬಂಧ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದನಂತೆ. ಎಲ್ಲ ವ್ಯವಹಾರ ಬಹಳ ಗುಪ್ತವಾಗಿ ನಡೆಯು

ತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ತುಕಾವೆಸ್ಕಿಗೆ ಮಧ್ಯದ ಹುಚ್ಚು ಬಹಳ. ಆದೂ ತಲೆಗೇರಿ ದ್ವಾದ್ವಿಗ ಎನೇನೋ ಒದರುತ್ತಿದ್ದನು. ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್ಸನನ್ನು ತಳ್ಳಿಹಾಕಿ ರಾಜ್ಯ ಸೂತ್ರ ಹಿಡಿಸೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದನಂತೆ. ಈ ಮಾತು ಟ್ರಾಟಿಸ್ಕಿಯ ವರೆಗೂ ಮುಟ್ಟಿ ಬೇಗ ಮಾಡಿದಷ್ಟು ಉಪಕಾರ ಮಹಾರಾಯ" ಎಂಬ ಉದ್ಗಾರ ತೆಗೆದನಂತೆ. ರಶಿಯನ್ ಗೂಢಚಾರರಿಗೆ ಇದರ ಸುಳವು ಹತ್ತಿತು. ಜರ್ಮನ್ ಸೇನಾಧಿಕಾರಿಗಳೊಳಗೆ ತುಕಾವೆಸ್ಕಿ ಒಳಸಂಚು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದನೆಂದೂ ವಿಚಾರಣೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷಿ ಕೊಡಲಾಯಿತು. ಈ ನಾಲ್ವಾರು ಸೇನಾಧಿಕಾರಿಗಳೂ ತಮ್ಮ ಪಾಪಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವನ್ನನುಭವಿಸಿದರು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮಾರ್ಶಲ್ ಬ್ಲೂಚರನ ಹೆಸರೂ ಕೇಳಿಬರುವದಿಲ್ಲ. ಬ್ಲೂಚರ್ ವೂರ್ಮ ರಶಿಯದ (ಸೈಬೀರಿಯದ) ಸೇನಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದ. ಜಸ್ಮತೆ ಜರ್ಮನ್. ಸೋವಿಯೆಟ್ ಯೂನಿಯನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಾಸಿಸಿದವನು. ಈ ಎಲ್ಲ ಸೇನಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಸೋವಿಯೆಟ್ ಸೇನೆಯ ಶಕ್ತಿ ಕುಗ್ಗಿತೆಂದು ಅನೇಕರು ಬಗೆದಿರುವರು. ಆದರೆ ನಿಜವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ದ್ರೋಹಿಗಳನ್ನು ಹೊರಗಟ್ಟಿದುದರಿಂದ ರಶಿಯದ ಸೇನೆಯ ಒಲ ಹೆಚ್ಚಿತೆಂದು ಹೇಳಲಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ.

ಯಾಗೋಡಾನ ಕಥೆ

ಮಾಸ್ಕೊ ಹತ್ಯಾಕಾಂಡದಲ್ಲಿ ಯಾಗೋಡನ ಕಥೆಗೆ ಒಂದು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸ್ಥಾನವುಂಟು. ಯಾಗೋಡಾ ರಶಿಯದ ಓಗ್‌ವು ಗೂಢಚಾರ ದಳದ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿ. ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್ಸನಿಗೆ ಪ್ರಿಯನಾದ ಮನುಷ್ಯ. ವಿತ್ರ ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್ಸನ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಶಿರಸಾ ಪಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಅವನ ಬಂಧನ ಮತ್ತು ಅಂತ್ಯವು ಸೋವೆಗವೂ ಮತ್ತು ಅದ್ಭುತವೂ ಆಗಿದೆ. ತನ್ನ ಕೈಕಳಗಿದ್ದ ಯೆಜೋವಾನನ್ನು ರಸಾಯನಗಳ ಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ಕೊಲೆ ಮಾಡಲು ಯಾಗೋಡನು ಯತ್ನಿಸಿದನು. ವಿಷ ಬೆರೆತ ರಸಾಯನವನ್ನು ಯೆಜೋವಾನ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಚೆಮುಕಿಸಲು ಇವನು ಅಜ್ಞಾಪಿಸಿದನೆಂದು ಬುಲಾನೊವ್ ಸಾಕ್ಷಿ ಕೊಟ್ಟ. ಯಾಗೋಡಾನು ಮೊದಲು ಔಷಧದ ಅಂಗಡಿಗಳ ವ್ಯಾಪಾರಿಯಾಗಿದ್ದವ. ರಸಾಯನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅವನಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಪರಿಜ್ಞಾನ ವಿದ್ದಿತು. ಮನೆ ಝಡತಿ ನಡೆಸಿದ್ದಾಗ ಅನೇಕ ರಸಾಯನಗಳೂ ವಿಷವಸ್ತು

ಗಳೂ ದೊರೆತವು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವು ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ವಿದೇಶಿಯರೊಡನೆ ಯಾಗೋಡನ ಒಳಸಂಜೆಯೆಂದು ಆಗ ರಹಸ್ಯ ಹೊರಬಿತ್ತು. ಆಮೇಲೆ ಅವನ ಒಂದೊಂದೇ ಪಾಪಕೃತ್ಯಗಳು ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದುವು. ಗೂಢಚಾರ ದಳದ ಅಧಿಪತಿಯಾಗುವ ಕಾಂಕ್ಷೆಯಿಂದ ಮೇಲಧಿಕಾರಿ ಮನೆಯನ್ನಿಗೆ ವಿಷಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ್ದನಂತೆ. ಸ್ವಾಲಿನ್ನನನ್ನು ಇದೇ ರೀತಿ ಕೊಲ್ಲಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದನಂತೆ. ಅವನ ಅಸ್ತಪಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ ಅಶ್ವಾಂಶದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ವಿಷ ಬೆರೆಸುತ್ತಿದ್ದನಂತೆ. ಸ್ವಾಲಿನ್ನನಿಗೆಂದು ಹಾಕಿದ್ದ ವಿಷಾನ್ವ ವನ್ನು ಭುಂಜಿಸಿ ಅವನ ಎರಡನೇ ಹೆಂಡತಿ ನಾದಿಯಾ ಮರಣಗೊಂಡಳೆಂದು ಪ್ರತೀತಿಯಿದೆ. ನಾದಿಯಾ ಅಸ್ತಪಾಸಗಳ ಸಮ ನೋಡಿಯೇ ಗಂಡನಿಗೆ ಉಣಬಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದಾಗಲೇ ವಿಷಾನ್ವ ಉಂಡು ಹಾಸಿಗೆ ಹಿಡಿದಳು. ಇದರಂತೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ರಾಜಕೀಯ ವಿರೋಧಿಗಳನ್ನು ಕೊಲೆ ಮಾಡಿದ ಅವನ ದುಷ್ಕೃತಿಗಳು ವಿಚಾರಣೆಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಿಳಿದುವು. ಇಂತಹ ದ್ರೋಹಿಗೆ ಯಾವ ದೇಶದಲ್ಲೂ ಮರಣ ಶಿಕ್ಷೆ ದೊರೆಯದೆ ಇರಲಾರದು.

ಓಗ್‌ವು

ದೇಶದ್ರೋಹಿಗಳ ಬೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಲಿನ್ನನಿಗೆ ಅಪಾರ ಉಪಕಾರವು ಆದುದು ರಶಿಯದ ಓಗ್‌ವು ಜನರಿಂದ. ಓಗ್‌ವು ರಶಿಯದ ಗೂಢಚಾರ ದಳ. ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಿ ಗೆಸ್ತಾಪೋ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಜಿ. ಓ. ಯು. ಎಂಬ ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ಓಗ್‌ವು ಅಥವಾ ಜಿ. ಪಿ ಯು ಇವು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ರೂಪಗಳು. ರಶಿಯದ ಗುಪ್ತ ರಾಜಕೀಯ ಪೋಲೀಸರೆಂದು ಅದರ ಅರ್ಥ. ಮಹಾಕ್ರಾಂತಿಯು ಯಶಸ್ವಿಯಾದೊಡನೆಯೇ ೧೯೧೭ ರಲ್ಲಿ ಈ ಗೂಢಚಾರ ದಳವನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಿದ್ದರು ಪ್ರತಿಕ್ರಾಂತಿಯ ಜನರನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವದೇ ಅದರ ಗೊತ್ತು ಗುರಿಯಾಗಿತ್ತು. ಆಗ ಅದಕ್ಕೆ ಜೆಕಾ ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಸ್ವಾಲಿನ್ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಯಿತು. ಓಗ್‌ವು ವಿರಾಟಸ್ವರೂಪಿಯಾದ ಸಂಸ್ಥೆ. ನೆಗಳೆನಂತೆ ಅದಕ್ಕೆ ನೂರಾರು ಕೈಕಾಲು, ಕೆಲ ಕಣ್ಣುಗಳು. ರಶಿಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅದು ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವುದು. ಇದರ ಆಧೀನದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮೋಟರ,

ಟ್ಯಾಂಕು ಮತ್ತು ವಿಮಾನ ದಳಗಳೇ ಇವೆ. ಅಂತರಿಕ ಹಾಗೂ ಬಾಹ್ಯ ಗಂಡಾಂತರಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದು ಅದನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ ಸೇಶ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದು ಅದರ ಪರಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ರಾಜಕೀಯ ವಿರೋಧಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲಗೊಳಿಸಲು ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್ ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವನೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ಕಾಮೆನೋವ್, ಜಿನೊವಿಲ್ ಬುಖಾರಿನ್ ಮೊದಲಾದವರಿಗೆ ಬಂದೇದಗಿದ ಗತಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದುದು. ಇವರೆಲ್ಲ ಹೆಸರಾದ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರರು. ರಶಿಯದ ಹಿರಿ ಮುತ್ಸದ್ದಿಗಳು. ಲೆನಿನ್‌ನ ಭಕ್ತ ಚಾಮರ-ದಡಿ ಬೆಳೆದವರು. ಯಾರು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾದರೋ ಅವರೇ ಕೊನೆಗೆ ತಲೆ ಕಳೆದುಕೊಂಡರು. ಅದೂ ಯಾರಿಂದ ? ಪರಕೀಯರಿಂದಲೇ ? ಪರಮಂಡಲದ ನಾಯಕರಿಂದಲೇ ? ಅಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಒಡನಾಡಿ, ಬಂಧು, ಮಿತ್ರನಿಂದ. ತಮ್ಮ ಅಣ್ಣಂದಿರನ್ನು ಕಡಿದು ಕೊಂದ ಹಾಗೆಯೇ ಸರಿ. ಇದರಿಂದ ಬಾಹ್ಯ ಜಗತ್ತು ಮೋರೆ ಗಂಟೆಕ್ಕಿ ಕೊಂಡಿದೆ. ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್‌ನ ಹೆಸರಿಗೆ ಕಳಂಕ ಹಚ್ಚಲು ಯತ್ನಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ನಿಜವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಆ ನಾಯಕರೇ ತಮ್ಮ ಕಾಲುಗಳ ಮೇಲೆ ಕಲ್ಲೆಸೆದುಕೊಂಡರೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅವರ ಗುಣ ಸ್ವಭಾವಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಅಭಾವವೇ ಕ್ರಮೇಣ ಅವರನ್ನು ಸಾವಿನ ದಂಡೆಗೆ ಎಳೆಯಿತು. ಕ್ರಾಂತಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಾಮೆನೋವ್, ಜಿನೊವಿಲ್ ಟ್ರಾಟಸ್ಕಿ, ಬುಖಾರಿನ್ ಮೊದಲಾದವರು ಮಹಾಜನ-ಆಶೆ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯ ದ್ರೋತಕವಾಗಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಶಾಂತಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೂ ಜನತೆಗೂ ಇದ್ದ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧ ಎಳೆ ಹರಿಯಿತು. ಸವ ಜನಾಂಗದ ರಸ ರುಚಿ ಭಿನ್ನ. ಆಶೆ ಆಕಾಂಕ್ಷೆ ಗಳೂ ಹೊಸವು. ಹಳೇ ಪುರಾಣ ಕಟ್ಟು ಕಥೆಗಳು ಅವರಿಗೆ ರುಚಿಸವ. ವಿಜ್ಞಾನ ವ್ಯವಹಾರದ ಒರೆಗಲ್ಲಿಗೆ ಹಚ್ಚಿ ನೋಡುವ ವರೇ ಬಹಳ ಮಂದಿ. ಹಳೇ ಮುಖಂಡತ್ವವು ಹೊಸ ಕಾಲಮಾನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಹೋಗದೆ ಇದ್ದರೆ ದಡಕ್ಕೊಗೆದ ಮೀನಿನಂತೆ ಅದರ ಪಾಡಾಗುವುದು ಸಹಜವೇ. ಟ್ರಾಟಸ್ಕಿ, ಕಾಮೆನೋವ್, ಜಿನೊವಿಲ್ ಮೊದಲಾದವರ ಕರುಣ ಕಥೆಯಾದರೂ ಅಷ್ಟೆ. ದುರದೃಷ್ಟದಿಂದ ಈ ದುಃಖಾಂತ ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದೆರಡು ಅಂಕುಗಳಿವೆ. ಕಾಲು

ಜಾರಿದ ಈ ನಾಯಕರು ರಾಜಕೀಯ ವಿದೋಧಿಯನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸಲು ವಿದೇಶಿ ಜನರ ಕೈಗೊಂಬೆಗಳಾದರು. ದೇಶಕ್ಕೆ ತಿಳಿದೋ ತಿಳಿಯದೆಯೋ ದ್ರೋಹ ಬಗೆದರು. ಈ ಒಳಸಂಚು ಅವರು ತಾವಾಗಿ ಬರೆದ ಮೃತ್ಯು-ಪತ್ರವೇ ಸೈ. ಹಳಸಿದ ಈ ಹಳೇ ಮುಖಂಡತ್ವದಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಉಪಕಾರ ವಾಗುವ ಬದಲು ಅಡ್ಡಿ, ಆತಂಕ, ಅಪಕಾರವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದಾಗ ಅವರ ಅವನಾನವಾಯಿತು.

ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್ನನ ರಾಜನೀತಿ

ಚದುರಂಗವು ರಶಿಯನರಿಗೆ ಒಹಳ ಪ್ರಿಯವಾದ ಆಟ. ಇದನ್ನು ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್ನನೂ ಒಲ್ಲ. ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಸಿಸಿದನೇ ಅಥವಾ ಸೆರೆಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ಅಂತೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಾವೀಣ್ಯತೆಯುಂಟು. ಸೋವಿಯೆಟ್ ಯೂನಿಯನ್ನದ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿಯಾದ ಮೇಲೂ ಅವನು ಈ ಸೊಗಸಾದ ಆಟವನ್ನು ಮರೆತು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಂದಿನಿಂದ ಅವನ ರಂಗ-ಸ್ಥಳವು ಮಾತ್ರ ಬದಲಾಯಿತು. ಈಗ ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್ನನು ಆಡಬೇಕಾಗಿರುವುದು ರಾಜಕೀಯರಂಗದಲ್ಲಿ—ರಾಜಕಾರಣಿಯಾಗಿ. ಇಷ್ಟರವರೆಗೆ ಮರದಿಂದ ಕೊರೆದ ಆನೆ, ಕುದುರೆ, ರಥಗಳು ಅವನನ್ನು ಇದಿರಿಸಿದ್ದವು. ಈಗ ಹಾಗಲ್ಲ. ಜೀವಂತ ದಳಗಳೇ ಅವನ ಮುಂದೆ ನಿಂತಿವೆ. ನವನವ ಆತಿರಥರು, ಮಹಾ ರಥರು, ರಣೋತ್ಸಾಹದಿಂದ ಕುಣಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ‘ವಿದ್ಯಾಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದ ಪೊಳ್ಳು ಜೀವ. ಈ ಒರಟು ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ರಾಜಕಾರಣದ ಗಂಧಗಾಳಿ ಯೇನು ಗೊತ್ತು!’ ಎಂದು ಲೋಕವೆಲ್ಲ ಅವನಿಗಷ್ಟು ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕಳೆದ ೨೫ ವರುಷಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್ ಎಲ್ಲರ ಕಣ್ಣಿಗೂ ಮಣ್ಣೆರಚಿರುವನು. ರಾಜಕಾರಣದಲ್ಲಿ ಅವನ ಕೈ ಎಲ್ಲರನ್ನು ಮೀರಿಸಿದೆ. ಈ ಮೊದಲು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯನೆಂದು ಬಹಿಷ್ಕರಿಸಿದವರು ಈಗ ತಬ್ಬಿಕೊಳ್ಳಲು ಹಾತೊರೆಯುತ್ತಿರುವರು. ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದವರು ಮುಕ್ತಕಂಠದಿಂದ ಹೊಗಳು

ತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಣಕಿದವರು ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸುತ್ತಿರುವರು. ರಾಜನೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವನು ಚಾಣಿಕ್ಕ.

ರಪಲ್ಲೋ ಸಂಧಾನ

ರಶಿಯದಲ್ಲಿ ಬಾಲ್ಯವಿಕರ ಕೈ ಮೇಲಾದೊಡನೆ ಬಂಡವಲು ಜಗತ್ತಿಗೆ ವಜ್ರಾಘಾತವಾಯಿತು ಬಂಡವಲು-ಮುತ್ಸದ್ಧಿಗಳು ದ್ವೇಷಾಸೂಯೆಯಿಂದ ಕುದಿದರು. ೧೪ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ದಂಡೆತ್ತಿ ಬಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ರಶಿಯದ ಏಟಿಗೆ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿ ಹೋದರು. ಇಷ್ಟರಿಂದ ಅವರಲ್ಲಿದ್ದ ದ್ವೇಷ ಮಾತ್ರ ಚೀಯಲಿಲ್ಲ. ಮುಯ್ಯ ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಒದ್ಧಿಯಿಂದಲೋ ಏನೋ ಸೋವಿಯೆಟ್ ಯೂನಿಯನಕ್ಕೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಬಹುಷ್ಕಾರ ಹಾಕಿದರು. ವರ್ಸಾಯಿ ಒಪ್ಪಂದ, ಜನಾಂಗ ಸಂಘ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ರಶಿಯವನ್ನು ಕರೆಯಲಿಲ್ಲ ರಶಿಯಕ್ಕೆ ಕಾಸಿನ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲೂ ಸಿರಾ ಕರಿಸಿದರು. ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಬಂಡವಲು-ಜಗತ್ತು ರಶಿಯದ ಮೇಲೆ ಆರ್ಥಿಕ ದಿಗ್ಬಂಧನ ಹಾಕಿತೆಂದ, ಹೇಳಿದರೆ ನ್ಯಾಯವಾದ ಮಾತೇ ಸರಿ. ಈ ವ್ಯೂಹ ವನ್ನು ಮುರಿದೆಸೆಯುವದು ಬಾಲ್ಯವಿಕರ ಪ್ರಥಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಜಾಗತಿಕ ಕ್ರಾಂತಿಗಾಗಿ ಚಡಪಡಿಸಿದರು. ಫಿನ್‌ಲ್ಯಾಂಡ, ಚೀನಾ, ಟರ್ಕಿ, ಜರ್ಮನಿ ಮೊದಲಾದ ಸೆರೆಕೊರೆಯ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಗಾಗಿ ಯತ್ನ ಸುತ್ತಿದ್ದ ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್‌ಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನುತ್ತರು. ಆದೂ ಸಫಲವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಸೋವಿಯೆಟ್ ಯೂನಿಯನ್ ವಿದೇಶ ನೀತಿಯನ್ನು ಒದಲಿಸಿ ನೆರೆಯ ವರೊಡನೆ ಸ್ನೇಹ ಯಾಚಿಸಿತು. ಜರ್ಮನಿಯೊಡನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ರಪಲ್ಲೋ ಸಂಧಾನವು (೧೯೨೧) ಅದಕ್ಕೊಂದು ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಒಪ್ಪಂದದನ್ವಯ ಜರ್ಮನಿಯಿಂದ ರಶಿಯವು ಯಥೇಚ್ಛ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಿತು. ಜರ್ಮನ್ ತಜ್ಞರೂ ರಶಿಯಕ್ಕೆ ಬಂದು ನೆರವಾದರು. ರಪಲ್ಲೋ ಒಡಂಬಡಿಕೆಯಿಂದ ಬಂಡವಲು-ಜಗತ್ತು ರಶಿಯದ ವಿರುದ್ಧ ಕಟ್ಟಿದ ವ್ಯೂಹವು ಮುರಿದು ಬಿತ್ತು.

ಲೋಕಾರ್ನೊ ಒಪ್ಪಂದ

ರಶಿಯಾ ಜರ್ಮನಿಗಳ ಈ ಸ್ನೇಹದಿಂದ ಬ್ರಿಟನ್, ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಮೊದಲಾದ ದೇಶಗಳು ಗಾಬರಿಗೊಂಡವು. ಜರ್ಮನಿ ಗುರುವಿಲ್ಲದ ಮಠ. ಅನಾಯಕತ್ವ

ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಯುದ್ಧದ ಗಾಯವಿನ್ನೂ ಮಾದಿಲ್ಲ. ವರ್ಸಾಯಿ ಶೃಂಖಲೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಮುಗ್ಧತ್ವ, ದೇಶದ ವಿಭಜನೆಗಳಿಂದ ಜನ ಅಸಮಾಧಾನಗೊಂಡಿದ್ದರು. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟರ ಪ್ರಭಾವ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ. ರಶಿಯದ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದಿಂದ ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಾಕ್ರಾಂತಿಯಾದರೆ? ಆಖಿಲ ಯೂರೋಪೇ ಸಾಮ್ಯವಾದದ ಶಿಬಿರ ಸೇರಿದಂತಾಗುವದು. ರಶಿಯಾ-ಜರ್ಮನಿ ಸ್ನೇಹದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಒಗೆಯ ಗಂಡಾಂತರವೂ ಇರುವದು. ಜರ್ಮನಿಗೆ ರಶಿಯದ ಸಹಾಯ ಸಂಪತ್ತುಗಳು ದೊರೆತರೆ ಅದು ಚೇತರಿಸಿಕೊಂಡು ಮುಯ್ಯ ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೂ ಬಹುದು. ಈ ಭಯ ಬ್ರಿಟನ್ ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಗಳಿಗೆ. ಆದುದರಿಂದ ರಶಿಯದ ತೋಳುಗಳಿಂದ ಜರ್ಮನಿಯನ್ನು ಸೆಳೆದುಕೊಂಡರು. ಲೋಕಾರ್ನೊ ಒಪ್ಪಂದದ (೧೯೨೫) ಅರ್ಥ ಅಷ್ಟೆ. ಜರ್ಮನಿಗೆ ಜನಾಂಗ ಸಂಘಕ್ಕು ಪ್ರವೇಶ ಕೊಟ್ಟರು. ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯ ನೀಡಿದರು. ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂಡವಲಗಾರರಗೂ ಅದೇ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಬ್ರಿಟನ್ ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಗಳ ಬೆಂಬಲದಿಂದ ಜರ್ಮನ್ ಒಂಡವಲಗಾರರ ಒಲ, ಬಾಲ ಬೆಳೆಯಿತು. ಸಾಮ್ಯವಾದೀ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಅಪ್ಪಳಿಸಲು ಅವರು ಸಮರ್ಥರಾದರು. ಜರ್ಮನಿಯ ಒಂಡವಲು ಶಕ್ತಿ ನಾರ್ವಿಜಂ ಎಂಬ ಹೊಸ ರೌದ್ರಾವತಾರವನ್ನೇ ಧರಿಸಿತು. ಇಟಲಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಿರ್ಯಂ ಒಕ್ಕಲಾಯಿತು. ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಇಡೀ ಯುರೋಪು ಪುನಃ ಕುದಿವ ಎಣ್ಣೆಯ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತೆಂದರೆ ಅತ್ಯುಕ್ತಿಯಲ್ಲ.

ನಾರ್ವಿಜಂ ಮತ್ತು ಫ್ಯಾಸಿರ್ಯಂ

ನಾರ್ವಿಜಂ ಮತ್ತು ಫ್ಯಾಸಿರ್ಯಂಗಳ ಜನ್ಮಕಥೆ ಹೀಗಿದೆ: ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಿ ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟರು, ಸೋಶಲಿಸ್ಟರು ಇದ್ದಂತೆ ನ್ಯಾಶನಲ್ ಸೋಶಲಿಸ್ಟರೂ ಉದಯವಾದರು. ಸೋಶಲಿಸ್ಟರನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಸೋಜಿಗಳೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೃಷ್ಣರಾಯ ಎಂದು ಮಗುವಿಗೆ ಹೆಸರಿದ್ದರೆ ಕಿಟ್ಟು ಎಂದು ಕರೆಯುವುದಿಲ್ಲವೇ ಹಾಗೆ! ಅದರಂತೆ ನ್ಯಾಶನಲ್-ಸೋಶಲಿಸ್ಟ ಶಬ್ದದ ಸಂಕೇತಾಕ್ಷರಗಳು ನಾಜಿ-ಸೋಜಿ ಎಂದಾದುವು. ಕೊನೆಗೆ ಈ ಪಕ್ಷದವರು ಸೋಜಿ ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಒರ್ ನಾಜಿ ಶಬ್ದವನ್ನು ಒಳಕೆಗೆ ತಂದರು. ಇದರಂತೆ ಫ್ಯಾಸಿರ್ಯಂ ಶಬ್ದದ ಉತ್ಪತ್ತಿ. ಲ್ಯಾಟಿನ್

ನುಡಿಯಲ್ಲಿ 'ಫ್ಯಾಸಿಸೊ' ಎಂದರೆ ಗುಂಪು ಅಥವಾ ತಂಡ ಎಂದರ್ಥ. ಅದರಿಂದ ಫ್ಯಾಸಿಝಂ ಜನಿಸಿದೆ. ಈ ಎರಡು ಪಕ್ಷಗಳ ಆಳಿಕೆಗಳೇ ನಾಜಿ ಮತ್ತು ಫ್ಯಾಸಿಸ್ಟ್ ರಾಜ್ಯಭಾರವಾಗಿರುವುದು. ಹಿಟ್ಲರ್ ನಾಜಿಪಕ್ಷದ ಆಚಾರ್ಯ. ಮುಸ್ಸೊಲಿನಿ ಫ್ಯಾಸಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕ. ಅವರ ತತ್ವ ಪದ್ಧತಿಗಳು ನಾಜಿಝಂ ಮತ್ತು ಫ್ಯಾಸಿಝಂ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಇವೆರಡೂ ಒಂದೇ ತಾಯಿಮಕ್ಕಳು. ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಅಷ್ಟೆ. ಬ್ರಿಟನ್, ಅಮೇರಿಕೆಗಳಂತೆ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ರಾಜ್ಯಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಇವರು ಮನ್ನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ವಾಧಿಕಾರತ್ವಕ್ಕೆ ಪುರಸ್ಕಾರ. ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಸರ್ವಸತ್ತೆ. ಸರಕಾರವೇ ಸರ್ವಾಂತರ್ಯಾಮಿ. ದೇಶದ ರಾಜಕೀಯ, ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಜನಜೀವನದ ರೀತಿ-ನೀತಿಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಹಕ್ಕು, ಅಧಿಕಾರ ಸರಕಾರಕ್ಕಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕಿದೆ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿಗಳದು ವೇದವಾಕ್ಯ ಅದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರೂ ತಲೆಬಾಗಬೇಕು. ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸುವವರು ಅವರೇ. ಅವರು ಮಾಡಿದ್ದೇ ನಾಟ. ಅಡಿದ್ದೇ ಆಟ. ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ನಾಜಿಝಂ ಮತ್ತು ಫ್ಯಾಸಿಝಂ ದೇಶದ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಸಾಧನಗಳ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ತತ್ವಕ್ಕೆ ಕಡು ಹಗೆ. ವ್ಯಕ್ತಿ ಒಡೆತನಕ್ಕೆ ಅದರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ. ಸ್ವಯಂಸರ್ವಿಯ ತತ್ವ, ಎಲ್ಲ ಜನಾಂಗಗಳ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಇವುಗಳೆಲ್ಲ ತಿಲತರ್ಪಣ. ಉಗ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತ್ವ, ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವಾದ ಇವೇ ಅದರ ಸವಿಸೊಲ್ಲು; ಪಲ್ಲವಿ. ಪಂಡಿತ ನೆಹ್ರುಗಳಿಂದಂತೆ ನಾಣ್ಯದ ಒಂದು ಬದಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವಾದವಾದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ ನಾಜಿಝಂ. ಇದನ್ನರಿತೇ ನಾಜಿಝಂ ಮತ್ತು ಫ್ಯಾಸಿಝಂ ಒಂದೆವಲು ಪದ್ಧತಿಯ ಅವಳಿ-ಜವಳಿ ಮಕ್ಕಳು. ಸರ್ವ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಇವೆರಡನ್ನೂ ಫ್ಯಾಸಿಝಂ ಎಂದು ಕರೆಯುವುದು ಲೋಕರೂಢಿ.

ಫ್ಯಾಸಿಝಂ ನಗ್ನ ಸ್ವರೂಪ

ಫ್ಯಾಸಿಝಂ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವಾದದ ಉಗ್ರಸ್ವರೂಪ. ಇದು ಗೋತ್ತಾಗಲು ಬಹಳ ಸಮಯ ಹಿಡಿಯಲಿಲ್ಲ. ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಫ್ಯಾಸಿಝಂ ನಗ್ನ-ಸ್ವರೂಪ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದರು. ಜರ್ಮನ್ ಜನರ ವಿಕೀಕರಣ, ಬೃಹತ್‌ಚರ್ಮನಿಯ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ, ವಸಾಹತು, ವಸತಿಸ್ಥಳವೆಂದು ಹಿಟ್ಲರ್ ಬೊಬ್ಬೆಯೆಬ್ಬಿಸಿದನು.

ಮುನ್ನೋಲಿನಿ ರೋಮನ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಕನಸು ಕಂಡು, 'ಟ್ಯೂಸಿಸ್', ಕೊರ್ರಿಕಾ, ಬಿಬೂಟಿ' ಎಂದು ಅರ್ಥಹೀನವಾಯಿತು. ಪೂರ್ವ ಏಶಿಯಾದಲ್ಲಿರುವ ಜಪಾನವು ಕೂಡ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಾಕದಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದ ರಾಷ್ಟ್ರ. ಕೊರಿಯಾ, ಮಂಚುಕೋಗಳನ್ನು ಸುಂಗಿ ನೀರು ಕುಡಿದಿದ್ದರೂ ಅದರ ಬಾಯಾರಿಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಪೂರ್ವ ಏಶಿಯಾದಲ್ಲಿದ್ದ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರನ್ನು ಒಡ್ಡಿ, ಓಡಿಸಿ, ತನ್ನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಅದರ ಹಿರಿಯಾಸೆ. ಈ ಫ್ಯಾಸಿಸ್ಟ್ ತ್ರಿರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಆಕ್ರಮಣಶೀಲ ನೀತಿಯಿಂದ ಜಗತ್ತು ಅಲ್ಲೋಲಕಲ್ಲೋಲವಾಯಿತು. ಜರ್ಮನಿಯ ಶಸ್ತ್ರಸಂಗ್ರಹ ನೋಡಿ ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಬೆದರಿತು. ಸೋಲಿಸ ಸೇಡನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂಬ ಭಯ ಅದಕ್ಕೆ. ಸೀಝರನ ಆವತಾರದಿಂದ ಭೂಮಧ್ಯಸಮುದ್ರದ ಒಡೆತನವು ಕೈತಪ್ಪಿ ಹೋಗಬಹುದೆಂದು ಬ್ರಿಟನ್ ದ ಕಳವಳ. ಯುರೋಪದ ಚಿಕ್ಕಚಿಕ್ಕ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೂ ನಡುಗಿದುವು. ಫ್ಯಾಸಿಸ್ಟ್ ಬಕಾಸುರರ ಬಾಯಿಗೆ ತಾವು ಸವಿತುತ್ತಾಗಬಹುದೆಂಬ ಅಂಚಿಕೆ ಅವುಗಳಿಗೆ. ದೊಡ್ಡವರ ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ತಾವು ಕಾಲಡಿ ಬಿದ್ದು ಹೋಗಬಹುದೆಂಬ ಸಂಶಯವೂ ಇದೆ. ಯುರೋಪದಲ್ಲಿ, ಏಶಿಯಾದಲ್ಲಿ ಅನಿಶ್ಚಿತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉದ್ಭವಿಸಿತು. ಯುದ್ಧದ ಕಾರ್ವೋಡಗಳು ಜಮೆಯಾದುವು. ಯುದ್ಧದ ಗಾಳಿ ಬೀಸಿತು. ಈ ಗಂಡಾಂತರವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಬ್ರಿಟನ್, ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಮೊದಲಾದ ದೇಶಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೆಲ್ಲ ಜನಾಂಗ ಸಂಘದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚಿಂತಾಮಗ್ನರಾದರು.

ರಶಿಯಕ್ಕೆ ಗಂಡಾಂತರ

ಫ್ಯಾಸಿಸ್ಟರಿಂದ ಸೋವಿಯೆಟ್ ಯೂನಿಯನ್ನಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಾಣ ಭಯ. ರಶಿಯದ ಫಲವತ್ತಾದ ಉಕ್ರೇನಿಯಾ ಪ್ರಾಂತದ ಮೇಲೆ ಹಿಟ್ಲರನ ಕಾಕದೃಷ್ಟಿ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಯುರೋಪಿನಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನಿಯ ಒಡೆತನವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕಾದರೆ ಈ ಪ್ರಾಂತವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸದೆ ಗತ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ಹಿಟ್ಲರನು ಬರೆದ 'ನನ್ನ ಹೋರಾಟ' (ಮೈನ್ ಕ್ಯಾಂಫ್) ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಕೈಸರ್-ಜರ್ಮನಿಯು ಬ್ರಿಟನ್ ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಗಳನ್ನು ಕೆಣಕಿ ಕೆಟ್ಟಿತು. ಜರ್ಮನಿಯು ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಕಾಲು ಚಾಚಬೇಕು. ಜರ್ಮನಿಗೆ ಬೇಕಾದ ವಸ್ತಿ ಸ್ಥಳ ಅಲ್ಲಿದೆ ಎಂದವನು ಬರೆದಿರುವನು.

ಇದನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಲು ತಾತ್ವಿಕ ಘರ್ಷಣೆಯ ಕುಂಟು ಸೆವ ತೆಗೆದು ಕಾಲು ಕೆದರಿದ. ಫ್ಯಾಸಿಝಂ ಮತ್ತು ಬಾಲ್ಯವಿಝಂಗಳ ನಡುವೆ ದೊಡ್ಡ ನದಿ ಹರಿಯುತ್ತಿದೆ. ಇವುಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಸೇತುವೆ ಕಟ್ಟಲಾದೀತೇ? ಎಂದು ನುಡಿದ. ಬಾಲ್ಯವಿಝಂನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲಗೊಳಿಸಲು ಹುಟ್ಟಿ ಒಂದ ದೂತ ತಾನೆಂದು ಅವನ ಅಂಬೋಣ. ಅದರ ವಿರುದ್ಧ ಯುರೋಪನ್ನು ಎತ್ತಿ ಕಟ್ಟಲು ಅವನ ಸಾಹಸ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಯುರೋಪಿನ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಕಡೆ ಒಲಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲೂ ಹಿಟ್ಲರ್ ಯತ್ನಿಸಿದನು. ಬಾಲ್ಯವಿಝಂ ಯುರೋಪಿನ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಗಂಡಾಂತರವೆಂದ. ಯುರೋಪಿನ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಇದೆಯೆಂದು ಬೆದರಿಸಿದ. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ನಾಗರಿಕತೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆಗೆ ಅಪಾಯವಿದೆಯೆಂದು ಬೊಟ್ಟುವಾಡಿ ತೋರಿಸಿದನು. ಇಡೀ ಒಂಡವಲು ಜಗತ್ತನ್ನೇ ರಶಿಯದ ವಿರುದ್ಧ ನೂಕಿ ಧರ್ಮಯುದ್ಧ (crusade) ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಅವನ ಹೊಂಚು; ಒಳಸಂಚು. ಎಷ್ಟೋ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಅವನ ಸವನಾತಿಗೆ ಮರುಳಾದುವು. ಇಟಲಿ ಅವನ ಶಿಬಿರ ಸೇರಿತು. ಜಪಾನ್ ಒಂಧವ್ಯ ಬೆಳೆಸಿತು. ಫಿನ್‌ಲಂಡ್ ತಬ್ಬಿಕೊಂಡಿತು. ಪೋಲಂಡ್ ೧೯೩೧ರಲ್ಲೇ ದಂಡೆತ್ತಿ ಬಂದು ಉಕ್ರೇನಿಯದ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗವನ್ನು ಹರಿದು ತಿಂದ ದೇಶ. ಬ್ರಿಟನ್ ಮತ್ತು ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ಗಳು ಫ್ಯಾಸಿಸ್ಟ್ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೂ ಒಂಡವಲು ದೇಶಗಳು. ಬಾಲ್ಯವಿಝಂನ್ನು ಅಪ್ಪಳಿಸಲು ಹಿಟ್ಲರ್ ಜರ್ಮನಿಯೊಡನೆ ಕೂಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆನ್ನುವ ಜನ ಅಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಶಕ್ತಿಯು ಸಂಗಮವಾಗಿ ರಶಿಯದ ಮೇಲೆ ಹರಿದು ಬರುವ ದೊಡ್ಡ ಗಂಡಾಂತರವೆದ್ದಿತು. ಈ ಫ್ಯಾಸಿಝಂ ಮಾರಿಯನ್ನು ದೂರವರಿಸುವ ಒಗೆ ಹೇಗೆ? ಸ್ಟಾಲಿನ್ ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಜನಾಂಗ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಟ್ಟ. ನಾಲ್ಕೂ ವರೆ ವರುಷಗಳು

೧೯೩೪ರಿಂದ ೧೯೩೯ನೇ ಜೂನ್ ವರೆಗೆ ಎಂದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ೪೬ ವರುಷಗಳ ವರೆಗೆ ಸ್ಟಾಲಿನ್ ಜನಾಂಗ ಸಂಘದ ಸದಸ್ಯನಾಗಿದ್ದ. ಲಿಟ್ಟಿನೋವ್ ಅವನ ರಾಯಭಾರಿ. ಮಾಸ್ಕೋ-ಜಿನೆವಾ, ಜಿನೆವಾ-ಮಾಸ್ಕೋ ಸುತ್ತಾಡುವುದೇ ಅವನ ಕೆಲಸ. ಸಾಮಾನ್ಯಿಕ ಭದ್ರತೆ ಶಾಂತಿರಕ್ಷಣೆ, ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಲಿಟ್ಟಿನೋವ್ ಸಲ್ಲಸಿದ ಸೇವೆ

ಅಪಾರವಾದುದು. ಮುಸ್ಲಿಂನಿಗೆ ಅಜನೀನಿಯದ ಮೇಲೆ ದಂಡತ್ತಿ ಹೋದಾಗ ಇಟಲಿಯ ಮೇಲೆ ಆರ್ಥಿಕ ದಿಗ್ವಿಂಧನ ಜಾರಿಮಾಡುವ ಸೂಚನೆಗೆ ಬೆಂಬಲವಿತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರ ರಶಿಯವೊಂದೇ. ಫ್ಯಾಸಿಸ್ಟರು ಸ್ಪೆಯಿನ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಸರಕಾರವನ್ನು ತಳ್ಳಿಹಾಕಿ ಫ್ಯಾಸಿಸ್ಟ ಸರಕಾರವನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸಲೆತ್ತಿದಾಗಲೂ ಸ್ವಾಲಿನ್ ಸೇ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ನೆರವಾದನು. ಅಸ್ಪ್ರೀಯದ ಆಕ್ರಮಣದಿಂದ ರಶಿಯ ಕಣ್ಣು ರಳಿಸಿತು. ಹಿಟ್ಲರನ ಯುದ್ಧಯಂತ್ರ ಅಂದು ಪೂರ್ವಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಹೊರಟಿತು. ಆದ್ದು ಎಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವುದೋ ಎನೋ? ಅದನ್ನು ತಡೆಯಲು ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಪರಿಷತ್ತು ಕೂಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಸ್ವಾಲಿನ್ ಜನಾಂಗ ಸಂಘದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿದ. ಸುಡೆಟನ್ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಉದ್ಭವಿಸಿದಾಗಲೂ 'ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾ' ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೊಡನೆ ಸಹಕರಿಸಲು ಸೋವಿಯೆಟ್ ಯೂನಿಯನ್ ತನ್ನ ಸಿದ್ಧತೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿತು. ಸಾಮೂಹಿಕ ಭದ್ರತೆಯ ರಕ್ಷಣೆಯ ಮಾತು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗಲೇ ಜೆಕೊಸ್ಲೊವೇಕಿಯವು ಹಿಟ್ಲರನ ಕಾಲಡಿ ಬಿದ್ದು ಹೋಯಿತು. ಆಗಲೂ ಸ್ವಾಲಿನ್ ಹತಾಶನಾಗದೆ ರುಮೇನಿಯದಲ್ಲಿ ಅರು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸಭೆ ಕೂಡಿಸುವ ಸೂಚನೆಯನ್ನಿತ್ತ. ಪೋಲಂಡದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಭಂಗ ಬಂದಾಗಲೂ ಬ್ರಿಟನ್ ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ಗಳೊಡನೆ ಪರಸ್ಪರ ಸಹಾಯಕ ಒಪ್ಪಂದ ಬಯಸಿದ. ಪೋಲಂಡಿಗೆ ಮಿಲಿಟರಿ ಸಹಾಯ ನೀಡುವುದಾಗಿಯೂ ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟ. ಈ ೪೩ ವರುಷಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಫ್ಯಾಸಿಸ್ಟರನ್ನು ತಡೆಯಲು ಸ್ವಾಲಿನ್ ಮಾಡಿದ ಯತ್ನವು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮಹತ್ವವುಳ್ಳದ್ದು. ಜನಾಂಗಗಳ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆಯೆಂದು ಶಂಬನಾದ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಬ್ರಿಟನ್, ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಸ್ವಾಲಿನ್‌ನ ಸ್ನೇಹಪ್ರವೃತ್ತಿ ಸ್ವೀಕರಿಸದೇ ಇದ್ದುದು ಈ ಶತಮಾನದ ದುರಂತವೇ ಸರಿ.

ಜುಟ್ಟಿಗೆ ಜುಟ್ಟು

ಈ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದ ಮುತ್ಸದ್ಧಿಗಳಿಗೆ ಸೋವಿಯೆಟ್ ಯೂನಿಯನ್‌ನ ಮೇಲೆ ದ್ವೇಷಾಸೂಯೆಯಿದ್ದುದೇ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ಜೆಂಬರ್ಗನ್, ಲಾವಲ್, ಡೇಲೇಡಿಯರ್ ಮೊದಲಾದವರಿಗೆ ಬಾಲ್ಕೆನಿಯಂ

ದೊಡ್ಡ ಹಗೆಯಾಗಿ ಕಂಡಿತು. ಅದರ ನಾಶ ಕೇಗಾದೀತೆಂದು ಅವರು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಫ್ಯಾಸಿಷ್ಚಂ ಅವತಾರವೆತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅವರಿಗಾದ ಆನಂದಕ್ಕೆ ಪಾರವೇ ಇಲ್ಲ. ಫ್ಯಾಸಿಷ್ಚಂ ಶಕ್ತಿ ಬೆಳೆಯುವಂತೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಆಸ್ಟ್ರಿಯಾ, ಸ್ವೀಜನ್, ಸುಡೆಟನ್ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಬಲಿ ಕೊಟ್ಟುದು ಅದನ್ನೇ ಸೂಚಿಸುತ್ತಿದೆ. ಫ್ಯಾಸಿಷ್ಚಂ ಯುದ್ಧ ರಥವನ್ನು ಪೂರ್ವಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ತಿರುಗಿಸಿಬಿಡಲು ಚೆಂಒರ್ಲೇನರು ಸಾಹಸಪಟ್ಟರು. ಮೂನಿಕ್ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಲಿನ್ನನ್ನು ಕರೆದೊಡೆ ಚಕ್ರಾಕ್ಷುಗಳು ಒಪ್ಪಂದಮಾಡಿಕೊಂಡ ಅರ್ಥ ಅದೇ ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ ದುರದೃಷ್ಟದಿಂದ ಹಿಟ್ಲರನನ್ನು ಸಂತೈಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಫ್ಯಾಸಿಷ್ಚಂ ಇಬ್ಬದಿಯುಳ್ಳ ಖಡ್ಗವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಅದರಿಂದ ಬ್ರಿಟಿಶ್ ಮತ್ತು ಫ್ರೆಂಚ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಹಕ್ಕು ಹಿತಗಳಿಗೇ ಧಕ್ಕೆ ಬಂತು. ಇದನ್ನು ಕಂಡು ಬೆಚ್ಚಿಬಿದ್ದ ಚೆಂಒರ್ಲೇನರು ಸ್ವಾಲಿನ್ನನ್ನು ಕರೆದು ಅವನ ಜುಟ್ಟನ್ನು ಹಿಟ್ಲರನ ಜುಟ್ಟಿಗೆ ಗಂಟಿಕ್ಕಲು ನೋಡಿದರು. ಪೋಲಂಡಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಯೆದ್ದಾಗ ಆ ದೇಶದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ರಕ್ಷಣೆಯ ಭರವಸೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಚೆಂಒರ್ಲೇನರು ಸ್ವಾಲಿನ್ನಿಗೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದುದು ಅದಕ್ಕೇ. ಸ್ವಾಲಿನ್ನನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಮಣ್ಣೆರೆಚಲು ಚೆಂಒರ್ಲೇನರಿಂದ ಆಗಲಿಲ್ಲ.

ಯುದ್ಧದ ಬಿರುಗಾಳಿ ಬೀಸಿತು. ಜರ್ಮನಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೊಳಗೆ ಬಡಿದಾಟ ಅನಿವಾರ್ಯ. ಪೋಲಂಡ್ ಪಂಚಪಾಡಾಗಿ ಹೋಗುವುದು ಖಂಡಿತ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ನೀಡಲು ಬ್ರಿಟನ್ ಫಾನ್ಸ್ ಗಳಿಗೆ ಭೌಗೋಳಿಕ ಅನಾನುಕೂಲತೆಯಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಪೋಲಂಡನ್ನು ಸೋಲಿಸಲು ಫ್ಯಾಸಿಸ್ಟರಿಗೆ ಕಷ್ಟವಾಗದು. ಫ್ಯಾಸಿಸ್ಟ್ ಸೇನೆ ರಶಿಯದ ಗಡಿ ಸೇರುವುದು. ಆದರೆ ಆ ಯುದ್ಧ ರಥ ಅಲ್ಲೇ ನಿಲ್ಲುವುದೆಂದೇನು ? ಉಕ್ರೇನಿಯವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಲು ಬಂದರೇನು ಗತಿ ? ಫ್ಯಾಸಿಸ್ಟರ ಬಲ ಅದ್ಭುತ. ಆಸ್ಟ್ರಿಯಾ, ಬೆಕೊಸೊವಾಕಿಯಾ ಮೊದಲಾದ ಕೊಬ್ಬಿದ ಕುರಿ ಮರಿಗಳನ್ನು ತಿಂದು ಅದರ ಶಕ್ತಿಯೂ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಆ್ಯಂಟಿಕಮಿಂಟಿಷ್ಟ್ ಒಪ್ಪಂದದನ್ವಯ ಜಪಾನ್ ಕೂಡಾ ಬೆನ್ನ ಮೇಲೆ ತಿವಿಯುವ ಸಂಭವವಿದೆ. ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಇನ್ನಿತರ ಬಂಡವಲು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಧೋರಣವೂ ಬದಲಾಗ

ಬಹುದು. ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್ ಗತ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಮರೆತಿಲ್ಲ. ಸ್ಪೆಯಿನ್, ಮ್ಯೂಸಿಕ್ ಗಳ ಚಿತ್ರಗಳು ಅವನ ಕಣ್ಣು ಮುಂದೆ ಹಾಯ್ದು ಹೋದುವು. ಈಗ ಜೂಜಿ ನಲ್ಲಿ ಪಣಕಟ್ಟುವ ಸಂದರ್ಭ ಅವನದು. ಒಂಡವಲು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಜುಟ್ಟಿಗೆ ಗಂಟಿಕ್ಕುವ ಯೋಗ ಅವನದು. ಜರ್ಮನಿಯೊಡನೆ ಅನಾಕ್ರಮಣ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಫ್ಯಾಸಿಸ್ಟ್ ಯುದ್ಧಯಂತ್ರವನ್ನು ಪಶ್ಚಿಮ ಯುರೋಪಿನ ಕಡೆ ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್ ತಿರುಗಿಸಿಬಿಟ್ಟ.

—

ಸಂಧಾನದಿಂದ ಸಂಗ್ರಾಮದ ವರೆಗೆ

ರಾಜಕಾರಣವೊಂದು ಒಗಟು. ಅದರ ಸೆಲೆ ಬೆಲೆ ಎಲ್ಲರ ಕೈಗೂ ನಿಲುಕದು. ಸತಿ ಚಿಯಾಂಗರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಅದು ಪ್ರಣಯಕ್ಕೆ ಸಮಾನ. ರಾಜಕೀಯ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಅಸಿಶ್ಚಿತ. ರಶಿಯಾ-ಜರ್ಮನಿ ಅನಾಕ್ರಮಣ ಒಪ್ಪಂದವು ಅದಕ್ಕೆ ದೈದೀದೀವ್ಯವಾನವಾದ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ. ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್, ಫ್ಯಾಸಿಸ್ಟ್ ಜಿಂದ ಶಿಬಿರ ಸೇರಿದನೆಂದು ಕೆಲವರು, ಫ್ಯಾಸಿಸ್ಟ್ ಜಿಂದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನಿತ್ತನೆಂದು ಇನ್ನಿತರರು ಹೇಳುತ್ತಾಡಗಿದರು. ಅದರೆ ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿ ಬೇರೆಯೇ. ರಶಿಯಾ-ಜರ್ಮನಿ ಸಂಧಾನವು ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್ ನು ಬರೆದ ಫ್ಯಾಸಿಸ್ಟ್ ಮೃತ್ಯುಪತ್ರ.

ಮೊದಲನೆಯ ಏಟು

ಪೋಲಂಡಿನಲ್ಲಿ ಆ ರಹಸ್ಯ ಒಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಜರ್ಮನ್ ಸೈನಿಕರು, ಅಸಂಖ್ಯ ಕಾಲ್ದಳ, ಏಮಾನ, ಟ್ಯಾಂಕುಪಡೆಗಳೊಂದಿಗೆ ನುಗ್ಗಿದ್ದರು. ಅಂಗೈ ಅಗಲದ ರಾಜ್ಯ ಪೋಲಂಡ್. ದೈತ್ಯಬಾಹುವಾದ ಜರ್ಮನಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿ-ಭಟಿಸಿ ದಕ್ಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದುಂಟೇ? ಅಗದು ಮಾತು. ಅಖಿಲ ಪೋಲಂಡ್ ಹಿಟ್ಲರನ ಕೈವಶವಾಗುವ ಕಾಲ ಒತ್ತು. ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್ ನಕ್ಷೆ ತೆಗೆದು ನೋಡಿದ. ಪೋಲಂಡಿನ ಪೂರ್ವಭಾಗವು ಅವನಿಗೆ ಸೇರಿದ ಭೂಮಿ. ಬಿಳಿ ರಶಿಯನರೂ ಉಕ್ರೇನಿಯನರೂ ಅವನ ಪ್ರಜೆಗಳು. ೧೯೩೧ರಲ್ಲಿ ಪಿಲ್‌ಸುಡ್‌ಸ್ಕಿ ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ ಅಕ್ರಮಿಸಿದ ಪ್ರದೇಶವಿದು. ಬಂಗಾರ

ದಂತಹ ಭೂಮಿ. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಲು ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್ನನಿಗೆ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಪೊಲಿಶ್ ಸರಕಾರವು ಪಲಾಯನವ್ರತ ಕೈಕೊಂಡೊಡನೆಯೇ ಅವನೂ ದಂಡೆತ್ತಿ ಹೋದನು. ಹುಸಿ ರಕ್ತ ಸುರಿಸದೆ ಅವನ ರಾಜ್ಯ ಅವನಿಗೆ ದೊರೆಯಿತು. ಫ್ಯಾಸಿಜಂ ಯುದ್ಧರಥ ಪೊಲಂಡಿನ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ತಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಇದು ಫ್ಯಾಸಿಜಂಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್ ಕೊಟ್ಟ ಮೊದಲನೆಯ ಏಟು. ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್ ನೆ ದೂರದೃಷ್ಟಿ

ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್ ಕೈಕೊಂಡ ಈ ಕೆಲಸದಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಸುಖವೇನೂ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ದೂರದಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಮಾರಿಯನ್ನು ಹತ್ತಿರ ನೆಳೆದುಕೊಂಡ, ಅಷ್ಟೇ. ಹಿಟ್ಲರ್ ರಶಿಯದ ಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಡೇರೆ ಹೊಡೆದ. ಇದರಿಂದ ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್‌ನಿಗೆ ತಲೆನೋವುಂಟಾಯಿತು. ವರ್ಸಾಯಿ ಒಪ್ಪಂದದ ಲೋಪ-ದೋಷಗಳೇನೇ ಇರಲಿ, ರಶಿಯಾ-ಜರ್ಮನಿಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಜೆಕೊಸ್ಲೊವಾಕಿಯಾ, ಪೊಲಂಡ್ ಮೊದಲಾದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ತಲೆಯೆತ್ತಿದುದರಿಂದ (Buffer states) ರಶಿಯವು ಸ್ವಲ್ಪ ಭದ್ರವಾಗಿತ್ತು. ಜರ್ಮನಿಯ ವಿಸ್ತರಣೆಗೆ ಇವು ಅಡೆತಡೆಗಳಾಗಿದ್ದುವು. ಈಗ ಆ ಮಧ್ಯೆ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೇ ಮಾಯವಾಗಿವೆ. ಹಿಟ್ಲರನ ದಾರಿ ಸುಗಮವಾಗಿದೆ.

ಹಿಟ್ಲರ್ ಅನಾಕ್ರಮಣ ಒಪ್ಪಂದಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವನೇನೋ ನಿಜ. ಈ ಮೊದಲು ಅವನು ಎಷ್ಟು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೊಡನೆ ಅಂಥ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ! ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಾಗ ಅವನೇ ಅದನ್ನು ಹರಿದೋಗಿದ್ದಿರುವನು. ಈ ಒಪ್ಪಂದದ ಬೆಲೆಯೂ ಅಷ್ಟೇ. ಹಿಟ್ಲರ್ ಕೊಡುವ ಮಹತ್ವವೂ ಅಷ್ಟೇ. ಅದು ಅವನ ಅನುಕೂಲಸಂಧುಪತ್ರ. ಬ್ರಿಟನ್, ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ಗಳೊಡನೆ ಸಂಗಾತು ನಿಶ್ಚಯವೆಂದು ಹಿಟ್ಲರನಿಗೆ ಮನದಟ್ಟಾಯಿತು. ಅದೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್ನನೂ ರಣರಂಗಕ್ಕೆ ಇಳಿದರೆ ಕಠಿಣ. ಆ ವರೆಗೆ ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್ನನನ್ನು ಸಂತ್ರೈಸಿದಂತೆ ಮಾಡಿ, ದೂರವಿರಿಸುವ ಯತ್ನ ಹಿಟ್ಲರನದು. ಅದುದರಿಂದ ಅವನು ಈ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ

ಪ್ರಾಯಶಃ ಬ್ರಿಟನ್, ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ಗಳ ಆಟ ಮುಗಿಸಿ, ರಶಿಯದ ಗೋಣು ಹಿಡುಕಬೇಕೆಂದು ಹಿಟ್ಲರನ ವಿಚಾರವಿದ್ದಿರಬೇಕು. ಕಳ್ಳನ ಗಟ್ಟಿ ಕಳ್ಳನೇ ಬಲ್ಲ. ಹಿಟ್ಲರನ ಆಂತರ್ಯವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್ ಬಲ್ಲ. ಬ್ರಿಟನ್-ಫ್ರಾನ್ಸ್

ಗಳೊಡನೆ ನಡೆದಿರುವ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಹಿಟ್ಲರ್ ಗೆದ್ದರೂ ರಶಿಯಕ್ಕೆ ವಿಪತ್ತಿದೆ. ಗೆದ್ದರೆ, ಜರ್ಮನಿ ಅತಿ ಒಲಾಘ್ಣ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗುವದು. ಬಾಲ್ಕನಿಸಂ ಸಮೂಹಕ್ಕಾಗಿ ಹಿಟ್ಲರ್ ತವಕಪಡದೇ ಇರಲಾರ. ಸೋತರೂ ಸಂಕಟ ವಿದೆ. ರಶಿಯದ ಹೊಲ ನೆಲ ಶಕ್ತಿಸಂಪತ್ತುಗಳ ಸದುಪಯೋಗ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಮತ್ತೆ ಬ್ರಿಟನ್-ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಎಟು ಕೊಡಬಹುದೆಂದು ಅವನು ತರ್ಕಿಸಿ ದಂಡೆತ್ತಿ ಬರಬಹುದು. ಕಳೆದ ಮಹಾಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನಿ ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡಿತ್ತು. ಈ 'ಸಂಭವ'ಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ಸ್ವಾಲ್ವಿನಾ ದೇಶದ ಭದ್ರತೆಗಾಗಿ ಚಿಂತಾತುರನಾದ.

ಫಿನ್‌ಲಂಡ್‌ದಲ್ಲಿ

ಸ್ವಾಲ್ವಿನಾ ಕೋಟೆ ಕೊತ್ತಲಗಳ ಮೇಲ್ನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ. ಆಗ ಫಿನ್‌ ಲಂಡ ಮತ್ತು ಬಾಲ್ವಿಕ್ ತೈರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಬಿರುಕುಗಳು ಅವನಿಗೆ ಕಾಣಿಸಿದವು. ಕ್ರಾಂತಿಯ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಫಿನ್‌ಲಂಡ ಝಾರನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದೊಳಗಂತರ್ಗತವಾಗಿದ್ದಿತು. ಫಿನ್‌ರು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಒಯಸಿ ದರು. ಲೆನಿನ್-ರಶಿಯವು ಅದನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿತು. ಆದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲಾವ ಧಿಯೊಳಗೆ ಆ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಬಂಡವಲುಗಾರರ ಕೈಮೇಲಾಯಿತು. ಝಾರನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಲ್ ಆಗಿದ್ದ ಮನ್ಸರಹ್ಯಾಂ ಫ್ಯಾಸಿಸ್ಟ ಸರಕಾರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ. ಪಿಲ್‌ಸುಡನ್ಯ ಯಂತೆ ಶತ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ರಶಿಯದ ಭೂಭಾಗವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿ ಬೃಹತ್ ಫಿನ್‌ಲಂಡನ್ನು ರಚಿಸಲು ಅವನ ಆಶೆ. ಬಂಡವಲು ಗಾರರು ರಶಿಯದ ಮೇಲೆ ದಂಡೆತ್ತಿ ಒಂದಾಗಿ ತಾನೂ ಅವರೊಡನೆ ಕೂಡಿ ಕೊಂಡ. ಆದರೆ ಅವರ ಯತ್ನಗಳೆಲ್ಲ ಅಂದು ಗುಡ್ಡಕ್ಕೆ ಕಲ್ಲು ಹೊತ್ತಂತಾ ದವು. ಆಗ ಭಂಗವಾದ ಆಶೆ ಹಿಟ್ಲರ್ ತಲೆ ಎತ್ತಿದೊಡನೆಯೇ ಮತ್ತೆ ಚಿಗು ರಿತು. ಮನ್ಸರಹ್ಯಾಂ ಹಿಟ್ಲರನ ಕೈಗೊಂಬೆಯಾದ. 'ಮನ್ಸರಹ್ಯಾಂ ಕೋಟೆ' ಕಟ್ಟಿಸಿದವನೂ ಅವನೇ. ವಿಮಾನ ಹಾಗೂ ಜಲಾಂತರ್ಗಾಮಿ ಠಾಣೆಗಳನ್ನು ಫಿನ್‌ಲಂಡಿನಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನರು ರಚಿಸಿದರು. ರಶಿಯದ ಮೇಲೆ ದಂಡೆತ್ತಿ ಹೋಗಲು ಈ ಠಾಣೆಗಳ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹಿಟ್ಲರನ ಗುಪ್ತ ಉದ್ದೇಶ. ಎಕೆಂದರೆ ಫಿನ್‌ಲಂಡ ಒಹಳ ಆಯಕಟ್ಟಿನ ಸ್ಥಳ. ರಶಿಯದ ಎಡನೇ ದೊಡ್ಡ ನಗರ ಲೆನಿನ್‌ಗ್ರಾಡಕ್ಕೆ ಫಿನ್‌ಗಡಿ

ಯಿಂದ ಒಂದು ಕಲ್ಲಿನೆಯುವಷ್ಟು ದೂರ. ಲೆನಿನ್‌ಗ್ರಾಡವು ರಶಿಯದ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲು. ರಶಿಯದ ಜೀವ ಇಲ್ಲಿದೆ. ಅದನ್ನು ಹಿಡಿದರೆ ರಶಿಯದ ಜೀವ ಹಿಂಡುಹುಡುಗರು ಹಿಟ್ಟರನ ವಿಚಾರ. ಇದು ಸ್ವಾಲ್ಮಿನ್ಸ್‌ನಿಗೆ ತಿಳಿಯದ ವಿಷಯವಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕೈ ಎತ್ತಲು ಅಳುಕುತ್ತಿದ್ದ ಇಷ್ಟರವರೆಗೆ. ಹಿಟ್ಟರನ ಮೋರೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಯೂರೋಪಿನ ಕಡೆ ಹೊರಳುವುದರಿಂದ ಈ ಗಡಿನಾಡನ್ನು ಭದ್ರಗೊಳಿಸಲು ಸಾಲ್ಮಿನ್ಸ್‌ನಿಗೆ ಒಳ್ಳೆ ಸಮಯ ದೊರೆಯಿತು.

ಸ್ವಾಲ್ಮಿನ್ಸ್‌ ಫಿನ್ ಮುತ್ಸದ್ದಿಗಳನ್ನು ಕರೆಸಿ ಕೆಲವು ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಅವರ ಮುಂದಿಟ್ಟ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮೂರು ಮುಖ್ಯವಾಗಿವೆ. ಲೆನಿನ್‌ಗ್ರಾಡದ ಬಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ಫಿನ್‌ಗಡಿಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಒಳನಾಡಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಸರಿಸುವ ಸೂಚನೆ ಮೊದಲನೆಯದು. ಅದರ ಬದಲು ಏಳುಪಟ್ಟು ಸ್ಥಳವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಕೊಡುವೆನೆಂದು ಭರವಸೆಕೊಟ್ಟ. ಫಿನ್‌ಕೊಲ್ಲಿಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿದರೆ ಅದರಲ್ಲಿರುವ ರಶಿಯನ್ ನೌಕಾಪಡೆ ದಿಗ್ವಿಜಯಕ್ಕಿಂತಲೇ ಸರಿ. ಅದುದರಿಂದ ಕೊಲ್ಲಿಯ ದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಜಿಬ್ರಾಲ್ಟರ್‌ನಂತಹ ಹಾಂಕೋ ಬಂದರ ವನ್ನು ವಾಯದೆ ಗೇಣಿಗೆ ಕೇಳಿದುದು ಎರಡನೆಯ ಸೂಚನೆ. ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ಉತ್ತರ ರಶಿಯದಲ್ಲಿರುವ ಪೆಟ್ರೋಪಾವ್ಲೋವ್‌ ಬಂದರವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸುವುದು. ಫಿನ್ ಮುತ್ಸದ್ದಿಗಳು ಮದೋನ್ಮತ್ತತೆಯಿಂದ ಈ ನಯದ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಕಿವಿಗೊಡಲಿಲ್ಲ. ಬಡಿದಾಟವಾಗಿ ಕೊನೆಗೆ ಫಿನ್‌ಲಂಡ್ ಶರಣು ಬಂದಿತು. ಸ್ವಾಲ್ಮಿನ್ಸ್‌ನ ಬೇಡಿಕೆಗಳೆಲ್ಲ ಪೂರೈಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ಹಿಟ್ಟರ್ ಕಟ್ಟಿದ ಮನ್ಸರ್‌ಹಾಂ ಕೋಟೆ ಪುಡಿಯಾಯಿತು. ಇದು ಫ್ಯಾಸಿಸ್ಟುಕ್ಕೆ ದೊರೆತ ಇನ್ನೊಂದು ಪೆಟ್ಟು.

ಬಾಲ್ಟಿಕ್ ತ್ರೈರಾಷ್ಟ್ರಗಳು

ಇನ್ನೊಂದು ಬಿರುಕು ಕಂಡುದು ಸ್ವಾಲ್ಮಿನ್ಸ್ ಬಾಲ್ಟಿಕ್ ತ್ರೈರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಗಡಿಯಲ್ಲಿ. ಲಿಥುವೇನಿಯಾ, ಲಾಟ್ವಿಯಾ ಮತ್ತು ಇಸ್ಟೋನಿಯಾ ಈ ಮೂರು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ವಿಪ್ಲವದ ಮೊದಲು ಝಾರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಹೋಗಿದ್ದವು. ಇವು ವರ್ಸಾಯಿ ಒಪ್ಪಂದದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದುವು. ಹೆಸರಿಗೇನೋ 'ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು.' ಆದರೆ ಬಹಳ ಚಿಕ್ಕವು. ಮೂರು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಜನ ಸಂಖ್ಯೆ ಕೂಡಿಸಿದರೆ ಕನ್ನಡನಾಡಿನಷ್ಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನರ

ಪ್ರಭಾವವು ವಿಶೇಷ. ನೂರಾರು ವರುಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಜರ್ಮನ್ ಜವೊನ್ನಾರರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಹೊಲವೆಲ ಮಾಡಿ ಮನೆಮಾರು ಕಟ್ಟಿ ನೆಲೆಸಿದರು. ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಅವು ಜವೊನ್ನಾರರ ವಸಾಹತುಗಳೇ ಆದುವು. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅವರದೇ ವರ್ಚಸ್ಸು. ಹಿಟ್ಲರ್ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಇವು ಜರ್ಮನಿಯ ತಾಳಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಕುಣಿದುವು. ರಶಿಯದ ಮೇಲೇರಿ ಹೋಗಲು ಇವೂ ಆನುಕೂಲ ನೆಲೆಗಳು ಹಿಟ್ಲರಿಗೆ. ಈ ದಾರಿ ಹಡಿದರೆ ಸೊಮಿಲಿನ್‌ಸ್ಕಿಗೆ ಸವಿಂಪ. ಓಗವು ಜರ್ಮನರ ಒಳಸಂಜನ್ನೆಲ್ಲ ಸ್ವಾಲಿನಾ'ನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದೆ. ಈ ವಿಷಬೀಜಗಳನ್ನು ಗುಡಿಸಿಬಿಡಲು ಸ್ವಾಲಿನಾ'ನಿಗೆ ಇಂದು ಸಮಯ ಲಭಿಸಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ವಾಲಿನಾ' ಮಿಲಿಟರಿ ಠಾಣೆಗಳನ್ನು ಬೇಡಿದನು. 'ಒಲ್ಲೆ' ಎನ್ನುವ ಧೈರ್ಯ ಅವುಗಳಿಗಿಲ್ಲ. ಬಂದರ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣಗಳಲ್ಲಿ ರಶಿಯನರ ಸೇನೆ, ವಿಮಾನಗಳು ನಿಂತುವು. ಜರ್ಮನರು ಗಂಟುಮೂಟೆಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಸ್ವದೇಶಯಾತ್ರೆ ನಡೆಸಿದರು. ಅವರ ಅಧಿಕಾರ ಪ್ರಾಬಲ್ಯ ತಪ್ಪಿದುದರಿಂದ ಬಾಲ್ಟಿಕ್ ತೈರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ರಶಿಯದ ಕಡೆ ಒಲಿದುವು. ಸೋವಿಯೆಟ್ ಸಂಯುಕ್ತ ರಾಜ್ಯಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ಅವು ಸ್ವತಂತ್ರ ಘಟಕಗಳಾಗಿ ಸೇರಿಕೊಂಡುವು. ಫ್ಯಾಸಿಝಂಧ ನೆತ್ತಿಗೆ ಇದೂ ಒಂದು ಪೆಟ್ಟಾಯಿತು.

ಬೆಸ್ಸಾರಬಿಯಾ

ಇನ್ನೊಂದು ತುಣುಕು ಭೂಮಿ ಸ್ವಾಲಿನಾ'ನ ಕೈಸೇರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದು ಬೆಸ್ಸಾರಬಿಯಾ ಪ್ರಾಂತ ರುಮೇನಿಯವು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಭಾಗ. ರಶಿಯವು ಅನಾಯಕತ್ವಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಈ ಚಿಕ್ಕ ರುಮೇನಿಯವು ಅದರ ಮೇಲೆ ಒಡೆತನ ಸ್ಥಾಪಿಸಿತ್ತು. ಇಷ್ಟರ ವರೆಗೆ ಆ ಪ್ರಾಂತದ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ರುಮೇನಿಯದ ನೀರು ಕುಡಿದ ಅದೃಷ್ಟವಿತ್ತೋ ಎನ್ನೋ! ಅದರೆ ರಕ್ತ ಸಂಬಂಧ, ಅರಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಋಣಾಸಂಬಂಧ. ಆ ಪ್ರಾಂತ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡಲು ಸ್ವಾಲಿನಾ', ರುಮೇನಿಯಕ್ಕೆ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದ. ರುಮೇನಿಯವು ಬರ್ಲಿನ್ ನಗರದ ಕಡೆ ಹೊರಳಿತು. ಹಿಟ್ಲರ್ ಪಶ್ಚಿಮ ರಣರಂಗದಲ್ಲಿದ್ದ ಆಗ. ರುಮೇನಿಯವು ಮರುನಾತೆತ್ತದೆ ಆ ಪ್ರಾಂತ ಒಪ್ಪಿಸಿತು. ಬೆಸ್ಸಾರ

ಬಿಯಾ ಪ್ರಾಂತದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಲ್ಮನ್ ವಹಿಸಿದ ಧೋರಣದಿಂದ ಜರ್ಮನರು ಅಸಮಾಧಾನಗೊಂಡರು.

ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ

ಕಾಲಚಕ್ರ ಉರುಳಿತು. ಯುದ್ಧವಾರಂಭವಾಗಿ ಒಂದು ವರುಷ ದೊಳಗೆ ಅನೇಕ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳಾದುವು. ದೊಡ್ಡವರ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಕಾಲಡಿ ಬಿದ್ದು ಹೋದುವು. ಡೆನ್ಮಾರ್ಕ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿತು. ನಾರ್ವೆಯನ್ನು ನಾರ್ವೆಗಳು ಗೆದ್ದುಕೊಂಡರು. ಹಾಲಂಡಿಗೆ ಸೋಲೊದಗಿತು. ಶಸ್ತ್ರ ಕೆಳಗಿಟ್ಟಿತು ಬಿಲ್ಜಿಯಂ. ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಕೂಡಾ ಮಣಿಯಿತು. ಇನ್ನುಳಿದುದು ಒಂದೇ ರಾಷ್ಟ್ರ-ಬ್ರಿಟನ್. ಆ ಬ್ರಿಟನ್ನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದರೆ ಅಖಿಲ ಯುರೋಪದಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನಿಯು ಏಕೈಕ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗುವುದು. ಸಾಗರದ ರಾಣಿಯ ಗಂಡನಾದರೆ ಸಪ್ತಸಾಗರಗಳ ಗಂಡನಾದ ಹಾಗೆ. ಜಗತ್ತಿನ ಏಕಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯ ಜರ್ಮನಿಗೆ ಲಭಿಸಿದಂತೆಯೇ! ಈ ಕನಸು ಕಂಡ ಹಿಟ್ಲರ್ ನೆಪೋಲಿಯನ್ನನಂತೆ ಫ್ರೆಂಚ್ ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ದೂರದರ್ಶಕ ಯಂತ್ರದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಾನೆ—ಬ್ರಿಟನ್ನನ್ನು. ಬ್ರಿಟಿಶರಿನನ್ನೂ ಯುದ್ಧ ಸನ್ನದ್ಧರಾಗಿಲ್ಲ. ವೈಮಾನಿಕ ಒಲವಿಲ್ಲ. ದಂಡೆತ್ತಿ ಹೋದರೆ ಗೆಲುವು ಖಂಡಿತ. ಆದರೆ ಹೋಗುವ ಒಗೆ ಹೇಗೆ? ವಿಶಾಲವಾದ ಆಳವಾದ ಸಮುದ್ರವಿದೆಯಲ್ಲ! ಸಮುದ್ರದ ತೆರೆಗಳು ಪರ್ವತಗಳಂತೆ ಏಳುತ್ತಬೀಳುತ್ತ ಬೋರ್ಗರೆಯುತ್ತಿವೆ. ಆದರ ಏರಾಟ ನೋಡಿದಾಗ ಎಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ನುಂಗಿ ಬಿಡುವದೋ ಎನೋ ಎಂದೆನ್ನಿಸುತ್ತಿದೆ. ತೆರೆ ಫ್ರೆಂಚ್ ಕರಾವಳಿಗೆ ಒಂದು ಅಪ್ಪಳಿಸಿತು. ಹಿಟ್ಲರನ ಕಾಲಡಿಯಿದ್ದ ಮರಳು ಕರಗಿ ಅವನ ಕಾಲು ಕುಸಿಯಿತು. ಧೃತಿಗೆಟ್ಟ ಹಿಟ್ಲರ್. ಕಣ್ಣು ಕತ್ತಲೆ ಬಗತು. ಮೋರೆ ತಿರುವಿದ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ. ಆಗ ಅವನಿಗೆ ಕಾಣಿಸಿದುದಾದರೂ ಏನು? ಸೋವಿಯೆಟ್ ಯೂನಿಯನ್! ಅದರ ರಾವಣಾಕೃತಿ! ಅಜೇಯ ಧ್ವಜ! ಆ ಸುತ್ತಿಗೆ! ಆ ಕುಡಗೋಲು! ಭುಗ್ಗೊಂದು ಹಿಟ್ಲರನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಶತಮಾನಗಳ ದ್ವೇಷಾನ್ನಿ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸಿತು. ಅವನ ರಥ ಪೂರ್ವಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಸಾಗಿಯಾದಿತು.

ಬಾಲ್ಕನ್ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು

ಆಗ ಬಾಲ್ಕನ್ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೆಲ್ಲೂ ಯುದ್ಧದ ಹೊಗೆ ಮುಸುಗಿತ್ತು. ಮುಸ್ಲಿಂನ ಗ್ರೀಕರನ್ನು ಕೇಣಕಿದ್ದ. ಗ್ರೀಸ್ ಬರಿ ಚಿಕ್ಕ ದೇಶವಾದರೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿತು. ಬ್ರಿಟಿಶರೊಡನೆ ಗ್ರೀಕರಿಗೆ ಬಾಂಧವ್ಯ. ಆದುದರಿಂದ ಬ್ರಿಟಿಶರು ಸೇನೆ ಹಾಗೂ ಸಲಕರಣೆಗಳ ಸಹಾಯವನ್ನಿತ್ತರು. ಮುಸ್ಲಿಂನಿಯ ಆಶೆ ಈಡೇರಲಿಲ್ಲ. ಅವನನ್ನು ಬದುಕಿಸುವುದು ಹಿಟ್ಲರನ ಪಾಲಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಮಿತ್ರ ಕಾರ್ಯ.

ಹಿಟ್ಲರನಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಭೀತಿ. ಗ್ರೀಸಿನಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಶರು ತಳವೂರಿ ದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಬಲ ಸಂವರ್ಧಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಗಂಡಾಂತರ ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲ. ಬಾಲ್ಕನ್ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಒಲವು ಯಾರ ಕಡೆಗಿದೆಯೆಂಬುದು ಅನಿಶ್ಚಿತ. ಅವು ಮಿತ್ರರ ಶಿಬಿರ ಸೇರುವ ಸಂಭವವೂ ಇದೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಕೇತುಂಟು. ಕಳೆದ ಮಹಾಯುದ್ಧ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರುಮೇನಿಯವು ಸಿಡಿದುಕೊಂಡು ಮಿತ್ರರೊಡನೆ ಸೇರಿದುದರಿಂದಲೇ ಕೈಸರನ ಯುದ್ಧ ಯಂತ್ರದ ಕೀಲು ಜಾರಿತು. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಗ್ರೀಸಿನ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣಗಳಿಂದ ರುಮೇನಿಯದ ಎಣ್ಣೆ ಕಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಂಬಿಕ್ ಬಹುವಾಗಿತ್ತು. ರುಮೇನಿಯದ ಎಣ್ಣೆ ಹಿಟ್ಲರನಿಗೆ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ. ಆದುದರಿಂದ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಿತ್ರರನ್ನು ಬಾಲ್ಕನ್ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಂದ ಉಚ್ಛಾಟನೆ ಮಾಡಲು ಹಿಟ್ಲರ್ ನಿರ್ಧರಿಸಿದ ಜರ್ಮನ್ ದಂಡುಗಳು ಅರ್ಧ ಚಂದ್ರಾಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಚಲಿಸಿದವು. ಮೊದಲು ರುಮೇನಿಯದಲ್ಲಿ ಡೇರೆ ಹೊಡೆದವು. ಆ ಮೇಲೆ ಬಲ್ಗೇರಿಯಕ್ಕೆ ಕಾಲು ಚಾಚಿ ಗ್ರೀಸಿನ ಗಡಿ ಸೇರಿದವು. ಬಾಲ್ಕನ್ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೆಲ್ಲವೂ ಘಾಸಿಪ್ಪ ಬಲೆಯೊಳಗೆ ಬಿದ್ದವು. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲೂ ರಶಿಯನ ಹಕ್ಕು ಹಿತಗಳಿಗೆ ಧಕ್ಕೆಯಾದುದರಿಂದ ಘಾಸಿಪಂ ಮತ್ತು ಕಮ್ಯುನಿಜಂಗಳೊಳಗೆ ಘರ್ಷಣೆಯಾಯಿತು.

ರಶಿಯದ ಹಕ್ಕು ಹಿತಗಳೇನು?

ಬಾಲ್ಕನದಲ್ಲಿ ರಶಿಯದ ಹಕ್ಕು ಹಿತಗಳೇನೆಂಬುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಪರಿಶೀಲಿಸೋಣ. ಎಂದರೆ ಕಲಹದ ಕಾರಣವು ಗೊತ್ತಾಗುವುದು. ಒಂದೇ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಿದ್ದರೆ ರಶಿಯದ ಪ್ರಭಾವವು ವಿಶೇಷವಿದ್ದ ಪ್ರದೇಶವಿದು. ಬಲ್ಗೇರಿಯದ ಪ್ರಜೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾಕರು ರಶಿಯದಲ್ಲಿರುವ

ಸಲ್ಲವ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು. ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾದರೂ ಜನರ ಬಾಂಧವ್ಯದ ಎಳೆ ಹರಿದುಹೋಗಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಬಲ್ಗೇರಿಯನ್ನರಿಗೆ ರಶಿಯನ್ನರ ಮೇಲೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಆತ್ಮೀಯತೆ; ಗೌರವ ಕೂಡಾ ಇದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ತುರ್ಕಿ ಸುಲ್ತಾನರು ಬಲ್ಗೇರಿಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ಪದಹತಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಂಡಾಗ ರಶಿಯವು ಬಲ್ಗೇರಿಯನ್ನರ ಒಂಧವಿಮೋಚನೆ ಮಾಡಿ (೧೮೭೪) ಪುಣ್ಯ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿತು. ಅದನ್ನು ಮರೆಯುವ ಕೃತಘ್ನರಲ್ಲ ಬಲ್ಗೇರಿಯನ್ನರು. ಅದರೆ ಕಥೆ ಇಲ್ಲಿಗೇ ಮುಗಿಯುವದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಯೂ ರಾಜ್ಯಸೂತ್ರ ಹಿಡಿದವರು ಫ್ಯಾಸಿಸ್ಟ್ ಮರಿಗಳು. ಸೇನಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಜರ್ಮನಿಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರೇಮ. ಅವರ ಒತ್ತಾಯಕ್ಕೆ ಬೋರಿಸ್ ಅರಸ ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಿದ. ಬಲ್ಗೇರಿಯವು ಹಿಟ್ಲರನ 'ಹೊಸ ವ್ಯವಸ್ಥೆ'ಗೆ ಒಪ್ಪಿ, ಗ್ರೀಸಿಗೆ ತೆರಳಲು ಜರ್ಮನ ಸೈನಿಕರಿಗೆ ದಾರಿ ತೆರೆದುಕೊಟ್ಟಿತು. ಇದು ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್ನಿಗೆ ಬಗ್ಗದೆ ಅವನು ಅಸಮ್ಮತಿ (೧೯೪೧ ಮಾರ್ಚ್) ಸೂಚಿಸಿದ. ರುಮೇನಿಯಕ್ಕೂ ನಿಷೇಧ ಪತ್ರ ಬರೆದ. ರುಮೇನಿಯ ಮತ್ತು ಬಲ್ಗೇರಿಯದ ಬಂದರಗಳಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನ್ ನೌಕಾಪಡೆ ಆಶ್ರಯ ಪಡೆದುದರಿಂದ ಕಪ್ಪು ಸಮುದ್ರದ ತನ್ನ ಒಡೆತನಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆಯುಂಟೆಂದು ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್ ಊಹಿಸಿದನೋ ಏನೋ! ಆ ಬಂದರಗಳಿಂದ ಕಾಕೇಶಿಯದ ಮೇಲೆ ಕಾಲು ಚಾಚಲು ಜರ್ಮನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ. ಇದರಿಂದ ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್ ನೊಂದುಕೊಂಡ.

ಯುಗೋಸ್ಲೋವಿಯಕ್ಕೂ ರಶಿಯದೊಡನೆ ಬಾಂಧವ್ಯವಿದೆ. ಅದಿ ಯಿಂದಲೂ ಯುಗೋಸ್ಲೋವಿಯವು ಫ್ಯಾಸಿಸಂವಿರೋಧಿ. ಅದರೆ ಬಲ್ಗೇರಿಯದಂತೆ ಅಲ್ಲಿಯೂ ರೀಜಂಟ ಪಾಲನಿಗೆ ಜರ್ಮನರ ಮೇಲೆ ಸಹಾನುಭೂತಿ. ಹಿಟ್ಲರನ ಹೊಸ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಅವನು ಸಹಿ ಹಾಕಿದ. ಇದು ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೂ ರಾಜಕುಮಾರ ಪೀಟರನಿಗೂ ಸರಿ ತೋರಲಿಲ್ಲ. ಪೀಟರ ಪಾಲನನ್ನು ತಳ್ಳಿ ಹಾಕಿ ತಾನೇ ಆಡಳಿತೆ ವಹಿಸಿದನು. ಮಾರ್ಚ್ ೨೭ರಲ್ಲಿ ಪೀಟರ ಸರಕಾರವು ರಶಿಯದೊಡನೆ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿತು. ಹಿಟ್ಲರನ ಸಂಕಟಕ್ಕೆ ಆಳತೆಯಿಲ್ಲ. ಇಡೀ ಯುರೋಪವನ್ನು ಗೆದ್ದ ಮದೋನ್ಮತ್ತತೆಯಿಂದ ಅವನ ಮತಿ ಮಂಕಾಗಿ ರಶಿಯದೊಡನೆ ಸಂಗ್ರಾಮ ಹೂಡಿದ. (೧೯೪೧ ಜೂನ್)

ಸಂಗ್ರಾಮ

ಕಳೆದ ಕೆಲವು ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ರಶಿಯದ ಮೇಲೆ ದಂಡೆತ್ತಿ ಹೋಗದ ರಾಷ್ಟ್ರವೇ ಇಲ್ಲ. ಮೊಂಗೋಲರ ಖಾನರೂ; ಟರ್ಕಿಯ ಸುಲ್ತಾನರೂ ಸ್ವೇಚ್ಛನ ಜಹಗೀರುದಾರರೂ ಈ ದೇಶದ ಮೇಲೆ ಏರಿ ಹೋಗಿ ರಕ್ತದ ಕಾಲುಮೆಯನ್ನು ಹರಿಸಿದರು. ಜರ್ಮನಿಯೇ ಒಮ್ಮೆ ೧೨೪೨, ೧೭೫೯ರಲ್ಲಿ ಹೀಗೆರಡುಬಾರಿ ಯುದ್ಧ ಹೂಡಿದೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸರಿಸಮಾನತೆ, ಭ್ರಾತೃ ಭಾವವೆಂದು ಪುರಾಣ ಓದಿದ ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಕೂಡಾ ನೆಪೋಲಿಯನ್ನನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಶಿಯದ ಕಡೆ ಹರಿಹಾಯ್ದಿತು. ಹಿಂದಿನ ಮಹಾಯುದ್ಧ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಲೋಕದ ೧೪ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ತಮ್ಮ ಸೇನೆಗಳನ್ನು ಕಳಿಸಿದುದು ಸರ್ವಶ್ರುತ. ಈಗ ಹಿಟ್ಲರನ ಸರತಿ

ರಶಿಯದ ಶಕ್ತಿಯ ರಹಸ್ಯ

ಹಳೇ ರಶಿಯವು ದುರ್ಬಲರಾಷ್ಟ್ರ. ಹೊಲೆಕದಿನೆಂಟು ಜಾತಿ, ಮತಗಳಿಂದ ರಾಜಕೀಯ ಏಕೈಕರಲ್ಲಿ. ಅಂತಃಕಲಹದಿಂದ ಭದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಎಲ್ಲದೆ ಹೋಯಿತು. ಮಿಲಿಟರಿ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಅಶಕ್ತವೇ. ಶಿಕ್ಷಣ, ಕೃಷಿ, ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲೂ ಹಿಂದುಳಿದುದು. ಹೀಗಾಗಿ ಅದು ಪರರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಂದ ಅನೇಕ ಒಡತಗಳನ್ನು ತಿಂದಿತು. ಅನೇಕರು ಅದರ ಸಂಪತ್ತು ಸೂರೆ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಅದರ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯಕರ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅದು ರಶಿಯದ ಸಹನಶಕ್ತಿ. ಇದರಿಂದ, ಮೊದಲು ಸೋಲು ಹಿನ್ನಡೆಗಳೊಡಗಿದರೂ ಕೊನೆಗೆ ಜಯ ದೊರೆತಿರುವುದು ರಶಿಯಕ್ಕೇ. ರಶಿಯದ ದೈತ್ಯಾಕೃತಿ, ಹವಾಮಾನಗಳು ಅದರ ಈ ಅಜೇಯಶಕ್ತಿಯ ರಹಸ್ಯಗಳಾಗಿವೆ. ನಡೆದು ಮುಗಿಸದ ಮೈಶಾಲ್ಯತೆ ಇದ್ದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಾವಿರ ಲಕ್ಷ ಸೈನಿಕರು ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಹನಿಗಳಿದ್ದಂತೆ. ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಮೈರಿಗಳ ಶಕ್ತಿಯು ಕುಂದಿತು. ರಶಿಯವು ಅವರನ್ನು ಬಿತ್ತಿದ ಕೆರೆಯಂತೆ ಹೀರಿಕೊಂಡಿತು. ಬರ್ಬರರಾದ ಮೊಂಗೋಲರನ್ನೇ ಜೀರ್ಣಿಸಿಕೊಂಡಿತಂತೆ! ಇನ್ನು ಅಧಿಭವರ ಪಾಡು

ಪಟ್ಟೀನು ? ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ಹೋದಂತೆ ಕ್ಷೀಣವಾಗುತ್ತಿರುವ ತನ್ನ ಸೇನೆಯ ಗತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ನೇವೋಲಿಯನ್ನು ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬಂದ. ಹಿಮನೇ ಅವನ ಸೈನಿಕರಿಗೆ ಗೋರಿಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಹಿಟ್ಟರ್ ಇದನ್ನರಿಯದ ರಾಜಕಾರಣಿಯೇನೂ ಅಲ್ಲ ಹೀಗಿದ್ದರೂ ರತಿಯನ್ನು ಕಣಕಿ ಅವನು ಕಟ್ಟ.

ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ವಿಜಯ

ಮೊದಲಿನ ನಾಲಕ್ಕಾರು ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ವಿಜಯಗಳಿಂದ ಫ್ಯಾಸಿಸ್ವರು ಉಬ್ಬಿಹೋದರು. ಅವರ ತೊಳತೀಟಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಆಖಿಲ ಜಗತ್ತೇ ಬೆಕ್ಕು ಸ ಬೆರಗಾಯಿತು. ಬಾಲ್ವಿಕ್ ತೈರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನು ನಾಯ್ಕಗಳು ಆಕ್ರಮಿಸಿದರು. ಉಕ್ರೇನಿಯದ ಕನಕ ಭೂಮಿ. ಡಾಸದ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಪ್ರದೇಶವು ಅವರ ಕೈವಶವಾಯಿತು. ಕಾಕೇಶಿಯದ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲೆಂದು ಹೆಸರುಪಡೆದಿರುವ ರೊಸೆವ್ಸ್ಕಿ ನಗರಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರು. ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಲೆನಿನ್ ಗ್ರಾಡ್‌ಕ್ಕೆ ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕಿದರು. ಸೋವಿಯೆಟ್ ಯೂನಿಯನ್‌ದ ಮಾಸ್ಕೋ ಮುಖ್ಯ ಪಟ್ಟಣದ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲು ತಟ್ಟಿದರು. ಅಲ್ಪಾವಧಿಯೊಳಗೆ ನೂರಕ್ಕೆ ೭೫ರಷ್ಟು ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಮುಕ್ತವುಳ್ಳ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್ ಕಳೆದುಕೊಂಡ. ಸರ್ವ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಲೆನಿನ್ ಗ್ರಾಡ್‌ದಿಂದ ಹಿಡಿದು ರೊಸೆವ್ಸ್ಕಿ ವರೆಗಿನ ಭಾಗವು ಫ್ಯಾಸಿಸ್ತರು ಪ್ರಳಯ ಜಲಧಿಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಹೋಯಿತೆಂದರೆ ತಪ್ಪಲ್ಲ. ಖಂಲಕ್ಷ ಸೈನಿಕರು ಸಾವುನೋವುಗಳಿಗೀಡಾದರು. ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ರತಿಯವು ಹಿಂದೆಂದೂ ಇಂತಹ ಪೆಟ್ಟನ್ನು ತಿಂದಿರಲಿಲ್ಲ.

ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್-ರತಿಯದ ಈ ದುರ್ದಶೆಗೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದು ಅನೇಕರು ಎವ್ವಲರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ರತಿಯವನ್ನು ತಿವಿದ ಹಿಟ್ಟರನ ತೋಳ್ಬಲವನ್ನರಿತರೆ ಆ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ದೊರೆಯುತ್ತಿದೆ. ರತಿಯವನ್ನು ಮುರಿಯಲು ಫ್ಯಾಸಿಸ್ವರು ಹಲವು ವರುಷಗಳಿಂದ ಸಿದ್ಧತೆ ನಡೆಸಿದ್ದರು. ಆಕ್ರಮಿತ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳು ಅವರಿಗೆ ಲಭಿಸಿದುವು. ರತಿಯಕ್ಕೆ ಈ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಲ್ಲ. ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆಯ ವರೆಗೆ ಆದು ವ್ಯವಸಾಯ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿಯೇ ಉಳಿದಿತ್ತು. ದೇಶರಕ್ಷಣೆಗೆ ಅವಶ್ಯವಿದ್ದ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಾಲ್ವಿ ಎಕರು ಶ್ರೀಗಳೇಕಾಯನಮಾ ಮಂತ್ರವನ್ನೇ ಪರಿಸರೇಕಾಗಿ ಬಂದಿತು.

ಹೀಗಾಗಿ ಶಸ್ತ್ರಸಂಗ್ರಹ ಓಟದಲ್ಲಿ ಫ್ಯಾಸಿಸ್ಟ್ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನು ಹಿಂದೆ ಹಾಕಲು ಆಗಲಿಲ್ಲವೋ ಎನ್ನೋ? ಇದಲ್ಲದೆ ಜರ್ಮನಿಯ ಯುದ್ಧತಂತ್ರವೂ ಹೊಸತು. ಇದಕ್ಕೆ 'ಬ್ರಿಜ್‌ಕ್ರೇಗ್' ಎಂದು ನಾಮಕರಣಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬ್ರಿಜ್‌ಕ್ರೇಗ್ ಮಿಂಚಿನಯುದ್ಧ. ವಾಯುವಿನಷ್ಟು ವೇಗ, ಭೂಕಂಪದಷ್ಟು ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಹೊಡೆಯುವುದೇ ಬ್ರಿಜ್‌ಕ್ರೇಗ್ ರಣಕೌಶಲವಾಗಿದೆ. ಯಾಂತ್ರಿಕಬಲ ಬ್ರಿಜ್‌ಕ್ರೇಗ್ ಯುದ್ಧದ ತಳಹದಿ. ಜರ್ಮನರು ಈ ಕಲೆಯನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ರಶಿಯನ್ನರಿಗೆ ಈ ವಿದ್ಯೆ ಸರಿಯೇನೋ ಅಲ್ಲ. ಆದರೆ ಜರ್ಮನರಿಗೆ ಬಹಳ ತರಬೇತಿ ದೊರೆತಿದೆ. ಸ್ಪೇನ್ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಒರೆಗಲ್ಲಿಗೆ ಹಚ್ಚಿ ಇದ್ದಬಿದ್ದ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಂಡರು. ಪಶ್ಚಿಮ ರಣರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಯುದ್ಧಗಳಿಂದಲೂ ಅವರಿಗೆ ಅನುಭವ ದೊರೆತಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಜರ್ಮನರು ಹೆಸರಾದ ಯೋಧರೆಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯ ತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಮೊದಲು ಅವರು ಬಹಳ ದೂರದ ವರೆಗೆ ನುಗ್ಗಲು ಸಮರ್ಥರಾದರು. ಆದರೂ ಆಕಸ್ಮಿಕ ಏಟಿಗೆ ರಶಿಯನ್ನನ್ನು ಸೋಲಿಸ ಬೇಕೆಂಬ ಹಿಟ್ಟರನ ಆಶೆ ಕೈಗೂಡಲಿಲ್ಲ.

ಮಾಸ್ಕೋ ಸೋಲಲು

ಜರ್ಮನರು ಗಡಿ ದಾಟಿದಂದಿನಿಂದ ರಶಿಯನ್ನರು ಮಹೋಗ್ರವಾಗಿ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿದರು. ಬಡಿದಾಟವಿಲ್ಲದೆ ಅಂಗೈ ಅಗಲದಷ್ಟು ಸ್ಥಳವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಫ್ಯಾಸಿಸ್ಟರು ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ಒಂದಂತೆ ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತ ರೀತಿಯಿಂದ ರಶಿಯನ್ನರು ಹಿಂದೆ ಸರಿದರು. ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕಳಚಿ ಒಳನಾಡಿಗೆ ಒಯ್ದರು. ಮಾಸ್ಕೋ ನಗರದ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲಿನ ವರೆಗೆ ಫ್ಯಾಸಿಸ್ಟರು ವಿಜಯ ಯಾತ್ರೆ ಕೈಕೊಂಡರು. ಆದರೆ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ರಶಿಯನ್ನರು ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ತಡೆದರು. ಬಹಳ ದೂರದ ವರೆಗೆ ಒಂದ ಜರ್ಮನ್ ಸೇನೆ ದಣಿದಿದೆ. ಕೆಂಪು ಸೇನೆಯ ಕಠೋರ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಿಂದಲೂ ಬಲಹೀನವಾಗಿದೆ. ರಶಿಯನ್ ಗೋರಿಲ್ಲಾ ದಳ ಜರ್ಮನ್ ಸೇನೆಯ ಹಿಂಬದಿ ಸೇರಿ ವಾಹನಗಳು ಸೌಕರ್ಯ ನಾಶ ಮಾಡಿದ್ದುವು. ಚಳಿಗಾಲ ತಲೆದೋರಿ ಹಿಮ ಸುರಿಯ ತೊಡಗಿತ್ತು. ರಶಿಯವು ಶಕ್ತಿ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಆದುದರಿಂದ ರಶಿಯನ್ನರು ಮಾಸ್ಕೋದ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನರಿಗೆ ಬಲವಾದ ಪೆಟ್ಟು

ಕೊಟ್ಟರು. ಜರ್ಮನ್ ಸೇನೆ ತತ್ತರಿಸಿ ಹೋಯಿತು. ಹಿಟ್ಲರ್‌ನ ರಥದ ಗಾಲಿ ಮುರಿಯಿತು. ಫ್ಯಾಸಿಸ್ಟರು ಹಿಂದೋಗತೊಡಗಿದರು. ರಶಿಯನ್ ಸೇನೆ ಅವರ ಬೆಂಬತ್ತಿತು. ಮಾಸ್ಕೋ ಯುದ್ಧವು ಫ್ಯಾಸಿಸ್ಟರಿಗೆ ದೊರೆತ ಮಹತ್ವದ ಪರಾಜಯ. ಬಾಲ್ಕನಿಯನ್ನು ಮುರಿಯಲು ಒಯಸಿದ ಫ್ಯಾಸಿಸ್ಟರು ತನ್ನ ಕಾಲಮೇಲೆಯೇ ಕಲ್ಲು ಚೆಲ್ಲಿಕೊಂಡಿತು.

ಸ್ವಾಲಿನ್‌ಗ್ರಾಡ್

೧೯೪೨ ನೆಯ ಇಸವಿ ಬಂದಿತು. ರಶಿಯವು ಸೋಲಲಿಲ್ಲ. ಶರಣು ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಕೆಂಪು ಸೇನೆ ನುಚ್ಚುನೂರಾಗಿ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರ ಶಕ್ತಿ ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಯ ತೊಡಗಿದೆ. ರಶಿಯನ್ನರೇ ಪ್ರತಿ ದಾಳಿ ಹೂಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ರಶಿಯವನ್ನು ಸೋಲಿಸುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ? ಹಿಟ್ಲರ್ ತನ್ನ ತಂತ್ರವನ್ನು ಒದಲಿಸಿ ಆರ್ಥಿಕ ಯುದ್ಧವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಲೆತ್ತಿಸಿದ. ದಕ್ಷಿಣ ರಶಿಯದ ಡಾನದ ಎಲ್ಲ ಭೂಭಾಗ ಮತ್ತು ಕಾಕೇಶಿಯವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಲು ಹೊರಟ. ಡಾನ ಪ್ರದೇಶವು ರಶಿಯದ ಕಣಜ. ಕಾಕೇಶಿಯದಿಂದಲೇ ರಶಿಯಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯವಿದ್ದ ಎಣ್ಣೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಭಾಗವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿ, ಆಕ್ರಮಿಸಿ, ರಶಿಯವು ಉಸಿರುಗಟ್ಟಿ ಸಾಯುವಂತೆ ಮಾಡುವದೇ ಹಿಟ್ಲರ್‌ನ ಯೋಜನೆ. ಫ್ಯಾಸಿಸ್ಟ್ ಸೇನೆ ರೊಸ್ಸೊವ್ ನಗರದ ಮೂಲಕ ಕಾಕೇಶಿಯಕ್ಕೂ ಕಾಲಿಟ್ಟಿತು. ಒಂದು ದುಡು ಸ್ವಾಲಿನ್‌ಗ್ರಾಡ್ (ಹಿಂದಿನ ಝಾರಿಸ್ತಾನ್)ಕ್ಕೆ ಸಮೀಪಿಸಿತು. ಸ್ವಾಲಿನ್‌ಗ್ರಾಡದ ವರೆಗೆ ಹಿಂದೆ ಸರಿದ ರಶಿಯನರು ಅಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನರನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿದರು. ಅದು ಎಂತಹ ಪ್ರತಿಭಟನೆ! ಯಾವ ರೀತಿಯ ಹೋರಾಟ! ಹಿಂದೆಂದೂ ಅಂತಹ ಸಂಗ್ರಾಮ ನಡೆದಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಇತ್ತಂಡ ದವರ ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಿ ಸೇನೆ, ಸಾವಿರಾರು ಟ್ಯಾಂಕು ಹಾಗೂ ವಿಮಾನಗಳು ಭಾಗವಹಿಸಿದವು. ಆದರೂ ರಶಿಯನರು ತಮ್ಮ ನಾಯಕನ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ ಈ ನಗರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಜರ್ಮನರಿಗೆ ಮಹತ್ವದ ಸೋಲು ಸಂಭವಿಸಿತು. ಜರ್ಮನರ ರಕುತ ನದಿಯಂತೆ ಹರಿಯಿತೆಂದು ಹಿಟ್ಲರ್‌ನೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ. ಸ್ವಾಲಿನ್‌ಗ್ರಾಡವು ಫ್ಯಾಸಿಸ್ಟರಿಂದ ಸವಾಧಿ. ಈ ಕಾಳಗವು ಯುದ್ಧ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೇ ಬದಲಿಸಿತು. ಅಂದಿನಿಂದ ರಶಿಯಾ ರಣರಂಗದಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನ್ ಸೈನಿಕರು ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದಿ

ಡಲು ಶಕ್ತರಾಗಲಿಲ್ಲ. ಜರ್ಮನ್ ಸೇನೆಗಳು ಹಿಂದೆ ಹಿಂದೆ ಸರಿಯತೊಡಗಿದವು. ರಶಿಯನರು ಪ್ರತಿದಾಳಿ ಹೂಡಿ ಆಕ್ರಮಿತ ಭೂಮಿಯಿಂದ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಹೊಡೆದಟ್ಟುತ್ತ ಬಂದರು. ಸ್ವಾಲಿನ್ ಗ್ರಾಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಿಟ್ಲರ್‌ನಿಗೆ ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಮಾಲೆ ಘೂಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಜಾಗತಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೇ ಬೇರೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಜರ್ಮನ್ ಸೈನಿಕರು ಇರಾಣ ಇರಾಕುಗಳಿಗೆ ಕಾಲಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇತ್ತ ಇಜಿಪ್ತಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಅವನ ಸೇನಾಪತಿ ಸುಲೇಮಾನ್ ಕಾಲುವೆ ದಾಟುತ್ತಿದ್ದನು. ಸೋವಿಯೆಟ್ ಯೂನಿಯನ್ನದ ಸೈನಿಕರು ತಮ್ಮ ರಕ್ತ ಸುರಿಸಿ ಮಧ್ಯಪೂರ್ವ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿದರು. ಆಂಗ್ಲೋ ಅಮೇರಿಕನ್ನರನ್ನು ಬದುಕಿಸಿದರು. ಏಕೆಂದರೆ ರಶಿಯದ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಿಂದ ಸಮರ ಸನ್ನಾಹಕ್ಕೆ ಆಂಗ್ಲೋ-ಅಮೇರಿಕನ್ನರಿಗೆ ಸಮಯ ಲಭಿಸಿತು.

ಕೆಂಪು ಸೇನೆಯ ವಿಜಯ

೧೯೪೩ರಲ್ಲಿ ಕೆಂಪು ಸೇನೆಯ ವಿಜಯ ಯಾತ್ರೆಯು ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಡಾನ್ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಜರ್ಮನರನ್ನು ಹೊಡೆದಟ್ಟಿದರು. ಉಕ್ರೇನಿಯಾ ಪ್ರಾಂತವು ಅವರ ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕೆ ಬಂತು. ಲೆನಿನ್‌ಗ್ರಾಡ್‌ಕ್ಕೆ ಶತ್ರುಗಳು ಹಾಕಿದ್ದ ಮುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಮುರಿದರು. ಪೋಲಂಡದ ಪೂರ್ವಭಾಗವು ಕೈಸೇರಿತು. ರುಮೇನಿಯವು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಬೆಸ್ಸಾರಬಿಯಾ ಪ್ರಾಂತವನ್ನು ಸ್ವಾಲಿನ್ ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಈಗ ರಶಿಯನ್ ದಂಡುಗಳು ಹಂಗರಿ, ಜೆಕೊಸ್ಲೊವಾಕಿಯಗಳ ಗಡಿನಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಡೇರೆ ಹೊಡೆದಿವೆ. ತಮ್ಮ ತಾಯ್ನಾಡಿನಿಂದ ಮೈರಿಗಳನ್ನು ಹೊಡೆದೋಡಿಸುವ ಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಕೆಂಪು ಸೇನೆಗೆ ಯಶಸ್ಸು ದೊರೆತಿದೆ. ಫ್ಯಾಸಿಸ್ಟರು ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಪ್ರತಿದಾಳಿ ಕೈಕೊಳ್ಳಬಹುದೇನೋ ನಿಜ. ಆದರೆ ರಶಿಯವನ್ನು ಸೋಲಿಸುವುದು ಅಸಾಧ್ಯ. ಹಿಟ್ಲರ್‌ನ ಸೇನೆ ಅಖಂಡವಿದ್ದಾಗ, ಯುರೋಪಿನ ಇನ್ನಿತರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಧನ, ಜನ ಬೆಂಬಲ ದೊರೆತಿದ್ದಾಗ ಸೋವಿಯೆಟ್ ಯೂನಿಯನವನ್ನು ಬಗ್ಗಿಸಲು ಆಗಲಿಲ್ಲವಂತೆ! ಇನ್ನು ಶಕ್ಯವಿದೆಯೇ? ಜಗತ್ತಿನ ಇನ್ನಿತರ ಬಂಡವಲು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟರೂ ಆಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಸೋವಿಯೆಟ್ ಯೂನಿಯನ್ನದ ಶಕ್ತಿ ಅಷ್ಟು ಅಜೇಯವಿದೆ. ಇಂದಿನ ಈ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಕೆಂಪು ಸೇನೆಯು ಅದನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿರುವುದು.

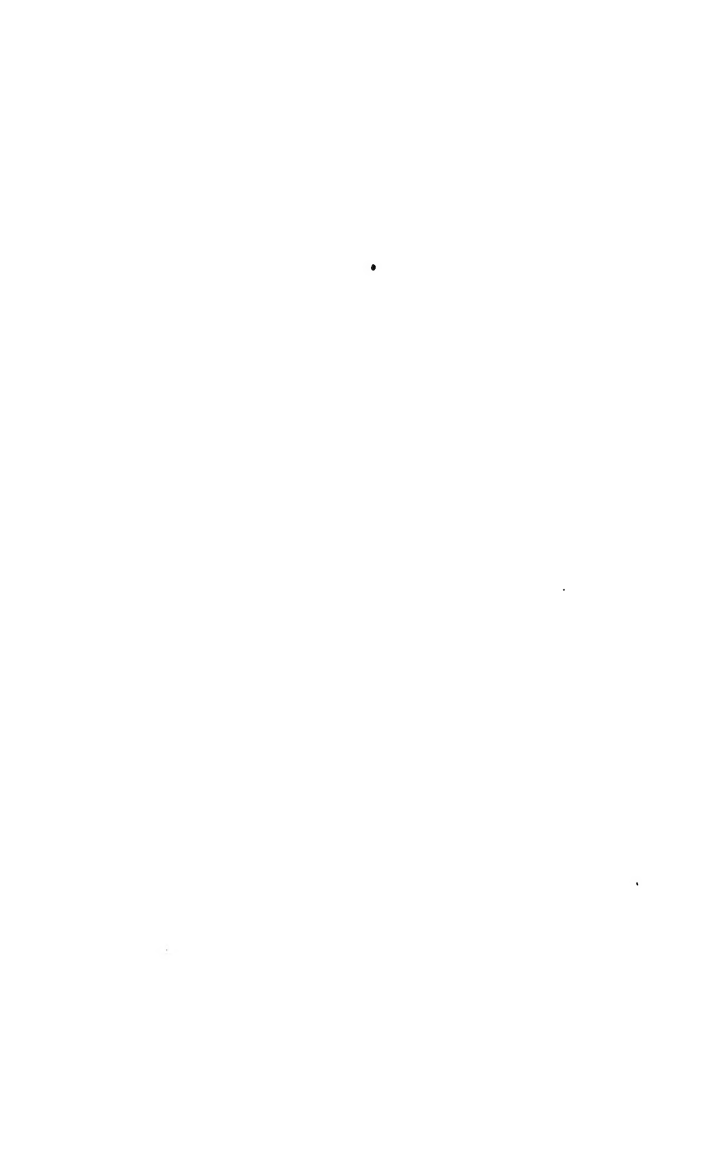
ಸಾಮ್ಯವಾದದ ಯುಗ ಬಂತು

ಫ್ಯಾಸಿಝಂಕ್ಸ್ ದೊಡ್ಡ ಸೋಲು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ. ಫ್ಯಾಸಿಝಂಕ್ಸ್ ಸೋಲು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿಯ ಸೋಲು. ಒಂಡವಲುವಾದದ ಸೋಲು. ಯುರೋಪಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಇಡೀ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ. ಇಡೀ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಅದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿದೆ. ಸೋವಿಯೆಟ್ ಯೂನಿಯನ್ ಲೋಕದ ಎಲ್ಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಅದರಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿರುವುದು. ರಶಿಯದ ಬಗ್ಗೆ ಜನ ಸಹಾನುಭೂತಿ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಂಪು ಸೇನೆಯ ಧೈರ್ಯ, ಶೌರ್ಯ, ದೇಶಾಭಿಮಾನ ಬಲಿದಾನವನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸಿ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಮಾತನಾಡಿ ಹರಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬಾಲ್ಕೆವಿಸಂ ತತ್ವ, ಆದರ್ಶ, ಜನರ ಮನವನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸತೊಡಗಿದೆ. ಚೀನಾದಲ್ಲಿ ಅದರ ಪ್ರಭಾವ ವಿಶೇಷವಾಗಿರುವುದು. ಹಿಂದುಸ್ತಾನದ ನವಜನಾಂಗದ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಅದು ಬೇರೂರತೊಡಗಿದೆ. ಇರಾಣ, ಇರಾಕ್, ಇಜಿಪ್ಟ್ ಮೊದಲಾದ ಮಧ್ಯ ಪ್ರಾಚ್ಯ ದೇಶಗಳು ಮಾಸ್ಕೋದ ಕಡೆ ನೋಡತೊಡಗಿವೆ. ಬಾಲ್ಕೆವಿಸಂ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಬಾಲ್ಕನ್ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಜನರ ತನ್ಮುಖಕವಾಗಿದೆ. ಹೋ, ಒಂತು ! ಬಂತೋ ಒಂತು ! ಸಾಮ್ಯವಾದದ ಯುಗ ಬಂತು ! *

—

* ಕೊನೆಯ ಒಂದೆರಡು ಅಧ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಒಂದನೆಯದು ಸ್ಥಳಾಭಾವವು ಕಾರಣ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಯುದ್ಧವು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಭವಿಷ್ಯತ್ತಾಲದ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತರ್ಕದಿಂದ ಚರ್ಚಿಸುವುದು ಅಷ್ಟು ಸಹಜವಲ್ಲವಾದುದೆಂದು ಸಂಕ್ಷೇಪಿಸಿದೆ.

—ಲೇಖಕ

ದಿ ಯುನೈಟೆಡ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಇನ್ಸೂರೆನ್ಸ್ ಕಂಪನಿ ಲಿಮಿಟೆಡ್.

ಹೆಡ್ ಆಫೀಸ್: ಧಾರವಾಡ

(ಸ್ಥಾಪನೆ ೧೯೨೯)

೧೯೩೪ನೆಯ ವಿನೂ ಕಾಯಿದೆಯ ಮೇರೆಗೆ ರಚಿಸ್ತುರ
ಆಗಿದ್ದು ಈವರೆಗೆ ಸರಕಾರದ ಅಧಾರಪತ್ರ ಮುಂತಾದವು
ಗಳಲ್ಲಿ ರೂ.೧,೮೪,೪೦೦ಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿದಾರರ ಭದ್ರತೆಗಾಗಿ
ಇಟ್ಟಿದೆ. ಕಂಪನಿಯ ಜೀವ ವಿನೂನಿಧಿಯು ರೂ. ೧,೫೬,
೨೩೦ಗಳಷ್ಟು ಇರುವುದರಿಂದ ಪಾಲಿಸಿದಾರರ ಹಿತ
ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಬೃಹದ
ವಾಳೆ, ಕನ್ನಡಿಗರ ಆಡಳಿತ, ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಆರ್ಥಿಕ
ಉನ್ನತಿಯನ್ನೇ ಕೋರುವ ಈ ಉತ್ತಮ ವಿನೂಕಂಪನಿ
ಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಪಾಲಿಸಿ ಪಾಲುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು.

ಕರ್ನಾಟಕದ ಎಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಂದಲೂ ಏಜಂಟರಾಗ
ಬಯಸುವವರು ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ
ಮಾಡಬೇಕು.

ಜಿ. ಆರ್. ನಲವಡಿ

ಎಮ್.ಗೋವರ್ಧನರಾವ
ಮ್ಯಾನೇಜರ್

B. A., LL. B., M. L. A
ಮ್ಯಾನೇಜಿಂಗ್ ಡಾಯರೆಕ್ಟರ್.

ಮುಂಬೈ ಆರ್ಗನಾಯಜರರು:-

ಮೆಸರ್ಸ್ ಇಮಾರತಿ ಕೊಣ್ಣೂರ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ

10, Bismilla Building,

opposite B. B. C. I. Ry. Station, Dadar,

DADAR, BOMBAY 14

